

Årsrapport 2019

Den personlige bank i en digital verden 2.0

Den personlige bank i en digital verden

Spar Nord er en bank, der kombinerer nærværende personlig rådgivning og service med tidssvarende og innovative digitale tilbud.

Indhold

2 – 34

Ledelsesberetning

- 2 Hvorfor investere i Spar Nord?
- 3 Væsentlige resultater i 2019
- 5 Sådan driver vi forretning
- 6 Brev til vores aktionærer
- 8 Hoved og nøgletal for koncernen
- 12 Regnskabsberetning
- 17 Strategiplan for 2020-22
- 22 Investor relations
- 23 Vores samfundsansvar
- 26 Organisation og selskabsledelse
- 28 Bestyrelsen
- 30 Direktionen
- 31 Risikostyring
- 34 Alternative resultatmål

35 – 143

Koncernregnskab

- 35 Ledelsespåtegning
- 36 Den interne revisors revisionspåtegning
- 37 Den uafhængige revisors revisionspåtegning
- 41 Koncernregnskab
- 46 Noter

144 – 164

Moderselskabsregnskab

- 144 Årsregnskab for Spar Nord Bank A/S
- 149 Noter

Hvorfor investere i Spar Nord?

Stærk finansiel performance

Med en strategi fokuseret på betjening af privatkunder samt mindre og mellemstore virksomheder i Danmark har Spar Nord formået at skabe gode resultater i et udfordrende marked. Gennem konjunkturforløbet har bankens finansielle performance været tilfredsstillende, og de seneste år har egenkapitalforretningen været blandt de allerbedste i Danmark.

Ti år med vækst

Spar Nord har oplevet ti år med vækst på både privat og erhvervskundemarkedet. Kundeantallet er vokset fra 269.000 i 2010 til 391.000 i 2019 samtidig med, at kreditformidlingen er vokset fra 78 mia. kr. til 132 mia. kr. og det samlede forretningsomfang fra 145 mia. kr. til 270 mia. kr. Væksten betyder, at Spar Nord i dag har en markedsandel på 4 % af det samlede danske marked for bank- og realkreditudlån.

Høj kundetilfredshed

Spar Nord nyder et stærkt omdømme og en høj kundetilfredshed på tværs af kundesegmenter. I en sammenligning af de syv største danske banker vinder Spar Nord på privatområdet bl.a. på omdømme, kompetent rådgivning og god service (Wilke 2019). På erhvervsområdet vurderes Spar Nord ligeledes i top af beslutningstagere i de mindre og mellemstore virksomheder (Aalund 2019).

Stærk kreditkvalitet

Spar Nords forretningsmodel har fokus på decentral beslutningskraft og lokalt ejerskab. På kreditområdet er der imidlertid fastholdt en stærk central styring, hvilket sammen med strategiske beslutninger om bl.a. eksponeringsstørrelse og kundesegmenter har sikret en veldiversificeret udlånsbog og en kreditkvalitet, der har været stærk gennem konjunkturcyklus.

Solid kapitalposition – på vej mod IRB

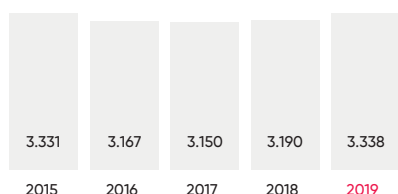
I de senere år er Spar Nords kapitalposition styrket markant. Vores egentlige kernekapitalprocent er steget fra 9,5 i 2010 til 14,6 i 2019 – primært fordi bankens egenkapital er steget fra 4,4 mia. kr. til 8,9 mia. kr. Med henblik på at sikre en mere optimal kapitalanvendelse har Spar Nord iværksat et strategisk projekt, der i løbet af 4 år skal bane vej for overgang fra standardmetoden til interne ratingbaserede modeller (IRB).

Investering i digitalisering

Over de seneste år har Spar Nord investeret betydelige ressourcer i nye digitale løsninger – både i form af direkte kundenvendte løsninger, nye værktøjer til medarbejderne og systemer, der skal effektivisere produktions- og complianceprocesser.

Væsentlige resultater i 2019

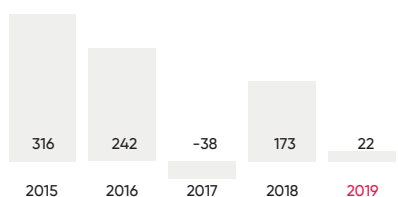
Basisindtægter

Spar Nords basisindtægter var på 3.338 mio. kr. i 2019, hvilket er 148 mio. kr. eller 5% højere end i 2018. Netto-renteindtægterne blev på 1.573 mio. kr. mod 1.548 mio. kr. sidste år, nettogebyrindtægterne på 1.225 mio. kr. mod 1.127 mio. kr. og kursreguleringer og udbytte på 379 mio. kr. mod 268 mio. kr. sidste år.

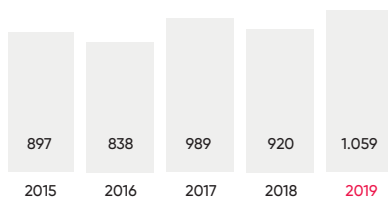
Omkostninger

Spar Nords samlede omkostninger blev på 2.014 mio. kr. i 2019 mod 1.924 mio. kr. i 2018 – efter et år, hvor lønomkostningerne steg med 6%, mens de øvrige driftsomkostninger steg med 3%.

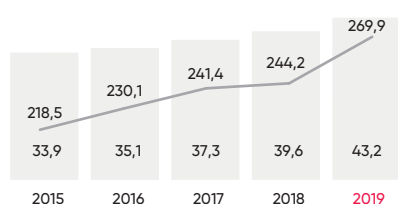
Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån blev på 22 mio. kr. mod 173 mio. kr. i 2018, hvilket afspejler en særdels robust kreditkvalitet og en god tilbagebetalingsevne hos både privat- og erhvervskunder.

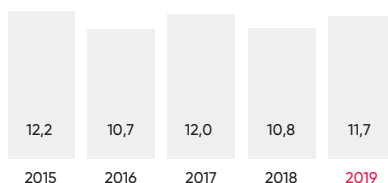
Resultat efter skat

Spar Nords samlede resultat før skat blev på 1.302 mio. kr. i 2019 mod 1.094 mio. kr. i 2018. Efter skat blev resultatet på 1.059 mio. kr., hvilket er første gang i historien Spar Nord tjener mere end 1 milliard kroner.

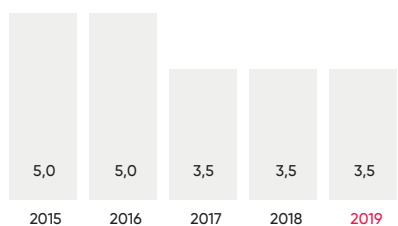
Vækst i udlån og forretningsomfang

Bank- og leasingudlånet voksede med 9% til 43,2 mia. kr., realkreditformidlingen med 10% til 88,6 mia. kr. og det samlede forretningsomfang voksede med 11% til 269,9 mia. kr.

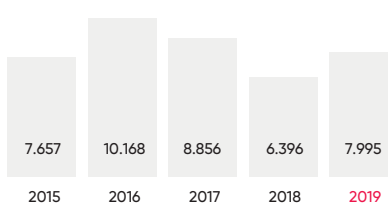
Egenkapitalforrentning

Egenkapitalforrentningen efter skat var i 2019 på 11,7% i 2019 sammenlignet med 10,8% i 2018.

Udbytte

Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen at der udbetales et udbytte på 3,5 kr. pr. aktie vedr. 2019 – samme niveau som i 2018.

Markedsværdi

Spar Nords markedsværdi steg med 25% i 2019 og var ultimo året på 8,0 mia. kr.

Sådan driver vi forretning

Decentralt ejerskab og stærk central support

Kernen i Spar Nords forretningsmodel er lokalt engagement kombineret med stærk central support. Spar Nord består af lokale enheder med stor selvbestemmelse på områder som kundebetjening, markedsbearbejdning og medarbejderforhold.

Filosofien bag forretningsmodellen er, at det er kundernes krav til de decentrale kundevedtatte enheder, der skal være styrende for arbejdet i de centrale support og udviklingsfunktioner. På kreditområdet arbejdes der med central styring og overvågning.

Ressourcer
Strategi og indsigt
Brand og omdømme
Knowhow og kompetencer
Systemer og kapacitet
Kapital og investeringer

Resultater
Høj kundetilfredshed
Lokal forankring og samfundsengagement
Indtjening og afkast
Høj medarbejder-tilfredshed

Brev til vores aktionærer

Kære aktionærer,

I prosa og ikke mindst i tal fortæller vores årsrapport for 2019 historien om et meget tilfredsstillende år for Spar Nord. Et år, hvor vores kerneforretning udviklede sig positivt med både stærk volumenvækst og et usædvanligt højt aktivitetsniveau, og hvor vi med et nettoresultat på 1.059 mio. kr. og en egenkapitalforrentning på 11,7% placerede os i den helt pæne ende blandt de danske banker.

En af de væsentligste forklaringer på vores stærke finansielle resultater er, at vi i 2019 formåede at fortsætte den vækst på det danske bankmarked, vi har oplevet kontinuerligt over de seneste mange år. 2019 blev således endnu et år, hvor vores udlån og forretningsomfang voksede mere end markedet, bank- og leasingudlånet med 9% og realkreditfor- midlingen med 10%.

Lavere længere

Når man om nogle år ser tilbage, vil 2019 formentlig især blive husket som året, hvor det blev klart, at de negative markedsrenter i Danmark og resten af Europa ikke var et forbigående men et længerevarende fænomen. Hvor mange gik ind i året med en forventning om at renterne skulle begynde at stige i 2020 eller 2021, gik de fleste nok ud af året med en forventning om "lavere længere".

Den ekstreme rentesituation betød, at det er blevet markedsstandard i Danmark at beregne negativ indlånsrente på erhvervskundernes og de formuende privatkunders kontante indestående. Det bryder med al barnelærdom om, hvordan en bank fungerer, at man i visse tilfælde kan få penge for at låne penge og skal betale penge for at sætte penge ind – men det er altså sådan den europæiske pengepolitik er indrettet lige nu.

Set fra bankernes side er de forskellige tiltag på indlånsiden et forsøg på at reparere på den ubalance, som de negative markedsrenter skaber. Hvis vi som banker holder kundernes indlånsrente i nul, taber vi populært sagt 7.500 kr., hver gang vi modtager 1 million i indlån, vi skal placere. Når man som os har et samlet indlån på 53 milliarder kroner, er dette en udfordring, som vi er nødt til at agere på.

Et travlt år i banken

Også på udlånsiden var udviklingen i 2019 i høj grad præget af den ekstraordinære rentesituation. Ud over de negative indlånsrenter vil vi nemlig ikke mindst huske 2019 for de 32.000 realkreditlån, vi hjalp vores kunder med at etablere eller lægge om. Man kan således roligt sige, at det lave renteniveau på boligområdet blev positivt for både kunderne, som fik mulighed for at sikre sig attraktive lån, og for banken, som oplevede en rekordhøj aktivitetsdrevet indtjening.

Samtidig betød det fortsatte rentefald, at vi havde pæne positive kursreguleringer på vores obligati- onsbeholdning – og ikke mindst at vores privat- og erhvervskunders tilbagebetalingsevne var særdeles god. Så når vi ser på 2019 isoleret, havde de lave renter flere positive end negative konsekvenser for vores forretning og resultatskabelse. Desværre ændrer dette sig, når vi ser fremad mod 2020 og de kommende år – det kommer vi tilbage til lige om lidt.

Et godt år for aktionærerne

Ser man på 2019 i Spar Nord med aktionærbriller, er billedet også positivt: En kursstigning på 25% og et samlet afkast på 32% inklusiv udbytte på 3,50 kr. pr. aktie. Til sammenligning har det danske bankindeks givet et afkast på 15% og dermed har Spar Nord været en rigtig fornuftig investering i 2019.

Samtidig blev 2019 endnu et år, hvor vi skabte resul- tater, der gør det muligt for os at udbetale et pænt udbytte til aktionærerne. På baggrund af vores 2019-resultat har bestyrelsen besluttet at indstille til generalforsamlingen, at der udbetales et udbytte på 3,50 kr. pr. aktie, svarende til en udlovningspro- cent på 41 og et direkte afkast på 5%.

Første år som SIFI – rating fra Moody's

Apropos kapitalsiden var 2019 vores første hele år som systemisk vigtigt finansielt institut (SIFI) i Danmark. Som forventet ændrede dette vores dag- ligdag og de grundlæggende vilkår under hvilke, vi driver vores virksomhed, på en række punkter. Først og fremmest betød vores nye SIFI-status, at vi nød en øget bevågenhed både fra myndighederne og den brede offentlighed. Heldigvis også på mar- kedspladsen, hvor vi som SIFI oplevede at få bedre adgang til større erhvervskunder, bl.a. i den offent- lige sektor.

Med status som SIFI følger skærpede krav til den kapitalmæssige polstring, specifikt kravene til "nedskrivningsegne passiver" som betyder, at vi efter en 4-årig indfasningsperiode vil skulle have en samlet kapitalbase på minimum 28%. For at kunne opfylde dette krav, påbegyndte vi i 2019 udstedel- sen af NEP-kapital (såkaldt Senior Non-Preferred). Det er vores plan, at vi i perioden fra 2019-21 skal udstede for i niveauet 7 mia. kr., og vi kan glæde os over, at den første udstedelse både for så vidt an- går investorernes efterspørgsel og den pris, vi skulle betale, gik rigtig godt. En del af forklaringen på det positive resultat er helt givet, at vi kort forinden havde opnået en pæn rating fra Moody's.

På vej mod IRB

For at møde de nye kapitalkrav på den mest optimale måde – og generelt for at være så konkurrencedygtige som overhovedet muligt – igangsatte vi i 2018 et strategisk projekt, der inden for de næste 4 år skal gøre det muligt for os at gå fra standardmetoden til såkaldt interne ratingbaserede modeller (IRB), når vi opgør risikovægten af vores udlån. Når man ser på vores finansielle resultater og vores egenkapitalforrentning på 11,7 %, er det altså vigtigt at være opmærksom på, at vi som "standardbank" pt. holder betydeligt mere kapital pr. udlånskrone end de fleste af de banker, vi normalt sammenligner os med.

Ny strategiplan og nye mål

I løbet af 2019 har hele Spar Nords organisation været engageret i arbejdet med den strategiplan, der skal angive vores retning og overordnede prioriteter for de kommende år. Arbejdet med den nye plan er selvsagt foregået under indtryk af de væsentlige udfordringer, der venter forude i form af fortsat lave renter, generelt pres på top-linjen og fortsat stigende omkostninger til IT og compliance. Heldigvis har vi kunnet gå til arbejdet med et stærkt udgangspunkt. Vi mener, at kernen i vores strategi og forretningsmodel fortsat vil være robust, og at kompetent personlig rådgivning og god service også i de kommende år vil være nøglen til høj kundetilfredshed og dermed vækst i forretningsomfang.

Som vi fortæller om længere fremme i denne årsrapport, har vi derfor sammen med medarbejderne formuleret en plan for 2020-22, hvor vi fastholder vores vision og den overordnede strategiske retning, hvor vi arbejder videre med de vigtige digitaliserings tiltag, hvor vi lancerer en række nye initiativer på vores forskellige produkt- og rådgivningsområder og ikke mindst hvor ansvarlighed og bæredygtighed spiller en mere eksPLICIT rolle.

Vores mål med den nye plan er, at vi i de kommende år – i et særdeles udfordrende marked – skal være i stand til at skabe en egenkapitalforrentning i niveauet 7-9 % efter skat. Og dermed at vi også i de kommende år vil være i stand til at skabe resultater i den pæne ende blandt de danske banker.

Venlig hilsen

Kjeld Johannesen
Bestyrelsesformand

Lasse Nyby
Adm. direktør

Hoved- og nøgletal for koncernen

Hovedtal

Resultatopgørelse

Mio. kr.	2019	2018	Ændring i %	2017	2016	2015
Nettorenteindtægter *)	1.573	1.548	2	1.546	1.621	1.727
Nettogebyrindtægter	1.225	1.127	9	1.116	1.053	1.030
Kursreguleringer og udbytte	379	268	41	404	434	507
Øvrige indtægter	160	247	-35	83	59	66
Basisindtægter	3.338	3.190	5	3.150	3.167	3.331
Personaleomkostninger	1.218	1.152	6	1.165	1.142	1.098
Driftsomkostninger	796	771	3	771	755	745
Omkostninger	2.014	1.924	5	1.936	1.896	1.843
Basisindtjening før nedskrivninger	1.324	1.266	5	1.213	1.270	1.488
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. *)	22	173	-87	-38	242	316
Basisindtjening	1.302	1.094	19	1.251	1.028	1.172
Bidrag til sektorløsninger	-	-	-	-	-	-99
Resultat før skat	1.302	1.094	19	1.251	1.028	1.074
Skat	243	174	40	262	190	177
Resultat	1.059	920	15	989	838	897
Renteudgifter til indehavere af hybrid kernekapital	49	49	0	49	26	14

Balanceoplysninger

Mio. kr.						
Aktiver i alt	93.113	82.793	12	80.367	78.473	76.357
Udlån	51.312	44.330	16	46.747	41.346	38.039
Udlån, bank og leasingaktiviteter	43.157	39.551	9	37.272	35.092	33.884
Udlån, reverse repoforretninger	8.155	4.779	71	9.475	6.253	4.155
Indlån	70.602	65.545	8	64.266	61.006	58.116
Indlån, bankaktiviteter	53.279	50.773	5	48.668	46.464	44.366
Indlån, repoforretninger	0	0	-	175	0	370
Indlån i puljeordninger	17.323	14.772	17	15.423	14.541	13.380
Udstedte obligationer	2.637	0	-	0	0	0
Efterstillede kapitalindskud	1.322	1.332	-1	1.144	1.093	1.089
Hybrid kernekapital	860	861	0	861	862	412
Aktionæernes egenkapital	8.901	8.380	6	8.114	7.765	7.475
Garantier	14.766	12.092	22	11.961	12.334	9.585
Den samlede risikoeksponering	55.963	53.858	4	49.546	47.486	46.500
Kernekapital	9.032	8.387	8	7.924	7.428	6.946
Nedskrivningskonto og underkurs på overtagne eksponeringer**)	1.503	1.945	-23	1.616	1.994	1.998
Kontraktuelle udlån med rentestop	303	476	-36	341	443	514
Forretningsomfang	269.948	244.159	11	241.393	230.114	218.457

*) I 2017 og tidligere år er der i opstillingen for basisindtjening foretaget reklassifikation mellem posterne nettorenteindtægter og nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv., som vedrører den indtægtsførte del af underkurs på overtagne eksponeringer.

Sammenligningstal er jf. anvendt regnskabspraksis ikke ændret i forbindelse med implementering af regnskabsstandard IFRS 9 om finansielle instrumenter pr. 1. januar 2018 og IFRS 16 om leasing pr. 1. januar 2019.

**) Fra og med 2018 er tallet inklusive nedskrivninger på uudnyttet max., og i 2017 og tidligere år inkl. nedskrivninger på overtagne eksponeringer.

Finansielle resultater – basisindtjening, år

Nøgletal

Kapitalgrundlag		2019	2018	2017	2016	2015
Kapitalprocent		18,5	18,0	18,2	17,7	17,0
Kernekapitalprocent		16,1	15,6	16,0	15,6	14,9
Egentlig kernekapitalprocent		14,6	14,0	14,4	14,0	14,4
Indtjening						
Egenkapitalforrentning før skat ekskl. hybrid kernekapital *)	%	14,5	12,8	15,1	13,2	14,6
Egenkapitalforrentning efter skat ekskl. hybrid kernekapital *)	%	11,7	10,8	12,0	10,7	12,2
Omkostningsandel af basisindtægter	Kr.	0,60	0,60	0,61	0,60	0,55
Omkostningsandel af basisindtægter – inkl. nedskrivninger på udlån mv.	Kr.	0,61	0,66	0,60	0,68	0,65
Afkastningsgrad	%	1,1	1,1	1,2	1,1	1,2
Markedsrisiko og likviditet						
Renterisiko	%	0,6	0,2	0,7	1,2	1,8
Valutaposition	%	1,0	1,4	3,3	3,2	3,4
Valutarisiko	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Liquidity Cover Ratio (LCR)	%	195	174	187	171	145
Bank- og leasingudlån i forhold til bankindlån	%	81,0	77,9	76,6	75,5	76,4
Kreditrisiko						
Bank- og leasingudlån i forhold til aktionærernes egenkapital		4,8	4,7	4,6	4,5	4,5
Årets udlånsvækst	%	9,1	6,7	6,2	3,6	-4,5
Summen af store eksponeringer **)	%	83,6	79,2	17,2	14,5	16,1
Nedskrivningsprocent		0,0	0,3	-0,1	0,4	0,6
Medarbejdere og afdelinger						
Antal ansatte (ultimo, heltid)		1.549	1.518	1.538	1.540	1.538
Antal lokale banker		49	49	50	58	70
Spar Nord Aktien						
Kr. pr. aktie a 10 kr.						
Kurs ultimo		65	52	72	81	61
Indre værdi *)		72	68	66	63	60
Årets resultat *)		8,2	7,2	7,8	6,6	7,1
Udbytte	Kr.	3,5	3,5	3,5	5,0	3,0
Ekstraordinært udbytte	Kr.	-	-	-	-	2,0
Afkast	%	32	-23	-5	38	11
Price earning *)		8	7	9	12	9

*) Nøgletal er beregnet som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse, dvs. nøgletallene er beregnet på baggrund af aktionærernes andel af resultat og egenkapital. Aktionærernes andel af resultat og egenkapital fremgår af egenkapitalopgørelsen.

**) Fra og med 2018 er nøgletallet beregnet efter Finanstilsynets nye pejlemærke for store ekponeringer.

Sammenligningstal er jf. anvendt regnskabspraksis ikke ændret i forbindelse med implementering af regnskabsstandard IFRS 9 om finansielle instrumenter pr. 1. januar 2018 og IFRS 16 om leasing pr. 1. januar 2019.

Finanstilsynets opstilling og nøgletal fremgår af note 6.11 i koncernregnskabet.

Nøgletsdefinitioner fremgår af note 6.11.1 i koncernregnskabet.

Hoved- og nøgletal for koncernen

Hovedtal

Resultatopgørelse

Mio. kr.	2019 4. kvartal	2019 3. kvartal	2019 2. kvartal	2019 1. kvartal	2018 4. kvartal
Nettorenteindtægter	396	402	397	378	390
Nettogebyrindtægter	290	315	304	317	271
Kursreguleringer og udbytte	67	86	108	118	8
Øvrige indtægter	25	70	24	42	27
Basisindtægter	779	873	833	854	695
Personaleomkostninger	324	281	306	306	311
Driftsomkostninger	215	185	184	212	195
Omkostninger	539	466	491	518	506
Basisindtjening før nedskrivninger	239	407	342	336	189
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	12	9	-9	10	106
Resultat før skat	227	397	351	326	83
Skat	44	67	69	63	12
Resultat	182	331	283	263	71
Renteudgifter til indehavere af hybrid kernekapital	12	12	12	12	12

Balanceoplysninger

Mio. kr.					
Aktiver i alt	93.113	94.151	89.354	87.701	82.793
Udlån	51.312	48.982	47.023	45.249	44.330
Udlån, bank og leasingaktiviteter	43.157	42.514	42.096	40.566	39.551
Udlån, reverse repoforretninger	8.155	6.468	4.928	4.683	4.779
Indlån	70.602	69.239	68.722	66.648	65.545
Indlån, bankaktiviteter	53.279	52.874	52.696	50.959	50.773
Indlån, repoforretninger	0	0	201	37	0
Indlån i puljeordninger	17.323	16.365	15.825	15.652	14.772
Udstedte obligationer	2.637	-	-	-	-
Efterstillede kapitalindskud	1.322	1.311	1.320	1.327	1.332
Hybrid kernekapital	860	874	862	874	861
Aktionærernes egenkapital	8.901	8.743	8.424	8.625	8.380
Garantier	14.766	16.070	13.867	12.421	12.092
Den samlede risikoeksponering	55.963	57.157	56.152	54.543	53.858
Kernekapital	9.032	8.787	8.615	8.606	8.387
Nedskrivningskonto	1.503	1.525	1.824	1.883	1.945
Kontraktuelle udlån med rentestop	303	337	528	521	476
Forretningsomfang	269.948	264.242	257.780	250.245	244.159

Sammenligningstal er jf. anvendt regnskabspraksis ikke ændret i forbindelse med implementering af regnskabsstandard IFRS 16 om leasing pr. 1. januar 2019.

Finansielle resultater – basisindtjening, kvartaler

Nøgletal

		2019 4. kvartal	2019 3. kvartal	2019 2. kvartal	2019 1. kvartal	2018 4. kvartal
Kapitalgrundlag						
Kapitalprocent		18,5	17,6	17,6	18,2	18,0
Kernekapitalprocent		16,1	15,4	15,3	15,8	15,6
Egentlig kernekapitalprocent		14,6	13,9	13,8	14,2	14,0
Indtjening						
Egenkapitalforrentning før skat ekskl. hybrid kernekapital p.a. *)	%	9,9	18,0	16,2	14,8	3,6
Egenkapitalforrentning efter skat ekskl. hybrid kernekapital p.a. *)	%	7,9	14,9	12,9	11,8	3,2
Omkostningsandel af basisindtægter	Kr.	0,69	0,53	0,59	0,61	0,73
Omkostningsandel af basisindtægter – inkl. nedskrivninger på udlån mv.	Kr.	0,71	0,54	0,58	0,62	0,88
Afkastningsgrad	%	0,2	0,4	0,3	0,3	0,1
Markedsrisiko og likviditet						
Renterisiko	%	0,6	0,3	1,0	1,0	0,2
Valutaposition	%	1,0	1,1	1,1	1,3	1,4
Valutarisiko	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Liquidity Cover Ratio (LCR)	%	195	159	137	160	174
Bank- og leasingudlån i forhold til bankindlån	%	81,0	80,4	79,9	79,6	77,9
Kreditrisiko						
Bank- og leasingudlån i forhold til aktionærernes egenkapital		4,8	4,9	5,0	4,7	4,7
Årets udlånsvækst	%	1,5	1,0	3,8	2,6	1,0
Summen af store eksponeringer	%	83,6	82,0	84,6	76,1	79,2
Nedskrivningsprocent		0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Medarbejdere og afdelinger						
Antal ansatte (ultimo, heltid)		1.549	1.539	1.534	1.531	1.518
Antal lokale banker		49	49	49	49	49
Spar Nord Aktien						
Kr. pr. aktie a 10 kr.						
Kurs ultimo		65	62	58	58	52
Indre værdi *)		72	71	69	70	68
Periodens resultat p.a. *)		5,5	10,4	8,8	8,2	2,0

*) Nøgletal er beregnet som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse, dvs. nøgletallene er beregnet på baggrund af aktionærernes andel af resultat og egenkapital. Aktionærernes andel af resultat og egenkapital fremgår af egenkapitalopgørelsen.

Sammenligningstal er jf. anvendt regnskabspraksis ikke ændret i forbindelse med implementering af regnskabsstandard IFRS 16 om leasing pr. 1. januar 2019.

Resultater i 2019

Spar Nord opnåede i 2019 et nettoresultat på 1.059 mio. kr. svarende til en egenkapitalforrentning på 11,7 % p.a. Resultatet er 139 mio. kr. eller 15 % højere end i 2018 og anses af ledelsen for at være meget tilfredsstillende.

Indtægter

Årets basisindtægter blev på 3.338 mio. kr., hvilket er 5 % højere end i 2018.

Nettorenteindtægterne blev på 1.573 mio. kr. mod 1.548 mio. kr. i 2018. Sammenlignet med sidste år var renteindtægterne fra udlån til kunder 37 mio. kr. lavere, mens renteudgifterne til indlån blev reduceret med 46 mio. kr. Renteindtægterne fra obligationer mv. var 16 mio. kr. højere end i 2018, mens renteudgifterne til udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud var 6 mio. kr. lavere.

Nettorenteindtægterne er positivt påvirket af den fortsatte vækst i udlånsvolumen, idet bank- og leasingudlånet ultimo 2019 var 3,6 mia. kr. (9 %) højere end et år tidligere. I negativ retning trækker et forsat fald i rentemarginalen. Fra ultimo 2018 til ultimo 2019 blev den samlede rentemarginal således reduceret med 24 basispoint, hvilket dækker over et fald i udlånssatsen på 37 basispoint, der delvist kompenseres af et fald i indlånssatsen på 13 basispoint. Presset på udlånssatsen kan henføres til en kombination af mixeffekter (højere vækst i forretnings typer med lavere udlånssatser) og generelt konkurrencepres.

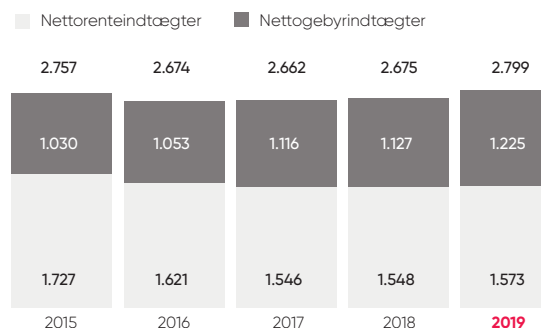
Nettogebyrindtægterne blev på 1.225 mio. kr. mod 1.127 mio. kr. i 2018. Dermed udgjorde nettogebyrindtægterne 44 % af årets samlede nettorente- og gebyrindtægter (2018: 42 %).

Den meget tilfredsstillende vækst i nettogebyrindtægterne kan langt overvejende henføres til et usædvanligt højt aktivitetsniveau på realkreditområdet, herunder et meget stort antal lånekonverteringer. Effekten af det høje antal låneetableringer og -konverteringer kan opgøres til ca. 130 mio. kr. Hertil kommer en positiv udvikling i en række andre gebyrtyper (forsikring, pension mv.) drevet af Spar Nords fortsatte vækst i markedsandel. I modsat retning trækker en nedgang i indtægterne fra pensionspuljer og investeringsforeninger på grund af lavere priser.

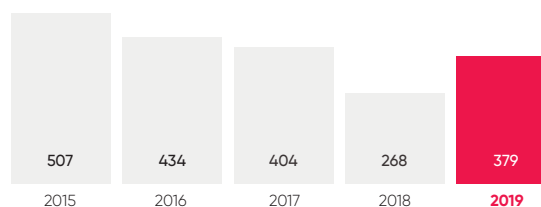
Spar Nord har i 2019 foretaget en ændring i den regnskabsmæssige behandling af modtagne gebyrer og provisioner, som medfører, at en større del af bankens lånesagsgebyrer amortiseres. Ændringen påvirker årets nettorenteindtægter med 21 mio. kr. og årets nettogebyrindtægter med -25 mio. kr.

Kursreguleringer og udbytte blev på 379 mio. kr. mod 268 mio. kr. i 2018.

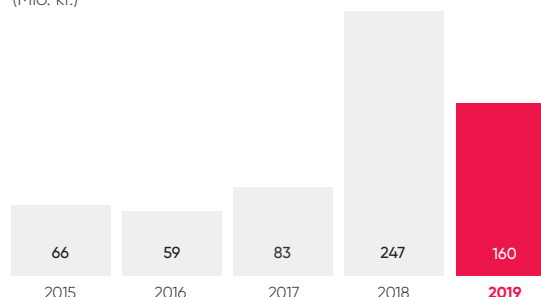
Nettorenteindtægter og nettogebyrindtægter (Mio. kr.)

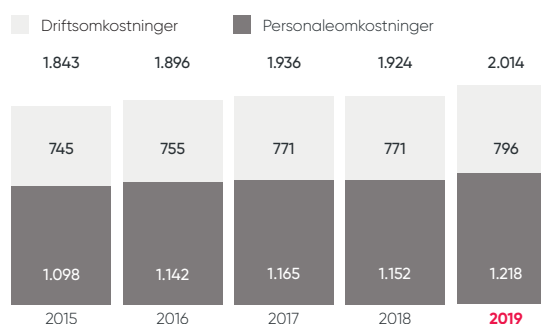
Kursreguleringer og udbytte (Mio. kr.)

Øvrige indtægter (Mio. kr.)

Samlede omkostninger (Mio. kr.)

Væksten i kursreguleringer afspejler en meget positiv udvikling i bankens obligationsbeholdning, som på grund af faldende renter og indsnævrede kreditspænd bidrager med 90 mio. kr. mere end sidste år. Hertil kommer, at 2019 blev endnu et år med positiv udvikling på aktiemarkedet.

Regnskabsberetning

Herudover skal de realiserede kursreguleringer ses i lyset af, at regnskabet for 2018 var påvirket af en stor positiv regulering af Spar Nords aktiepost i BI Holding A/S (82 mio. kr.).

Øvrige indtægter realiseredes på 160 mio. kr. mod 247 mio. kr. i 2018.

I løbet af 2019 var der pæne indtægter fra Spar Nords ejerandel i Danske Andelskassers Bank, herunder Spar Nords andel af den gevinst, Danske Andelskassers Bank opnåede fra salget af Spar-invest (51 mio. kr.). Når øvrige indtægter alligevel realiseres 86 mio. kr. lavere end sidste år, skyldes det primært, at der i 2018 var en engangsindtægt på 154 mio. kr. relateret til frasalget af Valueinvest Asset Management SA.

Omkostninger

De samlede omkostninger blev på 2.014 mio. kr. i 2019 mod 1.924 mio. kr. i 2018.

1.218 mio. kr. af årets omkostninger kunne henføres til løn, hvilket betyder at de realiserede lønomkostninger var 65 mio. kr. højere end i 2018. Baggrunden for væksten er en kombination af overenskomstmæssig lønstigning og fraværet af de positive engangsforhold, der prægede lønomkostningerne i 2018. Ligeledes har den høje konverteringsaktivitet medført stigende omkostninger til overarbejde, ligesom der er tilført flere medarbejdere til områder som IRB, compliance og AML.

Spar Nord beskæftiger ultimo året 1.549 medarbejdere (FTE) hvilket er 31 flere end ultimo 2018.

De øvrige driftsomkostninger realiseredes på 796 mio. kr., hvilket er 25 mio. kr. højere end i 2018. Driftsomkostningerne er negativt påvirket af, at der først på året blev afholdt omkostninger til forberedelse af købstilbud på Danske Andelskassers Bank samt at der i 4. kvartal er afholdt omkostninger relateret til implementering af ny strategiplan. I positiv retning trækker, at driftsomkostningerne på tværs af omkostningstyper generelt har været lidt lavere end forventet.

De realiserede basisindtægter og omkostninger svarer til en Cost/Income Ratio på 0,60, hvilket er præcis på niveau med Spar Nords strategiske målsætning.

Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån mv. realiseredes i 2019 på 22 mio. kr. mod 173 mio. kr. i 2018.

Driftspåvirkningen på 22 mio. kr. fordeler sig med 30 mio. kr. på erhvervskunder ekskl. landbrug, -59 mio. kr. på landbrugskunder, -5 mio. kr. på privatkunder og 56 mio. kr. på kunder i forbrugslånsforretningen SparXpres. Ud af sidstnævnte kan 27 mio. kr. henføres til en aconto afskrivning af alle inkassofordringer ældre end 18 måneder.

Nedskrivninger (Mio. kr.)

Udvikling i NPL-ratio

	2019	2018
NPL (DKK mio. kr.)	2.004	3.300
Eksposering (DKK mio. kr.)	54.079	47.354
NPL ratio	3,7	7,0

Spar Nord foretog i 3. kvartal 2019 en gennemgang af alle udlånsengagementer med individuelle nedskrivninger med henblik på at sikre en mere retvisende indplacering i de forskellige stadier, der angives i IFRS 9.

Denne proces medvirkede til, at udlånet i stadie 3 blev reduceret betydeligt via omplacering til stadie 2 og stadie 1, ligesom der var udlån, der blev afskrevet. Samlet blev misligholdte lån (Non Performing Loans) reduceret med ca. 1,0 mia. kr. Ved årets udgang udgjorde andelen af misligholdte lån i Spar Nord (NPL ratio) 3,7%.

Banken har i årets løb forøget de ledelsesmæssige skøn på nedskrivningerne med 263 mio. kr. til 303 mio. kr. Forøgelsen af de ledelsesmæssige skøn relaterer sig for størstedelens vedkommende til reduktion af værdien af landbrugsjord samt model-usikkerhed.

Koncernens udlån og garantier *)

Branche %	Udlån og garantier		Nedskrivnings- konto	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Offentlige myndigheder	2,0	0,1	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	4,7	5,5	27,1	30,6
Fiskeri	0,2	0,2	0,1	0,1
Industri og råstofudvinding	5,0	5,2	5,1	4,5
Energiforsyning	2,8	2,7	0,9	1,1
Bygge og anlæg	4,3	4,9	3,0	4,5
Handel	7,0	7,4	5,6	6,8
Transport, hoteller og restauranter	4,4	4,0	5,8	5,4
Information og kommunikation	0,5	0,4	0,6	0,3
Finansiering og forsikring	5,7	6,4	4,7	6,1
Fast ejendom	12,3	11,2	11,5	10,2
Øvrige erhverv	6,3	6,6	10,6	6,0
Erhverv i alt	55,2	54,9	74,7	75,6
Privatkunder i alt	44,8	45,1	25,3	24,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

*) Ekskl. reverse repoforretninger

4. kvartal 2019 i forhold til 3. kvartal 2019

Spar Nord opnåede i 4. kvartal 2019 et nettoresultat på 182 mio. kr. mod 331 mio. kr. i 3. kvartal 2019.

Nettorenteindtægterne udgjorde 396 mio. kr. i 4. kvartal mod 402 mio. kr. i 3. kvartal. Udviklingen afspejler, at renteindtægterne på udlån på trods af stigende volumen realiseres 8 mio. kr. lavere i 4. kvartal end i 3. kvartal, mens renteindtægterne fra indlån realiseres 5 mio. kr. højere i 4. kvartal end i 3. kvartal. Endelig realiseres reverse repoforretninger 6 mio. kr. dårligere i 4. kvartal.

Nettogebyrindtægterne udgjorde 290 mio. kr., hvilket var 25 mio. kr. lavere end i det foregående kvartal. Faldet kan henføres til lavere kursreguleringer på bankens obligationsbeholdning, mens kursreguleringerne på aktier var højere i 4. kvartal end i 3. kvartal.

Kursreguleringer og udbytte udgjorde 67 mio. kr. mod 86 mio. kr. i det foregående kvartal. Faldet kan henføres til lavere kursreguleringer på bankens obligationsbeholdning, mens kursreguleringerne på aktier var højere i 4. kvartal end i 3. kvartal.

De samlede omkostninger udgjorde 539 mio. kr., hvilket var 73 mio. kr. højere end i det foregående kvartal. Lønomsatningerne blev på 324 mio. kr. mod 281 mio. kr. i 3. kvartal, primært på grund af periodisering af feriepengeforpligtelser. Driftsomkostningerne blev på 215 mio. kr. mod 185 mio. kr. i 3. kvartal, bl.a. drevet af omkostninger til rating, projekter og implementering af ny strategiplan.

Nedskrivninger på udlån realiseredes i 4. kvartal på 12 mio. kr. mod 9 mio. kr. i 3. kvartal.

Nedskrivninger i stadie 3 udgør ultimo året 1.083 mio. kr. (ultimo 2018: 1.531 mio. kr.), mens stadie 1 og 2 nedskrivningerne i alt udgør 420 mio. kr. (ultimo 2018: 414 mio. kr.).

Resultat

Resultatet før skat blev på 1.302 mio. kr. mod 1.094 mio. kr. i 2018. Koncernens effektive skatteprocent var på 19, hvorfor nettoresultatet kan opgøres til 1.059 mio. kr. mod 920 mio. kr. sidste år. Det realiserede nettoresultat er således for første gang i Spar Nords historie over 1,0 mia. kr.

Forretningsomfang

Mia kr.	2019	2018	2017	2016	2015
Udlån, bank- og leasingudlån	43,2	39,6	37,3	35,1	33,9
Indlån bankaktiviteter	53,3	50,8	48,7	46,5	44,4
Indlån i puljeordninger	17,3	14,8	15,4	14,5	13,4
Garantier	14,8	12,1	12,0	12,3	9,6
Udlån, realkredit	88,6	80,9	77,2	73,6	69,2
Depotværdier	52,8	46,1	50,9	48,1	48,0
Forretningsomfang i alt	269,9	244,2	241,4	230,1	218,5

Forretningsomfang

Det samlede forretningsomfang (indlån, udlån, garantier, formidlede realkreditlån og depotværdier) var ultimo 2019 på 269,9 mia. kr. – et niveau som er 25,8 mia. kr. højere end ultimo 2018.

I løbet af 2019 realiseredes en stigning i bank- og leasingudlånet på 3,6 mia. kr. eller 9 % til 43,2 mia. kr. 2,5 mia. kr. af stigningen kan henføres til erhvervs-kunder, heraf 1,2 mia. kr. til offentlige kunder. Leasingudlånet er vokset med 0,9 mia. kr. og udlånet til privatkunder med 0,2 mia. kr.

Bank- og leasingudlånet svarer til, at Spar Nord har en markedsandel i Danmark på ca. 5 %.

Volumen af formidlede realkreditlån er i løbet af året vokset med 7,8 mia. kr. eller 10 % til 88,6 mia. kr. Totalt udgør formidlingen af realkreditlån fra Totalkredit 77,1 mia. kr. og formidlingen af lån fra DLR Kredit 11,5 mia. kr. Volumen af formidlede Totalkreditlån betyder, at Spar Nord er den største enkeltudbydere i Totalkredit-samarbejdet med en andel på ca. 10 % af den samlede formidling.

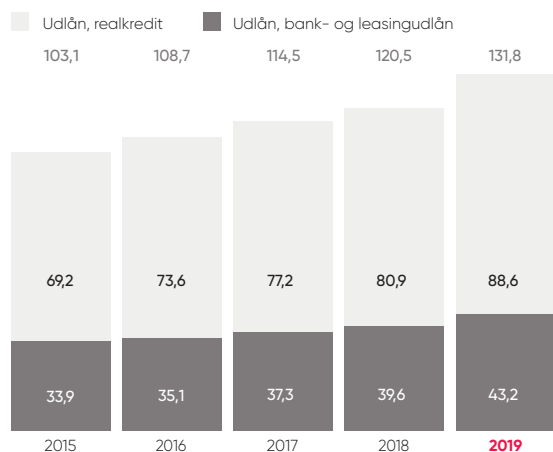
Indlån, bankaktiviteter, voksede i løbet af 2019 med 2,5 mia. kr. eller 5 % til 53,3 mia. kr., svarende til at Spar Nord har en markedsandel i Danmark på 4 %.

Indlån i puljeordninger er steget med 2,6 mia. kr. eller 17 % til 17,3 mia. kr., mens kundernes depotværdier i årets løb voksede med 6,7 mia. kr. eller 14 % til 52,8 mia. kr.

Udviklingen i ind- og udlåns volumen betyder, at Loan-to-Deposit Ratio ved udgangen af 2019 kan opgøres til 81.

Samlet kreditformidling

Mia. kr.

Kapitalforhold

På kapitalsiden har det siden udpegningen til SIFI været Spar Nords målsætning at have en egentlig kernekapitalprocent (CET1) på 13,5 og en kapitalprocent på 17,5.

	2019	2018	2017	2016	2015
Egentlig kernekapitalprocent	14,6	14,0	14,4	14,0	14,4
Kernekapitalprocent	16,1	15,6	16,0	15,6	14,9
Kapitalprocent	18,5	18,0	18,2	17,7	17,0

Ultimo 2019 kunne den egentlige kernekapitalprocent opgøres til 14,6 mens den samlede kapitalprocent var på 18,5. Denne skal ses i forhold til, at Spar Nord har opgjort det individuelle solvensbehov til 9,5%, hvortil kommer det kombinerede bufferkrav på 4,0%, således at det samlede kapitalkrav er 13,5%. Spar Nord havde ved årsskiftet dermed en kapitalmæssig overdækning på 5,0 procentpoint eller 2,8 mia. kr.

Som nyudnævnt SIFI-institut skal Spar Nord leve op til de samme krav om nedskrivningsegne passiver (NEP-krav) som de øvrige SIFI-institutter. Kravene indføres for Spar Nord fra primo 2019 til primo 2022, og vil fuldt indfasat betyde, at Spar Nord skal have en samlet kapital på ca. 28% af den samlede risikoeksponering (REA).

Indfasningen af de nye krav forventes over de kommende år at medføre et behov for udstedelse af NEP-kapital (senior non-preferred) for i niveauet 7 mia. kr. Første udstedelse fandt sted i november 2019, og var på 2,6 mia. kr., og der vil blive tilstræbt en jævn fordeling af udstedelser over perioden frem mod NEP-kravenes fulde indfasning. Finanstilsynet har fastlagt krav på 19,5 % pr. 01.01.20 og 27,9 % pr. 01.01.22.

Moody's offentliggjorde i 4. kvartal, at ratingbureauet har optaget dækning af Spar Nord med en Baseline credit assessment på baa 1, en Banking deposit rating på A1/P-1 og et stabilt outlook. Spar Nords første udstedelse af Senior Non-Preferred har af Moody's fået ratingen A3.

Likviditet

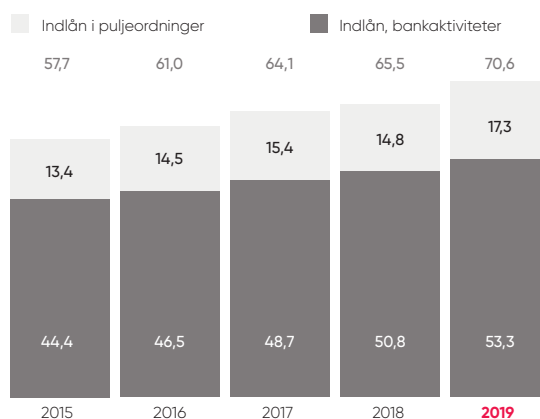
Strategisk likviditet defineres i Spar Nord som forskellen mellem bank- og leasingudlånet og den langsigtede funding (bankindlån, seniorlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud samt egenkapital). Efterstillede kapitalindskud, hybrid kernekapital, seniorlån og udstedte obligationer, som har forfald inden for 12 måneder, medregnes ikke til bankens strategiske likviditet.

Ved udgangen af 2019 er Spar Nords strategiske likviditet opgjort til 23,4 mia. kr., hvilket er 1,6 mia. kr. højere end ultimo 2018. Stigningen kan primært henføres til det stigende indlån og udstedelse af obligationer (NEP kapital).

Spar Nord har ultimo 2019 opgjort LCR-nøgletallet til 195.

Samlet indlån

Mia. kr.

Kalibreret NEP-krav

%	01.01.20	01.01.22
Solvensbehov	9,5	9,5
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,5	2,5
SIFI-bufferkrav	0,5	1,0
Kontracyklisk bufferkrav	1,0	2,0
Krav til tabsabsorberingsbeløb	13,5	15,0
Krav til rekapitaliseringsbeløb	6,1	13,0
Samlet NEP-krav	19,6	28,0

Overdækning kalibreret NEP-krav

Mia. kr.	01.01.20
Kapitalgrundlag	10.295
Non-prefered seniorkapital	2.620
Andre ikke-nedskrivningsegne passiver	0
Nedskrivningsegne passiver i alt	12.915
NEP-kapitalprocent	23,1
NEP-krav i procentpoint	19,6
NEP-krav	10.974
Overdækning	1.941
Overdækning i procentpoint	3,5

Strategisk likviditet *)

Mia. kr.	2019	2018	2017	2016	2015
Indlån, bankaktiviteter	53,3	50,8	48,7	46,5	44,4
Seniorlån/obligationsudstedelser	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital og efterstillede kapitalindskud	11,1	10,6	10,1	9,7	9,0
Likviditetsfremskaffelse	67,0	61,3	58,8	56,2	53,4
Udlån, bank- og leasingaktivitet	43,2	39,6	37,3	35,1	33,9
Forfald, senior, udstedte obl., efterstillede kapitalindskud og hybrid kernekapital <1 år	0,4	0,0	0,7	0,4	0,0
Strategisk likviditet i alt	23,4	21,8	20,8	20,7	19,5

*) Se note 5.3.2

Danske Andelskassers Bank

Fra september 2018 til marts 2019 erhvervede Spar Nord ca. 33 % af aktierne i Danske Andelskassers Bank ("DAB"). I marts 2019 tilkendegav Spar Nord, at banken ville betale op til 9,00 kr. pr. aktie for de resterende aktier med henblik på at gennemføre en fusion. Bestyrelsen i DAB ønskede imidlertid ikke at forholde sig til dette tilbud og valgte i stedet at gennemføre en rettet emission til kurs 8,30, hvilket reducerede Spar Nords ejerandel til ca. 27 %, som via løbende opkøb af aktier er øget til 28,5 % ultimo 2019.

Ejerandelen i DAB har i 2019 bidraget med 104 mio. kr. til Spar Nords basisindtægter – 37 mio. kr. som er Spar Nords andel af DABs forventede nettoresultat, 51 mio. kr., som er Spar Nords andel af DABs gevinst fra salget af Sparinvest og 16 mio. kr. som direkte effekt af den ovennævnte emission. Spar Nords indregnede værdi af DAB udgør ultimo 2019 408 mio. kr.

Tilsynsdiamanten

Det danske finanstilsyn har for år tilbage lanceret en model, Tilsynsdiamanten, der opstiller en række kvantitative pejlemærker for, hvad der anses som pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

Overskridelse af pejlemærkerne i Tilsynsdiamanten medfører reaktioner fra Finanstilsynet.

Spar Nord var i 2019 komfortabelt inden for alle pejlemærker, idet Spar Nord realiserede nedenstående værdier:

Tilsynsdiamant		Grænse-værdier	2019	2018
Summen af store eksponeringer	%	<175	83,6	79,2
Udlånsvækst	%	<20	9,1	6,7
Ejendoms eksponering	%	<25	11,5	11,7
Funding ratio		<1	0,5	0,5
Likviditetspejlemærke	%	>100	204	184

Forventninger til 2020

Spar Nord forventer, at 2020 samfundsøkonomisk vil byde på en fortsættelse af de vilkår, der gjorde sig gældende i 2019. Væksten og efterspørgslen efter finansiering forventes at forblive på et relativt beskedent niveau, men som et resultat af fortsat fremgang i markedsandel forventer Spar Nord at kunne skabe en vækst i udlån og forretningsomfang, der vil være over sektorens gennemsnit.

På baggrund af den forventede vækst i udlånsvolumen kombineret med et forventet aftagende pres på den samlede rentemarginal, bl.a. på grund af allerede gennemførte tiltag på indlånsiden, forventer Spar Nord, at det vil være muligt at realisere en beskedent fremgang i nettorenteindtægterne.

På gebyrsiden forventer Spar Nord ikke helt at kunne fastholde niveauet fra rekordåret 2019. Dette skyldes primært, at den usædvanligt høje lånekonverteringsaktivitet i 2019 ikke forventes at fortsætte, og at mange kunder i forbindelse med konverteringsaktiviteten har valgt at lægge om til lån, der genererer en lavere løbende indtjening til banken, end de lån, de tidligere havde. På den positive side kan det vise sig, at flere kunder som konsekvens af de lave renter vælger at placere deres midler i forskellige former for kapitalforvaltningsprodukter i stedet for på indlånskonti.

Kursreguleringerne forventes at blive betydeligt lavere end i 2019. Dette skyldes primært, at de flotte kursreguleringer på bankens obligationsbeholdning ikke forventes at kunne fastholdes i et år med stabilt lave renter. Hertil kommer, at udviklingen på aktiemarkedet forventes at blive mindre positiv end i 2019.

Lønomsikringerne forventes at stige som følge af overenskomstmæssige stigninger. Herudover vil der være et generelt stigende ressourcebehov på compliance-området men et uændret antal medarbejdere i koncernen som helhed.

Driftsomkostningerne vil være præget af stigende IT-omkostninger, mens der forventes et mindre fald i de øvrige omkostninger.

Samlet udmønter de ovenstående forhold sig i en forventet basisindtjening før nedskrivninger i niveauet 900–1.100 mio. kr. Nedskrivninger på udlån forventes at blive højere end i 2019 men fortsat på et lavt niveau, og resultatet efter skat forventes herafter realiseret i niveauet 625–825 mio. kr.

Strategiplan for 2020-22

Siden 2017 har det været Spar Nords vision at skabe DANMARKS MEST PERSONLIGE BANK. Visionen er formuleret sådan, fordi nærvær og engagement altid har kendetegnet Spar Nords tilgang til at drive bank, og fordi Spar Nord tror på, at personlige relationer også i fremtiden vil være afgørende for evnen til at tiltrække og fastholde kunder.

Sammen med visionen formulerede Spar Nord en ny strategisk retning – under overskriften DEN PERSONLIGE BANK I EN DIGITAL VERDEN. Den strategiske retning afspejler, at digitaliseringen er et grundvilkår for bankerne, og at de digitale teknologier, hvis de udnyttes rigtigt, kan være et middel til at skabe både effektivisering og endnu tættere og mere personlige relationer til kunderne.

Den strategiske retning blev udmøntet i en konkret plan for årene 2017-19, hvor tre Must Win Battles og en række strategiske handlinger bl.a. skulle sikre en egenkapitalforrentning på 9-11% og en omkostningsprocent på 60.

Tre år senere kan det konstateres, at Spar Nord er lykkedes med mange af de indsatser, der var en del af planen for 2017-19. Indsatser som Det Gode Kundemøde og Den Gode Bankoplevelse er blevet implementeret med succes, og dette har bidraget positivt til kundetilfredshed og kundetilgang. Spar Nord er vokset pænt på erhverv og har tre år i træk

været den af de store banker med de mest tilfredse erhvervskunder (kilde: Aalund Research). Endelig har banken positioneret sig som en af landets bedste banker for de formuende kunder (kilde: Prospera) og skabt sig et godt ry i branchen som pioner inden for digital innovation.

Også de finansielle resultater har været tilfredsstillende i strategiperioden 2017-19, idet Spar Nords vækst i forretningsomfang, egenkapitalforrentning og omkostningseffektivitet har været i top blandt sammenlignelige banker. Spar Nord har vundet markedsandele, og er udnævnt til et systemisk vigtigt institut i Danmark. Alt i alt er det således ledelsens vurdering, at de tre år med DEN PERSONLIGE BANK I EN DIGITAL VERDEN har været vellykkede, og at Spar Nord er godt rustet til de kommende års udfordringer.

\	\	\	\	-	-	\	\	\			
\	\	\	\	-	-	\	\	\	\		
\	\	\	\	-	-	\	\	\	\		
\	\	\	\	-	-	\	\	\	\		
						\	\	\	\	-	-
						\	\	\	\	-	-
						\	\	\	\	-	-
						\	\	\	\	-	-

Ny strategiplan for 2020-22

I løbet af 2019 har hele Spar Nords organisation arbejdet med at formulere en ny strategiplan, der kommer til at gælde for årene 2020-22, og som på mange måder er en naturlig videreførelse af planen for 2017-19. Visionen er fortsat at blive DANMARKS MEST PERSONLIGE BANK, forretningsmodellen med fokus på stort decentralt ejerskab og på at drive en detailbank med en kombination af fysiske filialer og digitale services er uændret. Og flere af tendenserne i den grundlæggende analyse af markedet og omverdenen er de samme.

For at signalere, at Spar Nord med den nye plan bevæger sig videre på en kurs, der allerede er udstukket, har planen – og den strategiske retning – fået overskriften DEN PERSONLIGE BANK I EN DIGITAL VERDEN 2.0. Under denne overskrift er der igen fastlagt tre Must Win Battles hver med tre prioriterede handlinger.

Fire aktuelle temaer

Den analyse af bankmarkedet, der lå til grund, da Spar Nord i 2016 udformede sin nye strategiske retning, er efter Spar Nords opfattelse på mange måder stadig relevant. De dilemmaer og strategiske temaer, der blev formuleret på det tidspunkt, er således også en del af analysen bag den nye strategi:

Tema 1 Lav vækst og lave renter

Det økonomiske klima er udfordret med relativt lav vækst, lavt forbrug og ekstremt lave renter. Samtidig er der betydelig overskudslikviditet i markedet og hård konkurrence mellem de danske banker. Forhold, der tilsammen sætter priserne og indtjeningen på bankernes traditionelle kerneprodukter ind- og udlån under et betydeligt pres.

Tema 2 Digitalisering

Den digitale udvikling på det danske bankmarked er ikke gået nær så hurtigt som forventet for 3-4 år siden. Ikke desto mindre forekommer det uomgængeligt, at digitalisering også i de kommende år vil være et grundvilkår for bankerne. De kommende generationer af bankkunder vil have større forventninger på den digitale front, og velfungerende teknologi er en afgørende forudsætning for at drive en effektiv bank i fremtiden.

Tema 3 Lovgivning og regulering

Banksektoren bliver i disse år underlagt en stor mængde nye regler og standarder. Disse reguleringstiltag fordrer både udviklings- og implementeringsmæssigt mange ressourcer og sætter derfor yderligere pres på Spar Nords og andre bankers indtjening.

Tema 4 Ansvarlighed og bæredygtighed

Hele banksektoren befinder sig i en tillidskrise efter en række uheldige sager om bl.a. hvidvask, skatteunddragelse og problematiske investeringsprodukter. Når man dertil lægger klimakrisen og det øgede fokus på virksomheders samfundsansvar betyder det, at kravet fra kunderne og den brede offentlighed om ordentlighed, ansvarlighed og bæredygtighed bliver mere og mere markant.

Tre Must Win Battles

Med afsæt i visionen og de fire strategiske temaer, der introduceres ovenfor, har Spar Nord formuleret tre nye Must Win Battles, der anses som afgørende for, at banken lykkes med den nye strategiplan. Den samlede plan er illustreret i nedenstående model:

MWB #1

Personlig rådgivning og nye produkter

Den personlige og nærværende betjening af kunderne er et helt afgørende konkurrenceparameter for Spar Nord. Banken vil derfor i de kommende år have fokus på at levere endnu bedre service og produkter til både privat- og erhvervskunder.

De vigtigste indsatser er:

Det endnu bedre kundemøde

Det gode kundemøde er allerede en styrkeposition for Spar Nord. Men det kan gøres endnu bedre, bl.a. ved at forbedre mødematerialet, så det faglige indhold styrkes, og det bliver lettere for kunden og rådgiveren at forberede sig. Samtidig skal der fortsat arbejdes med den gode serviceoplevelse.

Nye produkter og serviceydelser

For at sikre et tidssvarende og relevant produktudbud til bankens definerede kernemålgrupper, vil Spar Nord i den kommende periode lancere en række nye produkter og løsninger inden for bl.a. formuerådgivning, arv og testamente, digital bank samt kort og betalinger.

Erhvervsbank i vækst

Spar Nord har fortsat stort vækstpotentiale som erhvervsbank, og for at indfri dette vil der bl.a. blive arbejdet med at segmentere erhvervskunderne, så bankens værdis tilbud og kompetencer bliver matchet endnu bedre til den enkelte kundes behov.

MWB #2

Effektiv og handlekraftig organisation

Den anden Must Win Battle handler om kompetenceudvikling, organisering og de redskaber og processer, der skal sikre, at der bruges mest mulig tid på kunderne og så lidt tid som muligt på administration og papirarbejde.

De vigtigste indsatser er:

Automatisering og bedre processer

Der vil blive arbejdet målrettet på at strømline og automatisere processer, så ressourceforbruget til administration reduceres, og der frigøres mere tid til rådgivning. Fokus vil bl.a. være på lettere sagsoverdragelse samt at sikre en intuitiv hjælp fra de systemer, medarbejderne arbejder i.

Konstant fokus på forbedringer

Der vil løbende blive arbejdet med at identificere og realisere effektiviseringer i banken, bl.a. via etableringen af en enhed med dedikerede proces- og udviklingsressourcer til at realisere store og små forbedringer i hverdagen.

Styrket fokus på medarbejderudvikling og ledelse

Indsatsen inden for ledelses- og medarbejderudvikling intensiveres for at sikre, at Spar Nord til stadighed er en attraktiv bank for medarbejderne og har de rigtige kompetencer til at møde fremtidens krav. Samtidig styrkes markedsføringen af Spar Nord som arbejdsplads og integrationen af nye kolleger.

MWB #3

En ordentlig bank

Spar Nord vil i de kommende år arbejde strategisk og systematisk for, at banken i alle aspekter af forretningen lever op til sit samfundsansvar og de forventninger, kunder og offentligheden har til bankens måde at drive forretning på.

De vigtigste indsatser er:

En ansvarlig virksomhed

Ansvarlig bankdrift handler om at overholde samfundskontrakt, love og regler – og om at sætte kundernes interesser først i rådgivning og produktudvikling. Herudover handler ansvarlighed om bankens aftryk på verden på områder som klima, miljø, arbejdsmiljø og ansvarlig leverandørstyring, hvor Spar Nord vil iværksætte nye initiativer. Endelig vil Spar Nord arbejde videre med det lokale engagement og på den måde blive endnu bedre til at skabe samfundsværdi.

Ansvarlige investeringer

På investeringsområdet vil Spar Nord have fokus på at leve op til de krav og standarder, som kunderne forventer. Det indebærer bl.a., at Spar Nord vil tilslutte sig de internationale konventioner om ansvarlige investeringer, og at bankens produktportefølje vil blive gennemgået, ligesom der vil blive udbudt nye produkter med skærpet fokus på "investering med mening", hvis der opleves en kundeefterspørgsel efter dette.

Bæredygtig finansiering

Under overskriften "bæredygtig finansiering" vil Spar Nord løbende lancere nye produkter, der ud over at løse kundernes finansieringsbehov også adresserer klodens udfordringer. Eksempler på sådanne produkter kan være billån, der kompenserer bilens klimabelastning og udlånspuljer til energirigtige boligforbedringer mv.

Strategiske målsætninger 2020-22

Egenkapitalforrentning

7-9 %

efter skat

Omkostningsprocent

65

Udlodning

30-50 %

af nettoresultatet

Investor Relations

Det overordnede mål med Spar Nords dialog med investorer og analytikere er at sikre gode og vedvarende relationer. Det er Spar Nords ambition at opretholde et højt informationsniveau og en høj tilgængelighed, og banken bestræber sig til enhver tid på at stille relevant og rettidig information til rådighed for interessenterne.

Ud over bankens finansielle rapportering og oplysningerne på bankens IR-hjemmeside på sparnord.com foregår kommunikation med investorer og analytikere på jævnlige bilaterale møder samt på konferencer og roadshows bl.a. i forbindelse med offentliggørelse af hel og delårsrapporter.

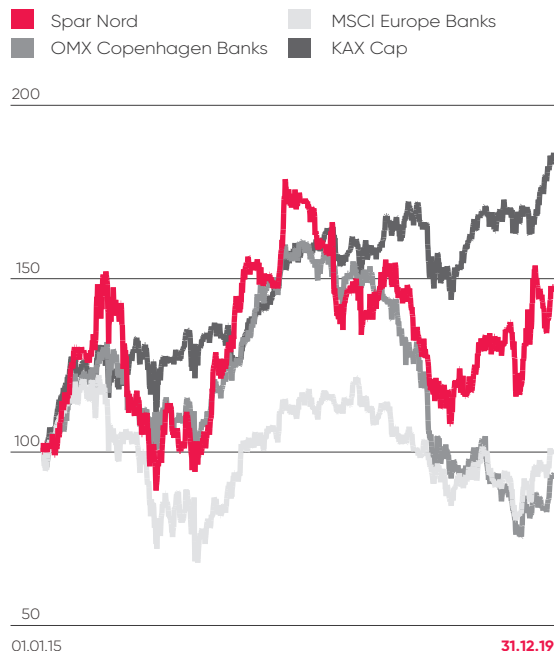
Spar Nord aktien er i 2019 blevet dækket af analytikere fra 6 investeringsbanker (ABG Sundal Collier, Carnegie, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea og SEB).

Spar Nord aktien

Spar Nord er noteret på den nordiske børs NASDAQ Copenhagen og tilhører Large Cap-segmentet. Aktiekapitalen udgør 1.230.025.260 kr. opdelt i aktier af 10 kr.

Kursudvikling for Spar Nord aktien 2015-2019

Indekseret - Jan. 2015 = 100

Spar Nord aktien steg fra kurs 52 ultimo 2018 til kurs 65 ultimo 2019 svarende til 25%. Markedsværdien ved årets udgang var således 8,0 mia. kr. mod 6,4 mia. kr. ultimo 2018. Til sammenligning steg det danske totalindeks OMX Copenhagen Cap med 24% i 2019 og det danske bankindeks med 15%, mens det europæiske bankindeks MSCI Europe Banks steg med 8%.

Den gennemsnitlige daglige handelsvolumen var i 2019 på ca. 89.000 stk. mod 103.000 stk. i 2018.

Aktionærfordeling

Spar Nord Bank havde ultimo 2019 ca. 98.000 aktionærer. De 10 største aktionærer besad tilsammen ca. 52 % af aktiekapitalen. Ca. 68 % af kapitalen ejes af fonde og institutionelle investorer samt andre storaktionærer, mens 32 % af kapitalen kan henføres til aktionærer, som hver især havde færre end 20.000 aktier. Geografisk er aktiekapitalen fordelt med 71 % på danske hænder og 29 % ejet af udenlandske investorer.

Banken har to aktionærer, som har meddelt, at de besidder mere end 5 % aktiekapitalen. Spar Nord Fonden, Aalborg, er største aktionær med en ejerandel på 18,9 %. Næststørst er Nykredit Realkredit A/S, København, med en ejerandel på 11,4 %.

Udlodningspolitik og forventninger

Det er Spar Nords mål at skabe et konkurrencedygtigt afkast til aktionæerne – i form af kursudvikling og udbytte. Det er således bankens politik at betale udbytte til aktionæerne i år, hvor resultaterne tillader dette.

Spar Nords udlodningspolitik er fra regnskabsåret 2020 formuleret som følger:

Det er Spar Nords mål at skabe et konkurrencedygtigt afkast til aktionæerne – i form af kursudvikling og udbytte. Spar Nord har til hensigt at udlodde 30-50 % (tidligere 40-50 %) af årets nettoresultat i ordinært udbytte under hensyntagen til, at bankens kapitalmålsætninger er indfriet. I tilfælde af, at banken efter udbetaling af ordinært udbytte har væsentlig overskydende kapital, vil bestyrelsen løbende vurdere, hvorvidt denne kan tilbagebetales til aktionæerne i form af ekstraordinært udbytte eller aktietilbagekøb.

På baggrund af årsresultatet for 2019 indstiller bestyrelsen til generalforsamlingen, at der udbetales et kontant udbytte på 3,5 kr. pr. aktie, hvilket svarer til en dividend yield på 5 % og en payout ratio på 41 %.

Spar Nord aktien	2019	2018
Aktiekapital (mio. kr.)	1.230	1.230
Børskurs, ultimo året	65	52
Total markedsværdi (mio. kr.)	7.995	6.396
Årets resultat pr. aktie (kr.) *)	8,2	7,2
Udbytte pr. aktie (kr.)	3,5	3,5
Indre værdi pr. aktie (kr.)	72	68
Børskurs/indre værdi pr. aktie (kr.)	0,9	0,8

*) Nøgletallet er beregnet som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse, hvormed nøgletallet er beregnet på baggrund af aktionærernes andel af resultat og egenkapital. Aktionærernes andel af resultat og egenkapital fremgår af egenkapitalopgørelsen.

Finanskalender 2020

31. marts	Ordinær generalforsamling
30. april	Kvartalsrapport 1. kvartal
13. august	Halvårsrapport
29. oktober	Kvartalsrapport 1.-3. kvartal

Vores samfundsansvar

Spar Nord er en landsdækkende bank med ca. 391.000 kunder, 1.550 medarbejdere og flere tusinde små og store leverandører. Spar Nord er desuden aktiv i forenings- og kulturlivet som sponsor og donor over hele landet. Dermed spiller Spar Nord en rolle i rigtig mange menneskers liv, og derfor er det afgørende for banken at tage medansvar og spille en positiv rolle i relationerne til individet såvel som samfundet.

I dette afsnit gives en introduktion til Spar Nords arbejde med samfundsansvar. En komplet gennemgang af bankens politikker, aktiviteter og resultater, findes i vores rapport om samfundsansvar for 2019, der kan hentes på hjemmesiden sparnord.com/csr

Ansvarlighed som strategisk fokusområde

Ansvarlighed og bæredygtighed spiller en afgørende rolle i Spar Nords strategiplan for 2020-22. Planen, der præsenteres sammen med denne årsrapport, identificerer "En ordentlig bank" som ét af tre Must Win Battles og beskriver fokuserede indsatser inden for bl.a. ansvarlige investeringer, bæredygtig finansiering, klima og miljø, ansvarlig leverandørstyring samt lokalt engagement og frivillighed.

Tilslutning til FN's principper for ansvarlighed og bæredygtighed

Spar Nord har fra januar 2020 tilsluttet sig FN's generelle principper for arbejdet med samfundsansvar (UN Global Compact), FN's principper for ansvarlige investeringer (UN PRI) og FN's principper for ansvarlig bankdrift (UN PRB). Tilslutningen er en naturlig forlængelse af vores eksisterende arbejde med samfundsansvar, og den er samtidig begyndelsen på en dybere og bedre dokumenteret indsats, hvor vores fremskridt og tiltag fra 2020 rapporteres indenfor rammerne af FN's standarder.

Mål nr. 7 Bæredygtig energi

At anvende bæredygtig energi og at opnå CO₂-neutralitet inden 2025

Mål nr. 8 Anstændige jobs og økonomisk vækst

At inddrage medarbejderne aktivt i en dokumenteret indsats for hele tiden at forbedre medarbejdernes arbejdsmiljø og arbejdsforhold i alle arbejdslivets faser.

Mål nr. 11 Bæredygtige byer og lokalsamfund

At stimulere fællesskaber og sunde aktiviteter overalt, hvor vi driver bank gennem donationer og sponsorater til lokal kultur og idræt.

Mål nr. 12 Ansvarligt forbrug og produktion

At indkøbe bæredygtigt og genanvende op til 100% af spildet, mens der løbende gennemføres ressourcebesparende tiltag i hele organisationen og dyrkes en bæredygtig medarbejderkultur.

Mål nr. 13 Klimainsats

At nedbringe direkte og indirekte klimapåvirkning gennem reduktion af egen påvirkning, implementering af bæredygtighedskriterier i investeringer og gennem udvikling af bæredygtige bankprodukter. De aktuelle indsatser og fremdriften inden for de definerede fokusområder beskrives i Spar Nords rapport om samfundsansvar 2019.

Ansvarlig bankdrift

Spar Nord ønsker at overholde sin kontrakt med samfundet i bred forstand. Det gøres ved at sætte kundernes interesser først i rådgivning og produktudvikling, ved at overholde gældende love og regler og ved at sørge for, at compliance og generel lovmedholdelighed er integreret i strategi

og forretning. Kravene til ansvarlig bankdrift skærpes af truslen fra grænseoverskridende økonomisk kriminalitet og international terror, og den konstante risiko for at blive misbrugt til hvidvask og terrorfinansiering stiller hele tiden nye krav til bankens medarbejdere og procedurer.

Spar Nord ønsker at løfte sin del af opgaven med at nedbringe risikoen for hvidvask og terrorfinansiering, og har derfor implementeret omfattende politikker, procedurer og systemer, der løbende tilpasses såvel lovgivningen som det aktuelle trusselsbillede. Indsatserne har til formål at sikre, at økonomiske transaktioner, kundeforhold, medarbejderforhold og aftaler screenes ved indgåelse og overvåges løbende.

Sunde og ansvarlige medarbejdere

Spar Nord tager ansvar for at skabe et sundt og udviklende arbejdsmiljø, hvor hver enkelt medarbejder udfolder sit faglige og menneskelige potentiale på den bedst mulige måde. Det er imidlertid ikke kun Spar Nords ansvar at regulere medarbejdernes arbejdsforhold på en socialt ansvarlig og retfærdig måde. Det er også Spar Nords ansvar at fremme en kultur, i hvilken medarbejderne altid optræder ansvarligt overfor kunder, kolleger, banken og det omgivne samfund. Spar Nords politik for medarbejdernes adfærd og rettigheder baserer sig på bankens værdigrundlag, der handler om ordentlighed, kompetence, ambition og nærvær i menneskelige såvel som forretningsmæssige relationer.

Mangfoldighed

Det er Spar Nords bestyrelses ambition, at ledelsen sammensættes ud fra hensyn til mangfoldighed i kompetencer og baggrund, herunder faglighed, erhvervs erfaring, køn og alder. Denne ambition skal ses i lyset af, at bestyrelsen anser mangfoldighed for at være en kvalitet, der kan bidrage positivt til bankens udvikling.

Det er for nuværende bankens mål, at andelen af kvindelige bestyrelsesmedlemmer skal udgøre mindst 33 %. Ved udgangen af 2019 var dette mål indfriet idet andelen af kvindelige bestyrelsesmedlemmer udgjorde 44 %.

For så vidt angår bankens daglige ledelse arbejder Spar Nord systematisk på at identificere og motivere medarbejdere med lederpotentiale uanset køn og at forbedre fastholdelsen af ledere af begge køn ved at give muligheder og fleksibilitet i forhold til at balancere forholdet mellem karriere og familieliv.

Det er Spar Nords mål, at der skal være mindst 5 kvalificerede ansøgere til lederstillinger i banken, og at der blandt disse skal være mindst 2 kvinder. Det er således bankens mål, at kønsfordelingen på direktør- og mellemliderniveau skal ændre sig i retning af en mere ligelig fordeling mellem mænd og kvinder – fra de aktuelle ca. 21% kvinder i bankens ledergruppe til 25% kvinder inden udgangen af 2020. Ovenstående mål har ikke i alle tilfælde været opnået i 2019, hvorfor der i 2020 vil være fokus på HR-initiativer der understøtter den ønskede udvikling.

Miljø og klima: CO2-neutral inden 2025

Klima- og miljøbelastninger er en væsentlig samfundsudfordring, som Spar Nord har interesse i og medansvar for at løse. Derfor bakker Spar Nord op om FN's bæredygtighedsmål og tager lokalt, nationalt og globalt ansvar gennem løbende nedbringelse af belastninger og fremme af bæredygtige løsninger. Som en del af vores nye strategiplan har Spar Nord lanceret en langsigtet målsætning om, at bankens aktiviteter skal være CO2-neutrale senest i 2025. Allerede i 2020 ønsker vi at CO2-neutrale for så vidt angår bankens elforbrug, kørsel og flyrejser.

Blandt de konkrete indsatser, der i 2019 er iværksat på klima- og miljøområdet, kan nævnes:

- Nedbringelse af energiforbrug i hovedsædet gennem forbedringer på klimaskærmen
- Strømbesparende lysstyring og konvertering til LED-lyskilder
- 100% grøn strøm fra danske vindmøller fra 1. januar 2020
- Udvidelse af solcelleanlæg på bankens hovedsæde med yderligere 500 m²
- Skift til energivenlige servere.

- 100% genanvendelse af papiraffald
- Nedbringelse af madspild i kantine gennem oplysningskampagne
- Too Good to Go – salg af overskydende dagsproduktion fra kantinen.

Ansvarlig leverandørstyring

Spar Nord køber varer og tjenesteydelser fra hundredevis af danske og udenlandske leverandører. Derfor tager Spar Nord medansvar for at have gode og gennemsigtige leverandørforhold, der medvirker til at sikre bankens gode omdømme, til at tiltrække gode leverandører samt til at fastholde og tiltrække kunder. Spar Nord kræver, at bankens leverandører har høje miljømæssige standarder og at større leverandører lever op til såvel FN's bæredygtighedsmål som de 10 generelle principper beskrevet i FN's Global Compact. For at sikre dette har Spar Nord i 2019 lanceret et adfærdskodeks for leverandører, som fra og 2020 vil være en naturlig del af bankens indkøbsprocesser og leverandørstyring.

På arbejde for sammenhængskraften i Danmark

Spar Nord bygger på en lokalt forankret forretningsmodel, og vi har i hele vores snart 200-årige historie medvirket til at skabe lokal sammenhængskraft gennem aktiv deltagelse i og støtte til lokale fællesskaber, initiativer og foreninger. Det arbejde ønsker vi at fortsætte og styrke, da det bidrager positivt til såvel økonomisk som menneskelig værdiskabelse i samfundet og i banken.

Vi ønsker at øge effekten af vores indsats for lokal sammenhængskraft, og derfor iværksatte vi i efteråret 2019 en undersøgelse af de sociale og sundhedsmæssige effekter af sponsorater og donationer i kategorierne sport, fritid og kultur (herunder musik og teater). Med undersøgelsens resultater og konklusioner styrker vi beslutningskompetencen og processerne omkring sponsorater og donationer, og vi får mulighed for at identificere og styrke de indsatsområder, vi gør mest gavn i.

Ansvarlige investeringer og bæredygtig finansiering

Spar Nord udbyder og formidler investeringsprodukter til private og virksomheder. Derfor har vi et medansvar for, at investeringerne er ansvarlige i forhold til sociale forhold, klimabelastning og miljøpåvirkning. Vi ønsker at hjælpe vores kunder med at investere ansvarligt, og stiller derfor krav om ansvarlighed i investeringer i vores egen organisations investeringspraksis såvel som hos vores samarbejdspartnere.

Organisation og selskabsledelse

Spar Nords bestyrelse og direktion anser god selskabsledelse for at være en helt grundlæggende forudsætning for at opretholde et godt forhold til interne og eksterne interessenter og for at kunne indfri koncernens finansielle og ikke-finansielle målsætninger.

Spar Nords ledelse bakker derfor op om arbejdet for at fremme god selskabsledelse og har valgt at følge langt hovedparten af anbefalingerne fra Komiteen for god Selskabsledelse. Spar Nords komplette stillingtagen til anbefalingerne, samt til Finans Danmarks ledelseskodex, kan læses på sparnord.com/governance.

Generalforsamling

Generalforsamlingen er det øverste besluttede organ i Spar Nord. Oplysninger om indkaldelse, aktionærernes udøvelse af stemmeret mv. følger af bankens vedtægter, som læses på sparnord.com/vedtaegter. Spar Nords vedtægter kan kun ændres af generalforsamlingen. Vedtægtsændringer kræver et flertal på mindst to tredjedele af såvel de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede, stemmeberettigede aktiekapital.

I henhold til bankens vedtægter udøves retten til at stemme på generalforsamlinger for aktionærer med mindre end 20.000 aktier gennem delegerede (medlemmerne af Spar Nords lokale bankråd). Aktionærer, der ejer mindst 20.000 aktier, kan udøve deres stemmeret direkte på generalforsamlingen.

Bestyrelse og bestyrelsesudvalg

Spar Nords bestyrelse består af 9 medlemmer, heraf 6 aktionærvalgte og 3 medarbejdervalgte. Bankens direktion indgår ikke i bestyrelsen, men deltager i bestyrelsens møder. Bestyrelsesmedlemmer vælges for to år, og halvdelen af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er på valg hvert år, mens medarbejdervalgte medlemmer i henhold til dansk lov vælges for fire år.

Spar Nords bestyrelse har nedsat tre udvalg: Et revisionsudvalg, der har til opgave at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold, et risikoudvalg, der forestår det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende risikostyring mv., samt et nominerings- og vederlagsudvalg, der bl.a. har til opgave at forberede den årlige bestyrelsesevaluering og nomineringsproces.

Spar Nords bestyrelse afholder hvert år 11 ordinære møder, et strategiseminar og 4 møder med formændene for de lokale bankråd. Bestyrelsen har i 2019 i alt afholdt 23 fysiske møder og telefonmøder. Desuden afholdtes i Revisionsudvalget 6 møder, i Risikoudvalget 4 møder og i Nominerings- og Vederlagsudvalget 3 møder.

Den samlede fremmødeprocent for bestyrelsens medlemmer var på 96 %. De enkelte medlemmers fremmøde offentliggøres på bankens hjemmeside.

Evaluering og nomineringsproces

Processen for nominering af medlemmer til bestyrelsen drives af Nominerings- og vederlagsudvalget i dialog med den samlede bestyrelse, ligesom der sker inddragelse af formændene for de lokale bankråd i Spar Nords aktionærkredse. På baggrund af den årlige evaluering af bestyrelsens arbejde, kompetencer og sammensætning afklares det, om der er behov for rekruttering af nye bestyrelsesmedlemmer. I givet fald udarbejdes en beskrivelse af de kompetencer og kvalifikationer, der kræves til den givne post. Generelt lægges der i nomineringsprocessen stor vægt på forhold som ledelseserfaring, erhvervs erfaring, forretningsforståelse, kendskab til økonomi- og risikostyring samt relevante personlige egenskaber.

Valg til bestyrelsen

På den ordinære generalforsamling i marts 2020 er tre af de aktionærvalgte medlemmer af bestyrelsen på valg. Kjeld Johannesen og Morten Gaardboe har meddelt, at de genopstiller, og begge indstilles af bestyrelsen til genvalg, mens Laila Mortensen efter otte år i bestyrelsen har meddelt, at hun ikke genopstiller.

Som nyt medlem af bestyrelsen indstilles Henrik Sjøgreen, København. Henrik Sjøgreen har betydelig erfaring med ledelseshverv i den finansielle sektor – siden 2002 som direktionsmedlem og siden 2009 som CEO for FIH Erhvervsbank A/S. Udover at have kernekompetencer på områder som kunde-betjening og kreditrisiko har Henrik Sjøgreen således netop de kompetencer inden for ledelse af finansiel virksomhed, som Laila Mortensen har repræsenteret i bestyrelsen.

Direktion

Direktionen ansættes af bestyrelsen og består af administrerende direktør Lasse Nyby, bankdirektør John Lundsgaard og bankdirektør Lars Møller. Direktionen udgør den øverste daglige ledelse under iagttagelse af de retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Den præcise arbejdsdeling mellem bestyrelsen og direktionen angives i bestyrelsens og direktionens forretningsorden.

Ledelsesafklønning

Bestyrelsens og direktionens aflønning fremgår af årsrapportens noteoplysninger. Bestyrelsen honoreres med et fast årligt beløb og deltager ikke i bonus eller optionsprogrammer.

Direktionens ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesvilkår, vurderes at følge almindelig praksis på området og evalueres løbende. Bestyrelsen vurderer, at det samlede vederlag ligger på et konkurrencedygtigt og rimeligt niveau, der afspejler direktionens indsats og langsigtede værdiskabelse for aktionærerne.

I henhold til koncernens vederlagspolitik opererer Spar Nord ikke med incitamentsafklønning til bestyrelse og direktion.

Bestyrelsen

Bagerst fra venstre: John Sørensen, Per Nikolaj Bukh (næstformand), Morten Bach Gaardboe, Laila Mortensen, Kjeld Johannesen (formand), Jannie Skovsen og Kaj Christiansen. Gitte Holmgaard Sørensen (fraværende) og Lene Aaen (fraværende).

Bestyrelsen

Kjeld Johannesen

Formand for bestyrelsen

2016 Formand for bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
 2015 Næstformand for bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
 2014 Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
 1953 Fødselsår

Formand for nominerings- og vederlagsudvalget
 Medlem af risikoudvalget

På valg i 2020

Direktør

CLK 2016 Holding ApS
 Kjeld Johannesen Holding ApS

Uddannelse

HD i afsætningsøkonomi

Bestyrelsesformand

KPC Holding A/S
 Hamlet Protein A/S
 New Nutrition ApS
 New Nutrition Holding ApS

Bestyrelsesmedlem

Aktieselskabet Schouw & Co
 Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976
 Direktør Svend Hornsylds Legat
 Direktør Hans Hornsylds og Hustru Eva Hornsylds legat

Særlige kompetencer

Ledelse
 Produktion og afsætning
 Strategi
 Forretningsudvikling
 Internationale forretningsforhold
 Landbrug og fødevarer

Aktiebeholdning

80.000

Uafhængig

Per Nikolaj Bukh

Næstformand for bestyrelsen

2016 Næstformand for bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
 2007 Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
 1965 Fødselsår

Formand for revisionsudvalget
 Medlem af nominerings- og vederlagsudvalget

På valg i 2021

Professor

Aalborg Universitet

Direktør

P. N. Bukh ApS

Uddannelse

Cand.oecon
 Ph.d.
 Bestyrelsesuddannelse fra Bestyrelsesakademiet

Bestyrelsesmedlem

Jurist & Økonomforbundets Forlag A/S
 Jurist & Økonomforbundets Forlagsfond
 Oberst H. Parkovs Mindefond
 Professionshøjskolen University College Nordjylland
 Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

Økonomi og risikostyring
 Finansielle markeder
 Offentlige virksomheder
 Forsyningsvirksomheder

Aktiebeholdning

27.200

Afhængig

Lene Aaen

Bestyrelsesmedlem

2018 – Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
 1970 – Fødselsår

Tillidsmand Spar Nord Bank

På valg i 2020

Uddannelse

Bestyrelsesuddannelse for finansielle virksomheder
 Finansuddannelse
 Finansiell videreuddannelse

Bestyrelsesmedlem

Spar Nord kreds
 Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

HR
 Organisation

Aktiebeholdning

3.835

Afhængig

Kaj Christiansen

Bestyrelsesmedlem

2012 Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
 1955 Fødselsår

Formand for risikoudvalget

På valg i 2021

Direktør

Dokøen A/S

Uddannelse

Statsautoriseret revisor

Bestyrelsesmedlem

Dokøen A/S
 Frederikshavn Maritime Erhvervs-park A/S
 Spar Nord Fonden
 Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

Ejendomme
 Markedsføring
 Økonomi- og risikostyring

Aktiebeholdning

21.100

Uafhængig

Morten Bach Gaardboe

Bestyrelsesmedlem

2016 Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
 1968 Fødselsår

Medlem af revisionsudvalget

På valg 2020

Uddannelse

Bankuddannet

Bestyrelsesformand

Gefion Group A/S
 Rødovre Port Holding A/S
 Svend Aage Nielsen, Autoriseret El-installatør A/S
 Slagelse Erhvervscenter A/S

Bestyrelsesmedlem

Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

SMV segmentet

Aktiebeholdning

7.505

Uafhængig

Laila Mortensen Bestyrelsesmedlem

2012 Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1965 Fødselsår

Medlem af risikoudvalget

På valg i 2020

Administrerende direktør

IndustriPension Holding A/S
Industriens Pensionsforsikring A/S
Ordførende direktør i Industriens Pension Service A/S

Uddannelse

Cand. act.,
Lederuddannelse fra IMD (PED)

Bestyrelsesformand

Forsikring & Pension m.fl.
IP Alternative Investments Komplementar ApS
IP Finans 1 ApS
IP Butendiek Wind K/S
IP Gode Wind II K/S
IP Ejendomme 2013 P/S
IP Infrastruktur P/S
IP Komplementar ApS
IP Infrastruktur Komplementar ApS
IP Sankt Petri P/S
IP Næstved Stråleterapi P/S
IP Europahuset ApS
IP Regina ApS
Fonden F&P Formidling
Forsikringsorganisationernes Fællessekretariat F.M.B.A

Bestyrelsesmedlem

Kapitalforeningen Industriens Pension
Portfolio, næstformand
Danmarks Statistik, næstformand
Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

Erfaring med ledelse af finansiel virksomhed
Risikostyring herunder operationel risiko
IT og IT-risiko

Aktiebeholdning

0

Uafhængig

Jannie Skovsen Bestyrelsesmedlem

2008 Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1965 Fødselsår

Fællestillidsmand, Spar Nord Bank A/S

På valg i 2020

Uddannelse

Bestyrelsesuddannelse for finansielle virksomheder
Finansuddannelse
Finansiell videreuddannelse

Bestyrelsesformand

Spar Nord Kreds

Bestyrelsesmedlem

Finansforbundets hovedbestyrelse
Spar Nord Fonden
Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

HR
Organisation

Aktiebeholdning

2.366

Afhængig

Gitte Holmgaard Sørensen Bestyrelsesmedlem

2012 Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1965 Fødselsår

Medlem af nominerings- og vederlagsudvalget

Tillidsmand, Spar Nord Bank

På valg i 2020

Uddannelse

Bestyrelsesuddannelse for finansielle virksomheder
Finansuddannelse
Finansiell videreuddannelse
Merkonom i Finansiering

Bestyrelsesformand

Personalefonden i Spar Nord Bank

Bestyrelsesmedlem

Spar Nord Kreds, næstformand
Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

HR
Organisation

Aktiebeholdning

3.960

Afhængig

John Sørensen Bestyrelsesmedlem

2015 Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1957 Fødselsår

Medlem af revisionsudvalget

På valg i 2021

Direktør

Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse

Uddannelse

Statsautoriseret revisor

Bestyrelsesmedlem

Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976
Sparekassen Sæbys Fond

Særlige kompetencer

Regnskab og revision

Aktiebeholdning

5.160

Uafhængig

Selskabsledelse

Direktionen

Lasse Nyby

Administrerende direktør

2000 Administrerende direktør
1995 Indtrådt i direktionen
1986 Ansættelsesår
1960 Fødselsår

Uddannelse

Bankuddannet
HD i Regnskabsvæsen
Lederuddannelse fra Insead

Bestyrelsesformand

Aktieselskabet Skelagervej 15

Bestyrelsesmedlem

PRAS A/S, næstformand
AP Pension Livsforsikringsselskab
AP Pensionsservice
FinansDanmark
Foreningen AP Pension F.M.B.A.
FR I af 16. september 2015 A/S
Nykredit A/S
Totalkredit A/S
Sparekassen Nordjyllands Fond af
29. marts 1976
Landsdækkende Banker

Aktiebeholdning

64.332

John Lundsgaard

Bankdirektør

2000 Indtrådt i direktionen
1986 Ansættelsesår
1964 Fødselsår

Uddannelse

Bankuddannet
MBA

Bestyrelsesformand

Factor Insurance Brokers A/S

Bestyrelsesmedlem

Aktieselskabet Skelagervej 15,
næstformand
BOKIS A/S, næstformand
Finanssektorens Uddannelsescenter,
næstformand
Bankernes EDB Central a.m.b.a.
Letpension A/S
Kunsten Museum of Modern Art,
Aalborg
Sparekassen Nordjyllands Fond af
29. marts 1976
Utzon Center

Aktiebeholdning

79.499

Lars Møller

Bankdirektør

2000 Indtrådt i direktionen
1984 Ansættelsesår
1957 Fødselsår

Uddannelse

Bankuddannet
Lederuddannelse fra Insead

Bestyrelsesformand

BI Asset Management Fonds-
mæglerselskab A/S
BI Holding A/S (Bankinvest
Gruppen)
BI Management A/S

Bestyrelsesmedlem

Aktieselskabet Skelagervej 15
DLR Kredit A/S, næstformand
Sparekassen Nordjyllands Fond af
29. marts 1976

Aktiebeholdning

82.406

Risikostyring

Risikotagning indgår som et naturligt element i det at drive bankvirksomhed, hvilket stiller store krav til bankens risikoorganisering og risikostyringsmiljø.

Følgende risici anses som de væsentligste for Spar Nord:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operationel risiko

For en uddybende beskrivelse af risikostyringen inden for de enkelte risikoområder, herunder en beskrivelse af politik, overvågning og rapportering henvises til de respektive sektioner.

Risikoorganisering

Spar Nord har i overensstemmelse med dansk lovgivning etableret en tostrengt ledelsesstruktur bestående af en bestyrelse og en direktion. Endvidere har Spar Nord etableret funktionsadskillelse mellem enheder, der indgår i forretningstransaktioner med kunder, eller i øvrigt påtager risiko på bankens vegne, og enheder, der har ansvaret for risikostyring.

Opbygningen af Spar Nords risikostyringsorganisation fremgår af figuren på side 33.

Bestyrelse

Bestyrelsen har til opgave at varetage den overordnede og strategiske ledelse med henblik på at drive en sund og konkurrencedygtig bank og dermed sikre langsigtet værdi for bankens interessenter.

Med udgangspunkt i Spar Nords strategiske målsætninger fastsætter bestyrelsen bankens risikoprofil, som indeholder den risikoappetit inden for bankens væsentligste risikotyper, som bestyrelsen er villig til at acceptere i forhold til at kunne indfri strategien.

Målet er at sikre sammenhæng mellem Spar Nords vision og strategi samt sikre, at Spar Nords risikoprofil til enhver tid står i hensigtsmæssigt forhold til bankens kapital- og likviditetsforhold.

Bestyrelsen har fastsat en række risikopolitikker, hvoraf den overordnede håndtering og styring af bankens risici fremgår. Politikkerne gennemgås og godkendes af bestyrelsen mindst en gang årligt.

For at underbygge ledelsesstrukturen har bestyrelsen formuleret et sæt retningslinjer til direktionen, der klart specificerer ansvars- og dispositionsmuligheder. Bestyrelsen skal efter behov og mindst en gang årligt vurdere og ajourføre retningslinjerne.

Direktion

Direktionen varetager i overensstemmelse med de af bestyrelsen udstukne retningslinjer og risikopolitikker den øverste daglige ledelse.

Direktionen skal sikre, at bankens risikopolitikker og retningslinjer implementeres i bankens daglige drift samt sikre, at banken har forretningsgange eller arbejdsbeskrivelser på alle væsentlige områder.

Direktionen videredelegerer specifikke retningslinjer og bemyndigelser til udvalgte afdelinger i banken for den praktiske gennemførelse af de af bestyrelsen vedtagne retningslinjer og politikker.

Bestyrelsesudvalg

Bestyrelsen har nedsat et risikoudvalg, et nominerings- og vederlagsudvalg og et revisionsudvalg, der har til opgave at stå for det forberedende arbejde inden bestyrelsens behandling af emner inden for de respektive områder.

Med etableringen af bestyrelsesudvalg opnår banken en bedre udnyttelse af de specielle kompetencer, som findes i bestyrelsen, og dermed sikres en dybdegående behandling af bestyrelsesmaterialet. Udvalgene har alene et forberedende formål forud for behandlingen i bestyrelsen og har således ingen selvstændig beslutningskompetence.

Udvalgenes kommissorier er tilgængelige på hjemmesiden www.sparnord.com/udvalg, hvor der ligeledes gives en introduktion til medlemmerne og deres kompetencer.

Risikoudvalg

Risikoudvalgets væsentligste opgaver er at behandle risikorelaterede forhold, herunder gennemgå og vurdere tilstrækkeligheden og effektiviteten af Spar Nords politikker, instrukser og systemer. Endvidere, at rådgive bestyrelsen om bankens overordnede, nuværende og fremtidige risikoprofil og strategi samt påse, at bestyrelsens risikostrategi implementeres effektivt i banken.

Risikoudvalget består af tre uafhængige bestyrelsesmedlemmer. Der er afholdt 4 møder i 2019.

Nominerings- og vederlagsudvalget

Nominerings- og vederlagsudvalget væsentligste opgave er at forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder vederlagspolitik samt andre beslutninger herom, som kan have indflydelse på bankens risikostyring. Udvalget forestår endvidere det forberedende arbejde i forhold til processen omkring bestyrelsesevaluering, nominering af bestyrelsesmedlemmer mv.

Nominerings- og vederlagsudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer, formand, næstformand og et medarbejdervalgt medlem. Der er afholdt tre møder i 2019.

Revisionsudvalget

Revisionsudvalgets væsentligste opgave er at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold, herunder bl.a. at underrette bestyrelsen om resultatet af den lovpligtige revision. Endvidere, at overvåge om bankens interne kontrolsystem, intern revision og risikostyringssystemer fungerer effektivt i forhold til regnskabsaflæggelsen.

Revisionsudvalget består af tre medlemmer, hvoraf to er uafhængige. Der er afholdt 6 møder i 2019.

Risikokomiteer og -udvalg

Direktionen har nedsat en række komitéer og udvalg, som på specifikke områder bidrager til Spar Nords risikostyring, og som forbereder sager og temaer til behandling i direktion og bestyrelse.

Solvens- og Risikostyringskomitéen

Solvens- og Risikostyringskomitéen består af et medlem fra direktionen, Handelsområdet, Kreditkontoret, Økonomiafdelingen og Risikostyring. Komitéen mødes kvartalsvis og har til formål at formulere målsætninger og principper for opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov. Solvens- og Risikostyringskomitéen indstiller det individuelle solvensbehov til godkendelse i bestyrelsen. Komitéen behandler input fra Markedsrisiko-, IT-sikkerheds- og Modelrisikoudvalget, hvilket sikrer, at eventuelle kapitalmæssige konsekvenser behandles i den primære instans for kapital og solvens.

Markedsrisikoudvalg

Markedsrisikoudvalget består af et medlem fra direktionen, Handelsområdet, Økonomiafdelingen og Risikostyring. Udvalget mødes kvartalsvis og gennemgår udviklingen i Spar Nords positioner, risici samt likviditetssituationen sammen med forventningerne til markedsudviklingen og fremtidige planer.

IT-sikkerhedsudvalg

IT-sikkerhedsudvalget består af et medlem fra direktionen, IT-afdelingen, Risikostyring samt udvalgte forretningsdirektører. Udvalget har til opgave at rådgive og behandle sager i relation til Informationssikkerhedspolitikken samt de dertil relaterede regler, procedurer og beredskabsplaner.

Modelrisikoudvalg

Modelrisikoudvalget består af et medlem fra direktionen, Risikostyring og Kreditkontoret. Udvalget mødes kvartalsvis og har til formål at diskutere og overvåge Spar Nords styring af modelrisici.

Kreditkomité

Kreditkomitéen består af et medlem fra direktionen, Kreditkontoret og Storkundeområdet. Komitéen behandler kreditsager, der ligger ud over Kreditkontorets bevillingsgrænser eller er af principiel karakter. Komitéen samles flere gange om ugen. Ofte vil sager, der har været behandlet i Kreditkomitéen, blive forberedt til senere behandling i bestyrelsen.

1st line of defence

Forretningsenhederne Spar Nords Lokale Banker og Handelsområdet udgør sammen med støtte- og kontrolfunktioner 1st line of defence. Den daglige styring af bankens risici sker gennem risikopolitikker, instrukser, limits samt en række interne kontroller. Den daglige styring af bankens risici foretages på alle bankens væsentlige risikoområder, herunder kredit-, markeds-, likviditet- og operationel risiko. For at understøtte forretningsenhederne i forhold til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering har banken endvidere etableret en central AML-funktion, der ligger i 1st line of defence.

2nd line of defence

Bankens 2nd line of defence udgøres af flere organisatoriske enheder, herunder risikostyringsfunktionen og compliancefunktionen, der har centrale opgaver med overvågning, kontrol og rapportering af bankens risici og kontrolmiljø.

Risikostyringsfunktionen

Risikostyringsfunktionen er ansvarlig for at opnå et samlet overblik over banken og dens risikoeksponeringer for derigennem at kunne vurdere, hvorvidt der sker betryggende styring heraf. Risikostyringsfunktionens ansvarsområder omfatter bankens risiko-behæftede aktiviteter på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici hidrørende fra outsourcete funktioner. Risikostyringsfunktionen fungerer endvidere som sekretariat for bankens risikoudvalg og skal således bistå risikoudvalget med information omkring bankens risici.

Den risikoansvarlige har direkte referencelinje til bankens direktion. Risikostyringsfunktionen rapporterer kvartalsvis til bestyrelsen. Risikostyringsfunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

Afskedigelse af den risikoansvarlige kræver bestyrelsens forudgående godkendelse.

Compliancefunktionen

Compliancefunktionen er ansvarlig for at vurdere og kontrollere overholdelse af gældende lovgivning, branchestandarder, interne regelsæt samt rådgive om, hvordan compliance-risici reduceres.

Den complianceansvarlige har direkte referencelinje til bankens direktion. Compliancefunktionen rapporterer kvartalsvis til direktionen og halvårligt til bestyrelsen. Compliancefunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

Afskedigelse af den complianceansvarlige kræver bestyrelsens forudgående godkendelse.

3rd line of defence

Intern revision udgør 3rd line of defence og er ansvarlig for at planlægge og udføre revision med det formål at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Intern Revision fungerer endvidere som sekretariatsfunktion for bankens revisionsudvalg.

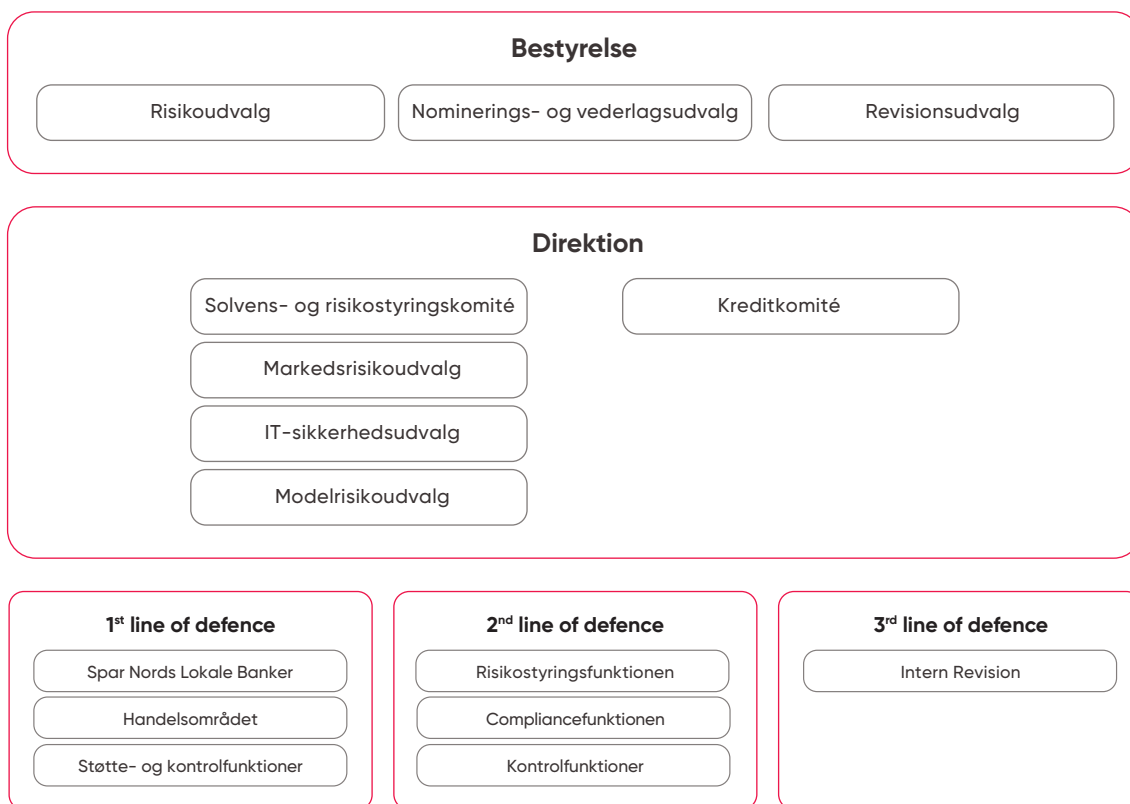
Intern Revision har direkte reference til bestyrelsen og rapporterer løbende til direktion og bestyrelse. Intern Revisions arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan og omfatter bl.a. stikprøvevis revision af forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Afskedigelse af bankens revisionschef kræver bestyrelsens forudgående godkendelse.

Rapportering

For at sikre et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for direktion og bestyrelse modtager ledelsen en betydelig mængde rapportering inden for bankens væsentligste risikoområder.

Organisering af risikostyring

Alternative resultatmål

Spar Nords ledelse er af den opfattelse, at de i ledelsesberetningen anvendte alternative resultatmål udgør værdifuld information for en regnskabslæser. De alternative resultatmål giver et mere ensartet grundlag for at sammenligne regnskabsperioder samt for at vurdere koncernens resultat. Desuden giver de vigtig indsigt i, hvordan Spar Nords ledelse definerer driftsmål og følger op på disse mål.

I ledelsesberetningen vurderes Spar Nords resultater med udgangspunkt i hovedtallene og segmentrapporteringen, som tilsammen udgør de regnskabsoplysninger, der løbende rapporteres til ledelsen. Præsentationen af disse hovedtal afviger på visse områder fra opstillingerne i regnskabet aflagt efter IFRS. Der foretages ingen korrigerende posteringer, hvilket betyder, at årets resultat er det samme i hovedtallene og i IFRS-regnskabet. Afstemning af sammenhæng mellem basisindtjening i ledelsesberetningen og IFRS-regnskabet fremgår af note 2.1, Forretningssegmenter.

Spar Nord anvender basisindtjeningen som resultatmål. Siden 2018 har der ikke været forskel mellem "basisindtjening før nedskrivninger" i basisindtjeningsopstillingen og "Resultat før nedskrivninger på udlån" i IFRS-regnskabet, idet der ikke er underkurs på overtagne engagementer. I basisindtjeningsopstillingen blev den indtægtsførte del af underkurs på overtagne engagementer tidligere præsenteret sammen med nedskrivninger på udlån m.v., hvorimod den i IFRS-regnskabet indgik under renteindtægter.

Øvrige poster efter basisindtjeningsopstillingen omfattede i tidligere år bidrag til sektorløsninger.

Nedenfor defineres de yderligere nøgletal, der anføres på siderne 8-11 i ledelsesberetningen og i de øvrige afsnit i ledelsesberetningen:

Egenkapitalforrentning før skat ekskl. hybrid kernekapital

Resultat før skat i procent af aktionærernes egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo. Resultat før skat og aktionærernes egenkapital beregnes som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse

Egenkapitalforrentning efter skat ekskl. hybrid kernekapital

Resultat efter skat i procent af aktionærernes egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo. Resultat efter skat og aktionærernes egenkapital beregnes som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse

Omkostningsandel af basisindtægter

Omkostninger i alt / basisindtægter

Omkostningsandel af basisindtægter – inkl. nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.

Omkostninger i alt plus nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. / basisindtægter

Bank- og leasingudlån i forhold til bankindlån

Bank- og leasingudlån i procent af bankindlån

Bank- og leasingudlån i forhold til aktionærernes egenkapital

Bank- og leasingudlån / aktionærernes egenkapital

Nedskrivningsprocent

Årets nedskrivninger i procent af udlån+garantier+nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. samt hensættelser til uudnyttet maksimum.

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2019 for Spar Nord Bank A/S.

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som er godkendt af EU og årsregnskabet for moderselskabet udarbejdes efter Lov om finansiel virksomhed. Koncernregnskabet udarbejdes herudover i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at koncern- og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 2019.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og koncernens og moderselskabets finansielle stilling som helhed samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

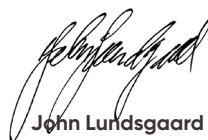
Aalborg, den 6. februar 2020

Direktionen

Lasse Nyby

Adm. direktør

John Lundsgaard

Bankdirektør

Lars Møller

Bankdirektør

Bestyrelsen

Kjeld Johannesen

Bestyrelsesformand

Per Nikolaj Bukh

Næstformand for
bestyrelsen

Lene Aaen

Kåre Christiansen

Morten Bach

Gaardboe

Laila Mortensen

Jannie Skovsen

Gitte Holmgaard

Sørensen

John Sørensen

Den interne revisors revisionspåtegning

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet for Spar Nord Bank A/S giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber for så vidt angår koncernregnskabet samt i overensstemmelse med Lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Det er endvidere vores opfattelse, at virksomhedens risikostyring, compliancefunktion, forretningsgange og interne kontroller på alle væsentlige og risikofyldte områder er tilrettelagt og fungerer på betryggende vis.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Den udførte revision

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Spar Nord Bank A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Årsregnskabet udarbejdes efter Lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har foretaget en gennemgang af virksomhedens risikostyring, compliancefunktion, forretningsgange og interne kontroller på alle væsentlige og risikofyldte områder.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med Lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aalborg, den 6. februar 2020

Spar Nord Bank A/S

Intern Revision

Margit Nicolajsen

Margit Nicolajsen

Revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Spar Nord Bank A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Spar Nord Bank A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber, og årsregnskabet udarbejdes efter Lov om finansiell virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Det er endvidere vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 i overensstemmelse med Lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Vi blev første gang valgt som revisor for Spar Nord Bank A/S den 10. april 2019 for regnskabsåret 2019. Vi bliver årligt genvalgt ved generalforsamlingsbeslutning.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier	Forholdet er behandlet således i revisionen
Fastlæggelsen af forventede nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier er forbundet med betydelig usikkerhed og i et vist omfang baseret på ledelsesmæssige skøn. Som følge af væsentligheden af disse skøn og størrelsen af udlån i koncernen og selskabet er revisionen af nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier et centralt forhold ved revisionen. Principperne for opgørelse af nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier er nærmere beskrevet i anvendt regnskabspraksis og ledelsen har beskrevet håndteringen af kreditrisici samt vurdering af nedskrivningsbehovet i note 2.9, 3.2 og 5.1 i koncernregnskabet. De forhold vedrørende udlån, som indeholder størst skøn, og som derfor kræver øget opmærksomhed ved revisionen er: • Identifikation af eksponeringer, som er kreditforringet. • Parametre og ledelsesmæssige skøn i den anvendte beregningsmodel for fastlæggelsen af de forventede tab i stadie 1 og 2. • Værdiansættelse af sikkerheder og fremtidige pengestrømme, herunder ledelsesmæssige skøn knyttet til fastlæggelsen af forventede tab i stadie 3.	Baseret på vores risikovurdering har revisionen omfattet en gennemgang af koncernens relevante forretningsgange for udlån, test af relevante kontroller og analyse af udviklingen i kreditkvaliteten på udlån og herunder størrelsen af nedskrivningerne samt hensættelserne til tab på garantier. Vores revisionshandlinger har bestået af test af relevante kontroller vedrørende: • Løbende vurdering af kreditrisikoen. • Vurdering og validering af input og forudsætninger anvendt i beregning af nedskrivningerne samt hensættelser til tab på garantier i stadie 1 og 2. • Fastsættelse af ledelsesmæssige skøn i modellen og i stadie 3. Vores revisionshandlinger har desuden omfattet: • Stikprøvevis gennemgang eksponeringer for at sikre, at der sker rettidig identifikation af kreditforringelse af udlån. • Indhentet og evalueret revisorerklæring fra bankens datacentral, der omfatter en vurdering af bankens anvendte masseindlæsning og korrekt sikkerhedsfordeling. • Udfordring af de væsentlige parametre i den anvendte beregningsmodel med særligt fokus på objektivitet og det anvendte datagrundlag. • Udfordring af ledelsesmæssige skøn i den anvendte beregningsmodel med særligt fokus på konsistens samt objektivitet hos ledelsen, herunder udfordring af dokumentation af tilstrækkeligheden af ledelsesmæssige skøn. • For udlån klassificeret i stadie 3, har vi stikprøvevist testet, at det opgjorte nedskrivningsbehov er i overensstemmelse med lovgivningens og koncernens retningslinjer herom. Dette har omfattet test af anvendte sikkerhedsværdier og scenariefastsættelse.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Lov om finansiell virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i Lov om finansiell virksomhed, samt for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspå-

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

tegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

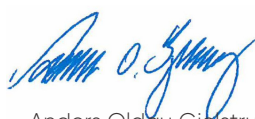
Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen.

Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Aalborg, den 6. februar 2020

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Anders Oldau Gjelstrup
statsautoriseret revisor
MNE-nr. 10777

Jakob Lindberg
statsautoriseret revisor
MNE-nr. 40824

42 – 45

- 42 Resultatopgørelse
- 42 Totalindkomstopgørelse
- 43 Balance
- 44 Egenkapitalopgørelse
- 45 Pengestrømsopgørelse

Resultatopgørelse

Note		2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
	Renteindtægter opgjort efter den effektive rentes metode	1.640	1.632
	Andre renteindtægter	63	44
2.2 + 2.3.1	Renteindtægter	1.702	1.676
2.2 + 2.3.2	Renteudgifter	129	128
	Nettorenteindtægter	1.573	1.548
2.4	Gebyrer og provisionsindtægter	1.395	1.285
2.4	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	169	158
2.5	Kursreguleringer og udbytte	379	268
2.6	Øvrige indtægter	160	247
2.7	Personaleomkostninger	1.218	1.152
2.8	Driftsomkostninger	796	771
	Resultat før nedskrivninger på udlån (basisindtjening før nedskrivninger)	1.324	1.266
2.9	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	22	173
	Resultat før skat	1.302	1.094
2.10	Skat	243	174
	Årets resultat	1.059	920
	<i>Fordeles på:</i>		
	Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	1.010	871
	Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	49	49
	Årets resultat	1.059	920
	Årets resultat pr. aktie		
4.5	Årets resultat pr. aktie (kr.)	8,2	7,2
4.5	Årets resultat pr. aktie udvandet (kr.)	8,2	7,2
	Foreslået udbytte pr. aktie (kr.)	3,5	3,5

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	1.059	920
Anden totalindkomst		
Poster, der ikke kan reklassificeres til resultatopgørelsen		
Regulering vedrørende associerede virksomheder	-6	0
Nettoopskrivning på domicilejendomme	-10	9
Anden totalindkomst efter skat	-16	9
Totalindkomst i alt	1.043	929
<i>Fordeles på:</i>		
Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	994	880
Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	49	49
Totalindkomst i alt	1.043	929

Balance

Aktiver

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.152	1.029
3.1 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.588	1.400
3.2 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	51.312	44.330
3.3.1 Obligationer til dagsværdi	16.498	16.160
3.3.2 Aktier mv.	1.740	1.768
3.4 Kapitalandele i associerede virksomheder	470	333
3.5 Aktiver tilknyttet puljeordninger	17.323	14.772
3.6 Immaterielle aktiver	174	178
3.7.1 Grunde og bygninger	788	683
3.7.2 Øvrige materielle aktiver	113	127
Aktuelle skatteaktiver	54	130
3.7.3 Aktiver i midlertidig besiddelse	11	9
3.8 Andre aktiver	1.780	1.761
Periodeafgrænsningsposter	111	116
Aktiver i alt	93.113	82.793

Passiver

Forpligtelser

3.9 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	4.062	2.466
3.10 Indlån og anden gæld	53.279	50.773
3.5 Indlån i puljeordninger	17.323	14.772
4.8 Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	2.637	0
3.3.3 Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	960	1.018
3.11 Andre passiver	3.664	2.838
Periodeafgrænsningsposter	30	20
3.12 Udsendt skat	20	173
3.13 Hensatte forpligtelser	54	160
4.7 Efterstillede kapitalindskud	1.322	1.332
Forpligtelser i alt	83.352	73.552

Egenkapital

Aktiekapital	1.230	1.230
Opskrivningshenlæggelser	92	103
Lovpligtige reserver	116	0
Foreslået udbytte	431	431
Overført overskud	7.032	6.616
Aktionærernes egenkapital	8.901	8.380
4.6 Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	860	861
Egenkapital i alt	9.761	9.241

Passiver i alt

93.113 82.793

Egenkapitalopgørelse

	Aktie- kapital Mio. kr.	Op- skrivnings- henlæg- gelse Mio. kr.	Lovpligtige reserver Mio. kr.	Foreslået udbytte Mio. kr.	Overført overskud Mio. kr.	Aktio- nærer i Spar Nord Bank A/S Mio. kr.	Hybrid kerne- kapital Mio. kr.	Egen- kapital I alt Mio. kr.
Egenkapital 31.12.18	1.230	103	0	431	6.616	8.380	861	9.241
Amortisering yderligere gebyrer og modtagne provisioner	-	-	-	-	-40	-40	0	-40
Egenkapital 01.01.19	1.230	103	0	431	6.577	8.340	861	9.201
Totalindkomst i 2019								
Årets resultat	-	-	110	431	470	1.010	49	1.059
Anden totalindkomst								
Regulering vedrørende associerede virksomheder	-	-	6	-	-12	-6	-	-6
Nettoopskrivning på ejendomme	-	-10	-	-	0	-10	-	-10
Anden totalindkomst i alt	0	-10	6	0	-12	-16	0	-16
Totalindkomst i alt	0	-10	116	431	458	994	49	1.043
Transaktioner med ejere								
Renter betalt på hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Udbetalt udbytte	-	-	-	-431	-	-431	-	-431
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	0	0	-	0
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-372	-372	-1	-373
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	369	369	-	369
Transaktioner med ejere i alt	0	0	0	-431	-2	-433	-50	-483
Egenkapital 31.12.19	1.230	92	116	431	7.032	8.901	860	9.761
Egenkapital 31.12.17	1.230	94	0	431	6.359	8.114	861	8.975
Ændring i regnskabspraksis, IFRS 9	-	-	-	-	-195	-195	0	-195
Egenkapital 01.01.18	1.230	94	0	431	6.164	7.919	861	8.780
Totalindkomst i 2018								
Årets resultat	-	-	36	431	404	871	49	920
Anden totalindkomst								
Regulering vedrørende associerede virksomheder	-	-	-36	-	36	0	-	0
Nettoopskrivning på ejendomme	-	8	-	-	1	9	-	9
Anden totalindkomst i alt	0	8	-36	0	37	10	0	10
Totalindkomst i alt	0	8	0	431	442	880	49	929
Transaktioner med ejere								
Renter betalt på hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Udbetalt udbytte	-	-	-	-431	-	-431	-	-431
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	0	0	-	0
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-295	-295	-	-295
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	294	294	0	295
Skat	-	-	-	-	11	11	-	11
Transaktioner med ejere i alt	0	0	0	-431	11	-420	-49	-469
Egenkapital 31.12.18	1.230	103	0	431	6.616	8.380	861	9.241

Hybrid kernekapital er specificeret i note 4.6.

Der er foreslået udbytte for 2019 på 431 mio. kr. (2018: 431 mio. kr.), svarende til 3,50 kr. pr. aktie (2018: 3,50 kr. pr. aktie). Udbetalt udbytte i 2019 udgør 431 mio. kr. (2018: 431 mio. kr., svarende til 3,50 kr. pr. aktie).

Udlodning af udbytte til Spar Nords aktionærer har ingen skattemæssige konsekvenser for Spar Nord.

Pengestrømsopgørelse

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Drift		
Resultat før skat	1.302	1.094
3.7 Dagsværdiændringer, investeringsejendomme og aktiver i midlertidig besiddelse	-1	0
2.8.2 Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	86	55
2.6 Gevinst og tab ved salg af immaterielle og materielle aktiver	4	-3
2.6 Gevinst og tab ved salg af associerede virksomheder	0	-155
5.1.6 Regulering af nedskrivninger på udlån mv.	-442	64
Regulering efterstillede kapitalindskud, udstedte obligationer mv.	31	18
3.13 Hensættelser til forpligtelser	-127	64
3.4 Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	-110	-36
Betalt selskabsskat	-309	-155
Drift i alt	434	946
Driftskapital		
3.1+3.9 Ændring i kreditinstitutter og centralbanker, netto	1.596	562
Ændring i udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-6.614	2.137
3.3.1 Ændring i obligationer til dagsværdi	-338	-5.322
3.3.2 Ændring i aktiebeholdning	28	-141
Ændring i andre aktiver og andre passiver, netto	677	60
3.10 Ændring i indlån og anden gæld	2.506	1.930
Driftskapital i alt	-2.145	-774
Pengestrøm fra drift i alt	-1.711	172
Investeringer		
3.4 Køb af associerede virksomheder	-51	-266
3.4 Salg af associerede virksomheder	4	247
3.6 Køb af immaterielle aktiver	-2	-3
3.6 Salg af immaterielle aktiver	0	0
3.7 Køb af materielle aktiver	-58	-113
3.7 Salg af materielle aktiver	28	22
3.4 Udbytte fra associerede virksomheder	14	7
Investeringer i alt	-66	-106
Finansiering		
4.7 Efterstillede kapitalindskud	-35	170
4.6 Hybrid kernekapital indregnet som egenkapital	-50	-49
4.8 Udstedte obligationer	2.630	0
Betalt udbytte, eksklusive udbytte af egne aktier	-430	-430
Køb af egne kapitalandele	-372	-295
Salg af egne kapitalandele	369	294
3.11.1 Afdrag på leasinggæld	-24	0
Finansiering i alt	2.088	-310
Årets likviditetsændring	311	-244
Likvider primo	2.428	2.672
Årets likviditetsændring	311	-244
Likvider ultimo	2.740	2.428
Likvider ultimo		
Likvider og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.152	1.029
3.1 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker med mindre end 3 mdr. forfald	1.588	1.400
I alt	2.740	2.428

Noter

47 – 143

Sektion 1

47 Regnskabsgrundlag

Sektion 2

51 Resultatopgørelsen

Sektion 3

63 Balancen

Sektion 4

91 Kapital

Sektion 5

98 Risikostyring

Sektion 6

136 Andre noter

Regnskabsgrundlag

Note	Side
1.1 Anvendt regnskabspraksis	48
1.1.1 Grundlag for udarbejdelse af årsrapporten	48
1.1.2 Oplysninger om standarder, som endnu ikke er trådt i kraft	49
1.1.3 Effekt af implementering af IFRS 16 og IAS 12	49
1.1.4 Ændret regnskabsmæssig behandling af modtagne gebyrer og provisioner	50
1.2 Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger	50

Hovedpunkter

Regnskabet for Spar Nord Bank A/S aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU, Lov om finansiell virksomhed samt de danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

De væsentligste ændringer i regnskabsstandarderne fra 2018 til 2019 er:

- IFRS 16 Leasing
- IAS 12 Indkomstskat (årligt forbedringsprojekt til IFRS'er 2015 – 2017)
- IFRIC 23 Usikkerheder ved regnskabsmæssig behandling af indkomstskat
- Ændringer til IFRS 9 Finansielle instrumenter

De væsentligste regnskabsmæssige skøn og vurderinger i dette regnskab vedrører:

- Nedskrivninger på udlån
- Dagsværdi af finansielle instrumenter

Regnskabsgrundlag

1.1 Anvendt regnskabspraksis

§ 1.1.1 Grundlag for udarbejdelse af årsrapporten

Spar Nord Bank A/S er et aktieselskab hjemmehørende i Danmark. Årsrapporten for perioden 1. januar – 31. december 2019 omfatter både koncernregnskab for Spar Nord og dets datterselskab samt årsregnskab for moderselskabet.

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU. Årsregnskabet for moderselskabet aflægges i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Årsrapporten aflægges herudover i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber, jf. Lov om finansiel virksomhed og IFRS-bekendtgørelsen for finansielle virksomheder udstedt i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Bestyrelsen og direktionen har 6. februar 2020 behandlet og godkendt årsrapporten for 2019 for Spar Nord. Årsrapporten forelægges til generalforsamlingens godkendelse den 31. marts 2020.

Tal i regnskabet er præsenteret i hele mio. kr., medmindre andet er angivet. Der kan derfor opstå afrundingsforskelle, fordi sumtotaler er afrundet og de bagvedliggende decimaler ikke fremgår for regnskabslæsere.

Reglerne for indregning og måling i moderselskabet er forenede med IFRS. Der er forskel mellem resultat i moderselskabet og koncernen, hvilket kan henføres til nettoeffekten af op- og nedskrivninger, der i koncernen indregnes i anden totalindkomst men i moderselskabet indregnes i resultatopgørelsen via resultat i dattervirksomheder, samt afskrivning på domicilejendomme i koncernregnskabet, som ikke foretages i datterselskabet som følge af klassifikationen som investeringsejendom.

Bortset fra effekten af implementering af nye og ændrede regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag, som beskrevet nedenfor, er anvendt regnskabspraksis uændret i forhold til sidste år. Sammenligningstal er tilpasset den ændrede regnskabspraksis medmindre andet er anført nedenfor.

Den overordnede anvendte regnskabspraksis er beskrevet nedenfor.

Specifik anvendt regnskabspraksis er indarbejdet i de relevante noter.

Implementering af nye regnskabsstandarder

Spar Nord har med virkning fra 1. januar 2019 implementeret de standarder og fortolkningsbidrag, der træder i kraft i EU for 2019. Med virkning fra 1. januar 2019 er følgende ændringer til IFRS med relevans for Spar Nord implementeret:

- IFRS 16 Leasing
- IAS 12 (årligt forbedringsprojekt til IFRS'er 2015 – 2017)
- IFRIC 23 Usikkerheder ved regnskabsmæssig behandling af indkomstskat
- Ændringer til IFRS 9 Finansielle Instrumenter

Implementeringen af IFRS 16 og IAS 12 har påvirket indregning og måling i årsrapporten 2019, herunder resultat pr. aktie, udvandet resultat pr. aktie og egenkapital. Effekten i forbindelse med overgangen pr. 1. januar 2019 for IFRS 16 og IAS 12 er beskrevet i note 1.1.3. Ændringer til IFRS 9 og IFRIC 23 har ikke påvirket indregning og måling i årsrapporten 2019. Øvrige nye og ændrede standarder og fortolkningsbidrag har ikke påvirket indregning og måling i årsrapporten.

Indregning og måling generelt

Aktiver, der er under Spar Nords kontrol som et resultat af tidligere begivenheder, indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Spar Nord, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser, opstået som resultat af tidligere begivenheder, indregnes i balancen, når indfrielsen forventes at medføre afståelse af fremtidige økonomiske fordele, og når forpligtelsen kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi, og for aktiver og forpligtelser, der efterfølgende måles til amortiseret kostpris, tillægges direkte henførbare transaktionsomkostninger. Senere måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost.

Ved indregning og måling tages hensyn til gevinster, tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som ellers afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, indregnes i resultatopgørelsen. Værdireguleringer af finansielle aktiver, finansielle forpligtelser og afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen.

Finansielle instrumenter indregnes på afviklingstidspunktet, og indregning ophører, når retten til at modtage eller afgive pengestrømme fra det finansielle instrument er udløbet, eller hvis det finansielle instrument er overdraget, og Spar Nord i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Omregning af fremmed valuta

Koncernregnskabet og årsregnskabet for moderselskabet præsenteres i danske kroner, afrundet til nærmeste million, som er den funktionelle valuta for Spar Nord Bank A/S og datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15. Transaktioner i fremmed valuta omregnes efter valutakursen på transaktionstidspunktet. Valutadifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for mellemværendets opståen indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Modregning

Tilgodehavender og forpligtelser modregnes, når der er en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb, og der er hensigt om at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter årsregnskabet for moderselskabet Spar Nord Bank A/S samt den tilknyttede virksomhed, hvori Spar Nord Bank A/S har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger.

Der er bestemmende indflydelse, når koncernen er eksponeret for eller har ret til variable afkast fra sin involvering i virksomheden og har mulighed for at påvirke disse afkast gennem sin råderet over virksomheden. Ved vurderingen af, om koncernen har bestemmende indflydelse, tages hensyn til de facto-kontrol og potentielle stemmerettigheder, der er på balancetidspunktet, er reelle og har substans.

Den tilknyttede virksomhed Aktieselskabet Skelagervej 15 indgår ved fuld konsolidering.

Sektion 1

Regnskabsgrundlag

Koncernregnskabet udarbejdes ved sammendrag af Spar Nord Bank A/S og datterselskabets årsregnskab opgjort efter koncernens regnskabspraksis. Der foretages eliminering af koncerninterne indtægter og udgifter, aktiebesiddelser, interne mellemværender samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvider samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Pengestrømme fra driftsaktiviteter opgøres efter den indirekte metode som resultat før skat reguleret for ikke-kontante driftsposter samt ændring i driftskapital.

Pengestrømme fra investeringsaktiviteter omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af immaterielle og materielle aktiver samt associerede og tilknyttede virksomheder mv. Pengestrømme fra finansieringsaktiviteter omfatter betalt udbytte samt bevægelser i egenkapital, efterstillede kapitalindskud, udstedte obligationer, leasinggæld og egne kapitalandele.

Likvider omfatter kassebeholdning, anfordringstilgodehavender hos centralbanker samt tilgodehavender fra kreditinstitutter og centralbanker med mindre end 3 måneders forfald. Disse likvider kan omsættes uden hindring og kun med ubetydelige risici for værdiændringer.

1.1.2 Oplysninger om standarder, som endnu ikke er trådt i kraft

International Accounting Standards Board (IASB) har udsendt en række nye og ændrede regnskabsstandarder (IAS og IFRS) og fortolkningsbidrag (IFRIC), der ikke er obligatoriske for Spar Nord ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2019. Dette omfatter IFRS 17, ændringer til IFRS 3 samt IAS 1 og IAS 8.

Ingen af ovenstående standarder og fortolkningsbidrag er godkendt af EU.

Spar Nord forventer først at implementere de nye standarder og fortolkningsbidrag, når de bliver obligatoriske. Ingen af ovenstående standarder og fortolkningsbidrag forventes at få væsentlig indflydelse på Spar Nords regnskabsafslæggelse, herunder indregning og måling.

1.1.3 Effekt af implementering af IFRS 16 og IAS 12

IFRS 16 Leasing

Spar Nord har valgt at implementere IFRS 16 ved at indregne overgangseffekten i primoeigenkapitalen pr. 1. januar 2019 uden tilpasning af sammenligningstallene.

I overensstemmelse med overgangsbestemmelserne i IFRS 16 implementeres standarden ved ikke at indregne leasingaftaler med en løbetid på under 12 måneder og at fastsætte en diskonteringsrente på en portefølje af leasingaftaler med ens karakteristika.

Standarden kræver, at alle leasingkontrakter uanset type – med få undtagelser – indregnes i koncernens balance som et aktiv under regnskabsposten grunde og bygninger med en tilhørende leasingforpligtelse under regnskabsposten andre passiver. Samtidig påvirkes koncernens resultatopgørelse, idet den årlige leasingomkostning efter IFRS 16 består af 2 elementer – dels en afskrivning og dels en rentekomkostning – i modsætning til de tidligere regler i IAS 17, hvor den årlige omkostning vedrørende operationelle leasingaftaler blev indregnet i et beløb under driftsomkostninger.

Ved vurdering af de fremtidige leasingbetalinger har Spar Nord gennemgået de operationelle leasingaftaler og identificeret de leasingbetalinger, som relaterer sig til en leasingkomponent, og som er faste eller variable. Spar Nord har valgt at udgiftsføre betalinger relateret til servicekomponenter på tidspunktet, hvor de afholdes. Betaling for servicekomponenter indgår således ikke i leasingforpligtelsen.

Spar Nord har ved vurdering af den forventede lejeperiode identificeret den uopsigelige lejeperiode i aftalen tillagt perioder omfattet af en forlængelsesoption, som ledelsen med rimelig sandsynlighed forventer at udnytte.

Spar Nord har for lejeaftaler af domicilejendomme vurderet, at den forventede lejeperiode udgør den uopsigelige lejeperiode i aftalerne samt en forlængelsesoption på lejeaftaler med kort opsigelighed, således at lejeperioder for de enkelte lejemål mindst udgør 4-6 år.

For lejekontrakter på ejendomme har Spar Nord i sin portefølje kun ejendomme som anvendes som domicilejendomme, hvorfra banken driver bankaktivitet.

Ved tilbagediskontering af leasingbetalingerne til nutidsværdi har Spar Nord anvendt sin alternative lånerente, som udgør omkostningen ved at optage ekstern finansiering for et tilsvarende aktiv med en finansieringsperiode, som svarer til løbetiden af leasingaftalen i den valuta, som leasingbetalinger afregnes i.

Indvirkning af implementering af IFRS 16

Standarden har ikke betydning for koncernens leasingaktivitet, hvor Spar Nord er leasinggiver.

Spar Nord har ved implementering af IFRS 16 pr. 1. januar 2019 indregnet et leasingaktiv på 111 mio. kr. og en leasingforpligtelse på 111 mio. kr. Egenkapitaleffekten er hermed 0 mio. kr.

Leasingaktiver består udelukkende af ejendomme, som afskriveres lineært over den forventede lejeperiode på 3-10 år.

Koncernen har ved måling af leasingforpligtelsen anvendt en gennemsnitlig alternativ lånerente til tilbagediskontering af fremtidige leasingbetalinger på 0,5 % p.a.

Pengestrømsopgørelsen har ikke være påvirket af ændringen.

For en beskrivelse af anvendt regnskabspraksis fra 1. januar 2019 henvises til de respektive noter.

	1. januar 2019 Mio. kr.
Operationel leasingforpligtelse pr. 31. december 2018 (IAS 17)	98
Tilbagediskonteret med alternativ lånerente	-2
Leasingbetalinger for perioder under forlængelsesoptioner, der med rimelig sikkerhed forventes at blive udnyttet	27
Øvrige *)	-12
Leasingforpligtelse indregnet 1. januar 2019 (IFRS 16)	111

*) Effekt af momsomkostning som pr. 01.01.2019 ikke medtages i leasingforpligtelsen, men omkostningsføres når betalingsforpligtelsen indtræffer.

Sektion 1

Regnskabsgrundlag

Effekt af IAS 12

Spar Nord har med virkning fra 1. januar 2019 implementeret ændringer i IAS 12 om indkomstskat, som er en del af forbedringsprojektet 2015 - 2017.

Ændringen omfatter den regnskabsmæssige behandling for indregning af alle skattemæssige konsekvenser af udlodninger. Standarden har medført en ændret klassifikation af skatteeffekten vedrørende renter på koncernens hybride kernekapital, der fra 1. januar 2019 indregnes i resultatopgørelsen og ikke via egenkapitalen som hidtil.

Skatteeffekten skal indregnes på det tidspunkt, hvor forpligtelsen til at udbetale udbytte indregnes.

Indvirkning af implementering af IAS 12

Skat af årets resultat er for 2019 påvirket af en reduktion på 11 mio. kr., som følge af implementering af ændringen, hvormed resultat efter skat positivt er påvirket med et tilsvarende beløb. Skatteeffekten som ikke længere skal indregnes via egenkapitalen reduceres med tilsvarende 11 mio. kr., hvormed egenkapitalen 1. januar 2019 og fremover samlet set ikke er påvirket af den ændrede regnskabspraksis. Effekten på årets resultat er uvæsentlig.

Pengestrømsopgørelsen vil ikke være påvirket af ændringen.

Sammenlignet med den hidtige praksis er effekten på årets resultat ubetydelig, hvorfor sammenligningstal ikke er tilpasset.

1.1.4 Ændret regnskabsmæssig behandling af modtagne gebyrer og provisioner

Spar Nord har foretaget en nærmere analyse af den regnskabsmæssige behandling af modtagne gebyrer og provisioner, der er direkte forbundet med etableringen af lån mv., med henblik på vurdering af, om de kan indtægtsføres straks eller om de skal indgå som en integreret del af lånets effektive rente, og dermed amortiseres over lånets løbetid. Analysen viser, at Spar Nord skal amortisere yderligere gebyrer, der tidligere har været indtægtsført straks.

Pr. 1. januar 2019 indregnes den akkumulerede effekt efter skat på egenkapitalen, som udgør 40 mio. kr.

Da det ikke har været muligt at beregne effekten pr. 1. januar 2018 og for 2018 uden anvendelse af uforholdsmæssigt mange ressourcer, er sammenligningstal for 2018 og hoved- og nøgletal for tidligere perioder ikke tilpasset. Det er Spar Nords vurdering, at effekten pr. 1. januar 2018 ville have været på samme niveau som pr. 1. januar 2019 og resultatet for 2018 samt effekten på hoved- og nøgletal for 2018, herunder den ændrede klassifikation mellem renteindtægter og gebyrindtægter ville have været uvæsentlig.

1.2 Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger

 Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger af fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

Ledelsens anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige eller unøjagtige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. At foretage skøn og vurderinger er derfor i sagens natur vanskeligt, og når disse desuden involverer kundeforhold og øvrige modparter, vil de være forbundet med usikkerhed. Det kan være nødvendigt at ændre tidligere foretagne skøn som følge af ændringer i de forhold, der lå til grund for de tidligere skøn eller på grund af ny viden eller efterfølgende begivenheder.

De områder, hvor kritiske skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på regnskabet er følgende:

- Nedskrivninger af udlån
- Dagsværdi af finansielle instrumenter.

Specifik beskrivelse af væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger er indarbejdet i de relevante noter.

Resultatopgørelsen

Note	Side
2.1 Forretningssegmenter	52
2.2 Finansielle poster	55
2.3 Nettoerter	56
2.3.1 Renteindtægter	56
2.3.2 Renteudgifter	56
2.4 Gebyrer og provisionsindtægter	57
2.5 Kursreguleringer og udbytte	57
2.6 Øvrige indtægter	58
2.7 Personaleomkostninger	59
2.8 Driftsomkostninger	61
2.8.1 Revisionshonorar	61
2.8.2 Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	61
2.9 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	61
2.10 Skat	62

Hovedpunkter

Nettorenteindtægter

1.573 mio. kr.

2018: **1.548** mio. kr.

Nedskrivninger på udlån mv.

22 mio. kr.

2018: **173** mio. kr.

Nettogebyrindtægter

1.225 mio. kr.

2018: **1.127** mio. kr.

Resultat før skat

1.302 mio. kr.

2018: **1.094** mio. kr.

Omkostninger

2.014 mio. kr.

2018: **1.924** mio. kr.

Resultat efter skat

1.059 mio. kr.

2018: **920** mio. kr.

Resultat før nedskrivninger på udlån

1.324 mio. kr.

2018: **1.266** mio. kr.

O/I-nøgletal

0,60

2018: **0,60**

§

Segmentoplysningerne er udarbejdet i overensstemmelse med Spar Nords anvendte regnskabspraksis og følger den interne ledelsesrapportering.

Under øvrige områder er resterende indtægter og omkostninger placeret, ligesom aktiviteterne i datterselskabet Aktieselskabet Skelaaervej 15 indgår heri.

Spar Nords Lokale Banker betjener alle typer af privat- og erhvervskunder. Spar Nords Lokale Banker (retailbanken) er den største organisatoriske enhed i Spar Nord koncernen og omfatter 49 lokale banker i hele landet. Spar Nord Banks leasingaktiviteter indgår som en integreret del i Spar Nords Lokale Banker.

Øvrige områder omfatter de centrale supportfunktioner, resterende indtægter og omkostninger samt elimineringer.

Øvrige indtægter og omkostninger er allokateret til de forretningssegmenter, som de direkte er tilknyttet eller på rimelig vis kan allokteres til driften af.

Koncernens forretningsområder er organiseret ud fra forskelle i produkter og serviceydelser, ligesom produkter og serviceydelser er ensartede inden for de enkelte forretningsområder.

Indtægter fra forretningsområdet Spar Nords Lokale Banker omfatter primært rente- og gebyrindtægter relateret til produkter på ud- og indlånsiden samt leasingsaktiviteter. Kunderne omfatter både private, erhverv og offentlige kunder.

Indtægter fra forretningsområdet Handelsområdet omfatter renter og kursreguleringer på valuta- og handelsrelaterede produkter samt renter og kursreguleringer på bankens værdipapirbeholdning.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

Forretningssegmenter

2019

Mio. kr.

Resultatopgørelse

	Spar Nords Lokale Banker	Handels- området	Øvrige områder	Basis- indtjening *) og koncern
Nettorenteindtægter	1.431	80	62	1.573
Nettogebyrindtægter	1.217	3	5	1.225
Kursreguleringer og udbytte	197	169	13	379
Øvrige indtægter	23	0	138	160
Basisindtægter/omsætning i alt	2.867	252	219	3.338
Personaleomkostninger og driftsomkostninger	1.560	53	401	2.014
Basisindtjening før nedskrivninger	1.308	199	-183	1.324
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	23	0	-1	22
Resultat før skat	1.285	199	-181	1.302

*) Basisindtjeningskolonnen svarer til koncernens regnskabsopstilling i ledelsesberetningen.

Balance

	Spar Nords Lokale Banker	Handels- området	Øvrige områder	Koncernen i alt
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	42.915	8.396	0	51.312
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	470	470
Immaterielle og materielle aktiver *)	258	0	816	1.074
Øvrige aktiver **)	18.704	20.258	1.295	40.257
Allokerede aktiver i alt	61.878	28.654	2.582	93.113
Indlån og anden gæld	52.328	392	559	53.279
Egenkapital (allokeret kapital)	7.420	1.200	1.142	9.761
Øvrige passiver	17.559	5.577	6.937	30.073
Allokerede passiver i alt	77.307	7.168	8.638	93.113

Oplysninger - indtægter/omsætning i alt

Interne indtægter/omsætning	-154	100	585	531
Interne indtægter og eliminerings, modregnet i omkostninger	0	-51	-480	-531
Indtægter/omsætning til eksterne kunder	3.021	204	114	3.338
Indtægter/omsætning i alt	2.867	252	219	3.338
Heraf omsætning fra kontrakter med kunder	743	16	33	792

Oplysninger pengestrømsopgørelse

Af- og nedskrivninger ***)	23	0	63	86
Tilgang immaterielle og materielle aktiver *)	28	0	32	60
Ikke kontante driftsposter ekskl. af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	0	0	-237	-237
Nedskrivninger og tilbageførte nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	-442	0	0	-442

Nøgletal

Egenkapitalforrentning, % ****)	18,8	16,7	-	-
Omkostningsandel af basisindtægter	0,54	0,21	-	-
Den samlede risikoeksponering, ultimo	45.445	7.416	3.102	55.963
Antal ansatte (ultimo, heltid)	1.027	67	455	1.549

*) Alle aktiver er placeret i Danmark.

**) Heraf udgør midlertidig overtagne aktiver 11 mio. kr., hvoraf 5 mio. kr. relaterer sig til leasingsaktiviteter og 6 mio. kr. relaterer sig til øvrige områder.

***) Der er ikke foretaget væsentlige nedskrivninger.

****) Egenkapitalforrentningsprocenten p.a. er opgjort på baggrund af allokeret kapital, som udgør 13,5% af den gns. samlede risikoeksponering.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

Forretningssegmenter

2018		Spar Nords Lokale Banker	Handels- området	Øvrige områder	Basis- indtjening *) og koncern
Mio. kr.					
Resultatopgørelse					
Nettorenteindtægter		1.411	48	89	1.548
Nettogebyrindtægter		1.128	-2	1	1.127
Kursreguleringer og udbytte		253	-14	29	268
Øvrige indtægter		25	1	221	247
Basisindtægter/omsætning i alt		2.818	33	340	3.190
Personaleomkostninger og driftsomkostninger		1.538	64	321	1.924
Basisindtjening før nedskrivninger		1.279	-32	19	1.266
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.		175	1	-3	173
Resultat før skat		1.104	-32	21	1.094

*) Basisindtjeningskolonnen svarer til koncernens regnskabsopstilling i ledelsesberetningen.

	Spar Nords Lokale Banker	Handels- området	Øvrige områder	Koncernen i alt
Balance				
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	39.409	4.919	2	44.330
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	333	333
Immaterielle og materielle aktiver *)	245	0	741	987
Øvrige aktiver **)	16.214	19.624	1.304	37.143
Allokerede aktiver i alt	55.868	24.543	2.381	82.793
Indlån og anden gæld	49.786	447	540	50.773
Egenkapital (allokeret kapital)	5.660	1.040	2.541	9.241
Øvrige passiver	15.257	4.006	3.516	22.779
Allokerede passiver i alt	70.702	5.493	6.598	82.793

Oplysninger - indtægter/omsætning i alt

Interne indtægter/omsætning	-161	72	613	524
Interne indtægter og eliminerings, modregnet i omkostninger	0	-48	-477	-524
Indtægter/omsætning til eksterne kunder	2.979	8	203	3.190
Indtægter/omsætning i alt	2.818	33	340	3.190
Heraf omsætning fra kontrakter med kunder	607	96	31	734

Oplysninger pengestrømsopgørelse

Af- og nedskrivninger ***)	25	0	30	55
Tilgang immaterielle og materielle aktiver *)	26	0	89	115
Ikke kontante driftsposter ekskl. af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	0	0	-127	-127
Nedskrivninger og tilbageførte nedskrivninger på udlån mv.	64	0	0	64

Nøgletal

Egenkapitalforrentning, % ****)	20,1	-3,1	-	-
Omkostningsandel af basisindtægter	0,55	1,96	-	-
Den samlede risikoeksponering, ultimo	43.500	8.002	2.357	53.858
Antal ansatte (ultimo, heltid)	1.020	74	424	1.518

*) Alle aktiver er placeret i Danmark.

**) Heraf udgør midlertidig overtagne aktiver 9 mio. kr., hvoraf 7 mio. kr. relaterer sig til leasingsaktiviteter og 2 mio. kr. relaterer sig til øvrige områder.

***) Der er ikke foretaget væsentlige nedskrivninger.

****) Egenkapitalforrentningsprocenten p.a. er opgjort på baggrund af allokeret kapital, som udgør 13% af den gns. samlede risikoeksponering.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.2 Finansielle poster

	Rente- indtægter Mio. kr.	Rente- udgifter mio. kr.	Netto- renter Mio. kr.	Kurs- reguleringer Mio. kr.	Udbytte Mio. kr.	I alt Mio. kr.
2019						
Finansielle poster til amortiseret kostpris						
Tilgodehavender og gæld til kreditinstitutter og centralbanker	9	26	-18	-	-	-18
Udlån og indlån, bankaktiviteter	1.547	-39	1.586	-	-	1.586
Repo- og reverse repoforretninger	-39	-14	-24	-	-	-24
Udstedte obligationer	0	2	-2	3	-	1
Efterstillede kapitalindskud	0	34	-34	-	-	-34
Øvrige renter	4	3	2	-	-	2
I alt	1.521	11	1.510	3	-	1.513
Finansielle poster til dagsværdi						
Handelsbeholdning	63	0	63	222	5	290
Øvrige finansielle investeringsaktiver (aktier i henhold til dagsværdioptionen)	0	0	0	95	55	149
I alt	63	0	63	317	60	439
Nettoindtægter fra finansielle poster i alt	1.584	11	1.573	320	60	1.952
2018						
Finansielle poster til amortiseret kostpris						
Tilgodehavender og gæld til kreditinstitutter og centralbanker	10	16	-5	-	-	-5
Udlån og indlån, bankaktiviteter	1.584	7	1.577	-	-	1.577
Repo- og reverse repoforretninger	-37	-11	-26	-	-	-26
Efterstillede kapitalindskud	0	42	-42	-	-	-42
Øvrige renter	1	1	0	-	-	0
I alt	1.559	54	1.504	-	-	1.504
Finansielle poster til dagsværdi						
Handelsbeholdning	44	0	44	18	8	71
Øvrige finansielle investeringsaktiver (aktier i henhold til dagsværdioptionen)	0	0	0	195	46	242
I alt	44	0	44	214	55	312
Nettoindtægter fra finansielle poster i alt	1.603	54	1.548	214	55	1.817

Negative renter er i ovennævnte tabel modregnet i henholdsvis renteindtægter og renteudgifter. Den beløbsmæssige størrelse af de modregnede negative renter fremgår af note 2.3.1 og 2.3.2.

I resultatopgørelsen er negative renteindtægter præsenteret som renteudgifter, og negative renteudgifter er præsenteret som renteindtægter.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.3 Nettoerter

Anvendt regnskabspraksis

Ændret regnskabsmæssig behandling af modtagne gebyrer og provisioner fremgår af note 1.1.4.

Renteindtægter og -udgifter omfatter:

- Rentebærende finansielle instrumenter, der måles til amortiseret kostpris, som indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode baseret på kostprisen på det finansielle instrument.
- Amortisering af gebyrer, der er en integreret del af et finansielt instruments effektive afkast, herunder stiftelsesprovisioner og dokumenthåndteringsgebyrer i forbindelse med etablering af lån mv., samt amortisering af en eventuel yderligere forskel mellem kostpris og indfrielseskurs.

- Renter på dagsværdiansatte finansielle instrumenter bortset fra renter vedrørende aktiver og indlån i puljer, som indregnes under kursreguleringer.
- Indtægtsførsel af renter på udlån med nedskrivning for kreditförringelse foretaget på baggrund af den nedskrevne værdi.
- Renteindtægter som leasinggiver på finansielle leasingaftaler og købekontrakter har indregnet på baggrund af den aftalte effektive rente.
- Gebyrer mv. fra operationelle og finansielle leasingkontrakter, som leasinggiver, periodiseret over aftalernes restløbetid og som er løbende indregnet under renteindtægter.
- Renteudgifter på operationelle leasingkontrakter, hvor Spar Nord er leasingtager.

2.3.1 Renteindtægter

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-2	0
Udlån og andre tilgodehavender	1.519	1.557
Obligationer	82	66
Valutakontrakter	-12	9
Rentekontrakter	-8	-31
Afledte finansielle instrumenter i alt	-19	-22
Øvrige renteindtægter	4	1
Renteindtægter i alt efter modregning af negative renteindtægter	1.584	1.603
Negative renteindtægter modregnet i renteindtægter	39	37
Negative renteudgifter modregnet i renteudgifter	80	36
Renteindtægter i alt før modregning af negative renteindtægter	1.702	1.676

Heraf udgør renteindtægter fra reverse repoforretninger vedrørende

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-11	-10
Udlån og andre tilgodehavender	-28	-27

Negative renteindtægter udgør 39 mio. kr. (2018: 37 mio. kr.) og vedrører repoforretninger.

Herudover er der modregnet negative obligationsrenter på 17 mio. kr. (2018: 8 mio. kr.) i renteindtægter fra obligationer.

I ovenstående tabel er negative renteindtægter modregnet i renteindtægter. I resultatopgørelsen er negative renteindtægter præsenteret som renteudgifter, og negative renteudgifter er præsenteret som renteindtægter.

2.3.2 Renteudgifter

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Kreditinstitutter og centralbanker	14	5
Indlån og anden gæld	-41	7
Udstedte obligationer	2	0
Efterstillede kapitalindskud	34	42
Øvrige renteudgifter	3	1
Renteudgifter i alt efter modregning af negative renteudgifter	11	54
Negative renteudgifter modregnet i renteudgifter	80	36
Negative renteindtægter modregnet i renteindtægter	39	37
Renteudgifter i alt før modregning af negative renteudgifter	129	128

Heraf udgør renteudgifter fra repoforretninger vedrørende

Kreditinstitutter og centralbanker	-12	-11
Indlån og anden gæld	-2	0

Negative renteudgifter udgør 80 mio. kr. (2018: 36 mio. kr.) og vedrører dels indlån og dels repoforretninger.

I ovenstående tabel er negative renteudgifter modregnet i renteudgifter. I resultatopgørelsen er negative renteudgifter præsenteret som renteindtægter, og negative renteindtægter er præsenteret som renteudgifter.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.4 Gebyrer og provisionsindtægter

Anvendt regnskabspraksis

Ændret regnskabsmæssig behandling af modtagne gebyrer og provisioner fremgår af note 1.1.4.

Gebyrer og provisioner vedrørende serviceydelser, som ydes over en periode, periodiseres over serviceperioden, hvilket bl.a. omfatter garantiprovisioner.

Indtægter for at gennemføre en given transaktion, herunder fonds- og depotgebyrer og betalingsformidlingsgebyrer, indtægtsføres, når transaktionen er gennemført.

Omsætning fra kontrakter med kunder

Omsætning indregnes med henblik på at afspejle overdragelsen af tjenesteydelser til kunderne med et beløb, der afspejler det vederlag, der forventes modtaget som modydelse for sådanne tjenesteydelser. På baggrund af dette grundprincip anvendes en fem-trins model, som er en proces, der sikrer systematisk vurdering af alle elementer i kontrakter med kunder.

Omsætning indregnes når transaktionen er gennemført, og indgår ikke som en del af den effektive rente.

Ved indgåelse af kontrakten fastslår Spar Nord for hver identificeret leveringsforpligtelse, hvorvidt den opfylder leveringsforpligtelsen over tid eller på et bestemt tidspunkt, hvorvidt vederlaget er fast eller variabelt, herunder hvorvidt vederlaget er betinget af f.eks. eksterne faktorer uden for koncernens indflydelse. Vederlaget allokere derefter til den identificerede leveringsforpligtelse.

Eksempler på omsætning fra kontrakter med kunder:

- Puljeadministrationsgebyrer
- Korttransaktioner
- Fondshandelsgebyrer
- Øvrige indtægter i form af bl.a. honorarindtægter, ejendomsadministrationsindtægter og huslejeindtægter

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Værdipapirhandel og depoter	417	418
Betalingsformidling	168	171
Lånesagsgebyrer	600	512
heraf kreditforeninger	430	394
Garantiprovision	27	27
Øvrige gebyrer og provisioner	183	157
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	1.395	1.285
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter i alt	169	158
Nettogebyrer og -provisionsindtægter i alt	1.225	1.127
Heraf		
Lånesagsgebyrer tilknyttet finansielle instrumenter, der måles til amortiseret kostpris	600	512
Indtægter fra forvaltningsaktiviteter og andre betroede aktiviteter	229	267

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Omsætning fra kontrakter med kunder		
Værdipapirhandel og depoter	312	312
Betalingsformidling	166	171
Lånesagsgebyrer	169	118
Øvrige nettogebyrer og andre driftsindtægter	145	133
Omsætning fra kontrakter med kunder i alt	792	734

2.5 Kursreguleringer og udbytte

Anvendt regnskabspraksis

Kursreguleringer omfatter realiserede og urealiserede kursreguleringer af poster i handelsbeholdningen af værdipapirer og afledte finansielle instrumenter samt andre aktier til dagsværdi (dagsværdioptionen). Herudover indregnes resultateffekten af valutakursreguleringer og regnskabsmæssig sikring af dagsværdi ligeledes under kursreguleringer.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	3	-2
Obligationer	74	-16
Aktier mv.	141	168
Valuta	58	56
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	44	8
Aktiver tilknyttet puljeordninger	1.926	-1.133
Indlån i puljeordninger	-1.926	1.133
Øvrige forpligtelser	0	0
Kursreguleringer i alt	320	214
Udbytte af aktier mv.	60	55
Kursreguleringer og udbytte af aktier mv. i alt	379	268

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.6 Øvrige indtægter

Anvendt regnskabspraksis

Øvrige driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til Spar Nords aktiviteter, herunder fortjeneste ved salg af overtagne investerings- og domicilejendomme, salg af leasingaktiver og gevinst ved salg af kapitalandele i associerede virksomheder mv.

Øvrige driftsindtægter indeholder også den forholdsmæssige andel af resultat efter skat af kapitalandele i associerede virksomheder, ligesom leasingindtægter fra operationel leasing og lejeindtægter fra ejendomme fratrukket driftsomkostninger indgår heri.

Fortjeneste ved salg opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet.

Forudbetalte indtægter indregnes til amortiseret kostpris under periodeafgrænsningsposter (passiver).

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Gevinst ved salg af ejendomme	0	0
Gevinst ved salg af øvrige materielle aktiver	0	3
Gevinst ved salg af kapitalandele i associerede selskaber	0	155
Ydelser operationel leasing samt andre leasingindtægter	9	12
Andre indtægter	27	25
Investerings ejendommenes drift	14	15
Andre driftsindtægter i alt	51	211
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	110	36
Øvrige indtægter i alt	160	247

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.7 Personaleomkostninger

Anvendt regnskabspraksis

Personaleomkostninger omfatter blandt andet lønninger, ferie- godtgørelse, jubilæumsgratier og pensionsordninger mv. til personale og ledelse.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Lønninger	975	919
Pensioner	111	106
Udgifter til social sikring	132	128
Personaleudgifter i alt	1.218	1.152

Heraf udgør vederlag til medlemmer af direktionen, bestyrelsen og væsentlige risikotagere

Bestyrelsen

Antal	9	9
Fast honorar	4,0	3,8
Pension	-	-
Samlet vederlag	4,0	3,8

Bestyrelsens vederlæggelse specificeret på enkeltpersoner

Kjeld Johannesen	0,8	0,8
Per Nikolaj Bukh	0,6	0,6
Lene Aoen (tiltrådt 19.04.18)	0,3	0,2
Kaj Christiansen	0,4	0,4
Morten Bach Gaardboe	0,4	0,3
Laila Mortensen	0,4	0,4
Ole Skov (fratrådt 19.04.18)	-	0,2
Jannie Skovsen	0,3	0,3
Gitte Holmgaard Sørensen	0,3	0,3
John Sørensen	0,4	0,4
I alt optjent og udbetalt honorar	4,0	3,8
Heraf udvalghonorarer	0,7	0,7

Bestyrelsens vederlæggelse i moderselskab og koncern er identisk. Datterselskabets bestyrelsespost er besat af personer ansat i Spar Nord moderselskab, og ingen har modtaget vederlag som medlem af datterselskabsbestyrelsen. Bestyrelseshonorering foretages via koncerninterne administrationsaftaler.

Bestyrelsen har ingen variabel aflønning.
Bestyrelsen er ikke omfattet af nogen pensionsordning.

Bestyrelsen aflønnes med et fast honorar. Der ydes derudover et fast honorar til medlemmerne af Revisions-, Risiko- samt Nominerings- og vederlagsudvalget.

Væsentlige risikotagere:

Antal (gns. antal risikotagere)	15	15
Fast løn *)	18,5	18,6
Variabel løn	0,7	1,3
Pension	2,7	2,6
I alt optjent og udbetalt vederlag	21,8	22,6

*) Beløbet indeholder værdi af fri bil mv. og er fratrækket modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter.

Spar Nords vederlagspolitik i henhold til Lov om finansiel virksomhed definerer personkredsen af væsentlige risikotagere. Til væsentlige risikotagere udbetales ikke variable lønandele over den lovregulerede tilladte bagatelgrænse (100.000 kr. pr. år). I variabel løn på 1,3 mio. kr. i 2018 er indeholdt 0,5 mio. kr. i fratrædelsesgodtgørelse. Til koncernledelsen (bestyrelse og direktion) udbetales ikke variable lønandele, herunder diskretionære pensionsydelse. Vederlagspolitikken blev godkendt på generalforsamlingen den 10.04.19. Vederlagspolitikken kan læses på sparnord.com/investor-relations/organisation/governance/.

Bestyrelsen og direktionen er i henhold til vederlagspolitikken omfattet af personkredsen af væsentlige risikotagere. Bestyrelsens og direktionens vederlag og antal mv. er ikke indeholdt i ovennævnte specifikation. For en samlet opgørelse og specifikation af bankens væsentlige risikotagere skal specifikationerne af bestyrelsens og direktionens vederlag mv. medregnes.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Direktionen		
Antal	3	3
Grundløn	12,2	11,8
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	1,6	1,7
Bankens udgift, grundløn	10,6	10,1
Pension	1,9	1,8
I alt optjent og udbetalt vederlag	12,5	12,0
Direktionens vederlæggelse specificeret på enkeltpersoner		
<i>Lasse Nyby</i>		
Grundløn *)	4,6	4,4
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	0,6	0,7
Bankens udgift, grundløn	3,9	3,7
Pension	0,7	0,7
I alt optjent og udbetalt vederlag	4,6	4,4
<i>John Lundsgaard</i>		
Grundløn	3,8	3,7
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	0,3	0,4
Bankens udgift, grundløn	3,5	3,3
Pension	0,6	0,6
I alt optjent og udbetalt vederlag	4,1	3,9
<i>Lars Møller</i>		
Grundløn *)	3,8	3,7
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	0,7	0,6
Bankens udgift, grundløn	3,2	3,1
Pension	0,6	0,6
I alt optjent og udbetalt vederlag	3,8	3,7

*) Beløbet indeholder værdi af fri bil mv.

Direktionen har ingen variabel aflønning.
Direktionen honoreres for koncerndirektionsarbejdet via administrationsaftalen med datterselskabet.

Opsigelsesregler

Direktionen har et opsigelsesvarsel på 1 år samt en godtgørelse på 2 års løn, indtil direktionsmedlemmet fylder 64 år. Herefter reduceres godtgørelsen i intervaller, og fra direktionsmedlemmet er fyldt 67 år, gives ingen fratrædelsesgodtgørelse.

Pensionsforpligtelse

Direktionen og væsentlige risikotagere er som de øvrige medarbejdere omfattet af bidragsbaserede pensionsordninger.

Oplysninger om bestyrelsens og direktionens lån og lånetilsagn, indlån, sikkerhedsstillelser og rentesatser mv. fremgår af note 6.7.

Antal beskæftigede

Det gns. antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	1.535	1.524
--	-------	-------

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.8 Driftsomkostninger

Anvendt regnskabspraksis

Driftsomkostninger består blandt andet af udgifter til IT, marketing, lokaler og kontorhold mv. Regnskabsposten øvrige administrationsudgifter omfatter bl.a. andre driftsudgifter af sekundær karakter i forhold til Spar Nords aktiviteter, f.eks. bidrag til Afviklingsformuen.

Forudbetalte omkostninger indregnes til amortiseret kostpris under periodeafgrænsningsposter (aktiver).

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
It-omkostninger	388	405
Marketingomkostninger	79	91
Lokaleomkostninger *)	58	86
Personale- og rejseomkostninger	64	60
Kontoromkostninger	16	19
Øvrige administrationsomkostninger	105	55
Driftsomkostninger	711	716
Af- og nedskrivninger *)	86	55
Driftsomkostninger i alt	796	771

*) Forskydning relateret til IFRS 16. Se note 1.1.3.

2.8.1 Revisionshonorar

Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed	1,4	2,3
Honorar til andre revisionsvirksomheder for andre ydelser end revision	0,7	0,7
Revisionshonorar i alt	2,1	3,0

Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed kan specificeres således:

Lovpligtig revision	1,0	0,9
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0,2	0,5
Skatte- og momsmaessig rådgivning	0,0	0,0
Andre ydelser	0,3	0,8
Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed i alt	1,4	2,3

Honoraret for ikke revisionsydelser leveret af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab til koncernen i 2019 udgør 0,3 mio. kr. og vedrører andre ydelser bestående af gennemgang af kvartalsregnskab til brug for indregning af periodens overskud i kapitalen og udarbejdelse af comfort letter vedrørende EMTN program.

For 2018 udgjorde honoraret for ikke revisionsydelser leveret af Ernst & Young, godkendt revisionspartnerselskab til koncernen 0,8 mio.kr. og vedrørte andre ydelser bestående af gennemgang af kvartalsregnskab til brug for indregning af periodens overskud i kapitalen og afholdelse af workshop vedrørende IRB-modeller.

2.8.2 Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Immaterielle aktiver		
Kunderelationer, afskrivninger	4	6
Øvrige immaterielle aktiver, afskrivninger	3	2
Materielle aktiver		
Domicilejendomme, afskrivninger	41	16
Domicilejendomme, netto nedskrivninger	2	-6
Midlertidigt overtagne ejendomme, nedskrivninger	0	1
Øvrige materielle aktiver, afskrivninger	36	36
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver i alt	86	55

2.9 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.

Nedskrivninger på udlån til amortiseret kostpris	127	137
Nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0
Hensættelser til tab på garantier	-39	12
Hensættelser til tab på uudnyttet maksimum og lånetilsagn	-67	55
Tab uden forudgående nedskrivninger	89	79
Indtægtsført på tidligere afskrevne fordringer	65	77
Indtægtsførte renter på nedskrevne lån	21	33
Værdiregulering af overtagne ejendomme	-1	0
I alt	22	173

For yderligere specifikation af nedskrivninger på udlån mv. henvises til note 5.1 om kreditrisiko.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.10 Skat

Anvendt regnskabspraksis

Moderselskabet Spar Nord Bank A/S er sambeskattet med sit danske datterselskab. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster. Selskaber, der anvender skattemæssige underskud i andre selskaber, betaler sambeskatningsbidrag til moderselskabet svarende til skatteværdien af de udnyttede underskud, mens selskaber, hvis skattemæssige underskud anvendes af andre selskaber, modtager sambeskatningsbidrag fra moderselskabet svarende til skatteværdien af de udnyttede underskud (fuld fordeling). De sambeskattede danske selskaber indgår i acontoskatteordningen. Der indregnes en udskudt skatteforpligtelse af genbeskatningssalden relateret til den internationale sambeskatning vedrørende tidligere aktiviteter i udlandet, hvor det fratrækne skattemæssige underskud fra udlandet fortsat er omfattet af en 10-årig bindingsperiode for international sambeskatning.

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst med den del, der kan henføres til posterings i anden totalindkomst, og i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posterings direkte i egenkapitalen, bortset fra skatteeffekten vedrørende renter på koncernens hybride kernekapital, der indregnes i resultatopgørelsen.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Skat af årets resultat	243	174
Skat af anden totalindkomst	0	0
Skat af ændringer i egenkapitalen	-11	-66
Skat i alt	232	108

Skat af årets resultat fremkommer således:

Aktuel skat	383	133
Udskudt skat, året	-141	34
Efterregulering af udskudt skat, tidligere år	-1	3
Efterregulering af tidligere års aktuelle skat	1	4
Skat af årets resultat	243	174

Effektiv skatteprocent kan forklares således:

Aktuel skatteprocent	22,0	22,0
Resultat af kapitalandele og kursregulering af aktier, %	-3,0	-4,1
Ikke fradragsberettigede omkostninger og ikke-skattepligtige indtægter, %	-0,4	-2,7
Regulering tidligere års skatter, %	0,0	0,7
Effektiv skatteprocent i alt	18,6	15,9

	Før skat 2019 Mio. kr.	Skatte- indtægt/ -omkostning 2019 Mio. kr.	Efter skat 2019 Mio. kr.	Før skat 2018 Mio. kr.	Skatte- indtægt/ -omkostning 2018 Mio. kr.	Efter skat 2018 Mio. kr.
Skat af anden totalindkomst						
Regulering vedrørende associerede virksomheder	-6	0	-6	0	0	0
Nettoopskrivning på ejendomme	-10	0	-10	9	0	9
Skat af anden totalindkomst i alt	-16	0	-16	10	0	10

Skat af ændringer i egenkapitalen

Ændring af regnskabspraksis, IFRS 9	0	0	0	-250	55	-195
Amortisering yderligere gebyrer og modtagne provisioner pr. 01.01.2019	-51	11	-40	0	0	0
Renter hybrid kernekapital *)	-49	0	-49	-49	11	-38
Skat af ændringer i egenkapitalen	-100	11	-89	-299	66	-233

*) Skat af renter på hybrid kernekapital indregnes fra 2019 i resultatopgørelsen jf. note 1.1.3.

Balancen

Note	Side	Note	Side
3.1 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	64	3.7 Materielle aktiver	78
3.2 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	64	3.7.1 Grunde og bygninger	78
3.3 Værdipapirer	67	3.7.2 Øvrige materielle aktiver	81
3.3.1 Obligationer til dagsværdi	67	3.7.3 Aktiver i midlertidig besiddelse	83
3.3.2 Aktier mv.	67	3.8 Andre aktiver	83
3.3.3 Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	68	3.9 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	84
3.3.4 Oplysning om dagsværdi for finansielle instrumenter	68	3.10 Indlån og anden gæld	84
3.4 Kapitalandele i associerede virksomheder	73	3.11 Andre passiver	85
3.5 Puljeordninger	75	3.11.1 Leasingforpligtelser	85
3.6 Immaterielle aktiver	75	3.12 Udskudt skat	86
3.6.1 Goodwill	75	3.13 Hensatte forpligtelser	87
3.6.2 Kunderelationer	76	3.14 Ikke-balanceførte poster	89
3.6.3 Øvrige immaterielle aktiver	76	3.14.1 Eventualaktiver	89
3.6.4 Værdiforringelsestest	77	3.14.2 Eventualforpligtelser	89

Hovedpunkter

Udlån, bank- og leasingaktiviteter

43.157 mio. kr.

2018: **39.551** mio. kr.

Garantier

14.766 mio. kr.

2018: **12.092** mio. kr.

Obligationer til dagsværdi

16.498 mio. kr.

2018: **16.160** mio. kr.

Aktier inden for handelsbeholdningen

132 mio. kr.

2018: **134** mio. kr.

Aktier uden for handelsbeholdningen

1.607 mio. kr.

2018: **1.634** mio. kr.

Indlån

53.279 mio. kr.

2018: **50.773** mio. kr.

Indlån i puljeordninger

17.323 mio. kr.

2018: **14.772** mio. kr.

Balancen

3.1 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Anvendt regnskabspraksis

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker, hvor modparten er et kreditinstitut eller en centralbank.

Ved reverse repoforretninger, det vil sige køb af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt, indregnes det betalte købsvedlag som tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker. Forskellen mellem købs- og salgskurs indregnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter. Reverse repoforretninger måles til amortiseret kostpris.

Første indregning af tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker sker til dagsværdien med tillæg af transaktionsomkostninger og med fradrag af modtagne gebyrer og provisioner, der knytter sig til etableringen. Efterfølgende måles tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter, reverse repoforretninger	924	931
Tilgodehavender hos kreditinstitutter, øvrige	663	469
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt	1.588	1.400

Fordelt efter restløbetid

Anfordringstilgodehavender	279	172
Til og med 3 måneder	1.309	1.228
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	0
Over 1 år og til og med 5 år	0	0
Over 5 år	0	0
I alt	1.588	1.400

3.2 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsposten omfatter udlån og tilgodehavender, herunder pantebreve, finansielle leasingkontrakter og reverse repoforretninger, hvor modparten ikke er et kreditinstitut eller en centralbank.

Ved reverse repoforretninger, det vil sige køb af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt, indregnes det betalte købsvedlag som udlån og andre tilgodehavender. Forskellen mellem købs- og salgskurs indregnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter. Reverse repoforretninger måles til amortiseret kostpris.

Første indregning af udlån og andre tilgodehavender sker til dagsværdien med tillæg af transaktionsomkostninger og med fradrag af modtagne gebyrer og provisioner, der knytter sig til etableringen. Efterfølgende måles udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab.

Der henvises til note 5.1.1 for en beskrivelse af anvendt regnskabspraksis vedrørende nedskrivninger på udlån.

Sektion 3

Balancen

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger, nedskrivninger på udlån

Måling af nedskrivninger i henhold til IFRS 9 på tværs af de forskellige kategorier af finansielle aktiver kræver skøn, især skøn vedrørende beløb og timing i relation til fremtidige pengestrømme og belåningsværdier, når nedskrivninger og vurdering af væsentlige stigninger i kreditrisici fastsættes. Disse skøn er baseret på en række faktorer, hvor ændringer kan medføre forskellige niveauer af nedskrivninger/hensættelser.

Bankens forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at der skal nedskrives på alle krediteksponeringer. "Expected loss" modellen er baseret på en kompleks model med en række underliggende forudsætninger vedrørende valg af variable input og deres indbyrdes afhængighed. Nedskrivninger på stadie 1 og 2 foretages på baggrund af en modelberegning, mens beregningen på eksponeringer fra den svage del af stadie 2 og stadie 3 foretages som en kombination af en individuel vurdering og en modelberegning. Følgende elementer i modellen anses for at være regnskabsmæssige skøn og vurderinger:

- Bankens interne kreditvurderingsmodel, som tildeler PD'er (sandsynligheden for misligholdelse) til de enkelte niveauer og derved inddeler i stadier.
- Bankens interne opgørelse af LGD-værdier (tab ved misligholdelse) for det enkelte segment.
- Bankens kriterier for vurdering af, hvorvidt der har været en væsentlig stigning i kreditrisici i forhold til tidspunktet for første indregning som betyder vandring mellem stadier.
- Udvikling af model, herunder forskellige formler og valg af input.
- Fastsættelse af makroøkonomiske scenarier og økonomiske input såsom ledighedsniveauer og belåningsværdier samt effekten på PD'er, EAD'er (eksponering ved misligholdelse) og LGD'er (tab ved misligholdelse).
- Valg af fremadrettede makroøkonomiske scenarier.

Spar Nord har defineret en række risikohændelser, der indikerer kreditforringelse. Nogle risikohændelser registreres automatisk i systemerne, mens andre registreres manuelt af kunderådgiver eller kreditmedarbejder herunder bonitetsmarkering af kunden. Bonitetsmarkeringen indeholder væsentlige ledelsesmæssige skøn, som specielt påvirkes af faktorer som ejendomspriser, arbejdsløshed og efterspørgsel efter forskellige produkter og ydelser. Bonitetsmarkeringen har direkte indflydelse på kundens nedskrivninger, da den påvirker kundens PD-værdi. Der henvises til note 5.1.1 for nærmere omtale heraf.

For udlånseksponeringer under 250.000 kr. foretages der i henhold til vurdering af misligholdelse en automatiseret proces af bonitetsmarkeret kunder baseret på kundens data og karakteristika.

I forbindelse med de individuelt vurderede nedskrivninger skal der tages udgangspunkt i det mest sandsynlige scenarie (base case). Derudover skal der beregnes på et worst case scenarie, hvor der antages en mere kritisk tilgang til kundens engagement herunder betalingsevne og sikkerhedernes værdi, og et best case scenarie, hvor der antages en mere positiv tilgang. Der foretages en beregning for hvert af de tre scenarier, hvorefter disse vægtes ud fra sandsynligheden for de enkelte scenarier. Ændring af betalingsevne og sikkerhedsværdier i samt vægtning af de tre scenarier angives ud fra den enkelte kundes forhold. Modelberegningen af det forventede tab på nedskrivninger i stadie 1 og 2 inkluderer et tillæg/fradrag som er beregnet ud fra en vægtning af de forskellige scenarier med forskellige tilgange til den makroøkonomiske udvikling i de kommende år.

Ved udgangen af 2019 har banken forøget de samlede nedskrivninger med i alt 303 mio. kr. som relaterer sig til ledelsesmæssige skøn. Forøgelsen af de ledelsesmæssige skøn relaterer sig for størstedelens vedkommende til reduktion af værdien af landbrugsjord (169 mio. kr.). Derudover relaterer de ledelsesmæssige skøn sig til modelusikkerhed i henhold til bankens PD-modeller (82 mio. kr.) samt manglende diskontering af sikkerheder i de individuelle nedskrivninger (53 mio. kr.).

Nedskrivningskontoen er fra ultimo 2018 til ultimo 2019 faldet fra 1,9 mia. kr. til 1,5 mia. kr.

Til reduktion af risikoen på de enkelte eksponeringer modtages sikkerheder primært i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt rullende materiel, hvoraf pant i fast ejendom er den væsentligste form. Der indgår væsentlige ledelsesmæssige skøn ved værdiansættelsen af sikkerhederne.

Udlån udgør 51.312 mio. kr. svarende til ca. 55 % af koncernens aktiver ultimo 2019.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Udlån, reverse repoforretninger	8.155	4.779
Udlån, bank- og leasingaktiviteter	43.157	39.551
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris i alt	51.312	44.330
Fordelt efter kategorier		
Udlånskontrakter med adgang til variabel udnyttelse	24.216	21.978
Leasingskontrakter	4.634	3.754
Øvrige udlån	22.462	18.598
I alt	51.312	44.330
Fordelt efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	1.297	1.126
Til og med 3 måneder	9.464	5.731
Over 3 måneder og til og med 1 år	19.057	16.734
Over 1 år og til og med 5 år	8.494	8.048
Over 5 år	13.000	12.691
I alt	51.312	44.330

Spar Nord har ikke kategorierne "Finansielle aktiver til dagsværdi gennem anden totalindkomst" og "Udlån til dagsværdi gennem resultatopgørelsen".

Sektion 3

Balancen

Finansielle leasingaktiver som leasingtager

Anvendt regnskabspraksis

Leasingkontrakter, hvor Spar Nord er leasingtager, klassificeres som finansielle leasingkontrakter, når alle væsentlige risici og afkast forbundet med ejendomsretten til et aktiv overdrages til leasingtager.

Leasingaktiver i forbindelse med finansielle leasingaftaler, hvor Spar Nord er leasinggiver, indregnes under udlån til nettoinvesteringen i leasingkontrakterne med fradrag af afdrag, som beregnes efter annuitetsprincippet over leasingperioden.

Indtægter fra leasingaktiverne indregnes på baggrund af den aftalte effektive rente i leasingkontrakterne og indgår i resultatopgørelsen under renteindtægter. Fortjeneste og tab fra salg af leasingaktiver føres som henholdsvis øvrige indtægter og driftsomkostninger.

Leasingydelser fordelt på kontraktuel restløbetid

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
År 1	1.109	842
År 2	1.077	856
År 3	905	788
År 4	745	602
År 5	462	441
År 6 og fremefter	561	421
Bruttoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter i alt	4.858	3.950
Heraf udgør ikke indtjent, fremtidig finansiell indkomst	225	196
Nettoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter i alt	4.634	3.754
År 1	1.028	771
År 2	1.019	804
År 3	866	755
År 4	722	582
År 5	450	431
År 6 og fremefter	549	411
Nettoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter i alt	4.634	3.754
Leasingindtægter indregnet i resultatopgørelsen under linjen renteindtægter	99	83
Den gennemsnitlige restløbetid for leasingkontrakterne udgør	3,2 år	3,3 år

Koncernens leasingkontrakter er fortrinsvis finansiell leasing og indregnes i balancen under udlån, bank- og leasingaktiviteter.

Leasingaktiver fra finansiell leasing, hvor koncernen er leasinggiver, omfatter landbrugsudstyr, person- og lastbiler, industri-maskiner, entreprenørmateriel mv.

Leasingkontrakterne er i dansk og udenlandsk valuta. Aftalerne kan opsiges i leasingperioden.

Leasingudlån sker altid med sikkerhed i aktiverne i form af ejerskab.

Sektion 3

Balancen

3.3 Værdipapirer

Anvendt regnskabspraksis

Ved første indregning på afregningsdagen måles obligationer og aktier mv. til dagsværdi eksklusive transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles obligationer og aktier mv. til dagsværdi. Realiserede og urealiserede gevinster og tab samt udbytter indregnes i kursreguleringer og i udbytte af aktier i resultatopgørelsen.

Når der foreligger et aktivt marked, måles dagsværdien af obligationer og aktier mv. ved anvendelse af noterede markedspriser for instrumenterne. Et marked betragtes som aktivt, når instrumentet handles med tilstrækkelig hyppighed og volumen til at give en valid prissætning. Dagsværdien af sådanne instrumenter opgøres på grundlag af de senest observerbare lukkekurser på balancedagen (niveau 1). Alternativt anvendes anerkendte modeller og observerbare markedsdata for tilsvarende aktiver til måling af dagsværdien (niveau 2).

Værdipapirer udgår af balancen på afregningsdagen.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger, dagsværdi af finansielle instrumenter

Spar Nord måler en række finansielle instrumenter til dagsværdi, herunder alle afledte finansielle instrumenter samt aktier og obligationer.

Vurderinger udøves i forbindelse med fastsættelse af dagsværdien af finansielle instrumenter på følgende områder:

- Valg af værdiansættelsesmetode
- Fastsættelse af, hvornår tilgængelige noterede priser ikke repræsenterer dagsværdien
- Opgørelse af dagsværdireguleringer for at tage højde for relevante risikofaktorer såsom kredit-, model- og likviditetsrisiko
- Vurdering af, hvilke markedsparametre, der skal iagttages for unoterede aktier herunder fremtidig pengestrøm og forrentningskrav

I disse situationer er beslutningerne baseret på en vurdering i overensstemmelse med Spar Nords regnskabspraksis. Alle sådanne beslutninger godkendes af de relevante koncernfunktioner.

Spar Nord har som led i sin drift erhvervet strategiske kapitalandele i sektorleverandørselskaber.

Strategiske aktier

Spar Nords erhvervede strategiske aktier, der ikke indgår i handelsbeholdningen, måles til dagværdi med værdiændringer i resultatopgørelsen.

Strategiske aktier indgår i en portefølje der styres og hvis afkast måles baseret på dagsværdier i overensstemmelse med en dokumenteret risikostyrings- og investeringsstrategi.

Erhvervede strategiske aktier, der ikke indgår i handelsbeholdningen, måles til dagværdi på baggrund af tilgængelige handelsoplysninger eller anerkendte værdiansættelsesprincipper og aktuelle markedsdata, herunder en vurdering af den fremtidige indtjening og pengestrøm (niveau 3). Dagsværdien er ligeledes påvirket af medejerskab, samhandel og aktionæroverenskomst.

Strategiske kapitalandele måles til dagsværdi på baggrund af tilgængelige oplysninger om handler med den pågældende virksomheds kapitalandele eller alternativt en værdiansættelsesmodel baseret på anerkendte metoder og aktuelle markedsdata, herunder inddragelse af en vurdering af den forventede fremtidige indtjening og pengestrømme. Værdiansættelsen vil ligeledes være påvirket af medejerskab, samhandel og aktionæroverenskomster mv. Såfremt en pålidelig dagsværdi ikke kan fastlægges, sker værdiansættelse til kostpris med fradrag af eventuelle nedskrivninger.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er for eksempel tilfældet for unoterede aktier og visse obligationer, hvor der ikke er et aktivt marked.

Finansielle instrumenter værdiansat ud fra ikke observerbare input udgør 1.858 mio. kr. svarende til 2% af Spar Nords aktiver ultimo 2019.

3.3.1 Obligationer til dagsværdi

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Realkreditobligationer	14.420	13.762
Statsobligationer	723	716
Øvrige obligationer	1.354	1.681
Obligationer til dagsværdi i alt	16.498	16.160
Heraf efterstillede tilgodehavender	41	47

Alle obligationer indgår i Bankens handelsbeholdning.

3.3.2 Aktier mv.

Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på NASDAQ Copenhagen A/S	146	138
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser	41	39
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	1.552	1.590
Aktier mv. i alt	1.740	1.768
Handelsbeholdning	132	134
Udenfor handelsbeholdningen	93	89
Udenfor handelsbeholdningen, strategiske aktier	1.514	1.545
Aktier mv. i alt	1.740	1.768

Sektion 3

Balancen

3.3.3 Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi

Anvendt regnskabspraksis

Øvrige ikke-afledte forpligtelser til dagsværdi omfatter negative beholdninger i forbindelse med reverse repoforretninger og aftaler om værdipapirlån mv.

Negative beholdninger vedrørende reverse repoforretninger og aftaler om værdipapirlån opstår, når Spar Nord videregælder aktiver, som er modtaget som sikkerhed. Disse modtagne aktiver føres ikke i balancen, hvorfor et videregælg medfører en negativ beholdning.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Modpost til negative obligationsbeholdninger i forbindelse med reverse repoforretninger	953	1.014
Modpost til negative aktiebeholdninger i forbindelse med aktielån	7	4
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi i alt	960	1.018

3.3.4 Oplysning om dagsværdi for finansielle instrumenter

Anvendt regnskabspraksis

Finansielle instrumenter indgår i balancen enten til dagsværdi eller amortiseret kostpris.

Finansielle aktiver klassificeres på indregningstidspunktet i følgende kategorier:

- Handelsbeholdning, som værdiansættes til dagsværdi
- Udlån og tilgodehavender, som værdiansættes til amortiseret kostpris
- Finansielle aktiver til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen.
- Aktiver i puljeordninger, som værdiansættes til dagsværdi (obligationer og aktier)

Finansielle forpligtelser klassificeres på indregningstidspunktet i følgende kategorier:

- Handelsbeholdning, som værdiansættes til dagsværdi
- Passiver i puljeordninger designet til dagsværdi, som følge af accounting mismatch
- Øvrige finansielle forpligtelser, som værdiansættes til amortiseret kostpris

Dagsværdimåling af finansielle instrumenter

Dagsværdi er det beløb, som et finansielt aktiv eller forpligtelse kan handles til mellem markedsdeltagere på målingstidspunktet i det primære marked, eller i dets fravær, det mest fordelagtige marked, som Spar Nord har adgang til på dette tidspunkt.

Spar Nords marked for handel med obligationer er hovedsageligt direkte mellem professionelle modparter og ikke handel direkte på fondsbørsen.

Dagsværdien måles ved hjælp af følgende dagsværdihierarki som afspejler de parametre, der indgår i målingerne:

- **Niveau 1 – Noteret markedspris:**
Noterede priser (ikke-justerede) på aktive markeder for identiske finansielle aktiver eller forpligtelser.
- **Niveau 2 – Observerbare input:**
Værdiansættelsesteknikker baseret på input, bortset fra noterede priser på niveau 1, som er observerbare, enten direkte (som priser) eller indirekte (afledt af priser). For observerbare input anvendes anerkendte udbydere af kursinformation, som anvendes i handel med professionelle modparter, hvor Spar Nord primært anvender Reuters.

Når et finansielt instrument er noteret i et marked, som ikke er aktivt, tager værdiansættelsen udgangspunkt i seneste transaktionspris. Der korrigeres for efterfølgende ændringer i markedsforholdene bl.a. ved at inddrage transaktioner i lignende instrumenter, der vurderes gennemført ud fra normale forretningsmæssige overvejelser.

• Niveau 3 – Ikke-observerbare input:

Værdiansættelsesteknikker baseret på input til aktiver eller forpligtelser, som ikke er baseret på observerbare markedsdata. For en række finansielle aktiver og forpligtelser findes der ikke et effektivt marked. I sådanne situationer anvendes i stedet en estimeret værdi, hvor der henses til nylige transaktioner i lignende instrumenter og ud fra diskonterede betalingsstrømme eller andre anerkendte estimations- og vurderingsteknikker baseret på markedsbetingelser, der eksisterede på balancedagen.

Obligationer og øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser værdiansættes efter følgende principper

- For noterede priser bliver dagsværdien fastsat som en noteret pris eller priskvoteret fra en anerkendt børs.
- For prissætning ved hjælp af observerbare input bliver dagsværdien primært fastsat på baggrund af offentliggjorte udbuds- og efterspørgselspriser hvor der tages udgangspunkt i kursinformation fra Reuters og sekundært beregnet ved hjælp af markedsbestemt rentekurve plus/minus et kredit-spread, som også beregnes ved hjælp af priser fra markedet.
- For prissætning ved hjælp af ikke-observerbare input indgår der input, som bygger på bankens egne vurderinger på enkelte elementer, samt i nogle tilfælde også markedsdata.

Spar Nord har pr. 31.12.19 ændret skøn/metode for opgørelsen af dagsværdien af en væsentlig del af obligationsbeholdningen. Tidligere anvendte Spar Nord for en væsentlig del af obligationsbeholdningen børskurser. Det ændrede skøn/metode medfører, at en væsentlig del af obligationsbeholdningen er ændret fra noterede priser (niveau 1) til observerbare priser (niveau 2), da Spar Nord har skønnet, at markedet for obligationshandler nu hovedsageligt er mellem professionelle modparter, hvor der tages udgangspunkt i kursinformation fra Reuters. Ændringen i skønnet/metoden påvirker regnskabsposterne obligationer, øvrige ikke afledte finansielle forpligtelser og obligationer som indgår i aktiver tilknyttet puljeordninger.

Pr. 31.12.19 medfører ændringen i skønnet/metoden følgende ændring fra niveau 1 til niveau 2: 12.680 mio. kr. under obligationer, 953 mio. kr. under øvrige ikke afledte finansielle forpligtelser og 4.123 mio. kr. under aktiver tilknyttet puljeordninger.

Ændringen i skønnet/metoden har i 2019 haft en helt ubetydlig resultateffekt, som er indregnet i kursreguleringerne.

Priser, som er tilgængelige via Reuters, er realtidpriser, som er stillet af store danske og europæiske banker, hvormed der i ultimokurser tages højde for renteudvikling siden seneste handel. Det er Spar Nords opfattelse, at disse priser er udtryk for den mest retvisende dagsværdi for obligationsbeholdningerne, som hovedsageligt handles mellem professionelle modparter og øvrige store enkeltstående transaktioner.

Sektion 3

Balancen

Der foretages en overførsel mellem kategorierne i værdiansættelseshierarkiet, hvis et instrument på balancedagen er klassificeret anderledes end ved begyndelsen af regnskabsåret. Ændringer anses for at være sket på balancedatoen.

Aktier værdiansættes efter følgende principper

- For noterede priser bliver dagsværdien fastsat som en noteret pris fra en anerkendt børs eller ekstern part.
- For prissætning ved hjælp af observerbare input bliver dagsværdi opgjort i henhold til tilgængelige priser, hvor aktierne ikke er børsnoteret.
- For prissætning ved ikke-observerbare input indgår aktier som værdiansættes ud fra anerkendte værdiansættelsesprincipper bl.a. diskontering af forventede fremtidige betalingsstrømme, markedsforventninger til egenkapitalforrentningskrav og sammenlignelige salgstransaktioner. Aktier der er prissat i henhold til Lokale Pengeinstitutters anbefalede kurser indgår som ikke-observerbare input.

Dagsværdier tager udgangspunkt i aktionæroverenskomster for de enkelte selskaber og gennemførte aktiehandler. Dagsværdien tager ofte udgangspunkt i selskabernes regnskabsmæssige egenkapital (indre værdi), som danner grundlag for handelskursen aktionærerne imellem.

Dagsværdi er opgjort pålideligt for alle aktier, hvormed ingen aktier er indregnet til kostpris.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter samt uafviklede spotforretninger indregnes på handelsdagen og måles til dagsværdi. Positive dagsværdier indregnes under andre aktiver. Negative dagsværdier indregnes under andre passiver.

Ved første indregning måles afledte finansielle instrumenter samt uafviklede spotforretninger til dagsværdi eksklusive transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles afledte finansielle instrumenter samt uafviklede spotforretninger til dagsværdi.

Realiserede og urealiserede gevinster og tab indregnes i kursreguleringer i resultatopgørelsen. For afledte finansielle instrumenter indregnes gevinst eller tab ikke ved første indregning ("day 1-profit/loss"), men amortiseres ud over instrumentets løbetid.

Ved opgørelse af dagsværdi anvendes anerkendte modeller og observerbare markedsdata (niveau 2), herunder rentekurver, valutakurser og volatilitetskurver til måling af dagsværdien. De anvendte værdiansættelsesmodeller omfatter swapmodeller, kreditprisningsmodeller samt optionsmodeller, som eksempelvis Black & Scholes modeller.

Indregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser

2019

	Amortiseret kostpris Mio. kr.	Dagsværdi gennem resultatet Mio. kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.152	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.588	0
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kospris	51.312	0
Obligationer til dagsværdi	0	16.498
Aktier mv.	0	1.740
Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	17.323
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	828
Finansielle aktiver i alt	54.051	36.389

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	4.062	0
Indlån og anden gæld	53.279	0
Indlån i puljeordninger	0	17.323
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	2.637	0
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	0	960
Leasingforpligtelser	132	0
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	555
Efterstillede kapitalindskud	1.322	0
Finansielle forpligtelser i alt	61.432	18.839

2018

	Amortiseret kostpris Mio. kr.	Dagsværdi gennem resultatet Mio. kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.029	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.400	0
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kospris	44.330	0
Obligationer til dagsværdi	0	16.160
Aktier mv.	0	1.768
Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	14.772
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	862
Finansielle aktiver i alt	46.758	33.560

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	2.466	0
Indlån og anden gæld	50.773	0
Indlån i puljeordninger	0	14.772
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	0	1.018
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	550
Efterstillede kapitalindskud	1.332	0
Finansielle forpligtelser i alt	54.571	16.339

Sektion 3

Balancen

Dag 1-gevinster (kundemarginal)

Ved værdiansættelse af unoterede afledte finansielle instrumenter amortiseres den oprindelige kundemarginal mv. over restløbetiden. Ved udgangen af 2019 udgør den endnu ikke amortiserede kundemarginal mv. 68 mio. kr. (2018: 73 mio. kr.).

I dag 1-gevinster er der ultimo 2019 modregnet 8 mio. kr. (2018: 9 mio. kr.) fra CVA, som er kreditværdielementet i afledte finansielle instrumenter.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Ikke amortiseret kundemarginal 1. januar	73	72
Nettoudvikling i amortisering af kundemarginal	-5	1
Ikke amortiseret kundemarginal 31. december	68	73

Opdeling af finansielle instrumenter i forhold til klassifikation i dagsværdihierarkiet og den regnskabsmæssige værdi

2019	Noterede priser Niveau 1 Mio. kr.	Observer- bare input Niveau 2 Mio. kr.	Ikke- observerbare input Niveau 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Obligationer til dagsværdi	0	16.498	0	16.498
Aktier mv.	187	37	1.516	1.740
Aktiver tilknyttet puljeordninger	10.934	6.048	342	17.323
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	828	0	828
Finansielle aktiver i alt	11.121	23.411	1.858	36.389
Indlån i puljeordninger	0	17.323	0	17.323
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	7	953	0	960
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	555	0	555
Finansielle forpligtelser i alt	7	18.832	0	18.839

2018	Noterede priser Niveau 1 Mio. kr.	Observer- bare input Niveau 2 Mio. kr.	Ikke- observerbare input Niveau 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Obligationer til dagsværdi	14.041	2.118	0	16.160
Aktier mv.	177	43	1.548	1.768
Aktiver tilknyttet puljeordninger	11.152	3.290	330	14.772
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	848	13	862
Finansielle aktiver i alt	25.370	6.299	1.891	33.560
Indlån i puljeordninger	0	14.772	0	14.772
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	969	49	0	1.018
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	550	0	550
Finansielle forpligtelser i alt	969	15.370	0	16.339

Der er i 2018 sket overførsel af aktiver indregnet under positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter fra observerbare input (niveau 2) til ikke observerbare input (niveau 3). Værdiregulering til dagsværdi indgår under kursreguleringer. For overførsler fra niveau 1 til niveau 2 for obligationer til dagsværdi, øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi og aktiver tilknyttet puljeordninger pr. 31.12.19 henvises til beskrivelse overfor.

Sektion 3

Balancen

Niveau 3

	Dagsværdi med udgangspunkt i indre værdi jf. aktionær- overenskomster 2019 Mio. kr.	Øvrige 2019 Mio. kr.	Dagsværdi med udgangspunkt i indre værdi jf. aktionær- overenskomster 2018 Mio. kr.	Øvrige 2018 Mio. kr.
Aktier	1.148	368	1.181	367
Aktiver tilknyttet puljeordninger	-	342	-	330
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	-	0	-	13

Følsomheder:

Ændring af dagsværdien af aktier, hvis resultatet i selskaberne ændres 10%.	11	-	11	-
---	----	---	----	---

Aktier, som indgår under "øvrige", værdiansættes for en væsentlig del ud fra forventede fremtidige pengestrømme, markedsforventninger til egenkapitalforrentningskrav og sammenlignelige salgstransaktioner.

For investerings- og domicilejendomme målt til dagsværdi henvises til note 3.71.

Finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi baseret på ikke-observerbare priser (Niveau 3)

Der er i 2019 indregnet urealiserede kursreguleringer på 81 mio. kr. (2018: 176 mio. kr.) vedrørende finansielle aktiver, der besiddes på balancedagen, værdiansat ud fra ikke-observerbare input.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Regnskabsmæssig værdi 1. januar	1.891	1.719
Kursreguleringer i resultatopgørelsen	110	180
Kursreguleringer i anden totalindkomst	0	0
Køb	21	33
Salg	165	75
Overførsler til/fra Niveau 3	0	35
Regnskabsmæssig værdi 31. december	1.858	1.891
Kursreguleringer i resultatopgørelsen for aktiver, der besiddes på balancedagen	81	176

Udbytte af aktier der er indregnet i resultatopgørelsen indgår ikke i ovenstående opgørelse.

Sektion 3

Balancen

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris – oplysninger om dagsværdier

	Regnskabs- mæssig værdi 2019 Mio. kr.	Dagsværdi 2019 Mio. kr.	Regnskabs- mæssig værdi 2018 Mio. kr.	Dagsværdi 2018 Mio. kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker *)	1.152	1.152	1.029	1.029
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker *)	1.588	1.588	1.400	1.400
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris *)	51.312	51.483	44.330	44.457
Finansielle aktiver i alt	54.051	54.223	46.758	46.885
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker *)	4.062	4.062	2.466	2.466
Indlån og anden gæld *)	53.279	53.279	50.773	50.773
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris **)	2.637	2.639	0	0
Leasingforpligtelser *)	132	132	0	0
Efterstillede kapitalindskud ***)	1.322	1.344	1.332	1.329
Finansielle passiver i alt	61.432	61.456	54.571	54.568

*) Niveau 3 i dagsværdihierarkiet

**) Niveau 1 i dagsværdihierarkiet

***) Niveau 1 i dagsværdihierarkiet udgør 0 mio. kr. (2018: 438 mio. kr.) og niveau 3 i dagsværdihierarkiet udgør 1.344 mio. kr. (2018: 891 mio. kr.)

Langt den overvejende del af koncernens tilgodehavender, udlån og indlån kan ikke overdrages uden kundernes forudgående accept, og der eksisterer ikke et aktivt marked for handel med sådanne finansielle instrumenter. Skøn over dagsværdi baseres på forhold, hvor der er konstateret ændringer i markedsforsholdene efter instrumentets første indregning, som har betydning for den pris, der ville blive aftalt, såfremt vilkårene blev aftalt på balancedagen. Andre parter vil kunne komme til en anden værdi for disse skøn.

Oplysninger om dagsværdi for finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris baseres på nedenstående antagelser:

- For en række af koncernens indlån og udlån er renten afhængig af renteutviklingen.
- Dagsværdi for udlån og indlån er opgjort på baggrund af et kvalificeret skøn, der bygger på, at banken generelt løbende ændrer sine lånevilkår til gældende markedsforshold.
- Kreditrisikoen for udlån er afspejlet i regnskabsmæssige værdier
- Dagsværdien for fastforrentede indlån er opgjort med udgangspunkt i rente på tilsvarende indlån ud fra en estimeret rentekurve.
- Dagsværdi af efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer er reguleret for noterede lån til seneste handelskurs, mens ikke-noterede lån er optaget til en estimeret handelskurs.

Sektion 3

Balancen

3.4 Kapitalandele i associerede virksomheder

Anvendt regnskabspraksis

Associerede virksomheder er virksomheder, der ikke er tilknyttede virksomheder, men i hvilke koncernen besidder kapitalandele og udøver en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Betydelig indflydelse opnås typisk ved direkte eller indirekte at eje eller råde over mere end 20 % af stemmerettighederne, men mindre end 50 %.

Ved vurdering af, om koncernen har bestemmende eller betydelig indflydelse tages højde for de stemmerettigheder, der på balancedagen kan udnyttes.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles til forholdsmæssig andel af indre værdi på balancedagen med tillæg af regnskabsmæssig værdi af erhvervet goodwill.

Andel af årets resultat efter skat indregnes i resultatopgørelsen under øvrige indtægter.

Ved køb eller afhændelse af associerede virksomheder indgår virksomhedens resultat i resultatopgørelsen fra henholdsvis til overtagelsestidspunktet. Fortjeneste eller tab ved salg opgøres som forskellen mellem salgssum og regnskabsmæssig værdi på overdragelsestidspunktet, inklusiv regnskabsmæssig værdi af goodwill, og indregnes under øvrige indtægter/driftsomkostninger.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	311	86
Tilgang	51	266
Afgang	7	41
Samlet anskaffelsespris ultimo	354	311
Op- og nedskrivninger primo	22	42
Resultat	110	36
Udbytte	14	7
Andre kapitalbevægelser indregnet i anden totalindkomst	-6	0
Tilbageførte op- og nedskrivninger	-4	50
Op- og nedskrivninger ultimo	116	22
Regnskabsmæssig værdi ultimo	470	333

Danske Andelskassers Bank A/S vurderes individuelt set at være en væsentlig associeret virksomhed for Spar Nord.

Købet af aktierne i Danske Andelskassers Bank A/S i 2018 var en strategisk investering, hvor det var Spar Nords hensigt at Danske Andelskassers Bank A/S sammenlægges med Spar Nord.

Spar Nord solgte i 2018 aktier i Valueinvest Asset Management SA, hvor der blev realiseret en gevinst ved salget på 154 mio. kr.

Resultatandel indregnes i resultatopgørelsen under øvrige indtægter i note 2.6.

Finansielle oplysninger samlet set for alle associerede virksomheder, der ikke er væsentlige individuelt set, og som indregnes efter den indre værdis metode

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Spar Nords andel af:		
Årets resultat	5	30
Anden totalindkomst	0	0
Totalindkomst i alt	5	30

Sektion 3

Balancen

Finansielle oplysninger for associerede virksomheder, der er væsentlige individuelt set

Finansielle oplysninger for koncernens individuelt set væsentlige associerede virksomheder, korrigeret for forskelle i anvendt regnskabspraksis:

Nedenstående regnskabstal i kolonnen 2019 er fra Danske Andelskassers Bank A/S' seneste offentliggjorte årsrapport for regnskabsåret 2018.

	2019 Mio kr. Danske Andels- kassers Bank A/S	2018 Mio kr. Danske Andels- kassers Bank A/S
Hjemsted	Hammershøj	Hammershøj
Ejerandel (%)	28,5	30,1
Stemmeandel (%)	28,5	30,1
Totalindkomstopgørelse		
Omsætning	557	577
Årets resultat	122	84
Anden totalindkomst	-1	-2
I alt	121	82
Modtaget udbytte	0	0
Balance		
Udlån og tilgodehavender mv.	6.247	6.132
Øvrige aktiver	4.852	4.663
Aktiver i alt	11.099	10.795
Indlån og anden gæld	8.602	8.482
Øvrige forpligtelser	1.071	897
Forpligtelser i alt	9.673	9.379
Egenkapital	1.427	1.416
Spar Nords andel af egenkapitalen i Danske Andelskassers Bank A/S jf. seneste offentliggjorte årsrapport	407	426

Koncernens associerede virksomheder måles efter den indre værdis metode, således at Danske Andelskassers Bank A/S måles til andel af egenkapitalen fratrasket dagsværdiregulering af de overtagne nettoaktiver på købstidspunktet.

Baseret på børskursen er Spar Nords andel af dagsværdien af Danske Andelskassers Bank A/S (niveau 1 i Dagsværdihierarkiet) opgjort til 334 mio. kr. (2018: 254 mio. kr.).

Afstemning af regnskabsmæssig værdi 31. december

	2019 Mio kr.	2018 Mio kr.
Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i individuelt set væsentlige associerede virksomheder	408	268
Goodwill vedrørende associerede virksomheder	0	0
Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i individuelt set ikke-væsentlige associerede virksomheder	63	66
I alt	470	333

Sektion 3

Balancen

3.5 Puljeordninger

Anvendt regnskabspraksis

Aktiver, der indgår i pensionspuljer og kunders indskud i pensionspuljer, præsenteres i separate balanceposter.

Afkast af puljeaktiver og -indskud præsenteres samlet under kursreguleringer og udbytte.

Aktiver og passiver i puljeordninger indregnes til dagsværdi, jævnfør omtale i note 3.3.4

	Pensions- puljer 2019 Mio. kr.	Øvrige puljer 2019 Mio. kr.	I alt 2019 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.
Kontantindestående	676	7	684	659
Obligationer	5.976	72	6.048	5.395
Aktier mv.	7.045	85	7.129	6.913
Investeringsforeningsandele	3.385	44	3.429	1.765
Andre aktiver	33	0	34	40
Aktiver i alt	17.115	208	17.323	14.772
Samlet indlån	17.115	208	17.323	14.772
Passiver i alt	17.115	208	17.323	14.772

3.6 Immaterielle aktiver

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Goodwill	159	159
Kunderrelationer	9	13
Øvrige immaterielle aktiver	6	6
Immaterielle aktiver i alt	174	178

3.6.1 Goodwill

Anvendt regnskabspraksis

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse, som beskrevet under virksomhedssammenslutning.

Der foretages ikke systematisk afskrivning.

Goodwill vedrørende associerede virksomheder indregnes under kapitalandele i associerede virksomheder.

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill allokere til Spar Nords pengestrømsgenererende enheder på overtagelsestidspunktet. Fastlæggelsen af pengestrømsgenererende enheder følger den ledelsesmæssige struktur og interne økonomistyring.

Goodwill afskrives ikke, men for hver pengestrømsgenererende enhed testes goodwill for værdiforringelse mindst én gang årligt. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi af den pengestrømsgenererende enheds nettoaktiver overstiger den højeste værdi af nettosalgspris og nytteværdi, der svarer til nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra enheden.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	160	160
Tilgang	0	0
Afgang	0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	160	160
Nedskrivninger primo	2	2
Årets nedskrivninger	0	0
Tilbageførsel af nedskrivninger ved afgang	0	0
Nedskrivninger ultimo	2	2
Regnskabsmæssig værdi ultimo	159	159

Sektion 3

Balancen

	Anskaffel- sessum 01.01.19 Mio. kr.	Til-/afgang 2019 Mio. kr.	Anskaffel- sessum 31.12.19 Mio. kr.	Ned- skrivninger 01.01.19 Mio. kr.	Ned- skrivninger 2019 Mio. kr.	Ned- skrivninger ved afgang 2019 Mio. kr.	Ned- skrivninger 31.12.19 Mio. kr.	Regnskabs- mæssig værdi 31.12.19 Mio. kr.
Bankaktivitet, filialer Roskilde Bank	87	0	87	0	0	0	0	87
Bankaktivitet, Sparbank	35	0	35	0	0	0	0	35
Bankaktivitet, filialer Øvrige	38	0	38	2	0	0	2	37
Goodwill i alt	160	0	160	2	0	0	2	159

	Anskaffel- sessum 01.01.18 Mio. kr.	Til-/afgang 2018 Mio. kr.	Anskaffel- sessum 31.12.18 Mio. kr.	Ned- skrivninger 01.01.18 Mio. kr.	Ned- skrivninger 2018 Mio. kr.	Ned- skrivninger ved afgang 2018 Mio. kr.	Ned- skrivninger 31.12.18 Mio. kr.	Regnskabs- mæssig værdi 31.12.18 Mio. kr.
Bankaktivitet, filialer Roskilde Bank	87	0	87	0	0	0	0	87
Bankaktivitet, Sparbank	35	0	35	0	0	0	0	35
Bankaktivitet, filialer Øvrige	38	0	38	2	0	0	2	37
Goodwill i alt	160	0	160	2	0	0	2	159

Goodwill vedrører forretningssegmentet Spar Nords Lokale Banker.

3.6.2 Kunderelationer

§ Anvendt regnskabspraksis

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomhedsovertagelse indregnes til kostpris og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske brugstid afhænger af kundeloyalitet.

Kunderelationer vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikationer på værdiforringelse. Der nedskrives i så fald til nytte-værdien.

Brugstiden revurderes årligt. Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	65	65
Tilgang	0	0
Afgang	0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	65	65
Af- og nedskrivninger primo	52	46
Årets nedskrivninger	4	6
Af- og nedskrivninger ultimo	55	52
Regnskabsmæssig værdi ultimo	9	13

3.6.3 Øvrige immaterielle aktiver

§ Anvendt regnskabspraksis

Erhvervet software indregnes til kostpris, herunder installationsudgifter, og afskrives lineært over den forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Software vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikationer på værdiforringelse. Der nedskrives i så fald til nytte-værdien.

Brugstiden revurderes årligt. Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	29	30
Tilgang	2	3
Afgang	0	3
Samlet anskaffelsespris ultimo	31	29
Af- og nedskrivninger primo	23	23
Årets afskrivninger	3	2
Tilbageførsel af afskrivninger ved afgang	0	3
Af- og nedskrivninger ultimo	25	23
Regnskabsmæssig værdi ultimo	6	6

Resterende afskrivningsperioder udgør for kunderelationer 1-3 år (2018: 1-4 år), øvrige immaterielle aktiver 1-5 år (2018: 1-5 år) og goodwill har ubestemt brugstid i såvel 2019 som 2018.

Sektion 3

Balancen

3.6.4 Værdiforringelsestest

S Værdiforringelsestesten sammenholder den regnskabsmæssige værdi med den estimerede nutidsværdi af forventede fremtidige pengestrømme (nytteværdi), fratrukket egenkapitalandelen henført til de pengestrømsgenererende forretningsområder. Den særlige gældsstruktur i finansielle koncerner medfører, at beregningsgrundlaget for nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme baseres på en forenklet egenkapitalmodel.

Egenkapitalmodellen tager udgangspunkt i godkendte strategier og indtjeningsestimater for de pengestrømsgenererende forretningsområder for de kommende 5 år.

Egenkapitalandelen er fastsat til 13,5 % (2018: 13 %) af den samlede risikoeksponering.

Værdiforringelsestest har i 2019 ikke givet anledning til nedskrivning af immaterielle aktiver.

Goodwill

Spar Nord koncernens goodwill med ubestemt brugstid testes årligt for værdiforringelse. Aktiviteterne testes på den identificerede pengestrømsgenererende enhed, hvortil aktiverne er allokeret.

Goodwill for bankaktiviteter indgår i det pengestrømsgenererende forretningsområde, Spar Nords Lokale Banker, som er forretningsområdet omfattende filialnettet. For uddybende beskrivelse af Spar Nords Lokale Banker henvises til note 2.1.

Primære forudsætninger

Cash flow i budgetperioden

Cash flow i budgetperioden (5 år) er påvirket af forventninger til renteniveau og effekten på udlåns- og indlånsmarginale i Spar Nords Lokale Banker.

Forudsætninger i værdiforringelsestesten er fastsat forsigtigt i forhold til fremtidige resultateffekter af implementering af Spar Nords strategi.

Væksten i budgetperioden er fastsat til 1,5 % (2018: 1,5 %). Den gennemsnitlige årlige vækst afspejler de mål, der er indarbejdet i bankens forventninger til fremtiden.

Nettorenteindtægter

Indlåns- og udlånsmarginale afspejler indtjeningsmarginale, som er opgjort som forskellen mellem rentesatsen over for Spar Nords Lokale Bankers kunder fratrukket en intern fundingrente baseret på bankens fundingomkostninger.

Rentemarginalen er estimeret på baggrund af aktuelle udlåns- og indlånsrenter og ledelsens forventninger til fremtidig konkurrence. Presset på bankens rentemarginal forventes at aftage, men rentemarginalen forventes fortsat at være svagt faldende.

Udlånet forventes at fortsætte de seneste års vækst, mens indlånet forventes at have en mindre stigning.

Nettogebyrindtægter

Forventninger til gebyrindtægter er baseret på historiske data, der er justeret til at afspejle den nuværende situation. Gebyrindtægterne forventes ikke i 2020 at kunne fastholdes på niveau med 2019, der var præget af den usædvanligt høje lånekonverteringsaktivitet. Fra 2021 og frem forventes en stigning i nettogebyrindtægterne.

Kursreguleringer

Kursreguleringerne forventes at blive betydeligt lavere end i 2019, hvor der var ekstraordinært pæne kursreguleringer på såvel aktier som obligationer.

Omkostninger

Forventninger til omkostninger er baseret på en fremskrivning af omkostningsbasen med forventede aktivitetsændringer samt overenskomstmæssige lønstigninger, ændring i skatter og afgifter m.v.

Nedskrivninger på udlån

Forventninger til nedskrivninger på udlån er baseret på bankens estimat for de kommende år. Forventningen baseres på historiske data, der er justeret til at afspejle den nuværende situation. Nedskrivninger på udlån forventes at blive højere end i 2019, men fortsat på et lavt niveau.

Cash flow i terminalperioden

Cash flow i terminalperioden repræsenterer indtjening i de foregående år voksende med en konstant rate. Væksten er fastsat til 1,5 % (2018: 1,5 %).

Væksten er fastsat på baggrund af forventninger til vækst i makroøkonomien.

Diskonteringsfaktoren

Diskonteringsfaktoren, som er anvendt til at beregne den tilbagediskonterede værdi af fremtidigt cash flow er 11,5 % (2018: 11,5 %) før skat ved 22 % skat.

Efter skat udgør diskonteringsfaktoren 9,0 % (2018: 9,0 %).

Diskonteringsfaktoren er fastsat på baggrund af en CAPM-model. Diskonteringsfaktoren er uændret fra 2018 til 2019.

Primære forudsætninger, jævnfør ovenfor:

	2019	2018
Erhvervet goodwill, mio. kr.	159	159
Budgetperiode	5 år	5 år
Gennemsnitlig årlig vækst i budgetperioden	1,5 %	1,5 %
Gennemsnitlig årlig vækst i terminalperioden	1,5 %	1,5 %
Diskonteringsfaktor før skat	11,5 %	11,5 %
Diskonteringsfaktor efter skat	9,0 %	9,0 %
Egenkapitalandel af den samlede risikoeksponering	13,5 %	13,0 %

Følsomhedsanalyse

+ Ledelsen vurderer, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke vil medføre, at den regnskabsmæssige værdi af goodwill vil overstige genindvindingsværdien.

Følsomhedsanalyser viser, at goodwill vedrørende Spar Nords Lokale Banker er robust for ændringer i forudsætninger.

	2019	2018
Følgende forhold medfører ikke værdiforringelse:		
Forøgelse af diskonteringsfaktor (før skat) op til	14 %	18 %
Reduktion i resultat før skat (ændring i nettorenteindtægter, gebyrindtægter, omkostningsprocent eller nedskrivninger) op til	20 %	38 %
Negativ vækst i balanceposter mulig	Ja	Ja

Sektion 3

Balancen

Forventninger til budgetperioden medfører, at 70 % af nutidsværdien af de forventede pengestrømme i Spar Nords Lokale Banker vedrører terminalperioden (2018: 70 %).

Kunderelationer

Den regnskabsmæssige værdi af kunderelationer indregnet i forbindelse med fusionen med Sparbank udgør 9 mio. kr. (2018: 13 mio. kr.)

Forudsætningerne om gebyrindtægter mv. og omkostningsprocent, som blev benyttet ved beregning af kunderelationer er sammenholdt med tilsvarende realiserede resultater.

De realiserede resultater er på niveau med de forventede, hvorved der ikke er indikationer på værdiforringelse.

Øvrige immaterielle aktiver

Ledelsen har ikke identificeret faktorer, der indikerer, at der er behov for at gennemføre værdiforringelsestest for øvrige immaterielle aktiver.

Øvrige immaterielle aktiver består af software, som er i brug i banken og afskrives, jævnfør anvendt regnskabspraksis.

3.7 Materielle aktiver

3.7.1 Grunde og bygninger

Anvendt regnskabspraksis

Ejendomme, bortset fra leasede domicilejendomme, indregnes ved erhvervelsen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Låneomkostninger fra generel låntagning eller lån, der direkte vedrører anskaffelse og opførelse af kvalificerende aktiver (ejendomme), henføres til kostprisen for sådanne aktiver.

Dagsværdi opgøres ud fra aktuelle markedsdata på baggrund af en afkastmodel, hvori ejendommens lejeindtægter, driftsomkostninger herunder administration og vedligeholdelse mv. indgår. Driftsomkostninger og vedligeholdelse beregnes med udgangspunkt i den enkelte ejendoms stand, byggeår, mate-

rialevalg mv. Ud fra det beregnede driftsafkast og individuelt fastsatte afkastprocent beregnes ejendommens dagsværdi. Afkastprocenten fastsættes med baggrund i den enkelte ejendoms beliggenhed, anvendelsesmuligheder, vedligeholdelsesstand, bonitet mv. Dagsværdien af den enkelte ejendom revurderes årligt med udgangspunkt i det aktuelle marked og renteniveau.

Grunde afskrives ikke.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Investeringsejendomme	136	135
Domicilejendomme	520	548
Domicilejendomme, leasing	132	-
Grunde og bygninger i alt	788	683

Investeringsejendomme

Anvendt regnskabspraksis

Investeringsejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster, herunder ejendomme udlejet under operationelle leasingaftaler samt overtagne ejendomme.

Der foretages ikke afskrivning på investeringsejendomme.

Ændringer i dagsværdier og lejeindtægter indregnes under øvrige indtægter.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Dagsværdi primo	135	135
Tilgang, herunder forbedringer	0	0
Afgang	0	0
Urealiseret dagsværdiregulering	1	0
Dagsværdi ultimo	136	135

Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagværdi, %	5,5 - 9,0	5,8 - 9,0
---	-----------	-----------

Urealiseret dagsværdiregulering indregnes i regnskabsposten øvrige indtægter i koncernregnskabet.

For oplysninger om afkast af investeringsejendomme henvises til note 2.6.

Ved måling af investeringsejendomme (niveau 3 i dagsværdiherarkiet) er dagsværdimodellen valgt. Investeringsejendomme består hovedsageligt af erhvervslejemål. Lejeaftalernes bindingsperioder er for Spar Nord maksimalt 20 år.

I note 2.6 er der indregnet driftsomkostninger vedrørende investeringsejendomme, som ikke har genereret lejeindtægter i året for:

0 0

Sektion 3

Balancen

Domicilejendomme

Anvendt regnskabspraksis

Domicilejendomme er ejendomme, som Spar Nord selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed.

For domicilejendomme foretages systematisk afskrivning af den regnskabsmæssige værdi over den forventede brugstid på 50 år på bygninger.

På særlige installationer i bygninger afskrives lineært over brugstiden på 20 år.

Ved opgørelse af afskrivninger tages hensyn til forventet scrap-værdi.

Opskrivninger af domicilejendomme til dagsværdi indregnes i anden totalindkomst og henlægges til en særlig reserve under egenkapitalen (opskrivningshenlæggelser), mens af- og nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under driftsomkostninger.

Domicilejendomme, der i henhold til en offentliggjort plan forventes solgt inden for 12 måneder, behandles som aktiver i midlertidig besiddelse.

	2019	2018
Samlet anskaffelsespris primo	692	631
Overført til/fra aktiver i midlertidig besiddelse	0	12
Tilgang	10	55
Afgang	18	6
Samlet anskaffelsespris ultimo	684	692
Værdiregulering primo	144	144
Overført til/fra aktiver i midlertidig besiddelse	0	3
Årets afskrivninger	17	16
Nettonedskrivninger via resultatopgørelsen	2	-5
Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst	10	-10
Af- og nedskrivninger ved afgang	9	4
Værdiregulering ultimo	164	144
Dagsværdi ultimo	520	548
Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagværdi, %	5,8 - 9,0	5,8 - 9,0
Regnskabsmæssig værdi hvis domicilejendommene var målt efter kostprismodellen	427	445
Over for realkreditinstitutter er der stillet sikkerhed i grunde og ejendomme med en bogført værdi på	-	-

Fra datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15 indgår der i 2019 under tilgang, domicilejendomme henholdsvis 0 mio. kr. (2018: 24 mio. kr.) vedrørende ejendom under opførelse og 1 mio. kr. (2018: 0 mio. kr.) vedrørende forbedringer af ejendomme.

Der er ingen indregnede låneomkostninger i henholdsvis 2019 og 2018.

Ved måling af domicilejendomme (niveau 3 i dagsværdihierarkiet) anvendes dagsværdimodellen. Dagsværdien er fastsat med udgangspunkt i observerbare priser og andre værdiansættelsesmetoder.

Ekstern vurdering fra ejendomsmægler er indhentet for alle ejendomme til understøttelse af dagsværdien, herunder de anvendte lejepriser og forrentningsprocenter.

Årets gennemgang af bankens investerings- og domicilejendomme har ikke givet anledning til væsentlige ændringer i forrentningskravet. Forrentningskravet ligger inden for et interval på 5,8 - 9,0 % (2018: 5,8 - 9,0 %) for domicilejendomme og 5,5 - 9,0 % (2018: 5,8 - 9,0 %) for investeringsejendomme.

Forrentningskrav

2019

Forrentningskrav i %

	Domicilejendomme		Investeringssejendomme	
	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo
-> 7,00	10	187	1	17
7,00 - 8,00	12	230	3	90
8,00 - 9,00	8	103	6	29
I alt	30	520	10	136

2018

Forrentningskrav i %

	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo
-> 7,00	11	196	1	16
7,00 - 8,00	13	250	3	90
8,00 - 9,00	7	101	6	29
I alt	31	548	10	135

Forrentningskrav

-> 7,00
7,00 - 8,00
8,00 - 9,00
9,00 ->

Ejendoms karakteristika

Ejendomme i de større byer med god beliggenhed, hvilket gør ejendommene attraktive for andre
Ejendomme beliggende i udkanten af de attraktive byer samt ejendomme med god beliggenhed i lidt mindre byer.
Ejendomme beliggende i mindre byer og landsbyer.
Ejendomme i byer, hvor de forventes svært omsættelige.

Sektion 3

Balancen

Følsomhedsanalyser

De væsentligste forudsætninger ved beregning af dagsværdi af domicil- og investeringsejendomme er afkastkrav og lejeniveau.

En forøgelse af afkastkrav på 0,5 procentpoint vil alt andet lige reducere dagsværdien med 44 mio. kr. (2018: 44 mio. kr.).

Et fald i lejeniveauet på 5% vil alt andet lige reducere dagsværdien med 30 mio. kr. (2018: 30 mio. kr.).

Domicilejendomme, leasing

Anvendt regnskabspraksis

Spar Nord har som leasingtager kun lejekontrakter på ejendomme som anvendes som domicilejendomme, hvorfra banken driver bankaktivitet i sin portefølje. Leasingaktiverne præsenteres som en del af bankens grunde og bygninger.

Et leasingaktiv indregnes i balancen, når koncernen i henhold til en indgået leasingaftale vedrørende et specifikt identificerbart aktiv får stillet leasingaktivet til rådighed i leasingperioden, og når koncernen opnår ret til stort set alle de økonomiske fordele fra brugen af det identificerede aktiv og retten til at bestemme over brugen af det identificerede aktiv. For indregning og måling af leasingforpligtelser henvises til note 3.11.1.

Leasingaktivet måles ved første indregning til kostpris, hvilket svarer til værdien af leasingforpligtelsen korregeret for forudbetalte leasingbetalinger, med tillæg af direkte relaterede omkostninger.

Efterfølgende måles aktivet til kostpris fratrukket akkumulerede af- og nedskrivninger. Leasingaktivet afskrives over den korteste af leasingperioden og leasingaktivets brugstid på 4-6 år (jævnfør nedenfor under leasingperioden). Afskrivningerne indregnes lineært i resultatopgørelsen.

Leasingaktivet justeres for ændringer i leasingforpligtelsen jævnfør beskrivelsen i note 3.11.1.

Koncernen har valgt at undlade at indregne leasingaktiver med lav værdi og kortfristede leasingaftaler i balancen. I stedet indregnes leasingindtægter lineært i resultatopgørelsen.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger, leasing

Leasingperioden

Leasingperioden indeholder leasingaftalens uopsigelige periode, periode omfattet af en forlængelsesoption, som Spar Nord med rimelige sandsynlighed forventer at udnytte, og perioder omfattet af en opsigelsesoption, som Spar Nord med rimelig sandsynlighed forventer ikke at udnytte.

En andel af Spar Nords leasingaftaler af ejendomme indeholder optioner, som giver Spar Nord ret til at forlænge aftalen for en yderligere lejeperiode på forventligt 4-6 år. Spar Nord foretager ved første indregning af leasingaktivet en vurdering af, om forlængelsesoptionen med rimelig sandsynlighed forventes at blive udnyttet. Dette skøn revurderes i tilfælde af væsentlige begivenheder eller væsentlige ændringer i omstændigheder, som er inden for Spar Nords kontrol.

	Leasingforpligtelse indregnet i balancen (diskonteret) Mio. kr.	Potentiel fremtidig leasingforpligtelse ikke indregnet i balancen (diskonteret) *) Mio. kr.
Domicilejendomme	132	16

* Indgåede lejekontrakter, som ikke er trådt i kraft endnu.

Sektion 3

Balancen

Alternativ lånerente

Spar Nord anvender sin alternative lånerente ved tilbage-diskontering af leasingaftalerne til nutidsværdi. Spar Nords alternative lånerente udgør omkostningen ved at optage ekstern finansiering for et tilsvarende aktiv med en finansieringsperiode, som svarer til løbetiden af leasingaftalen i den valuta, som leasingbetalinger afregnes i.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Balance primo	0	-
Effekt ved overgang primo	111	-
Reguleret balance primo	111	-
Tilgang	0	-
Afgang	1	-
Genmåling af leasingforpligtelse	46	-
Årets afskrivninger	24	-
Balance ultimo	132	-

3.7.2 Øvrige materielle aktiver

Driftsmidler i form af IT-udstyr, biler, inventar og indretning af lejede lokaler indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget for et materielt aktiv er forskellen mellem købsprisen for aktivet og restværdien (scrapværdien) ved brugstidens ophør, og der foretages løbende en vurdering af restværdien.

For indretning af lejede lokaler foretages afskrivning over lejekontraktens løbetid, dog maksimalt 10 år.

For de øvrige driftsmidler foretages afskrivning lineært over aktivernes forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Materielle aktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikationer på værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste værdi af nettosalgsprisen og nytteværdien. Nedskrivning foretages over resultatopgørelsen.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Øvrige materielle aktiver	99	110
Operationelle leasingaktiver	13	17
Øvrige materielle aktiver i alt	113	127

Øvrige materielle aktiver

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	340	341
Tilgang	28	42
Afgang	28	42
Samlet anskaffelsespris ultimo	341	340
Af- og nedskrivninger primo	231	236
Årets af- og nedskrivninger	35	32
Årets tilbageførte af- og nedskrivninger	23	37
Af- og nedskrivninger ultimo	242	231
Regnskabsmæssig værdi ultimo	99	110

Ultimo 2019 indgår en række fuldt afskrevne aktiver i Spar Nord koncernens drift. Disse aktivers oprindelige anskaffelsesum udgør 239 mio. kr. (2018: 203 mio. kr.).

Sektion 3

Balancen

Operationelle leasingaktiver

Anvendt regnskabspraksis

Leasingaktiver fra operationel leasing, hvor Spar Nord er leasinggiver, indregnes under øvrige materielle aktiver og afskrives som Spar Nords øvrige materielle aktiver.

Leasingindtægten fra operationelle leasingkontrakter indregnes lineært over den aktuelle leasingperiode under øvrige indtægter.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	25	43
Tilgang	9	7
Afgang	17	26
Samlet anskaffelsespris ultimo	16	25
Af- og nedskrivninger primo	8	30
Årets af- og nedskrivninger	2	4
Årets tilbageførte af- og nedskrivninger	7	26
Af- og nedskrivninger ultimo	3	8
Regnskabsmæssig værdi ultimo	13	17
Aftalerne kan opsiges i leasingperioden.		
Leasingydelserne fordelt efter løbetid		
År 1	2	4
År 2	2	4
År 3	2	4
År 4	2	2
År 5	3	1
År 6	1	1
Operationelle leasingydelser i alt	13	17
Indtægter fra operationelle leasingkontrakter i form af variable leasingydelser, som ikke afhænger af et indeks eller en sats under øvrige indtægter med		
	4	7

Sektion 3

Balancen

3.7.3 Aktiver i midlertidig besiddelse

Anvendt regnskabspraksis

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver, herunder aktiver overtaget som følge af afvikling af kundeengagementer, hvor det er hensigten at sælge aktiverne inden for 12 måneder. Overtagne aktiver indregnes til den laveste værdi af regnskabsmæssig værdi og dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Der afskrives ikke på aktiverne fra det tidspunkt, hvor de klassificeres som aktiver i midlertidig besiddelse.

Tab ved værdiforringelse, som opstår ved den første klassifikation som aktiver i midlertidig besiddelse, og gevinst eller tab ved efterfølgende måling til laveste værdi af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af salgsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen under de poster, de vedrører. Gevinst og tab oplyses i noterne.

Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	22	39
Overført fra/til domicilejendomme	0	-12
Tilgang	11	8
Afgang	12	14
Samlet anskaffelsespris ultimo	21	22
Af- og nedskrivninger primo	13	18
Overført fra/til domicilejendomme	0	-3
Årets bevægelse	-4	-1
Af- og nedskrivninger ultimo	9	13
Regnskabsmæssig værdi ultimo	11	9

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter overtagne ejendomme og leasingaktiver i forbindelse med nødlidende eksponeringer i Spar Nord. Ejendomme, der i henhold til en offentliggjort plan forventes solgt inden for 12 måneder, behandles som aktiver i midlertidig besiddelse.

Leasingaktiver omfatter bl.a. lastbiler, landbrugs- og entreprenørmaskiner.

Såvel ejendomme som leasingaktiver forventes afhændet inden for 1 år.

Ejendomme sælges via ejendomsmægler mens leasingaktiver sælges på sædvanlig markedsplads for de enkelte typer aktiver – primært via auktioner eller forhandlere.

Såfremt aktiverne mod forventning ikke sælges inden for 1 år, reklassificeres de til henholdsvis investeringsejendomme og øvrige materielle aktiver.

3.8 Andre aktiver

Anvendt regnskabspraksis

Andre aktiver omfatter blandt andet kapitalindskud i Bankernes EDB Central a.m.b.a., tilgodehavende renter og provisioner samt positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter.

Dagsværdimåling af positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter er nærmere beskrevet i afsnittet afledte finansielle instrumenter i note 3.3.4.

Øvrige poster måles til amortiseret kostpris.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter mv.	828	862
Forskellige debitorer	376	373
Tilgodehavende renter og provision	52	44
Kapitalindskud i Bankernes EDB Central a.m.b.a.	500	445
Øvrige aktiver	24	37
Andre aktiver i alt	1.780	1.761

Sektion 3

Balancen

3.9 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Anvendt regnskabspraksis

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker omfatter blandt andet modtagne beløb under repoforretninger, hvor modparten er et kreditinstitut eller en centralbank.

Repoforretninger, det vil sige salg af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt, forbliver i balancen under værdipapirer. Det modtagne beløb opføres som gældsforpligtelse, og forskellen mellem salgs- og købskurs indregnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter. Afkastet af værdipapirerne indregnes i resultatopgørelsen. Repoforretninger måles til amortiseret kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi svarende til modtaget vederlag med fradrag af afholdte direkte henførbare transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling af gæld til kreditinstitutter og centralbanker, der ikke er repoforretninger, sker til amortiseret kostpris ved anvendelse af "den effektive rentes metode", således forskellen mellem nettoprovenu og nominal værdi indregnes i resultatopgørelsen under renteudgifter over låneperioden.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Gæld til centralbanker	94	35
Gæld til kreditinstitutter, repoforretninger	2.764	1.519
Gæld til kreditinstitutter, øvrige	1.204	912
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	4.062	2.466
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	283	288
Til og med 3 måneder	3.753	2.151
Over 3 måneder og til og med 1 år	27	0
Over 1 år og til og med 5 år	0	27
Over 5 år	0	0
I alt	4.062	2.466

3.10 Indlån og anden gæld

Anvendt regnskabspraksis

Indlån omfatter blandt andet modtagne beløb under repoforretninger, hvor modparten ikke er et kreditinstitut eller en centralbank.

Repoforretninger, det vil sige salg af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på en senere tidspunkt, forbliver i balancen under værdipapirer. Det modtagne beløb opføres som gældsforpligtelse, og forskellen mellem salgs- og købskurs indregnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter. Afkastet af værdipapirerne indregnes i resultatopgørelsen. Repoforretninger måles til amortiseret kostpris.

Indlån og anden gæld indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi svarende til modtaget vederlag med fradrag af afholdte direkte henførbare transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling af indlån og anden gæld, der ikke er repoforretninger, sker til amortiseret kostpris ved anvendelse af "den effektive rentes metode", således forskellen mellem nettoprovenu og nominal værdi indregnes i resultatopgørelsen under renteudgifter over låneperioden.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Repoforretninger	0	0
På anfordring	48.509	45.851
Med opsigelsesvarsel	1.651	1.418
Tidsindskud, ekskl. repoforretninger	40	299
Særlige indlånsformer	3.078	3.204
Indlån og anden gæld i alt	53.279	50.773
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	48.509	45.851
Til og med 3 måneder	1.521	1.380
Over 3 måneder og til og med 1 år	140	89
Over 1 år og til og med 5 år	562	79
Over 5 år	2.547	3.374
I alt	53.279	50.773

Sektion 3

Balancen

3.11 Andre passiver

Anvendt regnskabspraksis

Andre passiver omfatter blandt andet forskellige kreditorer, negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, skyldige renter samt skyldige personaleydelse.

Dagsværdimåling af negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter er nærmere beskrevet i afsnittet Afledte finansielle instrumenter i note 3.3.4. Øvrige poster måles til amortiseret kostpris.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Forskellige kreditorer	2.606	1.943
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter mv.	555	550
Skyldige renter og provision	24	18
Leasingforpligtelser	132	-
Øvrige passiver	348	327
Andre passiver i alt	3.664	2.838

3.11.1 Leasingforpligtelser

Anvendt regnskabspraksis

En leasingforpligtelse indregnes i balancen, når koncernen i henhold til en indgået leasingaftale vedrørende et specifikt identificerbart aktiv får stillet leasingaktivet til rådighed i leasingperioden, og når koncernen opnår ret til stort set alle de økonomiske fordele fra brugen af det identificerede aktiv og retten til at bestemme over brugen af det identificerede aktiv. For indregning og måling af leasingaktiver, herunder forlængelses- og opsigelsesooptioner, henvises til note 3.7.1.

Leasingforpligtelsen måles ved første indregning til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse tilbage diskonteret med en alternativ lånerente for belåning af et aktiv, der giver lignende sikkerhed. Leasingforpligtelsen beregnes ud fra faste leasingbetalinger.

Leasingforpligtelsen måles til amortiseret kostpris under den effektive rentes metode. Leasingforpligtelsen genberegnes, når der er konkrete ændringer i de underliggende kontraktuelle pengestrømme.

Leasingforpligtelsen præsenteres under andre passiver.

Spar Nord har valgt at undlade indregning af kortfristede leasingaftaler i balancen, hvis leasingperioden på aftaletidspunktet er 12 måneder eller mindre, eller hvis aktivet har en lav værdi. I stedet indregnes leasingydelse lineært i resultatopgørelsen.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Årets totale leasingbetalinger vedrørende leasingkontrakter	24	-

Beløb indregnet i resultatopgørelsen

Rentebetalinger relateret til leasingforpligtelser	0	-
Variable leasingydelse som ikke er indregnet som en del af leasingforpligtelsen	0	-
Omkostninger relateret til kortfristede leasingaftaler (under 12 måneder)	0	-
Omkostninger relateret til leasingaftaler med lav værdi	0	-

For en løbetidsanalyse af leasingsforpligtelserne henvises til note 5.3.8.

Leasingforpligtelser, specifikation af pengestrømme

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Leasingforpligtelser indregnet primo	0	0
Udbetalinger vedrørende hovedstol	24	0
Udbetalinger vedrørende rentedel	0	0
Ydelse vedrørende korte leasingkontrakter og leasingkontrakter med lav værdi	0	0
Samlede udgående pengestrømme vedrørende leasingkontrakter	24	0
Heraf finansieringsaktivitet	24	0
Heraf driftsaktivitet	0	0
I alt	24	0

Sektion 3

Balancen

3.12 Udskudt skat

§ Anvendt regnskabspraksis

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmedote af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Der indregnes dog ikke udskudt skat af midlertidige forskelle vedrørende skattemæssigt ikke-afskrivningsberettiget goodwill og andre poster, hvor midlertidige forskelle er opstået på anskaffelsestidspunktet uden at have effekt på resultat eller skattepligtig indkomst. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter forskellige beskætningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den af ledelsen planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudt skat indregnes i balancen under posterne udskudte skatteaktiver og udskudte skatteforpligtelser på grundlag af forventede skattesatser.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes under udskudte skatteaktiver med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed og jurisdiktion.

Udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser modregnes, hvis virksomheden har en juridisk ret til at modregne aktuelle skatteforpligtelser og skatteaktiver eller har til hensigt enten at indfri aktuelle skatteforpligtelser og skatteaktiver på nettbasis eller at realisere aktiverne og forpligtelserne samtidig.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne eliminerings af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændringen i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Primo	173	136
Årets udskudte skat indregnet i årets resultat	-142	37
Årets udskudte skat indregnet i anden totalindkomst	0	0
Årets udskudte skat indregnet i ændringer i egenkapitalen	-11	0
Udskudt skat ultimo	20	173

Ændringer i udskudt skat 2019

	Primo Mio. kr.	Indregnet i årets resultat Mio. kr.	Indregnet i anden totalindkomst mv. Mio. kr.	Ultimo Mio. kr.
Immaterielle aktiver	29	0	0	30
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	176	-151	0	25
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-17	0	-11	-29
Gæld og efterstillede kapitalindskud	3	9	0	12
Hensættelser til forpligtelser	-13	0	0	-13
Genbeskatningssaldo	4	0	0	4
Andet	-8	0	0	-8
I alt	173	-142	-11	20

Ændringer i udskudt skat 2018

Immaterielle aktiver	29	1	0	29
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	130	45	0	176
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-18	1	0	-17
Gæld og efterstillede kapitalindskud	15	-13	0	3
Hensættelser til forpligtelser	-17	4	0	-13
Genbeskatningssaldo	4	0	0	4
Andet	-7	-1	0	-8
I alt	136	37	0	173

Sektion 3

Balancen

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Fordelt efter restløbetid		
Til og med 3 måneder	0	0
Over 3 måneder og til og med 1 år	4	8
Over 1 år og til og med 5 år	-1	-10
Over 5 år	17	175
I alt	20	173

Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i balancen

	Primo Mio. kr.	Indregnet i årets resultat Mio. kr.	Til- og afgang Mio. kr.	Ultimo Mio. kr.
2019				
Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet vedrører:				
Kildeartsbegrænsede ejendomsstab	11	0	2	13
Skattemæssigt underskud i udlandet	4	0	0	4
Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i alt	15	0	2	17

2018

Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet vedrører:				
Kildeartsbegrænsede ejendomsstab	9	0	2	11
Skattemæssigt underskud i udlandet	5	0	0	4
Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i alt	13	0	2	15

Alle udskudte skatteforpligtelser er indregnet i balancen.

De midlertidige forskelle i 2019 og 2018 vedrørende kildeartsbegrænset ejendomsstab er opstået ved realisation af ejendomme.

3.13 Hensatte forpligtelser

Anvendt regnskabspraksis

Hensatte forpligtelser omfatter hovedsageligt garantiforpligtelser, hensættelser til tab på uudnyttet maksimum og lånetilsagn, retssager og eventuelle omstrukturingsomkostninger mv.

Omkostninger til omstruktureringer indregnes som forpligtelser, når en detaljeret, formel plan for omstruktureringen foreligger på balancedagen.

Der indregnes en hensættelse, når der foreligger en retslig eller faktisk forpligtelse, og når det er sandsynligt at forpligtelsen vil blive effektueret, og forpligtelsen kan måles pålideligt.

Hensatte forpligtelser baseres på ledelsens bedste skøn over forpligtelsernes størrelse. Ved målingen af hensatte forpligtelser foretages tilbagediskontering, hvor betydningen for regnskabet er væsentligt.

For yderligere forklaring og specifikationer af hensættelser til tab på garantier og uudnyttet maksimum henvises til note 5.1.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Hensættelser til tab på garantier	40	80
Hensættelser til tab i forbindelse med retssager	0	0
Andre hensættelser til forpligtelser	4	4
Hensættelser til uudnyttet maksimum og lånetilsagn	9	76
Hensatte forpligtelser i alt	54	160

Hensatte forpligtelser indregnet i resultatopgørelsen

Nye hensættelser	25	109
Tilbageførte hensættelser	130	44
Hensatte forpligtelser indregnet i resultatopgørelsen i alt	-106	65

Hensættelser til tab på garantier

Primo	80	41
Ændring IAS 39 til IFRS 9	0	27
Nye hensættelser	21	39
Tilbageførte hensættelser	60	28
Ultimo	40	80

Tab på garantier indregnet i resultatopgørelsen

Nye hensættelser	21	39
Tilbageførte hensættelser	60	28
Indregnet i resultatopgørelsen	-39	12

Sektion 3

Balancen

2019
Mio. kr.

2018
Mio. kr.

Andre hensættelser til forpligtelser

Primo	4	7
Nye hensættelser	1	0
Tilbageførte hensættelser	0	2
Anvendt til dækning	0	0
Ultimo	4	4

Andre hensættelser til forpligtelser indregnet i resultatopgørelsen

Nye hensættelser	1	0
Tilbageførte hensættelser	0	2
Indregnet i resultatopgørelsen	0	-2

Hensættelser til uudnyttet maksimum og lånetilsagn

Primo	76	15
Ændring IAS 39 til IFRS 9	0	7
Nye hensættelser	3	69
Tilbageførte hensættelser	70	15
Ultimo	9	76

Hensættelser til uudnyttet maksimum og lånetilsagn indregnet i resultatopgørelsen

Nye hensættelser	3	69
Tilbageførte hensættelser	70	15
Indregnet i resultatopgørelsen	-67	55

Hensatte forpligtelser fordelt efter restløbetid, pr. kategori

2019	Til og med 3 måneder Mio. kr.	3 måneder til og med 1 år Mio. kr.	Over 1 år til og med 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Hensættelser til tab på garantier	3	4	13	20	40
Andre hensættelser til forpligtelser	0	0	2	2	4
Hensættelser til uudnyttet maksimum og lånetilsagn	9	0	0	0	9
Hensatte forpligtelser i alt	12	4	14	23	54

2018

Hensættelser til tab på garantier	6	12	44	18	80
Andre hensættelser til forpligtelser	0	0	2	3	4
Hensættelser til uudnyttet maksimum og lånetilsagn	76	0	0	0	76
Hensatte forpligtelser i alt	82	12	46	20	160

Der er usikkerhed om forfaldstidspunkt for de hensatte forpligtelser.

Hensættelser til tab på garantier er hensat ud fra en vurdering af risikoen i de enkelte tilfælde.

Hensættelser til tab i forbindelse med retssager er hensat ud fra en vurdering af risikoen i de enkelte tilfælde.

Andre hensættelser til forpligtelser omfatter blandt andet hensættelser til jubilæumsgratualer.

Sektion 3

Balancen

3.14 Ikke-balanceførte poster

Anvendt regnskabspraksis

Eventualaktiver og eventualforpligtelser omfatter mulige aktiver og forpligtelser, der hidrører fra tidligere begivenheder, og hvis eksistens er afhængig af, at der indtræder fremtidige usikre begivenheder, som ikke er under Spar Nords fulde kontrol.

Der oplyses om eventualaktiver, hvor tilgangen af en økonomisk fordel er sandsynlig.

Der oplyses om eventualforpligtelser, som kan, men sandsynligvis ikke vil, kræve et træk på Spar Nords ressourcer.

Endvidere oplyses om aktuelle forpligtelser, der ikke er indregnet, idet det ikke er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre træk på Spar Nords ressourcer, eller forpligtelsens størrelse ikke kan måles pålideligt.

3.14.1 Eventualaktiver

Ikke indregnede udskudte skatteaktiver

2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
17	15

For yderligere omtale henvises til note 3.12.

Spar Nord er part i verserende afgiftssager. Såfremt Spar Nord får medhold, vil det medføre en positiv resultateffekt.

3.14.2 Eventualforpligtelser

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Garantier	14.766	12.092
Andre forpligtende aftaler	515	551
Eventualforpligtelser i alt	15.281	12.643

Garantier

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Finansgarantier	5.482	4.184
Tabsgarantier for realkreditlån	5.458	5.388
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	3.121	1.708
Øvrige eventualforpligtelser	705	812
Garantier i alt	14.766	12.092

Finansgarantier omfatter primært betalingsgarantier.

Tabsgarantier for realkreditlån er ydet for den yderste risiko af realkreditlån til private og til erhvervsejendomme. Der er modregningsret i fremtidige indtægter vedrørende Totalkredit og DLR.

Tinglysnings- og konverteringsgarantier stilles i forbindelse med tinglysningsmæssige ekspeditioner ved hjemtagelse og konverteringer af realkreditlån.

Øvrige eventualforpligtelser vedrører primært arbejdsgarantier og remburs.

Der henvises til note 2.7 vedrørende direktionens opsigelsesvarsel og godtgørelse i forbindelse hermed.

Spar Nord er sambeskattet med sit danske datterselskab i Spar Nord koncernen. Som administrationsselskab hæfter Spar Nord ubegrænset og solidarisk med datterselskabet i sambeskatningen for danske selskabsskatter. Som følge af indbetaling af acontoskat er der ingen skyldige skatter pr. 31.12.19 og 31.12.18. Tilgodehavende selskabsskatter inden for sambeskatningskredsen udgør 54 mio. kr. pr. 31.12.19 (2018: 130 mio. kr.). Eventuelle korrektioner af den skattepligtige sambeskatningsindkomst vil kunne medføre, at moderselskabets hæftelse udgør et større beløb.

Sektion 3

Balancen

Spar Nord har afsat udskudt skatteforpligtelse af genbeskatningssaldo relateret til den internationale sambeskatning.

Banken deltager i de nationale afviklingsordninger, hvor der betales separate bidrag til Garantiformuen og Afviklingsformuen.

Garantiformuen dækker indskyders berettigede indskud i banken under 100.000 EUR (§9, stk. 1). Banken har for 2019 ikke betalt til Garantiformuen, da formuen her overstiger målniveauet på 0,8 % af de dækkede indlån i sektoren. Banken kan blive opkrævet bidrag, såfremt Garantiformuen fremadrettet vil udgøre mindre end 0,8 % af de dækkede indlån i sektoren.

Afviklingsformuen dækker omkostninger ved en eventuel afvikling af institutter under Finansiell Stabilitet. Bankens bidrag til Afviklingsformuen beregnes på baggrund af bankens pro rata andel af sektorens samlede passiver fratrasket kapitalgrundlaget og dækkede indlån under Garantiformuen, reguleret med en risikojusteringsfaktor. Bankens omkostning til Afviklingsformuen for 2019 udgør 7 mio. kr. (2018: 8 mio. kr.).

Der er usikkerhed om den beløbsmæssige størrelse af eventuel forpligtelse og eventuelle forfaldstidspunkter, hvorfor der ikke er oplyst herom.

Andre forpligtende aftaler

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Datacentral	500	452
Leasingforpligtelser, Spar Nord som leasingtager	15	98
Andre forpligtende aftaler i alt	515	551

Datacentral

Spar Nord har indgået aftale med Bankernes EDB Central a.m.b.a. om levering af IT-serviceydelser.

Spar Nords medlemskab af Bankernes EDB Central a.m.b.a. medfører, at banken ved en eventuel udtræden er forpligtet til betaling af en udtrædelsesgodtgørelse. Herudover er der indregnet kapitalindskud i Bankernes EDB Central a.m.b.a. under andre aktiver.

Spar Nord koncernen har herudover ikke andre væsentlige forpligtende aftaler.

Leasingforpligtelser, Spar Nord som leasingtager

I 2019 er der oplyst om leasingforpligtelser på leasingaftaler som er indgået på balancetidspunktet, men hvor leasingaktivet endnu ikke er stillet til rådighed.

Der henvises i øvrigt til note 3.7.1 domicilejendomme, leasing og note 3.11.1 leasingforpligtelser.

I 2018 er leasingsforpligtelser, hvor Spar Nord er leasingtager, oplyst under eventualforpligtelser. Regnskabsposten omfatter for 2018 operationelle leasingaftaler, hvor Spar Nord for en aftalt periode har brugsretten til et aktiv mod betaling af leasingydelser, uden at de væsentligste risici og afkast forbundet med aktivet er overtaget. Aftalerne omfatter leje af ejendomme og er ikke indregnet i balancen.

Løbetidsfordeling af minimumsleasingydelserne

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Op til 1 år	2	23
1 - 5 år	8	47
Over 5 år	6	28
Operationelle leasingforpligtelser i alt	15	98
Leasingydelser indregnet under driftsomkostninger	-	23

Spar Nord har ikke indgået finansielle leasingaftaler som leasingtager.

Kapital

Note	Side
4.1 Kapitalstyring	92
4.2 Kapitalgrundlag	93
4.3 Egenkapital	93
4.4 Aktier	93
4.5 Årets resultat pr. aktie	94
4.6 Hybrid kernekapital	95
4.7 Efterstillede kapitalindskud	96
4.8 Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	97

Hovedpunkter

Årets resultat pr. aktie

8,2 kr.

2018: **7,2** kr.

Udbytte pr. aktie

3,5 kr.

2018: **3,5** kr.

Målsætning:
Egentlig kernekapitalprocent

13,5 %

2018: **13,0** %

Egentlig
kernekapitalprocent

14,6 %

2018: **14,0** %

Målsætning:
Kapitalprocent

17,5 %

2018: **16,5** %

Kapitalprocent

18,5 %

2018: **18,0** %

Kapital

4.1 Kapitalstyring

Spar Nords mål for kapitalstyring er:

- at overholde de lovmæssige krav til kapitaldækning
- at sikre at Spar Nord til enhver tid råder over tilstrækkelig kapital til at understøtte fremtidige aktiviteter og vækst
- at den egentlige kernekapitalprocent er relativt høj, således at afhængigheden af efterstillet lånekapital er beskedent

Spar Nord har i året opfyldt alle lovgivningsmæssige krav til bankens kapital.

I tilknytning til at banken primo 2019 blev udpeget til systemisk vigtigt finansielt institut (SIFI), blev bankens kapitalmålsætninger hævet til følgende:

- en egentlig kernekapitalprocent på 13,5 (2018: 13,0)
- en kapitalprocent på 17,5 (2018: 16,5)

Spar Nords udlodningspolitik har som mål at udlodde 30-50 % af årets nettoresultat som udbytte (ændret fra 40-50 % i forbindelse med årsregnskab 2019).

Kapitalmålsætningerne er bl.a. fastsat ud fra, at banken skal have et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at kunne fortsætte sin udlånsvirksomhed i en periode med svære forretningsbetingelser (eksempelvis kraftige konjunkturtilbageslag eller uventede store kredittab).

Spar Nords egentlige kernekapital har i årets løb ligget på 13,8-14,6 % (2018: 14,0-14,4 %) og har således ligget over Spar Nords interne målsætning for perioden på 13,5 % (2018: 13,0 %). Tilsvarende har det aktuelle mål om en kapitalprocent på 17,5 % (2018: 16,5 %) været opfyldt, idet den i årets løb har været 17,6-18,5 % (2018: 17,8-18,9 %).

Kapitalstyringen sker ud fra de opgørelsesmetoder og nøgletal, som er udviklet af Baselkomiteen, og som er indarbejdet i den danske lovgivning. Ledelsen overvåger løbende bankens kapitalforhold. Opgørelsen ved udgangen af hvert kvartal af Spar Nords kapitalgrundlag, den samlede risikoeksponering og nøgletal for kapitaldækningen, herunder opgørelsen af bankens individuelle solvensbehov, indberettes til Finanstilsynet i overensstemmelse med gældende regler.

Spar Nords individuelle solvensbehov er udtryk for bankens egen vurdering af, hvor høj kapitalprocenten bør være for at sikre indskyderne mod tab. Spar Nords opgørelse af det individuelle solvensbehov har siden ultimo 2012 været baseret på den såkaldte 8+ metode. Ved denne metode tages der udgangspunkt i minimumslovkrevet på 8,0 % af den samlede risikoeksponering (søjle I) med tillæg for risici og forhold, der ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af den samlede risikoeksponering. Det antages således, at almindelige risici er dækket af 8 % kravet, og at der derfor skal tages stilling til, i hvilket omfang Spar Nord har risici derudover, som nødvendiggør et tillæg til kapitalbehovet (søjle II), jf. Finanstilsynets vejledning herom.

Spar Nords egentlige kernekapital består af aktiekapital, foreslået udbytte og overført resultat. Hybrid kernekapital og supplerende kapital i form af efterstillede kapitalindskud medregnes ved opgørelsen af Spar Nords kapitalgrundlag. Ved opgørelsen af såvel egentlig kernekapital som kernekapital samt kapitalgrundlaget foretages en række fradrag, som primært omfatter foreslået udbytte, immaterielle aktiver og kapitalandele i andre kreditinstitutter samt supplerende kapital ydet til andre kreditinstitutter.

Den samlede risikoeksponering er den beregnede risiko forbundet med Spar Nords forretningsområder. Opgørelsen af den samlede risikoeksponering sker ved at aktiverne, poster med markedsrisiko og eksponeringer i form af garantier vægtes efter standardvægte som afhænger af de enkelte posters art og modpart, ligesom der også tages højde for eventuel sikkerhedsstillelse. Hertil kommer tillæg til dækning af Spar Nords operationelle risici.

Kapitalgrundlaget er specificeret i note 4.2.

Forfaldsprofilen for Spar Nords efterstillede kapitalindskud fremgår af note 4.7.

Spar Nord vurderer løbende behovet for tilpasning af kapitalstrukturen, herunder bankens mål, politikker og processer.

For yderligere informationer henvises der til den ureviderede Risikorapport på www.sparnord.com/risikorapport.

Sektion 4

Kapital

4.2. Kapitalgrundlag

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Egenkapital	9.761	9.241
Indfasning af IFRS 9	188	206
Hybrid kernekapital indregnet i egenkapitalen	860	861
Foreslået udbytte	431	431
Immaterielle aktiver	143	146
Øvrige primære fradrag	47	48
Fradrag for summen af kapitalandele < 10 %	205	376
Fradrag for summen af kapitalandele > 10 %	71	35
Egentlig kernekapital	8.192	7.549
Hybrid kernekapital *)	843	843
Øvrige fradrag	3	5
Kernekapital	9.032	8.387
Efterstillede kapitalindskud, ekskl. hybrid kernekapital *)	1.308	1.314
Øvrige fradrag	5	10
Kapitalgrundlag	10.335	9.691
Vægtet risikoeksponering med kreditrisiko mv.	47.068	44.029
Vægtet risikoeksponering med markedsrisiko	3.340	4.125
Vægtet risikoeksponering med operationel risiko	5.555	5.705
Den samlede risikoeksponering	55.963	53.858
Egentlig kernekapitalprocent	14,6	14,0
Kernekapitalprocent	16,1	15,6
Kapitalprocent	18,5	18,0

*) Maksimal beholdning af egne obligationer mv. er fratrullet.

4.3 Egenkapital

Anvendt regnskabspraksis

Opskrivningshenlæggelser

Opskrivningshenlæggelser omfatter opskrivning af Spar Nords domicilejendomme efter indregning af udskudt skat. Reserven opløses, når ejendommene nedskrives, sælges eller udgår.

Lovpligtige reserver

Lovpligtige reserver omfatter værdireguleringer af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder efter indre værdis metode. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet, andre egenkapitalbevægelser i tilknyttede og associerede virksomheder samt ved hel eller delvis realisation af kapitalandelene.

Foreslået udbytte

Foreslået udbytte indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på den ordinære generalforsamling (dekleringstidspunktet). Udbytte, som foreslås udloddet for året, indgår under egenkapitalen indtil vedtagelsen. I henhold til bankens udlodningspolitik, der var gældende i regnskabsåret 2019, er det hensigten at udlodde 40-50 % af årets resultat som ordinært udbytte under hensyntagen til, at bankens kapitalmål-sætninger er indfriet.

4.4 Aktier

	Antal stk.		Nominel værdi (mio. kr.)	
Udstedte aktier	2019	2018	2019	2018
1. januar	123.002.526	123.002.526	1.230	1.230
31. december - fuldt indbetalt	123.002.526	123.002.526	1.230	1.230

Aktiekapitalen er opdelt i aktier a 10 kr. Banken har kun en aktieklassse.

Ingen aktier er tildelt særlige rettigheder. Der er ingen begrænsning i omsætteligheden og ingen stemmeretsbegrænsning.

Sektion 4

Kapital

	2019	2018
Aktier i omløb, stk.		
Primo	122.964.961	122.964.478
Køb/salg egne aktier, handelsportefølje	-41.614	483
Ultimo	122.923.347	122.964.961
Udstedte aktier, ultimo	123.002.526	123.002.526
Koncernens beholdning af egne aktier, handelsportefølje	79.179	37.565
Udestående aktier i omløb, ultimo	122.923.347	122.964.961

Beholdning af egne aktier		
Antal aktier, stk.	79.179	37.565
Nominel værdi, mio. kr.	1	0
Dagsværdi, mio. kr.	5	2
Procent af aktiekapital	0,1	0,0

Beholdning af egne aktier, dagsværdi, mio. kr.		
Beholdning primo	2	3
Køb af egne aktier	372	295
Salg af egne aktier	369	294
Kursregulering	1	-1
Beholdning ultimo	5	2

Egne aktier stillet til sikkerhed		
Antal aktier, stk.	1.030.690	1.165.696
Nominel værdi, mio. kr.	10	12
Dagsværdi, mio. kr.	67	61
Procent af aktiekapital	0,8	0,9

Egne aktier stillet til sikkerhed omfatter sikkerhedsstillelser fra kunder i form af Spar Nord aktier.

Beholdningen af egne aktier anvendes til handel med kunder.

Bestyrelsen er indtil næste ordinære generalforsamling bemyndiget til at lade banken erhverve egne aktier med en pålydende værdi på indtil 10 % af aktiekapitalen til den på erhvervelsestidspunktet gældende børskurs med en afvigelse på op til 10 %.

4.5 Årets resultat pr. aktie

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Moderselskabet Spar Nord Bank A/S aktionærers resultat	1.011	872
Skatteeffekt af renter hybrid kernekapital (se note 2.10)	0	11
I alt	1.011	883
Antal aktier primo, stk.	123.002.526	123.002.526
Gennemsnitligt antal egne aktier, stk.	58.372	37.807
Gennemsnitligt antal aktier i omløb, stk.	122.944.154	122.964.719
Udestående aktieoptioners gennemsnitlige udvandingseffekt, stk.	0	0
Gennemsnitligt antal udestående aktier (udvandet), stk.	122.944.154	122.964.719
Årets resultat pr. aktie (kr.)	8,2	7,2
Årets resultat pr. aktie udvandet (kr.)	8,2	7,2

Årets resultat pr. aktie er beregnet som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse, hvormed nøgletalene er beregnet på baggrund af aktionærernes andel af resultat og egenkapital. Aktionærernes andel af resultat og egenkapital fremgår af egenkapitalopgørelsen.

Sektion 4

Kapital

4.6 Hybrid kernekapital

Anvendt regnskabspraksis

Hybrid kernekapital udstedt med uendelig løbetid og uden kontraktuel forpligtelse til betaling af ydelser og renter (additional tier 1 capital under CRR), opfylder ikke betingelserne for en finansiel forpligtelse i henhold til IAS 32. Udstedelsen betragtes derfor som egenkapital.

Nettobeløbet ved udstedelsen indregnes som en stigning i egenkapitalen. Betaling af renter behandles som udbytte, og indregnes direkte i egenkapitalen på det tidspunkt forpligtelsen opstår.

Ved Spar Nords indfrielse af obligationerne vil egenkapitalen på indfrielsestidspunktet blive reduceret med indfrielsesbeløbet. Anskaffelses- og afståelsessummer for køb og salg af hybrid kernekapital under CRR indregnes direkte i egenkapitalen på samme måde som beholdninger af egne aktier.

Valuta	Note	Hovedstol, mio. kr.	Rentesats	Modtaget	Forfald	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
DKK	a	400	6,052 %	2015	Uendelig	412	413
DKK	b	450	5,50 %	2016	Uendelig	449	449
Hybrid kernekapital udstedt under CRR i alt						860	861

- a** Udstedt 10.06.15 med mulighed for førtidsindfrielse tidligst fra 10.06.20. Lånet forrentes med 6,052 % p.a. indtil 10.06.20, hvorefter renten fastsættes til CIBOR6 + 5,40 % i margin.
- b** Udstedt 06.12.16 med mulighed for førtidsindfrielse tidligst fra 06.12.21. Lånet forrentes med 5,50 % p.a. indtil 06.12.21, hvorefter renten fastsættes til CIBOR6 + 5,166 % i margin.

Hvis Spar Nords egentlige kernekapitalprocent kommer under 5 1/8 %, vil lånene blive nedskrevet. Lånene vil kunne opskrives igen efter reglerne i CRR.

Hybrid kernekapital, specifikation af pengestrømme

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Udstedelse af hybrid kernekapital	-	-
Nettotransaktionsomkostninger	-	-
Ændring i beholdning af egne obligationer	-1	0
Betalte renter	-49	-49
Årets pengestrømme i alt	-50	-49

Sektion 4

Kapital

4.7 Efterstillede kapitalindskud

Anvendt regnskabspraksis

Efterstillede kapitalindskud er gældsforpligtelser i form af supplerende kapital og andre kapitalindskud, som i tilfælde af likvidation eller konkurs først fyldestgøres efter de almindelige kreditorkrav.

Efterstillede kapitalindskud indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi med fradrag af direkte henførbare eksterne transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles efterstillede kapitalindskud til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Førtidsindfrielse af efterstillede kapitalindskud skal godkendes af Finanstilsynet. Efterstillede kapitalindskud medregnes i kapitalgrundlaget mv. i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

For udstedelser af hybrid kernekapital under CRR henvises der til note 4.6 for yderligere information.

Supplerende kapitalindskud

Valuta	Note	Hovedstol, mio. kr.	Rentesats	Modtaget	Forfald	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
DKK	a	350	CIBOR6 + 2,40 %	2018	29.05.29	349	348
DKK	b	150	2,9298 %	2018	29.05.29	149	149
DKK	c	400	2,5348 %	2018	19.06.28	400	400
SEK	d	600	STIBOR3 + 2,50 %	2017	18.10.27	428	434
Supplerende kapitalindskud i alt						1.326	1.332
Beholdning af egne obligationer vedrørende efterstillede kapitalindskud						-5	0
Efterstillede kapitalindskud i alt						1.322	1.332
Renter til efterstillede kapitalindskud						33	40
Omkostninger ved optagelse af efterstillede kapitalindskud						1	1

a Lånet kan indfries fra 29.05.24. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR6 + 2,40 % i margin.

b Lånet kan indfries fra 29.05.24. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR6 + 2,40 % i margin.

c Lånet kan indfries fra 19.06.23. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR3 + 2,10 % i margin.

d Lånet kan indfries fra 18.10.22. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til STIBOR3 + 2,50 % i margin.

Efterstillede kapitalindskud, specifikation af pengestrømme

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Nye lån	0	900
Indfriet	0	-700
Nettotransaktionsomkostninger	0	-2
Ændring i beholdning af egne obligationer	-5	7
Betalte renter	-30	-35
Årets pengestrømme i alt	-35	170

Sektion 4

Kapital

4.8 Udstedte obligationer til amortiseret kostpris

Anvendt regnskabspraksis

Udstedte obligationer til amortiseret kostpris omfatter ikke-foranstillet seniorgæld (Non-Preferred Senior) udstedt som led i efterlevelsen af NEP-kravene som SIFI-instituti.

Udstedte obligationer indregnes ved udstedelse til dagsværdi med fradrag af direkte henførbare eksterne transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles udstedte obligationer til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Valuta	Note	Hovedstol, mio. kr.	Rentesats	Modtaget	Forfald	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
SEK	a	1.250	STIBOR3 + 1,05 %	2019	05.12.23	893	0
DKK	b	1.350	CIBOR 3 + 1,00 %	2019	05.12.25	1.348	0
DKK	c	400	0,7290 %	2019	05.12.25	397	0
Udstedte obligationer i alt						2.637	0
Beholdning af egne obligationer vedrørende efterstillede kapitalindskud						0	0
Udstedte obligationer i alt						2.637	0

- a Obligationerne kan indfries fra 05.12.22. Hvis obligationerne ikke indfries, fastsættes renten til STIBOR3 + 1,05 % i margin.
- b Obligationerne kan indfries fra 05.12.24. Hvis obligationerne ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR3 + 1,00 % i margin.
- c Obligationerne kan indfries fra 05.12.24. Hvis obligationerne ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR3 + 1,00 % i margin. Lånet er omfattet af reglerne om regnskabsmæssig sikring, jævnfør note 6.5.

Udstedte obligationer til amortiseret kostpris, specifikation af pengestrømme

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Nye lån	2.635	0
Indfriet	0	0
Nettotransaktionsomkostninger	-5	0
Ændring i beholdning af egne obligationer	0	0
Betalte renter	0	0
Årets pengestrømme i alt	2.630	0

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Fordelt efter kontraktuel restløbetid		
Til og med 3 måneder	0	0
Over 3 måneder og til og med 1 år	1	0
Over 1 år og til og med 5 år	2.636	0
Over 5 år	0	0
I alt	2.637	0

Risikostyring

Note	Side	Note	Side
5.1 Kreditrisiko	99	5.3 Likviditetsrisiko	127
5.1.1 Regnskabspraksis, kreditpolitik, styring, overvågning og rapportering	101	5.3.1 Kortsigtet likviditet	128
5.1.2 Krediteksponering	104	5.3.2 Langsigtet likviditet	128
5.1.3 Spar Nords eksponeringer fordelt på kundeporteføljer	106	5.3.3 Stresstest	129
5.1.4 Sikkerheder	110	5.3.4 Likviditetspejlemærke	129
5.1.5 Kreditlempelse (forbearance)	112	5.3.5 Funding- og forfaldsstruktur	130
5.1.6 Eksponeringer og nedskrivninger mv.	113	5.3.6 Likviditetsberedskabsplan	130
5.1.7 Udlån til amortiseret kostpris og uudnyttet maksimum og lånetilsagn	115	5.3.7 Balancen opdelt over/under 1 år	131
5.1.8 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	119	5.3.8 Kontraktuel løbetid af finansielle poster	132
5.1.9 Garantier	121	5.4 Operationel risiko	133
5.1.10 Finansiell kreditrisiko	123	5.4.1 Tabshændelser og besvigelser	134
5.2 Markedsrisiko	125	5.4.2 IT-sikkerhed	134
5.2.1 Renterisiko	125	5.4.3 Compliancerisici	135
5.2.2 Valutarisiko	126	5.4.4 Hvidvaskrisici	135
5.2.3 Aktierisiko	126	5.4.5 Persondataforordningen (GDPR)	135
5.2.4 Følsomhedsanalyse	127	5.4.6 Risikoeksponering	135

Hovedpunkter

Krediteksponering - udlån og garantier
ekskl. reverse repoforretninger

59.416 mio. kr.

2018: **53.511** mio. kr.

Krediteksponering - finansiell kreditrisiko

18.286 mio. kr.

2018: **17.763** mio. kr.

Krediteksponering - privat/erhverv

44,8 % / 55,2 %

2018: **45,1 % / 54,9 %**

Samlet nedskrivningskonto

1.503 mio. kr.

2018: **1.945** mio. kr.

Renterisiko

52 mio. kr.

2018: **9** mio. kr.

Aktiebeholdning

2.210 mio. kr.

2018: **2.101** mio. kr.

Kortsigtet likviditet: LCR

195 %

2018: **174 %**

Langsigtet likviditet: Strategisk likviditet

23.442 mio. kr.

2018: **21.796** mio. kr.

Sektion 5

Risikostyring

5 Risikostyring

Spar Nord er eksponeret over for forskellige risikotyper.

De vigtigste risikotyper for koncernen er

- **Kreditrisiko:** Risiko for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser.
- **Markedsrisiko:** Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af Spar Nords aktiver og forpligtelser ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene.
- **Likviditetsrisiko:** Risiko for tab som følge af, at Spar Nords betalingsforpligtelser ikke kan honoreres ved hjælp af de normale likviditetsreserver.
- **Operational risiko:** Risiko for økonomiske tab som følge af fejl i interne processer, menneskelige fejl, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder.

De efterfølgende noter til årsrapporten indeholder de kvalitative og kvantitative oplysninger vedrørende Spar Nords kredit-, markeds-, likviditetsrisici og operationelle risici.

For yderligere informationer henvises der til den ureviderede Risikorapport på www.sparnord.com/risikorapport.

5.1 Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at udlånskunder eller andre modparter misligholder deres betalingsforpligtelser, herunder risici ved kunder med finansielle problemer, risici relateret til store eksponeringer, koncentrationsrisici og risiko på bevilgede, ikke udnyttede eksponeringer.

Der er i 2019 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker, eksponeringer og beregningsmetoder mv. i forhold til sidste år.

Overblik over de væsentligste hovedtal i kreditrisikonoten

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Regnskabsmæssig krediteksponering		
Udlån og garantier	67.571	58.290
Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger	59.416	53.511
Udlån ekskl. reverse repoforretninger	44.609	41.340
Udlånsvækst (regnskabsmæssig værdi, ekskl. reverse repoforretninger)	9,1%	6,7%
Krediteksponeringer på udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger		
Privat	44,8%	45,1%
Erhverv	55,2%	54,9%
Resultatførte nedskrivninger		
Privat	51	54
Erhverv ekskl. landbrug	30	13
Landbrug	-59	106
I alt (positive beløb er udtryk for en negativ resultatpåvirkning)	22	173
Nedskrivningsprocent ift. udlån og garantier (driftspåvirkning)	0,0%	0,3%
Nedskrivninger mv. ultimo		
Stadie 1, fravær af betydelig stigning i kreditrisiko	155	106
Stadie 2, betydelig stigning i kreditrisiko	265	308
Stadie 3, kreditforringet	1.083	1.531
I alt	1.503	1.945
Effekt af overgang til nye nedskrivningsregler pr. 01.01.2018 (IFRS 9), indregnet i egenkapitalen	-	250
Samlede nedskrivninger i % af udlån og garantier (ekskl. reverse repoforretninger)	2,5%	3,6%

Sektion 5

Risikostyring

Overordnede kommentarer vedrørende kreditrisiko

Nedskrivninger på udlån mv. realiseredes i 2019 på 22 mio. kr. mod 173 mio. kr. i 2018.

Driftspåvirkningen på 22 mio. kr. fordeler sig med 30 mio. kr. på erhvervskunder ekskl. landbrug, -59 mio. kr. på landbrugskunder, -5 mio. kr. på privatkunder og 56 mio. kr. på kunder i forbrugs-lånsforretningen SparXpres. Ud af sidstnævnte kan 27 mio. kr. henføres til en aconto afskrivning af alle inkassofordringer ældre end 18 måneder.

Spar Nord har i løbet af 2019 foretaget en gennemgang af alle engagementer med individuelle nedskrivninger med henblik på at sikre en mere retvisende indplacering i de forskellige stadier, der angives i IFRS 9.

Denne proces medvirkede til, at udlånet i stadie 3 blev reduceret betydeligt via omplacering til stadie 2 og stadie 1, ligesom der var udlån, der er afskrevet. Samlet blev misligholdte lån (Non Performing Loans) reduceret med ca. 1,0 mia. kr. Ved årets udgang udgjorde andelen af misligholdte lån i Spar Nord (NPL ratio) 3,7 %.

Spar Nord har i løbet af 2019 forøget de ledelsesmæssige skøn på nedskrivningerne med 263 mio. kr. til 303 mio. kr. Dette beløb relaterer sig til tre forskellige problemstillinger:

- Grundet skift af opgørelsesmetode af individuelle nedskrivninger på landbrugskunder, er det efterfølgende vurderet nødvendigt, at afsætte et beløb til risikoen for fald i jordpriserne (169 mio. kr.) Vurderingen modsvarer evt. usikkerhed i værdiansættelsen. Dette ledelsesmæssige skøn er beregnet som 15 tkr. pr. ha. støtteberettiget jord.
- Bankens ratingmodel har i den seneste periode underestimeret antallet af defaults, hvorfor der afsættes et beløb til afdækning af den øgede risiko (82 mio. kr.).
- Af systemmæssige årsager mangler diskontering af sikkerhedernes værdi i de individuelle nedskrivningsberegninger, hvilket har medført et for lavt beregnet nedskrivningsbehov (53 mio. kr.).

Nedskrivninger i stadie 3 udgør ultimo året 1.083 mio. kr. (ultimo 2018: 1.531 mio. kr.), mens stadie 1 og 2 nedskrivningerne i alt udgør 420 mio. kr. (ultimo 2018: 414 mio. kr.).

Sektion 5

Risikostyring

5.1.1 Regnskabspraksis, kreditpolitik, styring, overvågning og rapportering

Anvendt regnskabspraksis

Model for nedskrivninger

Spar Nord indregner en hensættelse til tab for forventede kredittab i henhold til IFRS 9, for alle finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret kostpris eller til dagsværdi med værdiregulering over anden totalindkomst, leasingtilgodehavender, og visse lånetilsagn og finansielle garantier. For finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris indregnes nedskrivningen for forventede kredittab i resultatopgørelsen og reducerer værdien af aktivet i balancen. Hensættelser på uudnyttet maksimum og lånetilsagn samt finansielle garantier indregnes med forventede kredittab i resultatopgørelsen samt indregnes som en forpligtelse.

Ovenstående nedskrivningsmodel indebærer, at der skal hensættes på alle Spar Nords finansielle aktiver opgjort til amortiseret kostpris samt visse lånetilsagn og finansielle garantier baseret på et statistisk forventet tab ("expected loss"-model). Tab som følge af regulering af et finansielt aktiv vil blive betragtet som afskrivninger.

Den forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at en eksponering på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab inden for 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives eksponeringen med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i eksponeringens restløbetid (stadie 2). Konstatere eksponeringen kreditforringet (stadie 3), nedskrives eksponeringen uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i eksponeringens restløbetid, mens renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Inddelingen i stadier og opgørelse af det forventede tab baseres primært på Spar Nords ratingmodeller.

Det forventede kredittab beregnes for hver enkelt facilitet. Nedskrivningsmodeller understøtter beregningen af det forventede kredittab, der bygger på tabsprocenter samt begreberne PD (sandsynligheden for misligholdelse), LGD (tab ved misligholdelse) og EAD (eksponering ved misligholdelse).

Beregningen af det forventede tab på eksponeringer i stadie 1 og 2 foretages på baggrund af en modelberegning, mens beregningen på eksponeringer fra den svage del af stadie 2 samt stadie 3 foretages som en kombination af en individuel vurdering og en modelberegning. For kundegrupper med samlede eksponeringer som overstiger 250.000 kr., foretages en individuel vurdering af de forventede kredittab og de tilhørende sandsynligheder. For kundegrupper med samlede eksponeringer under 250.000 kr. anvendes modelbaserede beregninger. Modelberegning foretages på baggrund af bankens PD-model, der har været en del af grundlaget for kreditstyringen igennem en årrække, suppleret med en makroøkonomisk model, der justerer de beregnede PD-værdier. En mindre, afgrænset portefølje klassificeres som havende en lav kreditrisiko. Eksponeringer mod disse kunder fastholdes i stadie 1.

Betydelig stigning i risiko

Ved overgang fra stadie 1 til stadie 2 defineres en betydelig stigning i kreditrisikoen således:

På privat opfattes kreditforringede eksponeringer ved indtrædelse af væsentlige negative begivenheder. Nærmere bestemmelser herfor findes i Kreditpolitikken.

På Erhverv opfattes kreditforringede eksponeringer som væsentlige kontraktbrud eller sandsynlig konkurs. Nærmere bestemmelser herfor findes i Kreditpolitikken.

Hvis en af kundens eksponeringer vurderes som misligholdt medfører det, at alle kundens eksponeringer flyttes fra stadie 1 eller 2 til stadie 3. En kundes eksponering vurderes som misligholdt hvis:

- En stigning i PD for den forventede restløbetid for eksponeringen på 100 % og en stigning i 12 måneders PD på 0,5 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var under 1,0 %.
- En stigning i PD for den forventede restløbetid for eksponeringen på 100 % eller en stigning i 12 måneders PD på 2,0 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var 1,0 % eller derover.
- Hvis eksponeringen har været i restance i mere end 30 dage, vurderes det ligeledes, at kreditrisikoen er steget betydeligt.

Eksponeringer med betydelig stigning i kreditrisiko tilhørende kunder, hvis betalingsevne udviser betydelige svaghedstegn, bliver indplaceret i stadie 2-svag. Kundens betalingsevne i denne kategori udviser som udgangspunkt en 12 måneders PD, der overstiger 5,0 procent.

Forbedring af kreditrisiko

Hvis restancen over 30 dage bortfalder eller kundernes PD-niveau efterfølgende forbedres, så der ikke længere er en betydelig stigning i kreditrisikoen jf. ovenstående i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning, vil eksponeringen blive flyttet tilbage til stadie 1.

Bonitetsafdelingen overvåger udviklingen i kundernes kreditbonitet og gennemfører en systematisk kontrol af kreditporteføljen. I styringen anvendes "svag-liste" for kunder med særlig risiko. Hvis en kunde bonitetsmarkeres, vil kundens PD blive reberiget.

Overgang til stadie 3 (kreditforringelse)

På privat opfattes kreditforringede eksponeringer ved indtrædelse af væsentlige negative begivenheder. Nærmere bestemmelser herfor findes i Kreditpolitikken.

På Erhverv opfattes kreditforringede eksponeringer som væsentlige kontraktbrud eller sandsynlig konkurs. Nærmere bestemmelser herfor findes i Kreditpolitikken.

Hvis en af kundens eksponeringer vurderes som misligholdt medfører det, at alle kundens eksponeringer flyttes fra stadie 1 eller 2 til stadie 3. En kundes eksponering vurderes som misligholdt hvis:

- Kunden har kreditforringede eksponeringer, hvor det vurderes, at kunden ikke vil kunne tilbagebetale sine kreditforpligtelser som beregnet i det mest sandsynlige scenarie.
 - For privat kan det skyldes negativ ændring i indkomst, utilstrækkelig rådighedsbeløb, registrering i RKI, betydelig skattegæld eller forbrugslån i større omfang.
 - For erhverv kan det skyldes negativ resultat med spinkel egenkapital, betydelig negativ egenkapital eller konvertering af gæld til ansvarlig kapital.
 - For landbrugskunder kan det skyldes negativ ændring i indtjening, betydelig negativ egenkapital eller manglende overholdelse af bankens krav til nulpunkt og soliditet.
- Kundens betalingsforpligtelser er sat i bero, eller der er givet væsentlig lempeligere vilkår i rentesats, afdragsprofil eller henstand grundet kundens kritiske økonomiske situation.
- Kunden har over et længere tidsrum (90 dage) været i restance eller overtræk.

Sektion 5

Risikostyring

Kriterierne for definitionen af misligholdelse er fastsat ud fra bankens kreditstyring og kreditpolitik jævnfør note 5.1.1.

Hvis der ikke længere er nogen af kundens eksponeringer, der bliver betragtet som misligholdt, vil de enkelte eksponeringer igen blive betragtet enkeltvis. Herefter bliver eksponeringerne vurderet i henhold til betydelig stigning i kreditrisiko og efterfølgende indplaceret i stadie 1 eller 2 via modellen stadiefordeling.

Fremadskuende information

Modelberegningen af det forventede tab, tager blandt andet udgangspunkt i makroøkonomiske prognoser. Modellen er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem default og en række forklarende makroøkonomiske variable, der relaterer sig til de forskellige segmenter (privat, erhverv og landbrug) i nedskrivningsberegningen.

Modelberegningen af det forventede tab tager blandt andet udgangspunkt i det mest sandsynlige scenarie (base case) samt worst case og best case, hvor der ansues henholdsvis en mere kritisk og en mere positiv tilgang til den makroøkonomiske udvikling i de kommende år, end det er tilfældet i base case. Der foretages en beregning for hvert af de tre scenarier, hvorefter der laves en samlet vægtet beregning af det forventede tab ud fra en vurdering af sandsynligheden for hvert scenarie. Vurderingen af sandsynligheden for de forskellige scenarier beregnes ud fra makroøkonomiske variable og godkendes af kreditkomiteen i dialog med relevante specialister.

Følsomhed i scenarier

Anvendes der enten udelukkende best case eller worst case fra modelberegningen samt de individuelle nedskrivningsberegninger ville det give nedenstående nedskrivningsfordeling mellem stadierne:

Scenarier	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
Nuværende	10	18	72	100
Best	9	14	60	83
Worst	11	25	96	132

Det samlede nuværende nedskrivningsbeløb er anvendt som indeks 100. Best case vil reducere nedskrivningerne med 253 mio., mens worst case vil øge nedskrivningerne med 485 mio. kr. Der er i beregningen ikke taget højde for kunder som vil skifte mellem model- og individuel beregning i henholdsvis best og worst case.

Kredittab

Det forventede kredittab over det finansielle aktivs levetid dækker facilitetens resterende levetid. For de fleste faciliteter er den forventede levetid afgrænset til den resterende kontraktlige løbetid, dog højest 5 år. For faciliteter, der omfatter både et lån og et uudnyttet lånetilsagn, er Spar Nords eksponering over for kredittab ikke begrænset til den kontraktlige varslingsperiode. For sådanne faciliteter antages den forventede levetid at svare til den periode, hvor Spar Nord forventer at være eksponeret over for kredittab. For faciliteter, hvor den forventede levetid er længere end den resterende kontraktlige løbetid, er der anvendt en forventet løbetid på 1 år. Dette omfatter eksempelvis kreditkort og overtræksfaciliteter.

Afskrivningspolitik

Alle afskrivninger behandles i og foretages af inkassoafdelingen. Ved sagernes overdragelse til inkassoafdelingen, vurderes behov for afskrivning/acontoafskrivning for den usikrede del af engagementet. Den sikrede del af engagementet, vil henstå på rentenulstillet afviklingskonto indtil realisation af panter er sket, og endeligt tab/afskrivning kan opgøres.

Kreditpolitik

Spar Nords samlede kreditrisiko styres med udgangspunkt i bankens kreditpolitik, som sammen med de overordnede rammer for risikotagning fastsættes af bestyrelsen. Det centrale formål med Spar Nords kreditpolitik er at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko samt at risikotagning altid er forudkalkuleret.

Det er Spar Nords indstilling, at al kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og at kreditværdighed (kundens evne og vilje til at opfylde nuværende og fremtidige forpligtelser) er et væsentligt parameter i alle kunde-forhold.

Spar Nord lægger vægt på at skabe langvarige kunderelationer og ønsker ikke at bruge risikovillighed som et konkurrenceparameter.

Spar Nord ønsker kun at indgå i forretninger, som er i overensstemmelse med god forretningsetik, og som ikke belaster bankens omdømme og professionelle image.

Spar Nord har som hovedregel, at der ikke ydes lån og kreditter alene ud fra de stillede sikkerheder. Kunden skal således have både vilje og evne til at tilbagebetale de ydede lån, uden at Spar Nord skal realisere sikkerheder.

I bestræbelserne på at sikre god risikomæssig diversificering af krediteksponeringen har Spar Nord fastlagt en række interne målsætninger.

Overordnet ønsker banken – for ikke at miste sin handlefrihed i forhold til en kunde – ikke at udvide sit engagement til en størrelse, der betyder, at kunden ikke er naturligt kreditværdig i andre pengeinstitutter. Der er derfor fastsat en begrænsning på enkeltteksponeringer til maksimalt 500 mio. kr., hvoraf den usikrede del maksimalt må udgøre 250 mio. kr.

Eksponeringer med finansielle institutter under tilsyn samt repo- og reverse repoforretninger er ikke omfattet af denne begrænsning.

Ved opgørelsen af eksponeringsstørrelserne anvendes de anerkendte kreditrisikojusteringer, som fremgår af afsnittet vedrørende Store eksponeringer i CRR-forordningen. For samhandelspartnere i den finansielle sektor med en ekstern kreditvurdering på investment grade niveau gælder lovgivnings begrænsninger. For andre samhandelspartnere i den finansielle sektor gælder en internt fastsat grænse på 700 mio. kr.

Sektion 5

Risikostyring

Spar Nord har fastsat målsætninger for den branchemæssige diversifikation af udlån og garantier således, at der for væsentlige brancher er givet intervaller for eksponeringens ønskede andel af den samlede eksponering.

Målsætning for brancher

%	Maksimal andel af samlet eksponering *)
Landbrugsområdet	10
Ejendomssektoren	15
Heraf spekulativ **) ejendomsfinansiering	5
Finansiering og forsikring	10
Industri og råstofudvikling	10
Handel	15
Energiforsyning	8

* Eksklusiv reverse repoforretninger

** CRR 575/2013 artikel 4, pkt. 79

Endelig har Spar Nord i sin kreditpolitik besluttet, at der ønskes indsigt i kunders eventuelle eksponering med andre pengeinstitutter.

Styring, overvågning og rapportering

Selv om Spar Nord har en forretningsmodel præget af decentral beslutningskraft, er kreditprocessen centralt styret.

I forhold til nye kunder er bevillingsretten som hovedregel på det halve af bevillingsretten for eksisterende kunder. Beføjelserne på kreditområdet er styret af to faktorer: De enkelte lokale direktørers evner og behov samt ønsket om, at en vis andel af bevillingerne fra de lokale banker behandles i Kreditkontoret. De decentrale bevillingsretter er på op til 10 mio. kr. for eksisterende kunder.

Den daglige styring af kreditrisiko varetages af kunderådgiverne i samarbejde med de lokale direktører. Eksponeringer, der overstiger den decentrale bevillingsramme, behandles i Kreditkontoret, Kreditkomitéen eller bestyrelsen. Kreditkontoret kan bevilge eksponeringer op til 50 mio. kr. for eksisterende kunder og 25 mio. kr. for nye kunder. Kreditkomitéen kan bevilge eksponeringer op til 100 mio. kr. og for nye op til 50 mio. kr. Eksponeringer over 100 mio. kr. og nye over 50 mio. kr. skal bevilges af bestyrelsen. Kreditkomitéen kan dog bevilge udvidelser på op til 50 mio. kr. på eksponeringer i forhold til seneste bestyrelsesbevilling.

Den overordnede overvågning af Spar Nords kreditrisiko varetages af Bonitetsafdelingen. Afdelingen overvåger udviklingen i eksponeringers kreditbonitet og gennemfører en systematisk bonitetskontrol af kreditporteføljen.

Nye eksponeringer til privatkunder over 100.000 kr. og til erhvervskunder over 300.000 kr. screenes systemmæssigt med henblik på udvælgelse til manuel bonitetsvurdering. Udvalgelsen sker på baggrund af en kombination af risikoparametre, som tilsammen eller hver for sig indikerer forhøjet risikoniveau. Der sker løbende registrering af nye kunder med svag bonitet.

Spar Nord har udviklet IT-værktøjer til styring og overvågning af kreditrisikoen. Overvågningen foregår bl.a. via Spar Nords kreditanalyzesystem, hvori de væsentligste data omkring krediteksponeringer og kundernes økonomi registreres. Målet er at afdække faresignaler på et tidligt tidspunkt og samtidig overvåge den bonitetsmæssige udvikling i porteføljer og organisationelle enheder.

Der gennemføres hver måned en statistisk baseret rating af både privat- og erhvervskunder. Ratingsystemer anvendes i den decentrale kreditgivning således, at der kan bevilges større

udvidelser til de bedste ratinggrupper end til de svageste. Systemerne anvendes desuden i overtræksstyring og prissætning, hvilket er med til at sikre en sammenhæng mellem kundens risiko, og den pris kunden betaler.

Risikoklassifikation – ratinggrupper

Som led i Spar Nords kreditbehandling risikoklassificeres alle kunder med ikke-misligholdte engagementer efter sandsynligheden for, at den enkelte kunde defaultter (misligholder) inden for de kommende 12 måneder. Kunderne inddeles i grupperne 1 til 9, hvor gruppe 9 indeholder kunder med højeste risiko. Sandsynligheden for default estimeres statistisk ved hjælp af Spar Nords ratingsystemer, som bygger på forskellige modeller for de forskellige kundesegmenter.

For erhvervskunderne baserer modellen sig på tre komponenter: En regnskabskomponent, som ud fra kundens seneste regnskaber risikoklassificerer kunden. En adfærdskomponent, som klassificerer kunden ud fra kundens kontoadfærd og bevillingshistorik. Den tredje komponent er et konjunkturelement, som korrigerer klassifikationen ud fra konjunkturudviklingen.

Helt nye erhvervskunder klassificeres ud fra regnskabskomponenten, samt konjunkturkomponenten indtil 6. måned, hvor også adfærdskomponenten bidrager.

For privatkunderne baserer modellen sig alene på en adfærdskomponent og en konjunkturkomponent.

Helt nye privatkunder i Spar Nord risikoklassificeres ud fra en ansøgningsscoremodel, der baserer sig på klassiske kreditnøgletal som formue, indkomst, rådighedsbeløb mm. Denne model er en kombination af en statistisk model og en ekspertmodel. Efter 6 måneder adfærdsscores kunderne, og de to modeller vægtes sammen i overgangsperioden indtil 12. måned, hvorefter ratingen alene baseres på adfærd.

For både privat og erhverv er det blandt andet oplysninger omkring overtræk, antal forhøjelser og gearing som indgår i adfærdsscoren. I regnskabsscoren for erhverv er det oplysninger omkring afkastningsgrad, soliditet og gældsnøgletal som er nogle af input.

For yderligere informationer henvises der til den ureviderede Risikorapport på www.sparnord.com/risikorapport.

Sektion 5

Risikostyring

5.1.2 Krediteksponering

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Kreditrisiko, udlån og garantier		
Balanceførte poster		
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	51.312	44.330
Nedskrivningskonto for udlån og andre tilgodehavender	1.453	1.789
Ikke-balanceførte poster		
Garantier mv.	14.766	12.092
Hensættelser på garantier	40	80
Regnskabsmæssig krediteksponering udlån og garantier i alt	67.571	58.290
Udnyttet maksimum og lånetilsagn	23.403	22.251
Nedskrivningskonto for udnyttet maksimum og lånetilsagn	9	76
Regnskabsmæssig krediteksponering udlån og garantier, inkl. udnyttet maksimum og lånetilsagn i alt	90.983	80.618
Finansiell kreditrisiko		
Obligationer til dagsværdi	16.498	16.160
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.588	1.400
Nedskrivningskonto for tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1	0
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, finansielle virksomheder	201	203
Regnskabsmæssig krediteksponering finansiell kreditrisiko i alt	18.286	17.763

Krediteksponering på udlån og garantier brutto samt nedskrivningskonto opdelt på brancher

Erhverv	2019				2018			
	Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger og hensættelser *)		Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger og hensættelser *)	
	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%
Offentlige myndigheder	1.200	1,8	0	0,0	43	0,1	0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug og fiskeri	2.932	4,3	414	27,6	3.094	5,3	597	30,7
Industri og råstofudvinding	2.964	4,4	85	5,7	2.795	4,8	88	4,5
Energiforsyning	1.712	2,5	15	1,0	1.577	2,7	21	1,1
Bygge og anlæg	2.525	3,7	55	3,6	2.618	4,5	87	4,5
Handel	4.175	6,2	96	6,4	3.978	6,8	132	6,8
Transport, hoteller og restauranter	2.615	3,9	94	6,3	2.156	3,7	106	5,4
Information og kommunikation	285	0,4	9	0,6	227	0,4	6	0,3
Finansiering og forsikring	11.375	16,8	80	5,3	8.042	13,8	119	6,1
Fast ejendom	7.310	10,8	195	13,0	6.019	10,3	198	10,2
Øvrige erhverv	3.737	5,5	79	5,2	3.551	6,1	117	6,0
Erhverv i alt	40.829	60,4	1.122	74,7	34.099	58,5	1.471	75,6
Private kunder i alt	26.742	39,6	381	25,3	24.191	41,5	474	24,4
Udlån og garantier i alt	67.571	100,0	1.503	100,0	58.290	100,0	1.945	100,0

*) Inkl. hensættelser på udnyttet maksimum og lånetilsagn på 9 mio. kr.
(2018: 76 mio. kr.)

Spar Nords samlede nedskrivningssaldo udgør 1,5 mia. kr. svarende til 2,2 % af Spar Nords udlån og garantier ultimo 2019. Den samlede nedskrivningskonto er faldet med 0,4 mia. kr. fra primo året.

Sektion 5

Risikostyring

Krediteksponering på udlån og garantier brutto opdelt på brancher uden reverse repoforretninger

Erhverv	2019				2018			
	Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger og hensættelser *)		Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger og hensættelser *)	
	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%
Offentlige myndigheder	1.200	2,0	0	0,0	43	0,1	0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug og fiskeri	2.932	4,9	414	27,6	3.094	5,8	597	30,7
Industri og råstofudvinding	2.964	5,0	85	5,7	2.795	5,2	88	4,5
Energiforsyning	1.672	2,8	15	1,0	1.470	2,7	21	1,1
Bygge og anlæg	2.525	4,2	55	3,6	2.618	4,9	87	4,5
Handel	4.175	7,0	96	6,4	3.978	7,4	132	6,8
Transport, hoteller og restauranter	2.615	4,4	94	6,3	2.156	4,0	106	5,4
Information og kommunikation	285	0,5	9	0,6	227	0,4	6	0,3
Finansiering og forsikring	3.385	5,7	80	5,3	3.451	6,4	119	6,1
Fast ejendom	7.310	12,3	195	13,0	6.019	11,2	198	10,2
Øvrige erhverv	3.737	6,3	79	5,2	3.551	6,6	117	6,0
Erhverv i alt	32.799	55,2	1.122	74,7	29.401	54,9	1.471	75,6
Private kunder i alt	26.617	44,8	381	25,3	24.111	45,1	474	24,4
Udlån og garantier i alt	59.416	100,0	1.502	100,0	53.511	100,0	1.944	100,0

*) Inkl. hensættelser på uudnyttet maksimum og lånetilsagn på 9 mio. kr.
(2018: 76 mio. kr.)

Udlån og garantier brutto opdelt på eksponeringsstørrelser *)

Mio. kr./%	2019 Antal	2018 Antal	2019 %	2018 %
0 - 0,1	52.678	53.178	0,9	1,1
0,1 - 0,5	36.243	35.747	10,1	10,9
0,5 - 1,0	14.078	13.985	11,6	12,6
1,0 - 5,0	9.439	8.304	26,5	24,7
5,0 - 10,0	1.009	931	9,2	9,4
10,0 - 20,0	432	419	7,9	8,7
20,0 - 50,0	263	238	11,5	11,4
50,0 - 100,0	91	86	9,0	9,1
100,0 ->	48	47	13,3	12,1
I alt	114.281	112.935	100,0	100,0

*) Ekskl. reverse repoforretninger og SparXpres

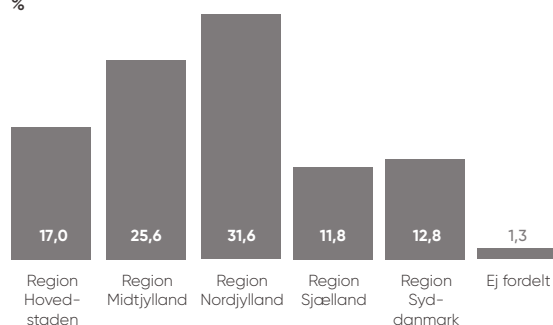
I forhold til eksponeringsstørrelse vurderes Spar Nords kreditportefølje at være veldiversificeret, idet 58,3 % af den samlede eksponering kan henføres til eksponeringer, der hver især er mindre end 10 mio. kr., og Spar Nord alene har 48 eksponeringer større end 100 mio. kr.

Sektion 5

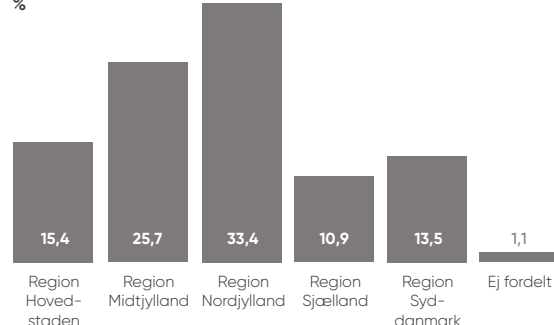
Risikostyring

Krediteksponering på udlån og garantier brutto ekskl. reverse repoforretninger og SparXpres opdelt på geografi

Udlån og garantier fordelt på geografi 2019 %

Udlån og garantier fordelt på geografi 2018 %

I forhold til geografi vurderes der at være en god spredning i Spar Nords kreditportefølje. Ultimo 2019 kan 31,6 % af Spar Nords samlede udlån og garantier henføres til Region Nordjylland, mens den resterende del er fordelt på landets øvrige regioner.

5.1.3 Spar Nords eksponeringer fordelt på kundeporteføljer

Spar Nords samlede udlån og garantier før modregning af nedskrivninger udgør 67,6 mia. kr. ultimo 2019, hvilket er en stigning på 9,3 mia. kr.

Reverse repoudlånet øges med 3,4 mia. kr. og udgør ultimo 2019 i alt 8,2 mia. kr.

Herudover stiger bankens udlån med 3,3 mia. kr. og udgør ultimo 2019 44,6 mia. kr. Dette svarer til en udlånsvækst på 7,9 % i 2019.

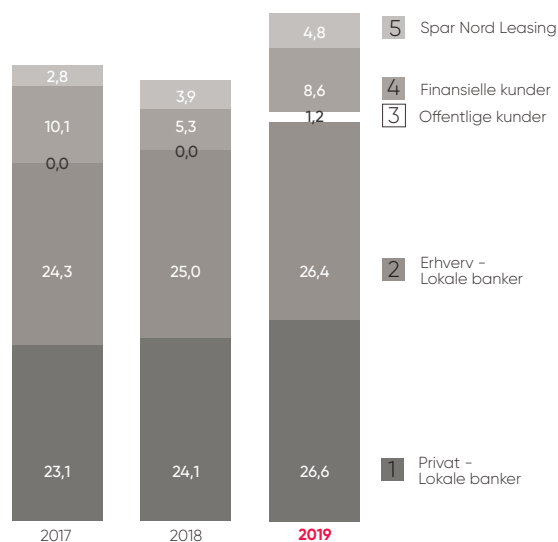
Herudover stiger garantierne med 2,6 mia. kr. til 14,8 mia. kr. ultimo 2019.

I Spar Nords løbende risikoovervågning opdeles kunderne i 5 grupper: 1) Privat – Lokale Banker, 2) Erhverv – Lokale Banker, 3) Offentlige, 4) Finansielle kunder og 5) Spar Nord Leasing.

Udviklingen i disse kunde grupper fremgår af figuren.

Eksponeringsfordeling

Mia. kr.

Sektion 5

Risikostyring

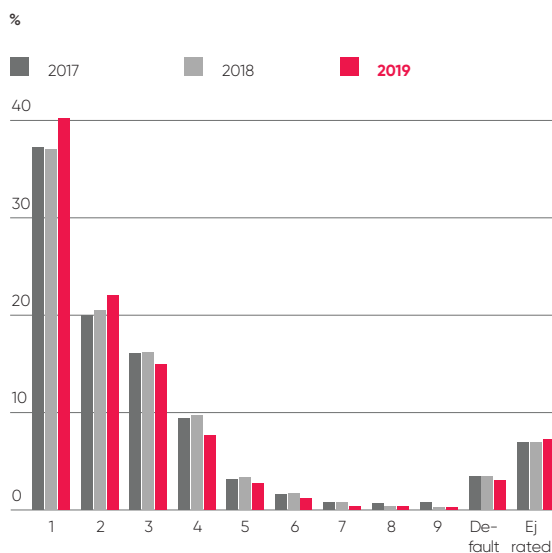
Privatkunder i Spar Nords Lokale Banker

Den samlede krediteksponering mod privatkunder i Spar Nords Lokale Banker udgør 26,6 mia. kr. ultimo 2019 mod 24,1 mia. kr. ultimo 2018. Eksponeringen mod privatkunder udgør 39,4 % af Spar Nords samlede krediteksponering. Som det fremgår af nedenstående figur har privatkundernes gennemsnitlige kreditbonitet udviklet sig positivt over de seneste år, og boniteten er aktuelt på et meget tilfredsstillende niveau.

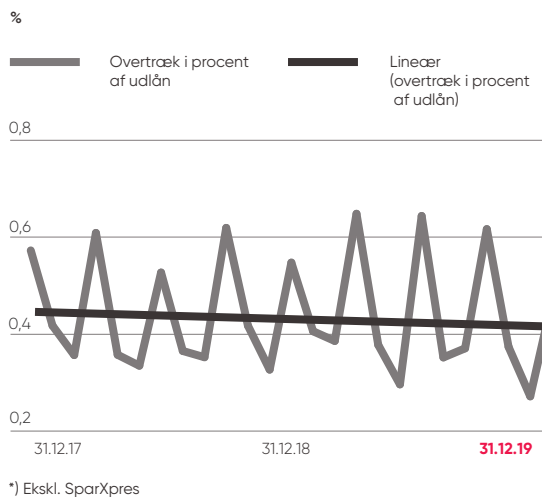
Privatkundernes overtræk og restancer har i løbet af 2017 til 2019 befundet sig på et lavt niveau og vist en faldende tendens.

Der er i perioden 2017 til 2019 sket en mindre forbedring af privatkundernes bonitet.

Privatkunders eksponeringer fordelt på ratinggrupper *)

Privatkunder – Lokale Banker Udvikling i overtræk/restancer *)

Gennemsnitlig risikogruppe *)

	2019	2018	2017
Gennemsnitlig risikogruppe	2,4	2,6	2,6

*) Eksponeringer efter nedskrivninger

Sektion 5

Risikostyring

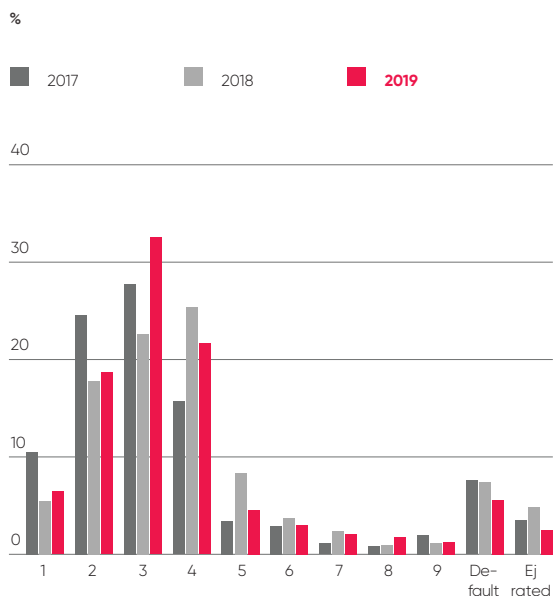
Erhvervskunder i Spar Nords Lokale Banker

Den samlede krediteksponering mod erhvervskunder i Spar Nords Lokale Banker udgør 26,4 mia. kr. ultimo 2019 mod 25,0 mia. kr. ultimo 2018.

Eksposeringen mod erhvervskunder udgør 39,0 % af Spar Nords samlede krediteksponering.

I bankens ratingmodel for erhvervskunder indgår en konjunkturmodel, hvor der er konstateret ustabilitet i enkelte variable ("forbrugsforventning"). Dette har resulteret i utilsigtet volatilitet i risikoniveauet de sidste år. I 2018 havde konjunkturvariablen en større negativ indvirkning, mens den i 2019 havde en større positiv indvirkning.

Erhvervskunders eksponeringer fordelt på ratinggrupper *)

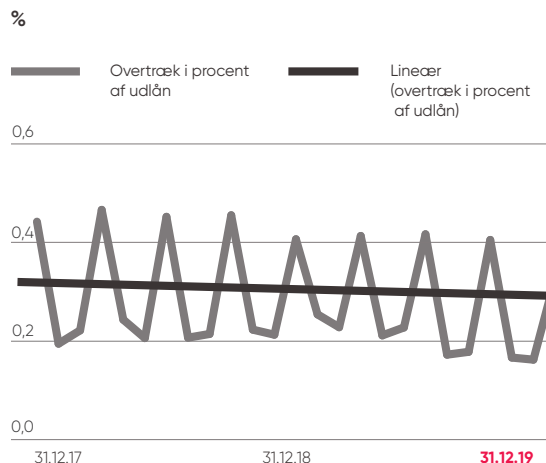

Banken overvåger udviklingen og har til imødegåelse af usikkerhed på området foretaget et ledelsesmæssigt skøn.

Erhvervskundernes overtræk og restancer i løbet af 2017 til 2019 har ligget på et stabilt lavt niveau på under 0,4 %.

Erhvervskunder uden landbrug - Lokale Banker

Udvikling i overtræk/restancer

Gennemsnitlig risikogruppe *)

	2019	2018	2017
Gennemsnitlig risikogruppe	3,7	3,9	3,5

*) Eksponeringer efter nedskrivninger og uden offentlige kunder

Branchefordeling af leasingudlån

%	Nedskrivnings-konto			
	2019	2018	2019	2018
Offentlige myndigheder	0,0	0,0	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	13,5	13,1	10,3	15,9
Fiskeri	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri og råstofudvinding	13,1	14,3	20,8	21,0
Energiforsyning	8,7	9,3	5,0	7,0
Bygge og anlæg	14,0	13,4	5,7	11,0
Handel	9,4	9,6	6,0	7,5
Transport, hoteller og restauranter	22,9	22,7	22,5	20,8
Information og kommunikation	0,8	0,3	0,3	0,3
Finansiering og forsikring	1,7	1,2	0,8	0,8
Fast ejendom	2,3	2,3	19,7	1,8
Øvrige erhverv	13,2	13,3	8,1	13,5
Erhverv i alt	99,5	99,7	99,2	99,5
Privatkunder i alt	0,5	0,3	0,8	0,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Leasingaktiviteter

Spar Nords samlede krediteksponering på leasingområdet udgør ultimo 2019 4,8 mia. kr., hvilket er 0,9 mia. kr. eller 21,6 % højere end ultimo 2018. Krediteksponeringen på leasingområdet svarer til 7,1 % af Spar Nords samlede udlån og garantier.

Tilbagetaget udstyr

Mio. kr.	2019	2018
Tilbagetaget udstyr i alt	5	7

Udviklingen i volumen af tilbagetaget leasingudstyr ligger fortsat på et meget lavt niveau, under 0,10 % af leasingudlånet.

I risikosammenhæng er det vigtigt at bemærke, at leasingudlån altid sker med sikkerhed i aktiverne enten i form af pant eller ejerskab.

Sektion 5

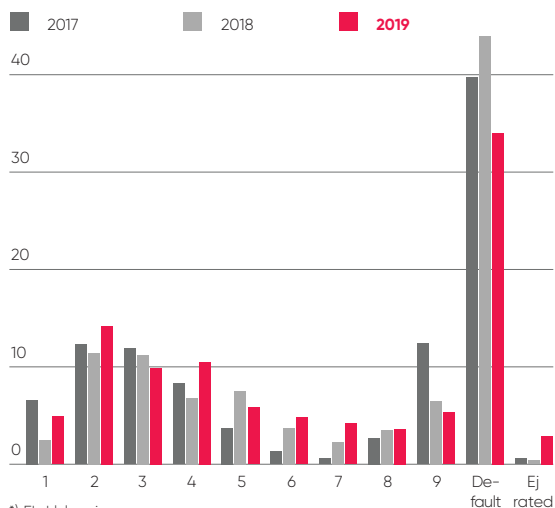
Risikostyring

Landbrug

Udlån og garantier til landbrugskunder udgør ultimo 2019 2,8 mia. kr. svarende til 4,2 %. Heraf udgør leasingudlån 0,6 mia. kr. og garantier 0,2 mia. kr.

Landbrugseksponering fordelt på ratinggrupper *)

%

*) Ekskl. leasing

Gennemsnitlig risikoniveau - landbrug *)

	2019	2018	2017
Gennemsnitlig ratinggruppe	6,1	6,4	6,2

*) Eksponeringer efter nedskrivninger

Som det fremgår af figurene er landbrugskundernes gennemsnitlige bonitet forbedret i 2019. Den positive udvikling kan henføres til en fald i eksponeringer i kategorien "Default".

Driftspåvirkningen fra nedskrivninger på landbrugsudlån blev i 2019 til en indtægt på 59 mio kr. mod en udgift i 2018 på 106 mio. kr.

Landbruget har overordnet set udviklet sig positivt i 2019 efter det i 2018 var udfordret af bl.a. tørken, lave afregningspriser på svin samt et ugunstigt bytteforhold til foderprisen. Den positive udvikling har resulteret i et tilfredsstillende udbytte for planteavlere og mælkeproducenter.

Specielt svineproducenterne har oplevet en positiv udvikling på afregningspriserne, der ved indgangen til 2019 var på et lavt niveau, men som i takt med eskaleringen af svinepesten i Kina og det sydøstlige Asien er øget væsentligt og befinder sig på et meget højt niveau. Ligeledes er foderprisen faldet, hvilket har forbedret bytteforholdet, der befinder sig på et særdeles tilfredsstillende niveau.

Minkbranchen har været udfordret og måtte igen i 2019 konstatere yderligere prisfald til 200 kr. pr. skind mod en produktionspris i niveauet 270 kr.

Spar Nords samlede nedskrivninger på landbrugsudlån ultimo 2019 udgør 413 mio. kr. svarende til 14,7 % af Spar Nords samlede udlån og garantier til branchen. Ultimo 2018 var tallene 596 mio. kr. og 20,1 %.

I figurene vises Spar Nords landbrugsudlån samt nedskrivninger relateret til landbrugseksponeringer fordelt på produktionsgrene.

Landbrugseksponering fordelt på produktionsgrene

2019 Mio. kr.	Udlån og garantier	Nulrente	Heraf værdi- forringet	Andel værdi- forringet
Kvæg	616	8	203	33,0
Svin	481	27	200	41,6
Planteavl	545	14	85	15,6
Mink	113	2	46	40,3
Leasing	647	1	8	1,2
Andet	415	1	17	4,0
I alt	2.818	52	559	19,8

2018 Mio. kr.	Udlån og garantier	Nulrente	Heraf værdi- forringet	Andel værdi- forringet
Kvæg	725	17	462	63,7
Svin	586	38	296	50,5
Planteavl	697	76	229	32,8
Mink	111	0	46	41,1
Leasing	515	0	26	5,1
Andet	334	1	18	5,4
I alt	2.969	132	1.077	36,3

Landbrugsnedskrivninger fordelt på produktionsgrene

2019 Mio. kr./%	Ned- skrivnings- konto	Afskrevet	Årets ned- skrivning	Ned- skrivnings- procent af eksponering	Procent af værdi- forringet
Kvæg	177	5	-61	28,8	87,1
Svin	113	50	-25	23,5	56,5
Planteavl	72	75	32	13,2	84,5
Mink	28	2	4	25,0	61,9
Leasing	3	0	-9	0,5	42,1
Andet	20	0	1	4,7	116,8
I alt	413	132	-59	14,7	74,0

2018 Mio. kr./%	Ned- skrivnings- konto	Afskrevet	Årets ned- skrivning	Ned- skrivnings- procent af eksponering	Procent af værdi- forringet
Kvæg	249	60	-5	34,3	53,8
Svin	192	6	32	32,7	64,8
Planteavl	104	3	59	14,9	45,6
Mink	25	6	14	22,1	53,9
Leasing	13	0	4	2,5	49,4
Andet	14	2	2	4,2	77,5
I alt	596	77	106	20,1	55,4

Spar Nords samlede eksponering fra mælkeproducenter og svinavlere blev i 2019 reduceret med 0,2 mia. kr. svarende til en reduktion på 16,3 %.

Sektion 5

Risikostyring

Spar Nord har som princip, at når landbrugskunder ikke kan skabe positiv konsolidering ved de af Spar Nord fastsatte nulpunktpreiser på 9,50 kr./kg uden efterbetaling for svinekad og 2,20 kr./kg uden efterbetaling for mælk, defineres dette som OIK. Beregningen af nulpunktspriser tager udgangspunkt i finansiering på 4 % gennemsnitsrente på hele den rentebærende gæld, bortset fra den kreditforeningsgæld, der rentesikres via fastforrentet obligationslån med lang løbetid. Såfremt disse nulpunktspriser, i regnskab og budget, ikke kan realiseres, foretages nedskrivningsberegning.

Spar Nord har en forventning om, at vilkårene for mælkeproducenterne forbliver på tilsvarende niveau i 2020 som de var i 2019. For svineproducenterne forventes der særdeles gunstige forhold grundet en fortsat meget stor afsætning til Kina. Udbredelse af svinepesten i Europa vurderes at udgøre en risiko og at ville påvirke den danske eksport, såfremt der kom et udbrud i Tyskland og ikke mindst, hvis der kommer udbrud i Danmark. Produktionen af mink er faldende, men dette forventes ikke at medføre pristigninger i 2020.

5.1.4 Sikkerheder

Et væsentligt element i Spar Nords styring af kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte eksponeringer ved at modtage sikkerheder i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt garantier mv. De mest anvendte sikkerheder er pant i fast ejendom, værdipapirer samt rullende materiel. Langt den betydeligste form for sikkerhed, som Spar Nord modtager, er pant i ejendomme. Ejendoms pantet udgøres primært af privat beboelse.

For en beskrivelse af sikkerheder med reverse repoforretninger henvises til note 6.2 og for sikkerheder stillet i clearingsystemer hos centralbanker og andre infrastrukturselskaber henvises til note 6.3.

Kreditkvaliteten af de enkelte eksponeringskategorier opdelt i Spar Nords interne kreditrating fremgår af note 5.1.8 og 5.1.10.

Modtagne sikkerheder og typer heraf

Spar Nord ønsker at reducere risikoen på de enkelte eksponeringer ved at modtage de sikkerheder i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt garantier mv., der er mulighed for. Langt den betydeligste form for sikkerhed, som Spar Nord modtager, er pant i fast ejendom. Ejendoms pantet udgøres hovedsageligt af privat beboelse.

I tilfælde af at Spar Nord gør brug af sikkerheder, som ikke umiddelbart kan konverteres til likvide beholdninger, er det bankens politik at søge at afhænde sådanne aktiver hurtigst muligt.

Der er i 2019 tilbagetaget udstyr samt overtaget ejendomme i forbindelse med nødlidende eksponeringer for 11 mio. kr. (2018: 7 mio. kr.).

Der sker løbende vurdering og afskrivning på leasingaktiverne. Dette medfører at der i perioder med faldende priser på leasingaktiver sker en reduktion i de beregnede sikkerheder for bankens leasingaktiviteter.

Når ejendomsværdien under ejendoms pant fordelt på ejendoms typer bliver opgjort til 28,1 mia. kr., og der i ovenstående tabel anføres 17,3 mia. kr. som sikkerhed i ejendomme, skyldes det, at førstnævnte beløb er det, som Spar Nord har pant i og registreret som modtagne sikkerheder, mens sidstnævnte beløb er den del, som reelt anvendes til beregning af sikkerhed på en eksponering. Nogle eksponeringer er mindre end sikkerhedsværdien, og der er også sikkerhed over værdi for kunder, som pt. ikke har eksponering. Spar Nord overvåger løbende værdien af stillede sikkerheder. Når risikoen stiger på en modpart, skær-

Spar Nords opgørelse af sikkerhedsværdier på landbrugsejendomme er i overensstemmelse med Finanstilsynets seneste retningslinjer, dvs. at jordværdierne i Spar Nords markedsområde ligger i intervallet 125.000-160.000 kr. pr. hektar.

Driftsbygninger vurderes i forhold til alder, stand mv. Driftsbygningerne vurderes til dagsværdi, hvilket indebærer, at utidssvarende bygninger værdiansættes til nul kroner.

Øvrige landbrugsaktiver som besætning, beholdninger, maskiner mv. optages til 80 % af bogført værdi.

Alle ovennævnte værdier beregnes med et haircut på 5 %.

pes overvågningen af stillede sikkerheder. Når ejendomssikkerhederne fordeles på engagementerne foretages et haircut på 5% af værdien.

Det samlede udlånsbeløb på kunder, hvorpå der ikke er foretaget nedskrivninger som følge af sikkerhedsstillelse for 2019, udgør 526 mio. kr.

Modtagne sikkerheder	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Regnskabsmæssig krediteksponering på udlån og garantier	67.571	58.290
Sikkerhedsværdi	43.747	35.661
Blanco i alt	23.823	22.629

Typer af sikkerhed		
Ejendomme	17.263	15.701
Depot / værdipapirer	9.467	6.118
Garantier / kautioner	481	449
Køretøjer	653	658
Kontanter	366	389
Andre sikkerheder	4.401	4.380
Anvendte sikkerheder i alt	32.631	27.695
Specielt sikrede forretninger (kreditforeningsgarantier)	7.124	4.790
Sikret i alt, eksklusive leasingaktiviteter	39.754	32.485
Modtagne sikkerheder leasingaktiviteter	3.993	3.177
I alt	43.747	35.661

Sektion 5

Risikostyring

Modtagne sikkerheder og typer heraf for stadie 3

Modtagne sikkerheder	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Regnskabsmæssig værdi af udlån og garantier	1.112	2.155
Sikkerhedsværdi	1.175	1.895
Blanco i alt	-63	260
Typer af sikkerhed		
Ejendomme	711	956
Depot / værdipapirer	3	8
Garantier / kautioner	61	90
Køretøjer	10	14
Kontanter	7	20
Andre sikkerheder	211	472
Anvendte sikkerheder i alt	1.002	1.560
Specielt sikrede forretninger (kreditforeningsgarantier)	135	213
Sikret i alt, eksklusive leasingaktiviteter	1.138	1.773
Modtagne sikkerheder leasingaktiviteter	37	122
I alt	1.175	1.895

Ejendoms pant

Geografisk fordeling af ejendoms pant

%	2019	2018
Region Hovedstaden	16,8	15,9
Region Midtjylland	22,3	22,4
Region Nordjylland	34,5	36,4
Region Sjælland	12,9	11,4
Region Syddanmark	12,5	12,6
Udlandet	1,0	1,3
I alt	100,0	100,0

Ejendoms pant fordelt på ejendomstyper

	2019 Mio. kr.	2019 %	2018 Mio. kr.	2018 %
Beboelse	16.927	60,3	14.741	57,2
Fritidshuse	1.051	3,7	1.000	3,9
Kontor og forretning	4.419	15,7	3.890	15,4
Landbrug	2.141	7,6	2.130	8,3
Udlandet	3.541	12,6	4.003	15,3
I alt	28.079	100,0	25.763	100,0

Spar Nord overvåger løbende værdien af de stillede sikkerheder. Hvis risikoen på en modpart forøges, vurderes sikkerhederne særlig kritisk. Værdien vurderes ud fra en tvangsrealisationspris på den stillede sikkerhed med fradrag af eventuelle omkostninger ved realiseringen.

I Spar Nords sikkerhedsvurdering af pant i udlejningsejendomme tages der udgangspunkt i ejendommenes evne til at give forrentning. Der stilles forskellige krav til forrentningen afhængig af ejendommens anvendelse og ejendommens bygningsmæssige tilstand, ligesom ejendommens fysiske placering i Danmark har indflydelse. Boligudlejningsejendomme værdifastsættes ud fra krav til forrentning på 4,25 % til 10,0 %.

Blancoandele

Nedenstående tabel viser, at den samlede blancoandel ultimo 2019 er opgjort til 35,3 %. Hvis den samlede blanco andel bliver opgjort uden reverse repoforretninger udgør den ultimo 2019 40,1 %. Ultimo 2018 var blancoandelen uden reverse repoforretninger 42,3 %.

Eksposering fordelt på blancoandele

%	2019	2018
<10	46,3	42,1
10-50	20,8	21,0
50-75	7,6	9,2
>75	25,4	27,8
Gennemsnitlig blancoandel	35,3	38,8

Sektion 5

Risikostyring

Koncernens krediteksponering fordelt på blancoandele

Branche	2019		2018	
	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%
Offentlig myndighed	1.200	100,0	43	99,8
Landbrug, jagt og skovbrug	644	22,8	884	29,8
Fiskeri	41	35,7	44	35,2
Industri og råstofudvinding	926	31,2	912	32,6
Energiforsyning	614	35,9	614	38,9
Bygge og anlæg	928	36,8	828	31,6
Handel	1.556	37,3	1.547	38,9
Transport, hoteller og restauranter	786	30,1	596	27,7
Information og kommunikation	156	54,7	110	48,7
Finansiering og forsikring	2.124	18,7	2.152	26,8
Fast ejendom	2.686	36,7	2.471	41,1
Øvrig erhverv	1.644	44,0	1.654	46,6
Erhverv i alt	13.305	32,6	11.857	34,8
Privatkunder i alt	10.519	39,3	10.772	44,5
I alt	23.823	35,3	22.629	38,8

5.1.5 Kreditlempelse (forbearance)

En udlånsfacilitet defineres som kreditlempet, hvis der grundet låntagers økonomiske problemer er givet lempelige vilkår på rente og/eller ydelse eller, hvis der er sket en refinansiering med lempeligere vilkår. Finansieres ydelser til foranstående panter eller indfries en kundes kreditorer helt eller delvist for at undgå konkurs eller lignende anses dette også som en kreditlempelse.

Enhver kreditlempelse skal bevilges i Kreditkontoret. Kunder med bevilgede kreditlempede eksponeringer skal som minimum samtidig svag-markeres og tillige vurderes i forhold til objektiv indikation på kreditforringelse (OIK).

Udover decentral registrering foretages der central overvågning og periodisk rapportering af svag- og OIK-markerede kunder med indikation på kreditforringelse.

Non Performing

En eksponering defineres som "Non-performing" (NPL), hvis:

- eksponeringen har været i restance (dvs. hvis ethvert beløb af enten rente, gebyr eller afdrag ikke er betalt) i mere end 90 dage eller
- det vurderes usandsynligt, at debitor fuldt ud opfylder sine betalingsforpligtelser, uden at realisere sikkerheder.

Herudover defineres en eksponering i IFRS9 "stadie 3" altid NPL, også selv om ovenstående kriterier ikke er opfyldt.

NPL ratio

	2019	2018
NPL (DKK mio. kr.)	2.004	3.300
Eksponering	54.079	47.354
NPL ratio	3,7	7,0

Kreditlempede udlån mv. i året udgør:

Kreditlempede udlån

2019	Erhverv	Landbrug	Private	I alt
Mio. kr.				
Non-performing	204	59	129	392
Performing	10	7	10	28
I alt	215	66	139	419

2018	Erhverv	Landbrug	Private	I alt
Mio. kr.				
Non-performing	531	407	237	1.175
Performing	17	1	14	33
I alt	549	409	251	1.208

Forfaldne men ikke værdiforringede fordringer

Mio. kr.	2019		2018	
	Overtræk	Sikret	Overtræk	Sikret
0-30 dage	141	167	207	129
31-60 dage	5	10	11	2
61-90 dage	1	14	4	0
> 90 dage	0	0	6	3
I alt	146	191	227	135

Sikret er opgjort ud fra bankens sikkerhedsregistreringssystem. I sikkerhedsregistreringen foretages en forsigtig værdifastsættelse af alle pantsatte sikkerheder.

Sektion 5

Risikostyring

5.1.6 Eksponeringer og nedskrivninger mv.

For beskrivelse af principper for nedskrivninger på udlån henvises til note 5.1.1.

Spar Nords nedskrivningskonto fordelt på brancher fremgår af note 5.1.2.

Opsummering regnskabsmæssig værdi af eksponeringer

	Eksponering før nedskr. Mio. kr.	Ned- skrivninger Mio. kr.	Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. i alt Mio. kr.
2019				
Udlån til amortiseret kostpris (note 5.1.7)	52.764	1.453	51.312	128
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker (note 5.1.8)	1.588	1	1.588	0
Garantier (note 5.1.9)	14.807	40	14.766	-39
Udnyttet maksimum og lånetilsagn (note 5.1.7)	23.412	9	23.403	-67
I alt	92.571	1.503	91.068	22
	Mio. kr.	Mio. kr.	Mio. kr.	Mio. kr.
2018				
Udlån til amortiseret kostpris (note 5.1.7)	46.118	1.789	44.330	107
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker (note 5.1.8)	1.400	0	1.400	0
Garantier (note 5.1.9)	12.172	80	12.092	12
Udnyttet maksimum og lånetilsagn (note 5.1.7)	22.327	76	22.251	55
I alt	82.018	1.945	80.073	173

Resultatførte nedskrivninger mv. er nærmere specificeret i note 5.1.6, 5.1.7, 5.1.8 og 5.1.9.

Driftspåvirkning af tab og nedskrivninger på udlån og garantier mv. fordelt på brancher

Mio. kr.	2019	2018
Offentlig myndighed	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	-59	106
Fiskeri	0	0
Industri og råstofudvinding	6	-14
Energiforsyning	-7	-10
Bygge og anlæg	-7	2
Handel	8	62
Transport, hoteller og restauranter	42	-7
Information og kommunikation	3	2
Finansiering og forsikring	-18	14
Fast ejendom	13	-52
Øvrig erhverv	-10	17
Erhverv i alt	-28	119
Private i alt	51	54
I alt	22	173

Spar Nords driftspåvirkning fra nedskrivninger udgjorde i 2019 en udgift på 22 mio. kr. svarende til 0,03 % af de samlede udlån og garantier.

Den samlede driftspåvirkning på 22 mio. kr. i forhold til en driftspåvirkning på 173 mio. kr. i 2018, skal primært ses i lyset af den generelle bonitetsforbedring hos kunderne

Privatkunderne uden SparXpres giver en indtægt på 5 mio. kr. mens SparXpres giver en udgift på 56 mio. kr. På erhvervskunder var der tale om en udgift på 30 mio. kr., mens driftspåvirkningen på landbrug medfører en indtægt på 59 mio. kr.

Rentenulstillede eksponeringer er i årets løb faldet fra 476 mio. kr. ultimo 2018 til 303 mio. kr. ultimo 2019.

Eksponeringer før nedskrivninger og hensættelser opdelt i stadier

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
2019				
Udlån til amortiseret kostpris	43.773	6.992	1.999	52.764
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.588	0	0	1.588
Garantier	13.907	707	192	14.807
Udnyttet maksimum og lånetilsagn	21.919	1.394	99	23.412
I alt	81.188	9.093	2.290	92.571
2018				
Udlån til amortiseret kostpris	30.773	12.100	3.245	46.118
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.400	0	0	1.400
Garantier	11.028	772	373	12.172
Udnyttet maksimum og lånetilsagn	19.970	2.180	178	22.327
I alt	63.170	15.052	3.796	82.018

Sektion 5

Risikostyring

Eksponeringer før nedskrivninger og hensættelser, opdelt i brancher

2019

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. i alt Mio. kr.
Offentlig myndighed	1.871	0	0	1.871	0
Landbrug, jagt og skovbrug	2.252	791	580	3.623	-59
Fiskeri	104	30	8	143	0
Industri og råstofudvinding	3.078	925	143	4.146	6
Energiforsyning	2.215	100	19	2.334	-7
Bygge og anlæg	2.998	587	125	3.710	-7
Handel	4.979	1.296	116	6.391	8
Transport, hoteller og restauranter	2.444	604	185	3.233	42
Information og kommunikation	363	73	9	444	3
Finansiering og forsikring	12.422	716	69	13.208	-18
Fast ejendom	8.319	894	354	9.566	13
Øvrig erhverv	4.545	693	96	5.334	-10
I alt erhverv	45.591	6.709	1.703	54.003	-28
Privatkunder i alt	34.009	2.384	587	36.980	51
I alt	79.599	9.093	2.290	90.983	22
Tilgodehavender hos kreditinstitutter i alt	1.588	0	0	1.588	0
I alt	81.188	9.093	2.290	92.571	22

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. i alt Mio. kr.
Offentlig myndighed	607	0	0	607	0
Landbrug, jagt og skovbrug	1.289	1.347	1.117	3.753	106
Fiskeri	108	43	0	151	0
Industri og råstofudvinding	2.156	1.510	259	3.925	-14
Energiforsyning	1.429	522	22	1.973	-10
Bygge og anlæg	2.704	1.122	197	4.023	2
Handel	4.172	1.886	208	6.266	62
Transport, hoteller og restauranter	1.199	1.302	268	2.769	-7
Information og kommunikation	263	79	10	352	2
Finansiering og forsikring	8.817	722	228	9.767	14
Fast ejendom	6.004	1.342	462	7.808	-52
Øvrig erhverv	3.435	1.630	150	5.216	17
I alt erhverv	32.184	11.506	2.920	46.610	119
Privatkunder i alt	29.586	3.545	876	34.007	54
I alt	61.770	15.052	3.796	80.618	173
Tilgodehavender hos kreditinstitutter i alt	1.400	0	0	1.400	0
I alt	63.170	15.052	3.796	82.018	173

Nedskrivninger og hensættelser opdelt i stadier

2019

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris	134	258	1.061	1.453
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1	0	0	1
Garantier	17	5	18	40
Uudnyttet maksimum og lånetilsagn	3	3	3	9
I alt	155	265	1.083	1.503

2018

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris	89	298	1.402	1.789
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	0
Garantier	14	6	60	80
Uudnyttet maksimum og lånetilsagn	4	4	69	76
I alt	106	308	1.531	1.945

Sektion 5

Risikostyring

Individuelt kreditforringede udlån til amortiseret kostpris og garantier

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Udlån og tilgodehavender		
Summen af udlån og tilgodehavender, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger	1.999	3.086
Individuelle nedskrivninger på udlån, tilgodehavender	1.061	1.373
Regnskabsmæssig værdi	938	1.713
Garantier		
Summen af garantier, hvorpå der er foretaget individuelle hensættelser	192	338
Individuelle hensættelser på garantier	18	59
Regnskabsmæssig værdi	174	280
Modelberegne udlån og garantier		
Summen af udlån og garantier, hvorpå der er foretaget modelberegne nedskrivninger	-	194
Modelbaserede nedskrivninger og hensættelser	-	31
Regnskabsmæssig værdi	-	163

Individuelt kreditforringede udlån til amortiseret kostpris og garantier i stadie 3 fordelt på årsager til værdiforringelse

	2019 Kredit- eksponering før ned- skrivning Mio. kr.	2019 Ned- skrivning Mio. kr.	2018 Kredit- eksponering før ned- skrivning Mio. kr.	2018 Nedskrivning Mio. kr.
Konkurs	106	40	66	48
Inkasso eller betalingsstandsning	67	34	179	85
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	2.018	1.009	3.179	1.367
Individuelle nedskrivninger på udlån, tilgodehavender og garantier i alt	2.191	1.083	3.424	1.500

Individuelle nedskrivninger ultimo 2019 på 1.083 mio. kr. er inkl. 3 mio. kr. i hensættelse til tab på uudnyttet maksimum og lånetilsagn.

Spar Nord har i 2019 realiseret et fald i krediteksponeringen imod kunder med individuelle nedskrivninger på 1.233 mio. kr.

De kreditforringede fordringer udgør ultimo 2019 3,2 % af den samlede krediteksponering mod 5,9 % i 2018.

Den samlede nedskrivningskonto er i 2019 faldet med 442 mio. kr. Konkurs kan langt overvejende henføres til erhvervskunder.

Sikkerhederne for de individuelt kreditforringede udlån og for de overforfaldne udlån, som ikke er individuelt nedskrevet, afviger ikke væsentligt fra bankens sikkerheder i øvrigt.

Kontraktlige udestående beløb for finansielle aktiver, der blev afskrevet i regnskabsperioden, og som stadig søges inddrevet

Der er i regnskabsåret 2019 afskrevet 546 mio.kr. (2018: 213 mio. kr.), hvoraf 522 mio. kr. (2018: 179 mio. kr.) fortsat forsøges inddrevet.

5.1.7 Udlån til amortiseret kostpris og uudnyttet maksimum og lånetilsagn

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger	52.764	46.118
Uudnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger	23.412	22.327
Nedskrivninger på udlån og hensættelser på uudnyttet maksimum	1.462	1.865
I alt	74.715	66.581

Sektion 5

Risikostyring

Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger, opdelt i ratinggrupper

Nedenstående tabel viser kreditkvaliteten og eksponeringer før nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til beskrivelse i note 5.1.1.

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Ratinggruppe 1	7.967	17	0	7.985
Ratinggruppe 2	7.358	156	0	7.514
Ratinggruppe 3	8.180	1.592	0	9.772
Ratinggruppe 4	4.453	1.657	0	6.110
Ratinggruppe 5	1.014	698	0	1.711
Ratinggruppe 6	286	587	1	874
Ratinggruppe 7	153	452	0	605
Ratinggruppe 8	85	410	0	495
Ratinggruppe 9	0	432	8	440
Default	86	465	1.871	2.422
Ej rated	1.249	1	0	1.250
Reverse repoforretninger	8.155	0	0	8.155
SparXpres	533	38	70	641
Leasing	4.254	487	49	4.790
I alt	43.773	6.992	1.999	52.764

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Ratinggruppe 1	5.816	23	0	5.839
Ratinggruppe 2	6.826	151	1	6.978
Ratinggruppe 3	5.517	1.834	1	7.352
Ratinggruppe 4	4.170	2.522	2	6.694
Ratinggruppe 5	1.357	1.204	0	2.560
Ratinggruppe 6	360	847	1	1.208
Ratinggruppe 7	73	659	0	731
Ratinggruppe 8	75	230	2	307
Ratinggruppe 9	2	165	11	179
Default	2	86	2.934	3.022
Ej rated	1.796	33	0	1.830
Reverse repoforretninger	4.779	0	0	4.779
SparXpres	0	558	142	700
Leasing	0	3.788	150	3.938
I alt	30.773	12.100	3.245	46.118

Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger, opdelt i stadier

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Brutto eksponering primo	30.773	12.100	3.245	46.118
Nyetableringer samt udvidelse af eksisterende engagementer i året	22.593	1.575	295	24.463
Tilbagebetalinger og nedbringelse af eksisterende engagementer	-14.245	-2.686	-343	-17.275
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	-2.518	2.426	92	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	6.715	-6.912	197	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	472	501	-973	-
Brutto engagement tabsført	-18	-12	-513	-543
Brutto eksponering ultimo	43.773	6.992	1.999	52.764

Sektion 5

Risikostyring

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Brutto eksponering primo	35.592	9.667	3.078	48.337
Nyetableringer samt udvidelse af eksisterende engagementer i året	14.809	4.299	465	19.573
Tilbagebetalinger og nedbringelse af eksisterende engagementer	-18.173	-2.734	-672	-21.579
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	-3.204	2.901	303	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	1.636	-2.147	511	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	142	122	-263	-
Brutto engagement tabsført	-28	-8	-177	-213
Brutto eksponering ultimo	30.773	12.100	3.245	46.118

Tallene angående nyetableringer og udvidelse samt tilbagebetalinger og nedbringelser indeholder administrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

Udnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser, opdelt i ratinggrupper

Ratingopdeling af Spar Nords udnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser følger i al væsentlighed ratingopdelingen for udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger som anført ovenfor, hvortil der henvises.

Udnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser, opdelt i stadier

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Brutto eksponering primo	19.970	2.180	178	22.327
Nyetableringer samt udvidelse af eksisterende engagementer i året	7.852	534	39	8.424
Tilbagebetalinger og nedbringelse af eksisterende engagementer	-6.430	-818	-90	-7.339
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	-853	839	14	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	1.360	-1.384	25	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	22	44	-66	-
Brutto eksponering ultimo	21.919	1.394	99	23.412

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Brutto eksponering primo	19.472	1.159	171	20.802
Nyetableringer samt udvidelse af eksisterende engagementer i året	2.584	169	9	2.763
Tilbagebetalinger og nedbringelse af eksisterende engagementer	-1.255	45	-28	-1.237
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	-1.305	1.275	30	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	439	-477	37	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	34	7	-41	-
Brutto eksponering ultimo	19.970	2.180	178	22.327

Tallene angående nyetableringer og udvidelse samt tilbagebetalinger og nedbringelser indeholder administrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

Sektion 5

Risikostyring

Nedskrivninger og hensættelser til tab

Analyse af ændringer i nedskrivninger og hensættelser til tab i året opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 5.1.6.

En adskillelse af årets bevægelser i nedskrivninger og hensættelser til tab på eksponeringskategorierne udlån til amortiseret kostpris og uudnyttet maksimum og lånetilsagn er ikke mulig.

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
2019					
Nedskrivninger primo, udlån til amortiseret kostpris	89	298	1.402	1.789	-
Hensættelser primo, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	4	4	69	76	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	46	51	150	247	247
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfrieede konti	-16	-37	-145	-199	-199
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	195	-149	-46	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	-15	157	-141	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	-2	-8	10	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-163	-25	208	19	19
Ændring i nedskrivninger som følge af modelændringer og risikoparametre, netto	0	-30	0	-30	-30
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	0	0	-463	-463	-
Andre bevægelser (rentekorrektion mv.)	0	0	21	21	-
Tab uden forudgående nedskrivninger	-	-	-	-	88
Indtægtsført på tidligere afskrevne fordringer	-	-	-	-	-65
Nedskrivninger og hensættelser til tab ultimo	137	261	1.064	1.462	61
Nedskrivninger ultimo, udlån til amortiseret kostpris	134	258	1.061	1.453	128
Hensættelser ultimo, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	3	3	3	9	-67
Nedskrivninger og hensættelser til tab ultimo	137	261	1.064	1.462	61
	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
2018					
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9, udlån til amortiseret kostpris	79	279	1.433	1.791	-
Hensættelser 01.01.18 under IFRS 9, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	4	5	12	21	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	28	37	92	157	157
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfrieede konti	-10	-29	-82	-121	-121
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	139	-63	-76	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	-16	45	-28	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	-9	-37	46	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-122	65	181	124	124
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	0	0	-139	-139	-
Andre bevægelser (rentekorrektion mv.)	0	0	33	33	-
Tab uden forudgående nedskrivninger	-	-	-	-	80
Indtægtsført på tidligere afskrevne fordringer	-	-	-	-	-77
Nedskrivninger og hensættelser til tab ultimo	92	302	1.470	1.865	162
Nedskrivninger ultimo, udlån til amortiseret kostpris	89	298	1.402	1.789	107
Hensættelser ultimo, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	4	4	69	76	55
Nedskrivninger og hensættelser til tab ultimo	92	302	1.470	1.865	162

Ændringen i nedskrivninger af porteføljen er drevet af en stigning i bruttoudlån og bevægelser mellem stadierne som illustreret i tabellen der er et resultat af ændring i kundernes kreditrisiko. Herudover er nedskrivningerne påvirket af ændringer i makroøkonomiske faktorer samt forbedringer for landbruget, jævnfør note 5.1.3.

Tallene angående nedskrivninger vedr. nye eksponeringer og tilbageførte nedskrivninger vedr. indfrieede konti indeholder administrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

Tab uden forudgående nedskrivninger er udtryk for Spar Nords tabsførte udlån, hvor det konstaterede tab er større end nedskrivningerne primo året.

Sektion 5

Risikostyring

5.1.8 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger	1.588	1.400
Nedskrivninger	1	0
Regnskabsmæssig værdi	1.588	1.400

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger, opdelt i ratingkategorier

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Kreditinstitutter	1.588	0	0	1.588
Centralbanker	0	0	0	0
I alt	1.588	0	0	1.588

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Kreditinstitutter	1.400	0	0	1.400
Centralbanker	0	0	0	0
I alt	1.400	0	0	1.400

For en opdeling i produkttyper og ratingkategorier, henvises til note 5.1.10.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger, opdelt i stadier

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Brutto eksponering primo	1.400	0	0	1.400
Nyetableringer samt udvidelse af eksisterende engagementer i året	1.259	0	0	1.259
Tilbagebetalinger og nedbringelse af eksisterende engagementer	-1.071	0	0	-1.071
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	0	0	0	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	0	0	0	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-
Brutto eksponering ultimo	1.588	0	0	1.588

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Brutto eksponering primo	1.437	0	0	1.437
Nyetableringer samt udvidelse af eksisterende engagementer i året	981	0	0	981
Tilbagebetalinger og nedbringelse af eksisterende engagementer	-1.018	0	0	-1.018
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	0	0	0	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	0	0	0	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-
Brutto eksponering ultimo	1.400	0	0	1.400

Tallene angående nyetableringer og udvidelse samt tilbagebetalinger og nedbringelser indeholder administrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

Sektion 5

Risikostyring

Nedskrivninger

Analyse af ændringer i nedskrivninger i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 5.1.6.

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
2019					
Nedskrivninger primo	0	0	0	0	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	1	0	0	1	1
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfriele konti	0	0	0	0	0
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-1	0	0	-1	-1
Nedskrivninger ultimo	1	0	0	1	0

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
2018					
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9	1	0	0	1	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	1	0	0	1	1
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfriele konti	-1	0	0	-1	-1
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-1	0	0	-1	-1
Nedskrivninger ultimo	0	0	0	0	0

Sektion 5

Risikostyring

5.1.9 Garantier

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Garantier før hensættelse til tab	14.807	12.172
Hensættelse til tab	40	80
Regnskabsmæssig værdi	14.766	12.092

Garantier før hensættelser, opdelt i ratinggrupper

Nedenstående tabel viser kreditkvaliteten og eksponeringer før nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til beskrivelse i note. 5.1.1.

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Ratinggruppe 1	5.825	1	0	5.826
Ratinggruppe 2	2.943	44	0	2.987
Ratinggruppe 3	1.824	172	0	1.996
Ratinggruppe 4	1.031	151	0	1.182
Ratinggruppe 5	208	70	0	279
Ratinggruppe 6	117	65	0	182
Ratinggruppe 7	31	18	0	49
Ratinggruppe 8	33	52	0	85
Ratinggruppe 9	0	32	0	32
Default	45	102	192	340
Ej rated	1.850	0	0	1.850
I alt	13.907	707	192	14.807

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Ratinggruppe 1	4.198	2	0	4.200
Ratinggruppe 2	2.334	43	4	2.382
Ratinggruppe 3	1.643	157	2	1.802
Ratinggruppe 4	962	294	0	1.256
Ratinggruppe 5	158	125	0	283
Ratinggruppe 6	105	94	0	199
Ratinggruppe 7	28	28	0	56
Ratinggruppe 8	4	6	0	10
Ratinggruppe 9	2	10	1	13
Default	0	6	366	372
Ej rated	1.592	7	0	1.600
I alt	11.028	772	373	12.172

Sektion 5

Risikostyring

Garantier, opdelt i stadier

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Brutto eksponering primo	11.028	772	373	12.172
Nye engagementer i året	9.329	276	58	9.663
Tilbageførte vedr. indfrie engagementer	-6.414	-458	-157	-7.028
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	-271	246	24	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	190	-200	10	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	45	71	-116	-
Brutto eksponering ultimo	13.907	707	192	14.807

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Brutto eksponering primo	10.978	763	261	12.002
Nye engagementer i året	5.828	355	121	6.304
Tilbageførte vedr. indfrie engagementer	-5.590	-457	-88	-6.135
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	-359	287	73	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	157	-182	26	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	15	6	-21	-
Brutto eksponering ultimo	11.028	772	373	12.172

Hensættelser til tab

Analyse af ændringer i hensættelser til tab i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 5.1.6.

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Hensættelse til tab primo	14	6	60	80	-
Hensættelse til tab vedr. nye eksponeringer i året	20	0	6	26	26
Tilbageførte hensættelser til tab vedr. indfrie eksponeringer	-13	-5	-52	-69	-69
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 1	4	-2	-2	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 2	-1	2	-1	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-	-
Hensættelser til tab i året som følge af ændring i kreditrisiko	-7	3	7	3	3
Hensættelse til tab ultimo	17	5	18	40	-39

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Hensættelse til tab 01.01.18 under IFRS 9	13	7	48	68	-
Hensættelse til tab vedr. nye eksponeringer i året	15	2	50	66	66
Tilbageførte hensættelser til tab vedr. indfrie eksponeringer	-7	-7	-13	-27	-27
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 1	4	-3	-1	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 2	-1	1	0	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 3	-1	0	2	-	-
Hensættelser til tab i året som følge af ændring i kreditrisiko	-8	5	-25	-28	-28
Hensættelse til tab ultimo	14	6	60	80	12

Ændringen i nedskrivninger af porteføljen er drevet af en stigning i bruttoudlån og bevægelser mellem stadierne som illustreret i tabellen der er et resultat af ændring i kundernes kreditrisiko. Herudover er nedskrivningerne påvirket af ændringer i makroøkonomiske faktorer.

Sektion 5

Risikostyring

5.1.10 Finansiell kreditrisiko

Som led i handel med og beholdninger af værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling mv. opstår der kreditrisiko mod finansielle modparter.

Spar Nords ledelse bevilger lines på kreditrisiko mod finansielle modparter under hensyntagen til den enkelte samhandelspartners risikoprofil, rating, størrelse og soliditet. Risici og lines på finansielle instrumenter følges konstant.

Finansiell kreditrisiko i alt

	2019 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2018 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2019 Risiko- beholdning Mio. kr.	2018 Risiko- beholdning Mio. kr.
AAA	14.516	14.575	14.004	14.343
AA	601	586	601	586
A	2.057	1.577	2.057	1.577
BBB	759	795	759	795
BB	81	66	81	66
B	7	12	7	12
Uden rating	266	151	266	150
I alt	18.286	17.762	17.774	17.530

Overordnet vurderer ledelsen, at Spar Nords kreditrisiko mod finansielle modparter er på et moderat niveau, idet 93,7% (2018: 94,2%) af den finansielle kreditrisiko kan henføres til modparter med en rating på A eller bedre.

Obligationsbeholdning

Den største kilde til finansiell kreditrisiko er koncernens obligationsbeholdning til dagsværdi over resultatopgørelsen.

	2019 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2018 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2019 Risiko- beholdning Mio. kr.	2018 Risiko- beholdning Mio. kr.
Obligationsbeholdning fordelt på udstedertype				
Realkreditinstitutter	14.420	13.762	14.026	13.598
Finansielle udstedere	1.077	1.422	1.077	1.422
Kreditobligationer	277	259	277	259
Statsobligationer	723	716	604	648
I alt	16.498	16.160	15.985	15.928

Obligationsbeholdning fordelt på rating

	2019 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2018 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2019 Risiko- beholdning Mio. kr.	2018 Risiko- beholdning Mio. kr.
AAA	13.592	13.644	13.080	13.412
AA	425	439	425	439
A	1.551	1.151	1.551	1.151
BBB	590	713	590	713
BB	80	66	80	66
B	6	12	6	12
Uden rating	254	135	254	134
I alt	16.498	16.160	15.985	15.928

Sektion 5

Risikostyring

Tilgodehavender i kreditinstitutter

Den anden store kilde til finansiel kreditrisiko er mellemværender med kreditinstitutter og centralbanker. Her er Spar Nords risiko typisk mod centralbanker med en AAA-rating eller mod danske pengeinstitutter, som bankens Handelsområde har et kundeforhold til.

Tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt efter produkttype	2019 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2018 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2019 Risiko- beholdning Mio. kr.	2018 Risiko- beholdning Mio. kr.
Reverse repoforretninger	924	931	924	931
Løbende konti	279	172	279	172
CSA konti mv.	384	297	384	297
I alt	1.588	1.400	1.588	1.400
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, finansielle virksomheder	201	203	201	203
I alt	1.789	1.603	1.789	1.603

Tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt på rating

AAA	924	931	924	931
AA	177	148	177	148
A	505	426	505	426
BBB	169	82	169	82
BB	1	0	1	0
B	0	0	0	0
Uden rating	12	16	12	16
I alt	1.789	1.603	1.789	1.603

89,8% (2018: 93,9%) af Spar Nords mellemværende med kreditinstitutter vedrører institutter med rating A eller højere. Af de samlede tilgodehavender i kreditinstitutter på 1,8 mia. kr. (2018: 1,6 mia. kr.) kan 51,7% (2018: 58,1%) henføres til institutter med AAA-rating.

Mellemværende med kreditinstitutter uden rating kan primært henføres til danske pengeinstitutter.

For en opdeling i stadier og nedskrivninger, henvises til note 5.1.8.

Sektion 5

Risikostyring

5.2 Markedsrisiko

Markedsrisiko er en samlet betegnelse for risikoen for tab som følge af, at værdien af en portefølje af finansielle instrumenter ændres grundet kurs- og priscændringer på de finansielle markeder.

Spar Nord handler og tager positioner i produkter, der indebærer en række markedsbaserede risici. De fleste af Spar Nords aktiviteter vedrørende omsætning og positionstagning omfatter relativt enkle produkter, hvoraf rentebaserede produkter er de mest handlede. Spar Nord handler også og tager positioner i aktier og valutainstrumenter, mens omsætningen af råvarer er meget begrænset.

Der er i 2019 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker, eksponeringer og beregningsmetoder mv. i forhold til sidste år.

Efterfølgende er Spar Nords renterisiko, valutarisiko og aktierisiko nærmere beskrevet.

Markedsrisikopolitik

Markedsrisikopolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risikoprofil for markedsrisiko samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på markedsrisikoområdet med henblik på lønsomt at understøtte Spar Nords forretningsmodel.

Politikken identificerer og afgrænser de forskellige former for markedsrisici, og der angives specifikke grænser for, hvor stor risiko Spar Nord ønsker at påtage sig. Markedsrisici i Spar Nord

udgøres af kreditspændrisikoen på bankens obligationsportefølje og bankens renterisiko, aktierisiko inden for og uden for handelsbeholdning og meget begrænset valuta-, options- og råvarerisiko. Politikken fastlægger principperne for, hvilke metoder de forskellige risikomål opgøres efter.

Styring, overvågning og rapportering

Til styring af markedsrisici er der etableret et instruktshierarki med tre niveauer. På første niveau definerer bestyrelsen rammerne for Spar Nord, som uddelegeres til direktionen. På næste niveau videredelegerer direktionen til Spar Nords øvrige enheder, hvoraf Handelsområdet er den markant største enhed. På tredje og sidste niveau tildeles direktørerne i Handelsområdet rammer, som de kan disponere indenfor.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opgøre, overvåge, kontrollere og rapportere markedsrisici. Beregningen af markedsrisici anvendes til følgende formål:

- Daglig opfølgning på de enkelte forretningsenheder både intradag og end of day
- Regelmæssig rapportering til direktion og bestyrelse
- Rapportering af regulatorisk kapital

Markedsrisici styres og overvåges gennem et integreret risikostyringssystem, hvor der dagligt følges op på alle markedsrisikotyperne på alle instruksbelagte enheder, og hvor eventuelle instruksoverskridelser rapporteres videre op i hierarkiet.

5.2.1 Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tab som følge af udsving i renten. De fleste af Spar Nords renterisici uden for handelsbeholdningen stammer fra bankforretninger som ind- og udlån, leasingkontrakter, repo- og reverse repoforretninger, strategiske lån samt evt. afdækningsforretninger hertil. Renterisikoen inden for handelsbeholdningen opstår ved handel og positionstagning i obligationer og renterelaterede derivater såsom renteswaps, futures og standard renteoptioner.

Spar Nords renterisiko, både inden for og uden for handelsbeholdningen, opgøres på baggrund af varighedsmål samt på baggrund af det aftalte cashflow. Til brug for styring af Spar Nords beholdning af konverterbare danske realkreditobligationer anvendes modelberegne risikonøgletal, der tager højde for det indbyggede optionselement. For renteoptioner er oven-

nævnte nøgletal suppleret med de væsentligste risikofaktorer, som udtrykker følsomheden i optionspræmien ved ændringer i de underliggende parametre.

Renterisikoen vurderes dagligt, og dispositioner træffes ud fra forventningerne til den makroøkonomiske og konjunkturmæssige situation. Renterisiko i valuta omregnes til danske kroner og ved opgørelsen af nettorenterisikoen modregnes den negative renterisiko i den positive renterisiko.

Nedenfor er vist renterisikoen i forhold til varighed og valuta. Dette viser risikoen for ændringer i et afgrænset tidsinterval på rentekurven. Tabellen viser renterisikoen fordelt på de enkelte tidsintervaller ved et fald i renten på 1 procentpoint.

Renterisiko fordelt på løbetid og valuta i mio. kr.

	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1-3 år	3-7 år	Over 7 år	I alt
2019						
DKK	-6	19	23	12	11	60
EUR	3	-10	-5	0	-4	-15
Øvrige	2	1	4	0	0	7
I alt	-1	11	23	12	7	52
2018						
DKK	10	3	23	22	18	75
EUR	8	4	-20	-34	-32	-74
Øvrige	3	3	1	1	0	7
I alt	20	9	4	-11	-14	9

Spar Nord er ultimo 2019 eksponeret mod rentefald i DKK og rentestigning i EUR (2018: rentefald i DKK og rentestigning i EUR). Renterisikoen udgør 52 mio. kr., hvilket er en stigning i den positive nettorenterisiko med 43 mio. kr. sammenlignet med ultimo 2018.

Sektion 5

Risikostyring

5.2.2 Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tab på positioner i valuta som følge af ændringer i valutakurserne. Valutaoptioner indgår i opgørelsen med den deltjusterede position.

Valutarisikoen er vist i nedenstående tabel. Beregningen tager udgangspunkt i, at alle valutakurser flytter sig i en ugunstig retning med 2%.

Valuta	Valutaposition		Valutarisiko	
	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
EUR	53	37	1,1	0,7
SEK	1	2	0,0	0,0
USD	3	1	0,1	0,0
GBP	1	3	0,0	0,1
CHF	0	0	0,0	0,0
NOK	6	7	0,1	0,1
JPY	0	1	0,0	0,0
Øvrige valutaer	1	9	0,0	0,2
Valutarisiko på finansielle instrumenter mv. i alt	64	59	1,3	1,2

Som det fremgår af tabellen udgør den samlede valutarisiko for Spar Nord ultimo 2019 1,3 mio. kr., svarende til en forøgelse af risikoen på 0,1 mio. kr. sammenlignet med ultimo 2018. Ændringen

er forårsaget af en stigning i EUR og en formindskelse af position i øvrige valutaer.

5.2.3 Aktierisiko

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne. Aktiepositionerne er den beregnede nettoværdi af lange og korte aktiepositioner samt aktierelaterede instrumenter. Opgørelsen af aktiepositionerne er fordelt på positioner inden for handelsbeholdningen og uden for handelsbeholdningen.

Aktierisiko inden for handelsbeholdningen

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Børsnoterede aktier i handelsbeholdningen	106	106
Unoterede aktier i handelsbeholdningen	26	28
Aktier i handelsbeholdningen i alt	132	134

Aktier inden for handelsbeholdningen er aktier som erhverves med handelshensigt.

Aktierisiko uden for handelsbeholdningen

Aktier i kredit- og finansieringsinstitutter	1.245	1.285
Aktier i administrationsselskaber til investeringsforeninger	193	197
Aktier i pensionsinstitutter	2	2
Aktier i dataleverandør	0	0
Aktier i betalingsformidlingsvirksomhed	8	0
Andre aktier	67	60
Aktier i strategiske samarbejdspartnere i alt	1.514	1.545
Realiseret gevinst	21	4
Urealiseret gevinst	69	186
Associerede selskaber i alt	470	333
Øvrige aktier uden for handelsbeholdningen	93	89
Aktier uden for handelsbeholdningen i alt	2.078	1.967

Aktier uden for handelsbeholdningen er kendetegnet ved, at de ikke er erhvervet med handelshensigt. Desuden skelner Spar Nord mellem aktier i strategiske samarbejdspartnere, herunder sektorselskaber, associerede selskaber samt øvrige aktier uden for handelsbeholdningen.

Spar Nords væsentligste aktie indregnet under associerede selskaber ultimo 2019 er Danske Andelskassers Bank A/S (2018: Danske Andelskassers Bank A/S).

Aktier i strategiske samarbejdspartnere i den finansielle sektor er aktier i selskaber, som har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, investeringsforeninger mv. Deltagelse i de pågældende selskaber anses for at være en forudsætning for Spar Nords drift.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Spar Nord regulerer på den baggrund den indregnede værdi af disse aktier, når der foreligger ny information, som understøtter en ændret dagsværdiansættelse. I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men måles med udgangspunkt i en dagsværdi svarende til indre værdi eller anden anerkendt værdiansættelsesmetode, herunder diskontering af cashflow og markedsforventninger til egenkapitalforrentningskrav. Reguleringerne i værdierne af aktierne i disse selskaber indregnes ligeledes i resultatopgørelsen.

Sektion 5

Risikostyring

5.2.4 Følsomhedsanalyse

Følsomhedsoplysningerne illustrerer, hvorledes Spar Nords resultatopgørelse vil blive påvirket, såfremt renten ændrer sig, hvis aktiekurserne falder, eller hvis alle valutakurserne flytter sig i ugunstig retning.

	Driftseffekt		Egenkapitaleffekt	
	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 %	2018 %
Rentestigning på 1 procentpoint	-32	-6	-0,4	-0,1
Rentefald på 1 procentpoint	32	6	0,4	0,1
Aktiekursfald på 10 % i handelsbeholdningen	-10	-10	-0,1	-0,1
Fald i dagsværdi på 10 % for aktier udenfor handelsbeholdningen	-197	-186	-2,2	-2,2
Valutakursændring på 2 % i ugunstig retning	-1	-1	0,0	0,0

Følsomhedsoplysningerne viser effekten af isolerede ændringer i renterne i handelsbeholdningen, mens effekten af ændringer i valutakurserne og beholdningen af aktier er for positioner både inden for og uden for handelsbeholdningen. Den driftsmæssige effekt og effekten på aktionærernes egenkapital er beregnet efter skat.

Det fremgår af tabellen, at effekten af en rentestigning vil være et tab svarende til 0,4 % af aktionærernes egenkapital. Desuden vil effekten af et fald på 10 % af værdien af aktiebeholdningen inden for og uden for handelsbeholdningen resultere i et tab svarende til 2,3 % af aktionærernes egenkapital.

5.3 Likviditetsrisiko

Der er i 2019 ikke foretaget væsentlige ændringer i beregningsmetoder, politikker og eksponeringer mv. i forhold til sidste år.

Spar Nord er generelt eksponeret over for likviditetsrisiko, når udlåns-, investerings- og fundingaktiviteter resulterer i cashflow-mismatch.

Ved likviditetsrisiko forstås, at Spar Nord ikke kan opfylde sine betalingsforpligtelser samtidig med opfyldelse af likviditetskrav i lovgivningen. Det er ligeledes en likviditetsrisiko, såfremt manglende finansiering/funding forhindrer Spar Nord i at opretholde den vedtagne forretningsmodel eller at Spar Nords omkostninger til likviditetsfremskaffelse stiger uforholdsmæssigt meget.

Likviditetspolitik

Likviditetspolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risiko-profil for likviditetsrisiko og finansieringsstruktur samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet med henblik på lønsomt at understøtte Spar Nords forretningsmodel.

Målet med likviditetspolitikken er at sikre, at Spar Nord til ethvert tidspunkt har en likviditetsrisiko, der står i et naturligt forhold til den overordnede risikoprofil. Likviditetspolitikken skal ligeledes sikre, at Spar Nord til ethvert tidspunkt har en tilstrækkelig håndtering og styring af likviditeten, kan opfylde sine betalingsforpligtelser, overholde gældende lovgivningskrav samt understøtte fremtidige aktiviteter og vækst. Endelig skal likviditetspolitikken sikre en finansieringsstruktur, som medfører sammenhæng mellem risiko og pris.

Det er Spar Nords målsætning, at LCR minimum udgør 125 % i henhold til LCR-forordningen. Det er ligeledes en målsætning, at Spar Nord holder sig inden for grænseværdierne for Funding ratio og Likviditetspejlemærket fastsat i Tilsynsdiamanten.

Styring, overvågning og rapportering

Med udgangspunkt i de af bestyrelsen fastsatte politikker og målsætninger har direktionen udstukket operationelle rammer og specifikke limits, hvor Likviditetsstyringsfunktionen i Handelsområdet har ansvaret for styring af Spar Nords kortsigtede likviditet. Funding i Økonomiafdelingen har ansvaret for kontrol og overvågning af Spar Nords langsigtete likviditet.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opgøre, overvåge og kontrollere, at Spar Nords likviditetsrisiko ligger inden for de tildelte rammer. Der foretages regelmæssig rapportering til direktion, bestyrelse og Finanstilsyn.

Sektion 5

Risikostyring

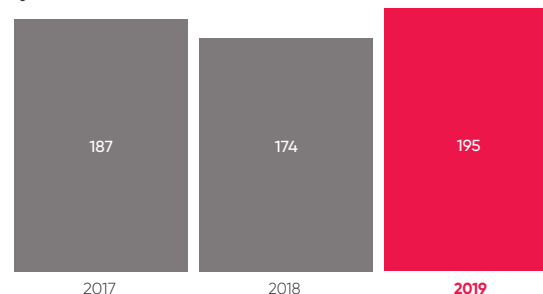
5.3.1 Kortsigtet likviditet

Spar Nord arbejder med faste modeller til overvågning og styring af den kortsigtede likviditet, herunder daglig styring af LCR og intradag likviditet samt løbende udarbejdelse af stresstests.

LCR opgøres ultimo 2019 til 195 % (2018: 174 %), hvilket er i komfortabel afstand til Spar Nords målsætning om en LCR på minimum 125 % (2018: 125 %). Overdækningen på 70 procentpoint (2018: 49) i forhold til Spar Nords målsætning svarer til 6,8 mia. kr. (2018: 4,7 mia. kr.) i overskudslikviditet. Opgjort i forhold til lovkrevet på 100 % udgør overskudslikviditeten 9,2 mia. kr.

Likviditetsberedskabet i henhold til LCR udgøres i al væsentlighed af statsfordringer (Level 1A aktiver) og realkreditobligationer med særdeles stor likviditet og særdeles høj kreditkvalitet (Level 1B aktiver).

Liquidity coverage ratio (LCR)
%

Liquidity coverage ratio

Mio. kr.	2019	2018
Likviditetsberedskab	18.928	16.513
Likviditetskrav	9.717	9.471
LCR (%)	195	174

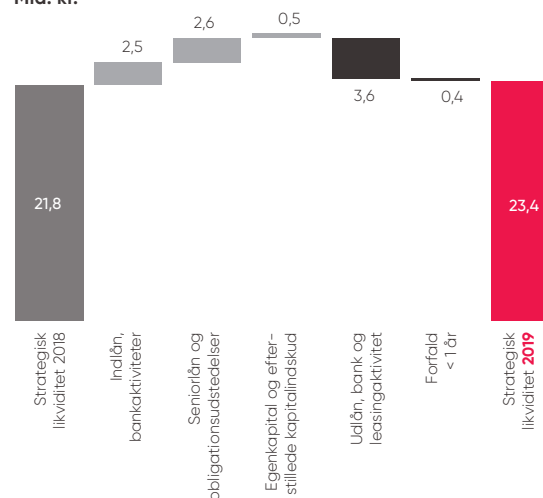
5.3.2 Langsigtet likviditet

Spar Nord opgør den strategiske likviditet som indlån ekskl. re-epforretninger, seniorlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud og egenkapital fratrasket udlån ekskl. reverse re-epforretninger. Derimod medregnes efterstillede kapitalindskud, hybrid kernekapital, seniorlån og udstedte obligationer, som har forfald inden for 12 måneder, ikke i opgørelsen af strategisk likviditet.

Ved udgangen af 2019 har Spar Nord en strategisk likviditet på 23,4 mia. kr. Niveauet udtrykker en styrket likviditet på 1,6 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2018, hvor strategisk likviditet blev opgjort til 21,8 mia. kr.

Sammenlignet med 2018 er Spar Nords udlån forøget 3,6 mia. kr., mens indlån i samme periode er forøget med 2,5 mia. kr. Optagelse af NEP-kapital påvirker positivt med 2,6 mia. kr., mens en positiv konsolidering ligeledes bidrager til en samlet set forbedret likviditet.

Udvikling i strategisk likviditet
Mia. kr.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Indlån, bankaktiviteter	53.279	50.773
Seniorlån og udstedte obligationer	2.637	0
Efterstillede kapitalindskud	1.322	1.332
Egenkapital	9.761	9.241
Likviditetsfremskaffelse	66.999	61.346
Udlån, bank- og leasingaktivitet	43.157	39.551
Seniorlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud og hybrid kernekapital med restløbetid under 1 år	400	0
Strategisk likviditet	23.442	21.796

Sektion 5

Risikostyring

5.3.3 Stresstest

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. udarbejder Spar Nord interne likviditetsstresstests, der er baseret på LCR. Stresstestene udarbejdes for en 12 måneders periode og opgøres i tre fast definerede scenarier, et virksomhedsspecifikt, et markedsspecifikt og et kombinations-scenarier, og opgøres alle uden ledelsesmæssig indgriben. De udarbejdede stresstests har levet op til Spar Nords interne målsætninger i hele perioden.

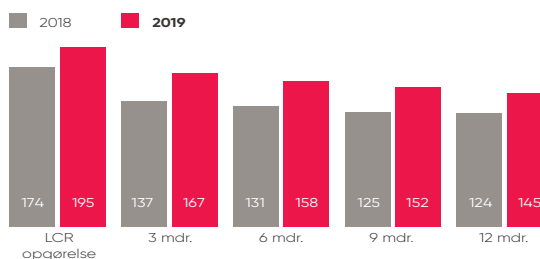
Nedenstående tabel og figur viser resultatet af likviditetsfremskrivning i et hårdt stressscenario, hvor Spar Nord i likviditetsstyringen opererer med en 3-måneders overlevelsperiode. Foruden forfald på penge- og kapitalmarkedsfunding inkluderer stressscenarioet et massivt stress på indlånsbasen, fortsat udlånsvækst og stress af obligationsbeholdningen.

Ultimo 2019 viser fremskrivningen, at Spar Nords likviditetsberedskab reduceres med 7,0 mia. kr. over fremskrivningsperioden på 12 måneder, men samtidigt også, at Spar Nord i et hårdt stressscenario lever op til lovkravet på LCR i den fulde fremskrivningsperiode på 12 måneder.

Afløb af likviditetsberedskab i et hårdt stressscenario

Mio. kr./%	Likviditetsberedskab		Akkumuleret afløb	
	2019	2018	2019	2018
Opgørelsesperiode	18.928	16.513		
3 måneder	14.880	12.414	-21	-25
6 måneder	13.642	11.507	-28	-30
9 måneder	12.748	10.668	-33	-35
12 måneder	11.914	9.863	-37	-40

LCR fremskrevet i et hårdt stressscenario %

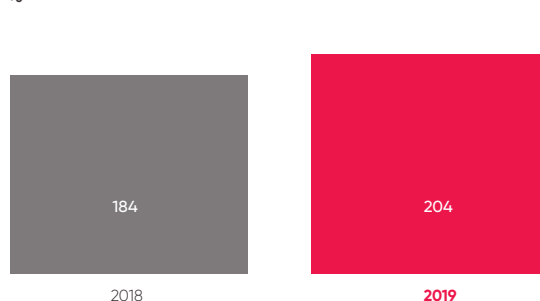

5.3.4 Likviditetspejlemærke

Finanstilsynets likviditetspejlemærke er baseret på en fremskrevet version af LCR, hvor der anvendes en tilpasset opgørelse af tælleren, mens tidshorisonten for nævneren udvides til at dække perioden til og med 3 måneder.

Spar Nord har siden implementering af Likviditetspejlemærket i Tilsynsdiamanten realiseret et niveau markant over kravet på 100 pct.

Likviditetspejlemærke %

Sektion 5

Risikostyring

5.3.5 Funding- og forfaldsstruktur

Spar Nords aktiviteter finansieres overvejende gennem fire fundingkilder:

- Kundeindlån
- Lån eller repotransaktioner hos andre kreditinstitutter og Nationalbanken
- Udstedte obligationer og seniorlån, herunder Senior Non-Preferred
- Efterstillede kapitalindskud og egenkapital

Samlet set er Spar Nords funding ultimo 2019 forøget med 7,2 mia. kr. til 71,1 mia. kr. sammenlignet med 2018. De mest markante ændringer i Spar Nords funding er en stigning i indlån samt udtedelse af NEP-kapital som udstedte obligationer. Indlån forøges med 2,5 mia. kr., hvilket i al væsentlighed kan henføres til indlån på anfordring. I december 2019 udstedte Spar Nord NEP-kapital for i alt 2,6 mia. kr. Endelig bidrager en stigning i anvendelsen af repoer og genkøb samt årets konsolidering til den samlede udvikling i Spar Nords funding ultimo 2019. Indlån er fortsat Spar Nords største fundingkilde og udgør ultimo 2019 75,0 % (2018: 79,6 %) af den samlede funding.

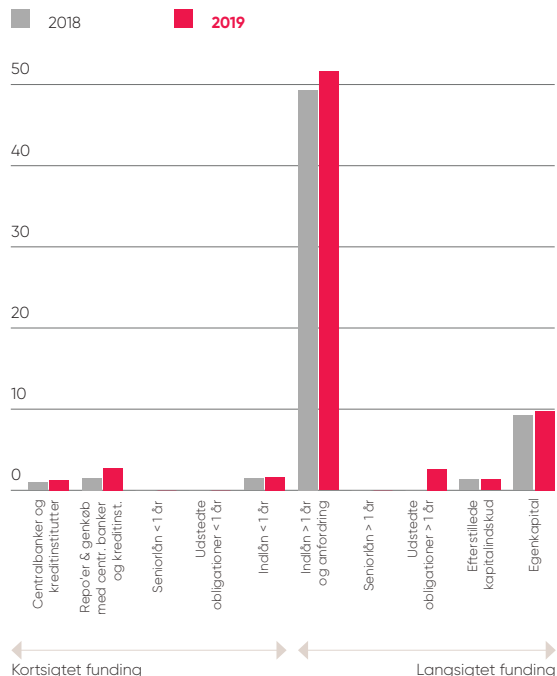
Ultimo 2019 udgør Spar Nords samlede langsigtet funding (indlån og funding med en løbetid over 1 år) i alt 91,9 %, hvilket er en mindre reduktion sammenlignet med ultimo 2018.

Fundingstruktur

Mio. kr./%	2019	2018	2019	2018
Centralbanker og kreditinstitutter	1.298	947	1,8	1,5
Repo'er og genkøb med centralbanker og kreditinstitutter	2.764	1.519	3,9	2,4
Seniorlån < 1 år	0	0	0,0	0,0
Udstedte obligationer < 1 år	0	0	0,0	0,0
Indlån < 1 år	1.661	1.469	2,3	2,3
Indlån > 1 år og anfordring	51.618	49.304	72,6	77,3
Seniorlån > 1 år	0	0	0,0	0,0
Udstedte obligationer > 1 år	2.637	0	3,7	0,0
Efterstillede kapitalindskud	1.322	1.332	1,9	2,1
Egenkapital	9.761	9.241	13,7	14,5
I alt	71.061	63.812	100,0	100,0

Fundingstruktur

Mia. kr.

5.3.6 Likviditetsberedskabsplan

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. har Spar Nord udarbejdet en likviditetsberedskabsplan indeholdende et katalog over mulige handlinger, som kan styrke Spar Nords likviditet i en krisesituation. I kataloget er de enkelte handlingers forventede effekt og tidshorisont beskrevet nærmere.

Likviditetsberedskabsplanen træder i kraft, såfremt Spar Nord kun vanskeligt og med markant øgede fundingomkostninger kan opfylde de fastsatte likviditetsinstrukser.

Sektion 5

Risikostyring

5.3.7 Balancen opdelt over/under 1 år

Opdeling af balancens poster som forventes genindvundet eller indfriet over eller under 1 år.

	2019		2018	
	< 1 år Mio. kr.	> 1 år Mio. kr.	< 1 år Mio. kr.	> 1 år Mio. kr.
Aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.152	0	1.029	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.588	0	1.400	0
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	29.818	21.494	23.591	20.739
Obligationer til dagsværdi	574	15.924	1.282	14.878
Aktier mv.	187	1.552	177	1.590
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	470	0	333
Aktiver tilknyttet puljeordninger	2.079	15.244	1.586	13.186
Immaterielle aktiver	6	167	9	169
Grunde og bygninger	39	749	14	669
Øvrige materielle aktiver	37	76	36	90
Aktuelle skatteaktiver	54	0	130	0
Aktiver i midlertidig besiddelse	11	0	9	0
Andre aktiver	563	1.217	644	1.117
Periodeafgrænsningsposter	111	0	116	0
I alt	36.219	56.894	30.022	52.771
Forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	4.062	0	2.439	27
Indlån og anden gæld	50.170	3.109	47.321	3.453
Indlån i puljeordninger	2.079	15.244	1.586	13.186
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	1	2.636	0	0
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	960	0	1.018	0
Andre passiver	2.923	741	2.276	562
Periodeafgrænsningsposter	30	0	20	0
Udskudt skat	3	17	8	165
Hensatte forpligtelser	17	37	94	66
Efterstillede kapitalindskud	0	1.322	0	1.332
I alt	60.247	23.105	54.761	18.791

Indlån omfatter aftaleindlån og anfordringstilgodehavender mv. Aftaleindlån er medtaget på forfaldstidspunktet. Anfordringsindlån har kontraktmæssig helt kort løbetid og vises dermed ovenfor med en løbetid under 1 år.

Obligationer fordeles efter varighed.

Sektion 5

Risikostyring

5.3.8 Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser

2019	Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	Kontraktlige pengestrømme Mio. kr.	Inden for 1 år Mio. kr.	1 til 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.
Ikke-afledte finansielle instrumenter					
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	4.062	4.062	4.062	0	0
Indlån og anden gæld	53.279	53.296	50.170	562	2.564
Indlån i puljeordninger	17.323	17.323	2.079	3.975	11.270
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	2.637	2.731	22	2.709	0
Øvrige ikke-afledte finansielle instrumenter	960	960	960	0	0
Leasingforpligtelser	132	135	24	84	27
Andre passiver ekskl. afledte finansielle instrumenter og leasingforpligtelser	2.977	2.974	2.891	83	0
Efterstillede kapitalindskud	1.322	1.440	34	1.406	0
Garantier	14.766	14.766	5.321	4.686	4.759
Afledte finansielle instrumenter					
Dagsværdi af derivater	555	479	61	133	285
I alt	98.014	98.167	65.624	13.638	18.905

2018	Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	Kontraktlige pengestrømme Mio. kr.	Inden for 1 år Mio. kr.	1 til 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.
Ikke-afledte finansielle instrumenter					
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	2.466	2.466	2.439	27	0
Indlån og anden gæld	50.773	50.813	47.321	79	3.413
Indlån i puljeordninger	14.772	14.772	1.586	3.481	9.705
Øvrige ikke-afledte finansielle instrumenter	1.018	1.018	1.018	0	0
Andre passiver ekskl. afledte finansielle instrumenter	2.288	2.288	2.208	80	0
Efterstillede kapitalindskud	1.332	1.482	33	950	500
Garantier	12.092	12.092	4.543	3.126	4.424
Afledte finansielle instrumenter					
Dagsværdi af derivater	550	467	65	137	265
I alt	85.291	85.398	59.212	7.879	18.307

Forfaldsanalysen viser de kontraktlige udiskonterede pengestrømme og omfatter aftalte betalinger, herunder hovedstol og renter.

For forpligtelser med variable cash flow, såsom variabelt forrentede finansielle forpligtelser, er oplysningerne givet ud fra de betingelser, der eksisterede på balancedagen.

Efterstillede kapitalindskud anses som forfaldne på tidspunktet, hvor Spar Nord koncernen kan vælge at indfri gælden eller betale en forhøjet rente/forhøjet indfrielseskurs. Såfremt Spar Nord i stedet vælger at forlænge lånene, forfalder renter på 34 mio. kr. (2018: 33 mio. kr.) inden for 1 år, 134 mio. kr. (2018: 131 mio. kr.) inden for 1-5 år og 1.445 mio. kr. inkl. afdrag på 1.325 mio. kr. (2018: 1.487 mio. kr. inkl. afdrag på 1.336 mio. kr.) efter 5 år.

Udstedte obligationer anses som forfaldne på tidspunktet, hvor Spar Nord koncernen kan vælge at indfri gælden eller betale en ændret rente. Såfremt Spar Nord i stedet vælger at forlænge lånene, forfalder renter på 22 mio. kr. (2018: 0 mio. kr.) inden for 1 år, 970 mio. kr. inkl. afdrag på 895 mio. kr. (2018: 0 mio. kr. inkl. afdrag på 0 mio. kr.) inden for 1-5 år og 1.760 mio. kr. inkl. afdrag på 1.750 mio. kr. (2018: 0 mio. kr. inkl. afdrag på 0 mio. kr.) efter 5 år.

Ved indlån i pensionspuljer er alene kundernes indestående i pensionspuljerne fordelt, idet det fremtidige afkast til puljedeltagerne afhænger af afkastet af puljeaktiverne. Der vil være sammenhæng mellem forfald på forpligtelsen og aktiverne relateret til pensionspuljerne.

Betalinger vedrørende uigenkaldelige kredittilsagn og garantier forfalder, såfremt en række forudbestemte betingelser er opfyldt. Sådanne betalingsforpligtelser er medtaget på aftalernes udløbstidspunkt.

Indlån kan sædvanligvis i henhold til aftaler kræves tilbagebetalt med kort varsel. I praksis er indlån imidlertid en stabil finansieringskilde, da modtagne og afgivne betalinger vedrørende indlån i al væsentlighed er på samme niveau.

Ovenstående løbetidsfordeling er foretaget ud fra det tidligste tidspunkt et beløb kan kræves betalt.

Sektion 5

Risikostyring

5.4 Operationel risiko

Ved operationel risiko forstås risiko for tab som følge af uensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Operationel risiko omfatter desuden Modelrisiko, der er risikoen for tab som konsekvens af beslutninger, der hovedsagelig baseres på resultater fra interne modeller. De operationelle risici opstår ved fejl i udviklingen, gennemførelsen eller anvendelsen af sådanne modeller.

De operationelle risici kategoriseres efter de syv risikotyper
Basel III definerer:

- ansættelsesvilkår og sikkerhed på arbejdspladsen
- ekstern svig
- forretningsnedbrud og systemfejl
- intern svig
- kunder, produkter og forretningspraksis
- ordrefvikling/levering og procesforvaltning
- skader på fysiske aktiver

Politik for operationel risiko

Spar Nords bestyrelse har fastlagt en politik for operationel risiko, hvor målet er at skabe overblik over Spar Nords operationelle risici, så antallet af fejl minimeres og tab reduceres.

For at sikre, at det operationelle risikoniveau holdes på et acceptabelt niveau, har Spar Nords bestyrelse defineret en risikoappetit. Identificeres der risici uden for appetitten, foretages der scenarioanalyser, hvor forslag til mitigerende af risikoen kortlægges.

Styring, overvågning og rapportering

Alle aktiviteter i Spar Nord er forbundet med operationel risiko, hvorfor det er en væsentlig opgave at arbejde på at begrænse det operationelle risikoniveau mest muligt.

Operationel risiko styres på tværs af Spar Nord gennem et omfattende system af forretningsgange og kontrolforanstaltninger udarbejdet med henblik på at sikre et optimalt procesmiljø.

Opfølgning og rapportering vedrørende operationel risiko er forankret i Risikostyring, mens ansvaret for håndtering af risiciene ligger hos de forretningsansvarlige enheder samt risikoejerne. Der er således sikret en klar funktionsadskillelse mellem udførelse og kontrol af aktiviteter.

I Spar Nord registreres og kategoriseres tabsgivende hændelser over 10.000 kr., og der foregår løbende registrering af identificerede risici med rapportering til risikoejer, direktionen og bestyrelsen.

Rapporteringen til bestyrelse, direktion og risikoejerne sker kvartalsvis. Risikoejerne modtager orientering om periodens tabshændelser og identifikation af nye risici for det pågældende forretningsområde. Bestyrelse og direktion modtager en opsummering på væsentlige nye risici eller eventuelle opdateringer til eksisterende risici. Dertil modtager de en opgørelse over de samlede tabshændelser.

Der rapporteres særskilt til direktion og bestyrelse, såfremt en faktisk tabshændelse overstiger 5 mio. kr.

Den systematiske registrering og kategorisering af tabshændelser skaber overblik over kilder til tab og erfaringsgrundlag, der benyttes proaktivt i styringen af bankens operationelle risici.

Sektion 5

Risikostyring

5.4.1 Tabshændelser og besvigelser

Spar Nords operationelle tabshændelser fordeler sig primært på risikotyperne "ekstern svig", "kunder, produkter og forretningspraksis" samt "ordreafvikling og procesforvaltning".

Af figuren antal operationelle tabshændelser fordelt på risikotype fremgår, at ekstern svig i 2019 udgjorde 59 % af hændelserne (2018: 55 %), kunder, produkter og forretningspraksis 30 % (2018: 12 %) mens ordreafvikling og procesforvaltning udgjorde 11 % (2018: 33 %).

Størstedelen af de indtrufne tabshændelser består af hændelser med mindre økonomisk effekt, hvor der primært er tale om hændelser vedrørende misbrug af betalingskort og netbanksvindel. De resterende tabshændelser relaterer sig særligt til operationelle fejl i den traditionelle bankdrift.

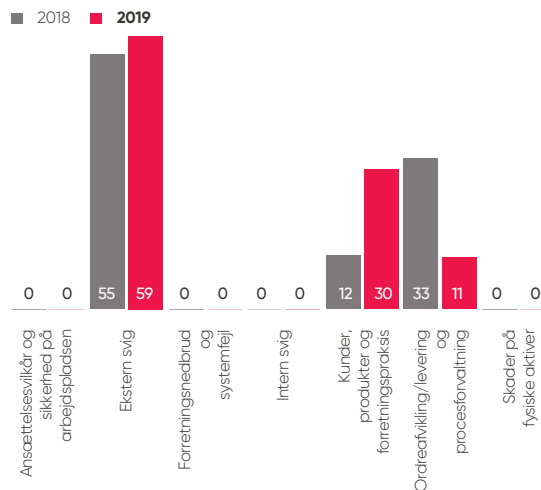
Opgøres bankens operationelle hændelser beløbsmæssigt fordeler tabene i 2019 sig med 48 % på ekstern svig (2018: 86 %), 10 % på forretningsnedbrud og systemfejl (2018: 5 %), 0 % på intern svig (2018: 1 %), 26 % på kunder, produkter og forretningspraksis (2018: 5 %) samt 16 % på ordreafvikling og procesforvaltning (2018: 3 %).

Der er et stort fald i tabsbeløbet relateret til ekstern svig, hvilket kan henføres til en enkeltstående tabshændelse i 2018, der resulterede i et tab på ca. 45 mio. kr., som blev konstateret i januar 2019 og indregnet i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. i 2018.

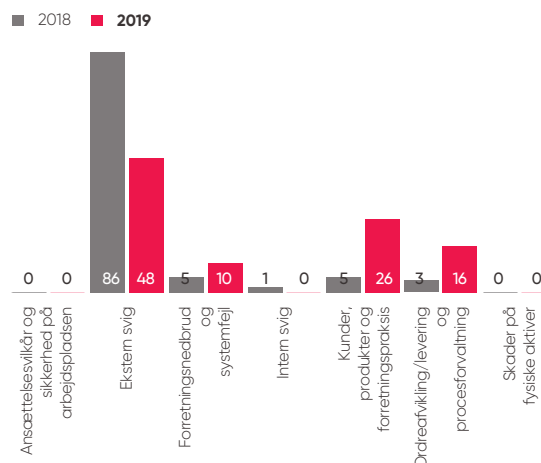
Det samlede tab i 2019 udgør 12 mio. kr. (2018: 57 mio. kr.), hvoraf ekstern svig udgør 6 mio. kr. (2018: 49 mio. kr.).

Med udgangspunkt i den regelmæssige rapportering, som Spar Nords bestyrelse og direktion modtager, er det ledelsens opfattelse, at Spar Nord har et tilfredsstillende niveau af foranstaltninger, der skal imødegå risikoen for at blive ramt af operationelle tab.

Antal operationelle tabshændelser fordelt på risikotype %

Operationelle tabsbeløb fordelt på risikotype %

5.4.2 IT-sikkerhed

Information og informationssystemer er af væsentlig betydning for Spar Nord, og IT-sikkerheden har derfor vital betydning for virksomhedens troværdighed og fortsatte eksistens. Spar Nords IT-sikkerhedsfunktion, direktion og bestyrelse forholder sig løbende til IT-sikkerheden.

IT-sikkerhedsfunktionen arbejder ud fra et besluttet sikkerheds- og risikoniveau med fokus på, at bankens daglige forretninger og aktiviteter til enhver tid er understøttet af en sikker og troværdig IT-infrastruktur. IT-sikkerhedsfunktionen har enterpriseansvar for overholdelse af det vedtagne IT-sikkerhedsniveau samt IT-beredskabet i Spar Nord. IT-sikkerhedsfunktionen medvirker til og kontrollerer, at Spar Nords IT-aktiviteter beskyttes mest muligt imod interne og eksterne trusler. Det er således IT-sikkerhedsfunktionens opgave at sikre efterlevelse af lovgivnings- og sektormæssige krav, Spar Nords egne krav samt kundernes forventninger til Spar Nords efterlevelse af tilgængelighed, fortrolighed og integritet.

Spar Nords arbejde med IT-sikkerhed tager udgangspunkt i lovgivningsmæssige forhold samt hensyn til den løbende drift. Drift af IT-installationer i Spar Nord og hos leverandører skal ske efter dokumenterede driftsplaner og vejledninger. Driften skal være sikker og stabil, hvilket skal sikres gennem størst mulig automatisering og løbende kapacitetstilpasning. Hos leverandører skal dette sikres ved skriftlige aftaler. Arbejdet med IT-sikkerhed inkluderer også udarbejdelse af nødplaner og beredskabsplaner samt periodisk test af beredskabet, der tager sigte på, at en fortsat drift vil kunne sikres på et tilfredsstillende niveau på trods af eventuelle ekstraordinære begivenheder.

For at beskytte Spar Nord mod den stigende trussel på cybersikkerhedsområdet har IT-sikkerhedsfunktionen løbende gennemført awareness-aktiviteter for medarbejderne og deltaget i sektorspecifikke samarbejder for at styrke den interne viden om informationssikkerhed.

Andre noter

Noter	Side
6.1 Overdragelse af finansielle aktiver	137
6.2 Modtagne sikkerheder	137
6.3 Sikkerhedsstillelse og behæftelse	137
6.4 Modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser	138
6.5 Regnskabsmæssig sikring	139
6.6 Retssager	139
6.7 Nærtstående parter	140
6.8 Ledelsens beholdning af aktier	141
6.9 Begivenheder efter balancedagen	141
6.10 Koncernoversigt	141
6.11 Hoved- og nøgletal	142
6.11.1 Nøgletalsdefinitioner	143

Sektion 6

Andre noter

6.1 Overdragelse af finansielle aktiver

Spar Nord har overdraget følgende finansielle aktiver, som fortsat er indregnet i balancen.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Regnskabsmæssig værdi af overtagne finansielle aktiver		
Obligationer i repoforretninger	2.766	1.526
Regnskabsmæssig værdi af tilknyttede finansielle forpligtelser		
Gæld til kreditinstitutter i repoforretninger	2.764	1.519
Skyldig rente	1	0
I alt	2.763	1.519
Nettoposition	-3	-6

Spar Nord har indgået aftaler om salg af værdipapirer som ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger. Når Spar Nord udlåner eller sælger med tilbagekøbsaftale, modtager Spar Nord kontanter eller andre finansielle aktiver ved overførslen af værdipapirerne til modparten. Modparten har lov til at sælge eller genpantsette de værdipapirer, som er udlånt eller solgt i henhold til tilbagekøbsaftalerne, men modparten er forpligtet til at returnere værdipapirerne ved kontraktens udløb. Hvis værdipapirernes værdi stiger eller falder, kan Spar Nord under visse omstændigheder kræve eller afkræves betaling af yderligere

re kontant sikkerhed. Spar Nord har fastsat, at Spar Nord i al væsentlighed beholder alle risici og fordele ved disse værdipapirer, og derfor er indregning af disse ikke ophørt. Derudover indregner Spar Nord en finansiell forpligtelse for kontanter, som er modtaget som sikkerhed.

Spar Nord har ikke indgået aftaler om salg af aktiver, hvor de solgte aktiver ophører med at være indregnet i balancen, men hvor der efter salget er en fortsat involvering.

6.2 Modtagne sikkerheder

I forbindelse med reverse repoforretninger og aftaler om værdipapirlån modtages sikkerhedsstillelse, som i henhold til aftalevilkårene kan sælges eller genpantsettes.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Reverse repoforretninger		
Modtagen sikkerhedsstillelse, som kan genpantsettes eller sælges	9.220	5.705
Heraf genpantset eller solgt	1.851	1.677
Aftaler om værdipapirlån		
Modtagen sikkerhedsstillelse, som kan genpantsettes eller sælges	9	7
Heraf genpantset eller solgt	5	4

6.3 Sikkerhedsstillelse og behæftelse

Sikkerhed stillet i clearingsystemer, hos centrale modparter og andre infrastrukturinstitutioner:

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Indestående clearing	178	169
Afgivet sikkerhedsstillelse for markedsværdien af derivattransaktioner	345	296
Positiv markedsværdi på derivatkontrakter underlagt nettingaftaler	180	193
Afgivet sikkerhedsstillelse som led i salgs- og tilbagekøbsforretninger	2.766	1.526
I alt	3.470	2.184

Aktiver behandles som behæftede, hvis de er stillet som sikkerhed, eller de er genstand for nogen form for aftale for at sikre, agere sikkerhedsstillelse eller kreditstyrke nogen balanceført eller ikke-balanceført transaktion, hvorfra de ikke frit kan trækkes ud. Aktiver, der er stillet som sikkerhed, og som er underlagt restriktioner med hensyn til udtrækning, f.eks. aktiver, hvor det kræver forudgående godkendelse, inden de trækkes ud eller erstattes med andre aktiver, betragtes som behæftede.

Aktiver, som er placeret i faciliteter, der ikke udnyttes, og som frit kan trækkes ud, betragtes ikke som behæftede.

Værdipapirer solgt som led i salg- og tilbagekøbsforretninger (repoforretninger) forbliver i balancen. Modparten har ret til at sælge eller genbelåne de modtagne værdipapirer.

Aktiver stillet som sikkerhed for egne gældsforpligtigelser hos Nationalbanken, danske og udenlandske clearingscentraler samt banker, som banken har CSA-aftaler med, er alle baseret på standardaftaler som normalt bruges mellem finansielle markedsdeltagere.

Sektion 6

Andre noter

6.4 Modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser

Aktiver og forpligtelser modregnes, når koncernen og modparten har en juridisk ret til at modregne og samtidig har aftalt at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig. Positive og negative dagsværdier på derivater med samme modpart modregnes, hvis det er aftalt, at der sker nettoafregning af de kontraktuelle betalinger og der sker daglig kontant betaling eller sikkerhedsstillelse for ændringer i dagsværdien. Master netting agreements og lignende aftaler giver ret til yderligere modregning i forbindelse med en modpart i default, hvilket nedbringer eksponeringen yderligere i forbindelse med en modpart i default, men opfylder ikke kriterierne for regnskabsmæssig modregning i henhold til IFRS.

				Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen		
	Indregnet brutto Mio. kr.	Modregnet Mio. kr.	Nettobeløb indregnet i balancen Mio. kr.	Finansiell sikkerhed Mio. kr.	Kontant sikkerhed Mio. kr.	Nettobeløb Mio kr.
2019						
Finansielle aktiver						
Afledte finansielle instrumenter	898	70	828	180	34	614
Reverse repoforretninger	9.079	0	9.079	9.220	-	-141
I alt	9.978	70	9.908	9.400	34	474
Finansielle passiver						
Afledte finansielle instrumenter	833	278	555	180	336	39
Repoforretninger	2.764	0	2.764	2.764	-	0
I alt	3.598	278	3.320	2.945	336	39
2018						
Finansielle aktiver						
Afledte finansielle instrumenter	930	69	862	193	31	637
Reverse repoforretninger	5.710	0	5.710	5.705	-	5
I alt	6.641	69	6.572	5.898	31	643
Finansielle passiver						
Afledte finansielle instrumenter	817	267	550	193	288	68
Repoforretninger	1.519	0	1.519	1.526	-	-7
I alt	2.336	267	2.069	1.719	288	62

Reverse repoforretninger er i balancen klassificeret som tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker eller Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris. Repoforretninger er i balancen klassificeret som Gæld til kreditinstitutter og centralbanker eller som Indlån og anden gæld.

Repoforretninger og reverse repoforretninger indregnes jævnfør note 6.1 og 6.2 i balancen på bruttobasis.

Sektion 6

Andre noter

6.5 Regnskabsmæssig sikring

Anvendt regnskabspraksis

Spar Nord anvender afledte finansielle instrumenter til sikring af renterisici på fastforrentede aktiver og forpligtelser (dagsværdisikring), som måles til amortiseret kostpris. Sådanne sikringsinstrumenter måles til dagsværdi, og værdiændringer indregnes i kursreguleringer.

Når kriterierne for anvendelse af regnskabsmæssig sikring er opfyldt, reguleres den regnskabsmæssige værdi af de sikrede aktiver og forpligtelser for dagsværdiændringer vedrørende de sikrede risici (dagsværdisikring). Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, amortiseres den akkumulerede værdiregulering af den sikrede post over den resterende løbetid.

2019

Forpligtelser

	Bogført værdi Mio. kr.	Dagsværdi Mio. kr.	Nominel værdi Mio. kr.
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	397	397	400
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter			
Derivater (swapkontrakter)	-3	-3	400

Der har ikke været regnskabsmæssig sikring i 2018.

	Indenfor 1 år Mio. kr.	1 til 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.
Fordelt efter restløbetid			
Nominel værdi af udstedte obligationer til amortiseret kostpris	0	400	0
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter, derivater (syntetisk hovedstol)	0	400	0

Det er Spar Nords strategi, at renterisiko på udstedte obligationer til amortiseret kostpris afdækkes med derivater, hvorved niveauet for Spar Nords samlede rentefølsomhed styres under hensyntagen til den forventede renteutvikling.

Der foretages løbende overvågning af de finansielle forpligtelser, der lever op til kriterierne for sikrede poster. For udstedte obligationer til amortiseret kostpris/dagsværdi foretages der afdækning på tidspunktet for udstedelsen med en renteswap med samme rente- og løbetidsprofil.

Effektiviteten af afdækningen måles løbende.

I nedenstående tabel vises værdireguleringen af sikrede aktiver samt sikrende derivater, som er indregnet under kursreguleringer.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Sikring af fastforrentede aktiver		
Sikrede udstedte obligationer	3	-
Sikrende derivater	-3	-
Resultateffekt	0	-

6.6 Retssager

Spar Nord er part i forskellige retssager. Sagerne vurderes løbende, og der foretages de fornødne hensættelser ud fra en vurdering af risikoen for tab. De verserende retssager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på koncernens økonomiske stilling.

Sektion 6

Andre noter

6.7 Nærtstående parter

	Parter med betydelig indflydelse		Associerede virksomheder		Bestyrelse		Direktion	
	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Lån og lånetilsagn	50	0	15	15	40	44	6	3
Indlån	73	70	31	32	22	26	7	6
Afgivne garantier	-	-	-	-	0	4	-	-
Andre forpligtende aftaler	-	-	-	-	6	15	0	0
Modtagne sikkerheder	151	-	-	-	12	10	-	-
Renteindtægter	-	-	0	0	0	0	0	0
Renteudgifter	0	0	0	0	0	0	0	0
Modtagne gebyrer	0	0	0	0	1	2	0	0
Modtaget udbytte fra kapitalandele	-	-	14	7	-	-	-	-
Øvrige indtægter	1	3	-	-	-	-	-	-
Øvrige udgifter	-	-	-	-	-	-	-	-
Udbetalt udbytte	81	81	0	0	0	0	1	1

Parter med betydelig indflydelse omfatter parter med en ejerandel over 20 % af Spar Nord Bank A/S, eller hvor betydelig indflydelse vurderes at foreligge på anden vis.

Lån og lånetilsagn til parter med betydelig indflydelse omfatter pr. 31.12.19 udnudnyttet lånetilsagn på 50 mio. kr., hvor Spar Nord har modtaget fuld sikkerhed såfremt tilsagnet udnyttes.

Der har ikke været udlån med associerede virksomheder i 2018 og 2019.

Engagementer og transaktioner med bestyrelses- og direktionsmedlemmer omfatter disse parter personlige engagementer samt deres nærtstående personlige engagementer. Engagementer og transaktioner med fratrådte og tiltrådte bestyrelses- og direktionsmedlemmer er indregnet henholdsvis til og med fratrædelsesdatoen samt fra og med tiltrædelsesdatoen.

	Bestyrelse		Direktion	
	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Lån	27	27	3	3
Udnyttede lånetilsagn og kaution	13	16	4	0
Afgivne garantier	0	4	-	-
Lån, lånetilsagn og garantier i alt	40	48	6	3

Rentesatser, udlån	1,00 - 5,00	1,00 - 4,75	2,25 - 2,50	2,25 - 2,50
--------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Der har i årets løb ikke været gennemført transaktioner med Bestyrelse, Direktion eller ledende medarbejdere, bortset fra lønninger og vederlag mv., fondshandel, samt lån og sikkerhedsstillelse. Nærmere oplysninger om bestyrelsens, direktionens samt ledende medarbejders aflønning fremgår af note 2.7.

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer kan opnå lån/kredit på personalemæssige vilkår. Kredit på Mastercard er rentefri for bankens kunder, hvilket også gælder for direktionen og bestyrelsen.

Direktionen og bestyrelsens aktiebeholdninger fremgår af note 6.8.

Transaktioner mellem nærtstående parter i øvrigt, herunder kreditfaciliteter, sker på markedsbaserede vilkår.

Der er ingen kreditforringede engagementer med nærtstående parter.

Nærtstående parter med en besiddelse på mindst 5 % af bankens aktiekapital omfatter pr. ultimo 2019 Spar Nord Fonden, Aalborg med 18,9 % (2018: 18,9 %), Nykredit Realkredit A/S, København med en ejerandel på 11,4 % (2018: 11,4 %).

Eventuelle obligationer udstedt af Spar Nord med status af gæld, efterstillede kapitalindskud eller hybrid kernekapital er ikke medregnet i de anførte mellemværender, idet de nævnte obligationer er ihændehavepapirer. Spar Nord Bank har i disse tilfælde ikke kendskab til kreditors identitet. Besiddelse af aktier i Spar Nord Bank kan være noteret på ihændehave.

Sektion 6

Andre noter

6.8 Ledelsens beholdning af aktier

	2019 Stk.	2018 Stk.
Bestyrelse		
Kjeld Johannesen	80.000	80.000
Per Nikolaj Bukh	27.200	27.200
Lene Aaen	3.835	2.997
Kaj Christiansen	21.100	21.100
Morten Bach Gaardboe	7.505	3.620
Laila Mortensen	0	0
Jannie Skovsen	2.366	8.622
Gitte Holmgaard Sørensen	3.960	2.911
John Sørensen	5.160	5.160
Direktion		
Lasse Nyby	64.332	53.704
John Lundsgaard	79.499	75.319
Lars Møller	82.406	71.931

6.9 Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke indtruffet væsentlige hændelser efter 31.12.19.

6.10 Koncernoversigt

	Aktivitet	Selskabs- kapital ultimo Mio. kr.	Egenkapital ultimo Mio. kr.	Årets resultat Mio. kr.	Ejerandel %
Spar Nord Bank A/S	Bank	1.230	9.761	1.059	-
Dattervirksomhed					
Aktieselskabet Skelagervej 15, Aalborg	Ejendomme	27	327	11	100

Sektion 6

Andre noter

6.11 Hoved- og nøgletal (Finanstilsynets opstilling og nøgletal)

Anvendt regnskabspraksis

Koncernens hoved- og nøgletal (basisindtjening), som fremgår af ledelsesberetningen, kan afvige fra nedenstående opstilling. Sammenhængen mellem basisindtjening og opstillingen nedenfor er vist i note 2.1, forretningssegmenter.

Nøgletalsdefinitioner fremgår af note 6.11.1.

Hovedtal

Mio. kr.	2019	2018	2017	2016	2015
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	2.858	2.730	2.716	2.771	2.861
Kursreguleringer	320	214	381	386	452
Udgifter til personale og administration	1.917	1.859	1.863	1.789	1.768
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	22	173	-7	292	373
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	110	36	32	30	28
Årets resultat	1.059	920	989	838	897
Balance					
Udlån	51.312	44.330	46.747	41.346	38.039
Egenkapital	9.761	9.241	8.975	8.627	7.887
Aktiver i alt	93.113	82.793	80.367	78.473	76.357

Nøgletal

Kapitalgrundlag

Kapitalprocent	18,5	18,0	18,2	17,7	17,0
Kernekapitalprocent	16,1	15,6	16,0	15,6	14,9

Indtjening

Egenkapitalforrentning før skat	%	13,7	12,1	14,2	12,5	14,4
Egenkapitalforrentning efter skat	%	11,1	10,2	11,2	10,2	12,0
Indtjening pr. omkostningskrone		1,64	1,52	1,65	1,47	1,46
Afkastningsgrad	%	1,1	1,1	1,2	1,1	1,2

Markedsrisiko og likviditet

Renterisiko	%	0,6	0,2	0,7	1,2	1,8
Valutaposition	%	1,0	1,4	3,3	3,2	3,4
Valutarisiko	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	%	195	174	187	171	145
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	%	-	-	326,4	308,3	296,1
Udlån i forhold til indlån	%	72,7	67,6	72,7	67,8	65,5

Kreditrisiko

Udlån i forhold til egenkapital		5,3	4,8	5,2	4,8	4,8
Årets udlånsvækst	%	9,1	6,7	6,2	3,6	-4,5
Summen af store eksponeringer	%	83,6	79,2	17,2	14,5	16,1
Årets nedskrivningsprocent		0,1	0,2	0,0	0,5	0,8

Spar Nord Bank aktien

Kr. pr. aktie a 10 kr.

Årets resultat	8,6	7,5	8,1	6,8	7,2
Indre værdi	72	68	66	63	60
Udbytte	3,5	3,5	3,5	5,0	5,0
Børskurs/resultat	7,6	6,9	9,0	11,9	8,5
Børskurs/indre værdi	0,9	0,8	1,1	1,3	1,0

Sektion 6

Andre noter

6.11.1 Nøgletalsdefinitioner

Kapitalprocent *)	Kapitalgrundlag i procent af den samlede risikoeksponering
Kernekapitalprocent *)	Kernekapital i procent af den samlede risikoeksponering
Egentlig kernekapitalprocent *)	Egentlig kernekapital i procent af den samlede risikoeksponering
Egenkapitalforrentning før skat *)	Resultat før skat i procent af gennemsnitlig egenkapital Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo
Egenkapitalforrentning efter skat *)	Resultat efter skat i procent af gennemsnitlig egenkapital Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo
Indtjening pr. omkostningskrone *)	Netto rente- og gebyrindtægter, kursreguleringer, andre driftsindtægter og resultat af kapital-andele i associerede og tilknyttede virksomheder/udgifter til personale og administration, af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver, andre driftsudgifter og nedskrivninger på udlån og tilgodehavender
Afkastningsgrad *)	Resultat efter skat i procent af aktiver i alt
Renterisiko *)	Renterisiko i procent af kernekapital
Valutaposition *)	Valutaindikator 1 i procent af kernekapital
Valutarisiko *)	Valutaindikator 2 i procent af kernekapital
Udlån i forhold til indlån *)	Udlån i procent af indlån
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet *)	Kassebeholdning, anfordringstilgodehavender i Danmarks Nationalbank, fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender i kreditinstitutter og forsikringsselskaber, ubelånte indlånsbeviser udstedt af Danmarks Nationalbank og sikre letsælgelige (børsnoterede) ubelånte værdipapirer i procent af 10 % af reducerede gælds- og garantiforpligtelser
Liquidity Cover Ratio (LCR) *)	Likvide aktiver i procent af nettoværdien af ind- og udgående pengestrømme set over 30 dage i en stress-situation.
Summen af store eksponeringer *) (2017 og tidligere)	Summen af store eksponeringer i procent af kapitalgrundlaget, korrigeret for eksponeringer med kreditinstitutter m.fl. under 150 mio. EUR efter der er taget hensyn til kreditrisikoreduktion og undtagelser mv.
Summen af store eksponeringer *) (fra 2018)	Summen af store eksponeringer (20 største eksponeringer under 175 procent af egentlig kernekapital)
Årets nedskrivningsprocent *)	Årets nedskrivninger på udlån og garantier i procent af udlån+garantier+nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.
Årets udlånsvækst *)	Udlånsvækst fra primo året til ultimo året, eksklusive reverse repoforretninger, i procent.
Udlån i forhold til egenkapital *)	Udlån/egenkapital
Årets resultat pr. aktie *)	Årets resultat efter skat/gennemsnitligt antal aktier i omløb eksklusive egne aktier Gennemsnitlig antal aktier beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo
Indre værdi pr. aktie *)	Aktionærernes egenkapital/antal aktier ekskl. egne aktier Aktionærernes egenkapital beregnes som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse.
Udbytte pr. aktie *)	Foreslået udbytte/antal aktier
Børskurs i forhold til årets resultat pr. aktie *)	Børskurs/årets resultat pr. aktie
Børskurs i forhold til indre værdi *)	Børskurs/indre værdi pr. aktie
Afkast, %	Ultimokurs - ultimokurs året før + udbytte året før + ekstraordinært udbytte i året i procent af ultimokurs året før.
Price earning	Ultimokurs/årets resultat pr. aktie Årets resultat beregnes som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse.
Årets resultat pr. aktie	Årets resultat efter skat / gennemsnitligt antal aktier i omløb eksklusive egne aktier. Gennemsnitlig antal aktier beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo Årets resultat efter skat beregnes som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse.
Årets resultat pr. aktie udvandet	Årets resultat efter skat / gennemsnitligt antal aktier i omløb inklusive udvandingseffekt af aktieoptioner og betingede aktier.

*) Finanstilsynets nøgletalsdefinitioner.

Definition af alternative resultatmål fremgår af side 34 i koncernregnskabet.

145 – 148

- 145 Resultatopgørelse
- 145 Totalindkomstopgørelse
- 146 Balance
- 147 Egenkapitalopgørelse
- 148 Kapitalforhold

Resultatopgørelse

Note		2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
7.2	Renteindtægter	1.702	1.676
7.3	Renteudgifter	129	128
	Nettorenteindtægter	1.573	1.548
	Udbytte af aktier mv.	60	55
7.4	Gebyrer og provisionsindtægter	1.395	1.285
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	169	158
	Nettorente- og gebyrindtægter	2.858	2.730
7.5	Kursreguleringer	320	214
	Andre driftsindtægter	42	202
7.6	Udgifter til personale og administration	1.924	1.865
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	84	57
	Andre driftsudgifter	12	9
	Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	120	50
7.22	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	22	173
	Resultat før skat	1.299	1.092
7.7	Skat	240	171
	Årets resultat	1.060	921
	Fordeles på:		
	Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	1.011	872
	Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	49	49
	Årets resultat	1.060	921
	Foreslået udbytte 3,50 kr. pr. aktie (2018: 3,50 kr. pr. aktie)	431	431
	Reserver for nettoopskrivning efter indre værdis metode	120	50
	Overført resultat	460	391
	I alt anvendt	1.011	872

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	1.060	921
Anden totalindkomst		
Poster, der ikke kan reklassificeres til resultatopgørelsen:		
Regulering vedrørende associerede virksomheder	-6	0
Nettoopskrivning på domicilejendomme	-11	8
Anden totalindkomst efter skat	-17	8
Totalindkomst i alt	1.043	929
Fordeles på:		
Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	994	880
Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	49	49
Totalindkomst i alt	1.043	929

Balance

Aktiver		2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.152	1.029
7.8	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.588	1.400
7.9	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	51.312	44.330
7.10	Obligationer til amortiseret kostpris	16.498	16.160
7.11	Aktier mv.	1.735	1.768
	Kapitalandele i associerede virksomheder	470	333
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	327	317
7.14	Aktiver tilknyttet puljeordninger	17.323	14.772
	Immaterielle aktiver	174	178
	Investeringsejendomme	71	70
	Domicilejendomme	391	418
	Domicilejendomme (leasing)	132	0
7.12	Grunde og bygninger i alt	594	489
7.13	Øvrige materielle aktiver	113	127
	Aktuelle skatteaktiver	57	132
	Aktiver i midlertidig besiddelse	11	9
	Andre aktiver	1.780	1.754
	Periodeafgrænsningsposter	111	121
Aktiver i alt		93.246	82.917
Passiver			
7.15	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	4.062	2.466
7.16	Indlån og anden gæld	53.420	50.897
	Indlån i puljeordninger	17.323	14.772
7.17	Udstedte obligationer til dagsværdi	2.637	0
	Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	960	1.018
	Andre passiver	3.661	2.837
	Periodeafgrænsningsposter	24	20
	Gæld i alt	82.088	72.010
7.18	Hensættelser til udskudt skat	21	173
	Hensættelser til tab på garantier	40	80
	Andre hensatte forpligtelser	13	81
	Hensatte forpligtelser i alt	75	334
7.19	Efterstillede kapitalindskud	1.322	1.332
	Forpligtelser i alt	83.484	73.676
	Aktiekapital	1.230	1.230
	Opskrivningshenlæggelser	86	97
	Lovpligtige reserver	0	0
	Foreslået udbytte	431	431
	Overført overskud	7.155	6.622
	Aktionæernes egenkapital	8.901	8.380
	Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	860	861
	Egenkapital i alt	9.761	9.241
	Passiver i alt	93.246	82.917
	Ikke balanceførte poster		
	Eventualaktiver	16	13
7.20	Eventualforpligtelser	14.766	12.092
7.21	Andre forpligtende aftaler	515	578

Kapitalforhold

Egenkapitalopgørelse

	Aktie- kapital Mio. kr.	Op- skrivnings- henlæg- gelse Mio. kr.	Lovpligtige reserver Mio. kr.	Foreslået udbytte Mio. kr.	Overført overskud Mio. kr.	Aktio- nærer i Spar Nord Bank A/S Mio. kr.	Hybrid kerne- kapital Mio. kr.	Egen- kapital i alt Mio. kr.
Egenkapital 31.12.18	1.230	97	0	431	6.622	8.380	861	9.241
Amortisering yderligere gebyrer og modtagne provisioner	-	-	-	-	-40	-40	0	-40
Egenkapital 01.01.19	1.230	97	0	431	6.582	8.340	861	9.201
Totalindkomst i 2019								
Årets resultat	-	-	120	431	460	1.011	49	1.060
Anden totalindkomst								
Regulering vedrørende associerede virksomheder	-	-	-110	-	104	-6	-	-6
Regulering vedrørende tilknyttede virksomheder	-	-	-11	-	11	0	-	0
Nettoopskrivning på ejendomme	-	-11	-	-	0	-11	-	-11
Anden totalindkomst i alt	0	-11	-120	0	115	-17	0	-17
Totalindkomst i alt	0	-11	0	431	575	994	49	1.043
Transaktioner med ejere								
Renter betalt på hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Udbetalt udbytte	-	-	-	-431	-	-431	-	-431
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	0	0	-	0
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-372	-372	-1	-373
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	369	369	-	369
Transaktioner med ejere i alt	0	0	0	-431	-2	-433	-50	-483
Egenkapital 31.12.19	1.230	86	0	431	7.155	8.901	860	9.761
Egenkapital 31.12.17								
	1.230	90	0	431	6.364	8.114	861	8.975
Ændring i regnskabspraksis, IFRS 9	-	-	-	-	-195	-195	0	-195
Egenkapital 01.01.18	1.230	90	0	431	6.169	7.919	861	8.780
Totalindkomst i 2018								
Årets resultat	-	-	50	431	391	872	49	921
Anden totalindkomst								
Regulering vedrørende associerede virksomheder	-	-	50	-	-49	0	-	0
Modtaget udbytte fra tilknyttede virksomheder	-	-	-100	-	100	0	0	0
Nettoopskrivning på ejendomme	-	7	-	-	1	8	-	8
Anden totalindkomst i alt	0	7	-50	0	52	9	0	9
Totalindkomst i alt	0	7	0	431	443	880	49	929
Transaktioner med ejere								
Renter betalt på hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Udbetalt udbytte	-	-	-	-431	-	-431	-	-431
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	0	0	-	0
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-295	-295	-	-295
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	294	294	0	295
Skat	-	-	-	-	11	11	-	11
Transaktioner med ejere i alt	0	0	0	-431	11	-420	-49	-469
Egenkapital 31.12.18	1.230	97	0	431	6.622	8.380	861	9.241

Aktiekapitalen består ultimo 2019 af 123.002.526 aktier a 10 kr. (2018: 123.002.526 aktier a 10 kr.). Banken har kun en aktieklassse.

Ingen aktier er tildelt særlige rettigheder. Der er ingen begrænsning i omsætteligheden og ingen stemmeretsbegrænsning.

Kapitalforhold

Egne aktier

2019

2018

Beholdning af egne aktier

Antal aktier, stk.	79.179	37.565
Nominel værdi, mio. kr.	1	0
Dagsværdi, mio. kr.	5	2
Procent af aktiekapital	0,1	0,0

Beholdning af egne aktier, dagsværdi, mio. kr.

Beholdning primo	2	3
Køb af egne aktier	372	295
Salg af egne aktier	369	294
Kursregulering	1	-1
Beholdning ultimo	5	2

Beholdningen af egne aktier anvendes til handel med kunder.

Kapitalgrundlag

2019
Mio. kr.

2018
Mio. kr.

Egenkapital	9.761	9.241
Indfasning af IFRS 9	188	206
Hybrid kernekapital indregnet i egenkapitalen	860	861
Foreslået udbytte	431	431
Immaterielle aktiver	143	146
Øvrige primære fradrag	47	48
Fradrag for summen af kapitalandele < 10 %	205	376
Fradrag for summen af kapitalandele > 10 %	71	35
Egentlig kernekapital	8.192	7.549
Hybrid kernekapital *)	843	843
Øvrige fradrag	3	5
Kernekapital	9.032	8.387
Efterstillede kapitalindskud, ekskl. hybrid kernekapital *)	1.308	1.314
Øvrige fradrag	5	10
Kapitalgrundlag	10.335	9.691
Vægtet risikoeksponering med kreditrisiko mv.	47.198	44.155
Vægtet risikoeksponering med markedsrisiko	3.340	4.125
Vægtet risikoeksponering med operationel risiko	5.519	5.639
Den samlede risikoeksponering	56.057	53.919
Egentlig kernekapitalprocent	14,6	14,0
Kernekapitalprocent	16,1	15,6
Kapitalprocent	18,4	18,0

*) Maksimal beholdning af egne obligationer mv. er fratrukket.

Noter moderselskab

Note	Side
7.1 Anvendt regnskabspraksis	150
7.2 Renteindtægter	150
7.3 Renteudgifter	150
7.4 Gebyrer og provisionsindtægter	151
7.5 Kursreguleringer	151
7.6 Udgifter til personale og administration	151
7.6.1 Revisionshonorar	151
7.7 Skat	152
7.8 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	152
7.9 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	153
7.10 Obligationer til dagsværdi	153
7.11 Aktier mv.	153
7.12 Grunde og bygninger	154
7.12.1 Investeringsjendomme	154
7.12.2 Domicilejendomme	154
7.12.3 Domicilejendomme, leasing	154
7.13 Øvrige materielle aktiver	154
7.14 Puljeordninger	155
7.15 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	155
7.16 Indlån og anden gæld	155
7.17 Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	155
7.18 Hensættelser til udskudt skat	156
7.19 Efterstillede kapitalindskud	156
7.20 Eventualforpligtelser	157
7.21 Andre forpligtende aftaler	157
7.22 Risikostyring	157
7.23 Kreditrisiko	158
7.23.1 Udlån til amortiseret kostpris og udnyttet maksimum og lånetilsagn	158
7.23.2 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	160
7.23.3 Garantier	161
7.24 Regnskabsmæssig sikring	162
7.25 Nærtstående parter	163
7.26 Hoved- og nøgletal	165

Sektion 7

Noter moderselskab

§ 7.1 Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for moderselskabet Spar Nord Bank A/S aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for Kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (Regnskabsbekendtgørelsen).

Reglerne omkring indregning af leasingaktiver jævnfør Regnskabsbekendtgørelsen er førtidsimplementeret, hvor koncerninterne leasingaktiver (domicilejendomme, leasing) ikke indregnes.

Moderselskabets anvendte regnskabspraksis er, med undtagelse af ovenstående, identisk med koncernens anvendte regnskabspraksis.

For en beskrivelse af anvendt regnskabspraksis og ændringer hertil, henvises til anvendt regnskabspraksis i koncernens noter, herunder effekten i forbindelse med overgangen til IFRS 16 pr. 1. januar 2019 i koncernens note 1.1.3.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles til forholdsmæssig andel af indre værdi på balancedagen med til-læg af regnskabsmæssig værdi af erhvervet goodwill.

Forskellen mellem egenkapital og resultat i koncernen og mo-derselskabet kan henføres til, at ejendomme i datterselskaber er klassificeret som investeringsejendomme, men i koncernen betragtes som domicilejendomme. Forskellen består af netto af- og nedskrivninger herpå, se nedenfor.

	Resultat		Egenkapital	
	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Spar Nord koncernen	1.059	920	9.761	9.241
Netto af- og nedskrivninger, koncerndomicilejendomme	1	1	0	0
Spar Nord moderselskab	1.060	921	9.761	9.241

7.2 Renteindtægter

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-2	0
Udlån og andre tilgodehavender	1.519	1.557
Obligationer	82	66
Valutakontrakter	-12	9
Rentekontrakter	-8	-31
Afledte finansielle instrumenter i alt	-19	-22
Øvrige renteindtægter	4	1
Renteindtægter i alt efter modregning af negative renteindtægter	1.584	1.603
Negative renteindtægter modregnet i renteindtægter	39	37
Negative renteudgifter modregnet i renteudgifter	80	36
Renteindtægter i alt før modregning af negative renteindtægter	1.702	1.676
Heraf udgør renteindtægter fra reverse repoforretninger vedrørende		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-11	-10
Udlån og andre tilgodehavender	-28	-27

Negative renteindtægter udgør 39 mio. kr. (2018: 37 mio. kr.) og vedrører repoforretninger.

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 2.3 i koncernregnskabet.

I ovenstående tabel er negative renteindtægter modregnet i renteindtægter. I resultatopgørelsen er negative renteindtægter præsenteret som renteudgifter, og negative renteudgifter er præsenteret som renteindtægter.

7.3 Renteudgifter

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Kreditinstitutter og centralbanker	14	5
Indlån og anden gæld	-41	7
Udstedte obligationer	2	0
Efterstillede kapitalindskud	34	42
Øvrige renteudgifter	2	1
Renteudgifter i alt efter modregning af negative renteudgifter	10	54
Negative renteudgifter modregnet i renteudgifter	80	36
Negative renteindtægter modregnet i renteindtægter	39	37
Renteudgifter i alt før modregning af negative renteudgifter	129	128
Heraf udgør renteudgifter fra repoforretninger vedrørende		
Kreditinstitutter og centralbanker	-12	-11
Indlån og anden gæld	-2	0

Negative renteudgifter udgør 80 mio. kr. (2018: 36 mio. kr.) og vedrører dels indlån og dels repoforretninger.

senteret som renteindtægter, og negative renteindtægter er præsenteret som renteudgifter.

I ovenstående tabel er negative renteudgifter modregnet i renteudgifter. I resultatopgørelsen er negative renteudgifter præ-

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 2.3 i koncernregnskabet.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.4 Gebyrer og provisionsindtægter

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Værdipapirhandel og depoter	417	418
Betalingsformidling	168	171
Lånesagsgebyrer	600	512
heraf kreditforeninger	430	394
Garantiprovision	27	27
Øvrige gebyrer og provisioner	183	157
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	1.395	1.285
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter i alt	169	158
Nettogebyrer og -provisionsindtægter i alt	1.225	1.127

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 2.4 i koncernregnskabet.

7.5 Kursreguleringer

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	3	-2
Obligationer	74	-16
Aktier mv.	141	168
Valuta	58	56
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	44	8
Aktiver tilknyttet puljeordninger	1.926	-1.133
Indlån i puljeordninger	-1.926	1.133
Øvrige forpligtelser	0	0
Kursreguleringer i alt	320	214

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 2.5 i koncernregnskabet.

7.6 Udgifter til personale og administration

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Personaleudgifter	1.218	1.152
Administrationsudgifter	706	712
Udgifter til personale og administration i alt	1.924	1.865

Lønninger	975	918
Pensioner	111	106
Udgifter til social sikring	132	128
Personaleudgifter i alt	1.218	1.152

Heraf udgør lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion

Bestyrelsen	4,0	3,8
Direktionen	12,5	12,0
Samlet vederlag	16,5	15,8

For yderligere oplysninger om vederlag mv. til bestyrelsen, direktionen og væsentlige risikotagere henvises til note 2.7 i koncernregnskabet.

Antal beskæftigede

Det gns. antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	1.535	1.524
--	-------	-------

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 2.7 og note 2.8 i koncernregnskabet.

7.6.1 Revisionshonorar

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed	1,4	2,2
Honorar til andre revisionsvirksomheder for andre ydelser end revision	0,7	0,7
Revisionshonorar i alt	2,1	3,0

Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed kan specificeres således:

Lovpligtig revision	0,9	0,9
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0,2	0,5
Skatte- og momsmæssig rådgivning	0,0	0,0
Andre ydelser	0,3	0,8
Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed i alt	1,4	2,2

Sektion 7

Noter moderselskab

7.7 Skat

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Skat af årets resultat	240	171
Skat af anden totalindkomst	0	0
Skat af ændringer i egenkapitalen	-11	-66
Skat i alt	228	105

Skat af årets resultat fremkommer således:

Aktuel skat	380	130
Udskudt skat, året	-141	34
Efterregulering af udskudt skat, tidligere år	-1	3
Efterregulering af tidligere års aktuelle skat	1	4
Skat af årets resultat	240	171

Effektiv skatteprocent kan forklares således:

Aktuel skatteprocent	22,0	22,0
Resultat af kapitalandele og kursregulering af aktier, %	-3,2	-4,4
Ikke fradragsberettigede omkostninger og ikke-skattepligtige indtægter, %	-0,4	-2,7
Regulering tidligere års skatter, %	0,0	0,7
Effektiv skatteprocent i alt	18,4	15,6

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 2.10 i koncernregnskabet.

7.8 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	1.588	1.400
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt	1.588	1.400

Fordelt efter restløbetid

Anfordringstilgodehavender	279	172
Til og med 3 måneder	1.309	1.228
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	0
Over 1 år og til og med 5 år	0	0
Over 5 år	0	0
I alt	1.588	1.400

Heraf udgør reverse repoforretninger	924	931
--------------------------------------	-----	-----

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.1 i koncernregnskabet.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.9 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Udlån, reverse repoforretninger	8.155	4.779
Udlån, bank- og leasingaktiviteter	43.157	39.551
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris i alt	51.312	44.330

Fordelt efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	1.297	1.126
Til og med 3 måneder	9.464	5.731
Over 3 måneder og til og med 1 år	19.057	16.734
Over 1 år og til og med 5 år	8.494	8.048
Over 5 år	13.000	12.691
I alt	51.312	44.330

Bruttoudlån og garantier fordelt på sektorer og brancher i %

Offentlige myndigheder	1,8	0,1
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	4,3	5,3
Industri og råstofudvinding	4,4	4,8
Energiforsyning	2,5	2,7
Bygge- og anlæg	3,7	4,5
Handel	6,2	6,8
Transport, hoteller og restauranter	3,9	3,7
Information og kommunikation	0,4	0,4
Finansiering og forsikring	16,8	13,8
Fast ejendom	10,8	10,3
Øvrige erhverv	5,5	6,1
Erhverv i alt	58,6	58,4
Private	39,6	41,5
I alt	100,0	100,0

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.2 i koncern-regnskabet.

7.10 Obligationer til dagsværdi

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Realkreditobligationer	14.420	13.762
Statsobligationer	723	716
Øvrige obligationer	1.354	1.681
Obligationer til dagsværdi i alt	16.498	16.160

Heraf efterstillede tilgodehavender	41	47
-------------------------------------	----	----

Alle obligationer indgår i Bankens handelsbeholdning.

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.3 i koncern-regnskabet.

7.11 Aktier

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på NASDAQ Copenhagen A/S	146	138
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser	41	39
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	1.548	1.590
Aktier mv. i alt	1.735	1.768

Værdipapirer, der ikke indgår i Spar Nords handelsbeholdning, måles til dagværdi med værdiændringer i resultatopgørelsen ved anvendelse af muligheden herfor i dagsværdioptionen.

Værdipapirerne indgår i en portefølje der styres og hvis afkast måles baseret på dagsværdier i overensstemmelse med en dokumenteret risikostyrings- og investeringsstrategi.

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.3 i koncern-regnskabet.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.12 Grunde og bygninger

7.12.1 Investeringsejendomme

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Dagsværdi primo	70	70
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	0	0
Afgang i årets løb	0	0
Urealiseret dagsværdiregulering	1	0
Dagsværdi ultimo	71	70

Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagværdi, % 5,5 - 9,0 5,8 - 9,0

Ved måling af investeringsejendomme (niveau 3 i dagsværdihierarkiet) er dagsværdimodellen valgt. Investeringsejendomme består hovedsageligt af erhvervslejemål. Lejeaftalernes bindingsperioder er for Spar Nord maksimalt 20 år.

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.7.1 i koncernregnskabet.

7.12.2 Domicilejendomme

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Omvurderet værdi primo	418	384
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	9	31
Afgang i årets løb	18	6
Afskrivninger	15	14
Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst	-11	8
Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen	-2	2
Andre ændringer, inkl. ejendomme overført til aktiver i midlertidig besiddelse	9	13
Omvurderet værdi ultimo	391	418

Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagværdi, % 5,8 - 9,0 5,8 - 9,0

Ved måling af domicilejendomme (niveau 3 i dagsværdihierarkiet) anvendes dagsværdimodellen. Dagsværdien er fastsat med udgangspunkt i observerbare priser og andre værdiansættelsesmetoder.

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.7.1 i koncernregnskabet.

Ekstern vurdering fra ejendomsmægler er indhentet for alle ejendomme til understøttelse af dagsværdien, herunder de anvendte lejepriser og forrentningsprocenter.

7.12.3 Domicilejendomme, leasing

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Balance primo	0	-
Effekt ved overgang primo	111	-
Reguleret balance primo	111	-
Tilgang	0	-
Afgang	1	-
Genmåling af leasingforpligtelse	46	-
Årets afskrivninger	24	-
Balance ultimo	132	-

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.7.1 i koncernregnskabet.

7.13 Øvrige materielle aktiver

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	365	384
Tilgang	37	49
Afgang	45	68
Samlet anskaffelsespris ultimo	357	365
Af- og nedskrivninger primo	238	266
Årets af- og nedskrivninger	36	36
Årets tilbageførte af- og nedskrivninger	30	63
Af- og nedskrivninger ultimo	244	238
Regnskabsmæssig værdi ultimo	113	127

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.7.2 i koncernregnskabet.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.14 Puljeordninger

	Pensions- puljer 2019 Mio. kr.	Øvrige puljer 2019 Mio. kr.	I alt 2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Aktiver				
Kontantindestående	676	7	684	659
Obligationer	5.976	72	6.048	5.395
Aktier mv.	7.045	85	7.129	6.913
Investeringsforeningsandele	3.385	44	3.429	1.765
Andre aktiver	33	0	34	40
Aktiver i alt	17.115	208	17.323	14.772
Passiver				
Samlet indlån	17.115	208	17.323	14.772
Passiver i alt	17.115	208	17.323	14.772

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.5 i koncern-regnskabet.

7.15 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Gæld til centralbanker	94	35
Gæld til kreditinstitutter	3.968	2.431
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	4.062	2.466

Fordelt efter restløbetid

På anfordring	283	288
Til og med 3 måneder	3.753	2.151
Over 3 måneder og til og med 1 år	27	0
Over 1 år og til og med 5 år	0	27
Over 5 år	0	0
I alt	4.062	2.466

Heraf udgør repoforretninger	2.764	1.519
------------------------------	-------	-------

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.9 i koncern-regnskabet.

7.16 Indlån og anden gæld

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
På anfordring	48.649	45.975
Med opsigelsesvarsel	1.651	1.418
Tidsindskud	40	299
Særlige indlånsformer	3.078	3.204
Indlån og anden gæld i alt	53.420	50.897

Fordelt efter restløbetid

På anfordring	48.649	45.975
Til og med 3 måneder	1.521	1.380
Over 3 måneder og til og med 1 år	140	89
Over 1 år og til og med 5 år	562	79
Over 5 år	2.547	3.374
I alt	53.420	50.897

Heraf udgør repoforretninger	0	0
------------------------------	---	---

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.10 i koncern-regnskabet.

7.17 Udstedte obligationer til amortiseret kostpris

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Fordelt efter kontraktuel restløbetid		
På anfordring	-	-
Til og med 3 måneder	0	0
Over 3 måneder og til og med 1 år	1	0
Over 1 år og til og med 5 år	2.636	0
Over 5 år	0	0
I alt	2.637	0

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 4.8 i koncern-regnskabet.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.18 Hensættelser til udskudt skat

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Primo	173	137
Årets udskudte skat indregnet i årets resultat	-142	37
Årets udskudte skat indregnet i anden totalindkomst	0	0
Årets udskudte skat indregnet i ændringer i egenkapitalen	-11	0
Ultimo	21	173

Ændringer i udskudt skat	Primo Mio. kr.	Indregnet i årets resultat Mio. kr.	Indregnet i anden total- indkomst mv. Mio. kr.	Ultimo Mio. kr.
2019				
Immaterielle aktiver	29	0	0	30
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	176	-151	0	26
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-17	0	-11	-29
Gæld og efterstillede kapitalindskud	3	9	0	12
Hensættelser til forpligtelser	-13	0	0	-13
Genbeskatningssaldo	4	0	0	4
Andet	-8	0	0	-8
I alt	173	-142	-11	21
2018				
Immaterielle aktiver	29	1	0	29
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	131	45	0	176
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-18	1	0	-17
Gæld og efterstillede kapitalindskud	15	-13	0	3
Hensættelser til forpligtelser	-17	4	0	-13
Genbeskatningssaldo	4	0	0	4
Andet	-7	-1	0	-8
I alt	137	37	0	173

Alle udskudte skatteforpligtelser er indregnet i balancen.

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.12 i koncernregnskabet.

De midlertidige forskelle i 2019 og 2018 vedrørende kildeartsbe-
grænset ejendomsstab er opstået ved realisation af ejendoms-
me.

7.19 Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud er gældsforpligtelser i form af sup-
plerende kapital, som i tilfælde af bankens likvidation eller kon-
kurs først fyldstgøres efter de almindelige kreditorkrav. Før-
tidsindfrielse af efterstillede kapitalindskud skal godkendes af
Finanstilsynet. Efterstillede kapitalindskud medregnes i kapital-
grundlaget mv. i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Udstedelser af hybrid kernekapital under CRR med uendelig lø-
betid og hvor betaling af ydelser og renter er frivillig, behandles
regnskabsmæssigt som egenkapital. Der henvises til note 4.6 i
koncernregnskabet for yderligere information herom.

Spar Nord Bank er låntager på alle lån.

Valuta	Note	Hovedstol Mio.	Rentesats	Modtaget	Forfald	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
DKK	a	350	CIBOR6 + 2,40 %	2018	29.05.29	349	348
DKK	b	150	2,9298 %	2018	29.05.29	149	149
DKK	c	400	2,5348 %	2018	19.06.28	400	400
SEK	d	600	STIBOR3 + 2,50 %	2017	18.10.27	428	434
Supplerende kapitalindskud i alt						1.326	1.332
Beholdning af egne obligationer vedrørende efterstillede kapitalindskud						-5	0
Efterstillede kapitalindskud i alt						1.322	1.332
Renter til efterstillede kapitalindskud						33	40
Omkostninger ved optagelse af efterstillede kapitalindskud						1	1

a Lånet kan indfries fra 29.05.24. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR6 + 2,40 % i margin.

b Lånet kan indfries fra 29.05.24. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR6 + 2,40 % i margin.

c Lånet kan indfries fra 19.06.23. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR3 + 2,10 % i margin.

d Lånet kan indfries fra 18.10.22. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til STIBOR3 + 2,50 % i margin.

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 4.7 i koncernregnskabet.

7.20 Eventualforpligtelser

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Finansgarantier	5.482	4.184
Tabsgarantier for realkreditlån	5.458	5.388
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	3.121	1.708
Øvrige eventualforpligtelser	705	812
Eventualforpligtelser i alt	14.766	12.092

Finansgarantier omfatter primært betalingsgarantier.

Tabsgarantier for realkreditlån er ydet for den yderste risiko af realkreditlån til private og til erhvervsjendomme. Der er modregningsret i fremtidige indtægter vedrørende Totalkredit og DLR.

Tinglysnings- og konverteringsgarantier stilles i forbindelse med tinglysningsmæssige ekspeditioner ved hjemtagelse og konverteringer af realkreditlån.

Øvrige eventualforpligtelser vedrører primært arbejdsgarantier og remburs.

I forhold til direktionens opsigelsesvarsel og godtgørelse i forbindelse hermed, henvises til note 2.7 i koncernregnskabet.

Spar Nord er sambeskattet med sit danske datterselskab i Spar Nord koncernen. Som administrationsselskab hæfter Spar Nord ubegrænset og solidarisk med datterselskabet i sambeskatningen for danske selskabsskatter. Som følge af indbetaling af acontoskat er der ingen skyldige skatter pr. 31.12.19 og 31.12.18. Tilgodehavende selskabsskatter inden for sambeskatningskredsen udgør 54 mio. kr. pr. 31.12.19 (2018: 130 mio. kr.). Eventuelle korrektioner af den skattepligtige sambeskatningsindkomst vil kunne medføre, at moderselskabets hæftelse udgør et større beløb.

Spar Nord har afsat udskudt skatteforpligtelse af genbeskatningssaldo relateret til den internationale sambeskatning.

Banken deltager i de nationale afviklingsordninger, hvor der betales separate bidrag til Garantiformuen og Afviklingsformuen.

Garantiformuen dækker indskyders berettigede indskud i banken under 100.000 EUR (§9, stk. 1). Banken har for 2019 ikke betalt til Garantiformuen, da formuen her overstiger målniveauet på 0,8% af de dækkede indlån i sektoren. Banken kan blive opkrævet bidrag, såfremt Garantiformuen fremadrettet vil udgøre mindre end 0,8% af de dækkede indlån i sektoren.

Afviklingsformuen dækker omkostninger ved en eventuel afvikling af institutter under Finansiell Stabilitet. Bankens bidrag til Afviklingsformue beregnes på baggrund af bankens pro rata andel af sektorens samlede passiver fratrukket kapitalgrundlaget og dækkede indlån under Garantiformuen, reguleret med en risikojusteringsfaktor. Bankens omkostning til Afviklingsformuen for 2019 udgør 7 mio. kr. (2018: 8 mio. kr.).

Der er usikkerhed om den beløbsmæssige størrelse af eventualforpligtelser og eventuelle forfaldstidspunkter, hvorfor der ikke er oplyst herom.

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.14.2 i koncernregnskabet.

7.21 Andre forpligtende aftaler

Andre forpligtende aftaler på 515 mio. kr. (2018: 578 mio. kr.) består af leasingforpligtelser, hvor Spar Nord Bank er leasingtager samt forpligtelse til betaling af udtrædelsesgodtgørelse ved eventuel udtræden af BEC. Der henvises til koncernregnskabet note 3.14.2 for en beskrivelse heraf.

For anvendt regnskabspraksis henvises til note 3.14.2 i koncernregnskabet.

7.22 Risikostyring

Spar Nord er eksponeret over for forskellige risikotyper, hvoraf de vigtigste er:

- **Kreditrisiko:** Risiko for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser.
- **Markedsrisiko:** Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af Spar Nords aktiver og forpligtelser ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene.
- **Likviditetsrisiko:** Risiko for tab som følge af, at Spar Nords betalingsforpligtelser ikke kan honoreres ved hjælp af de normale likviditetsreserver.
- **Operationel risiko:** Risiko for økonomiske tab som følge af fejl i interne processer, menneskelige fejl, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder.

En beskrivelse af de finansielle risici samt politikker og mål for styringen af finansielle risici vedrørende kredit-, markeds-, likviditetsrisici og operationelle risici, fremgår af koncernregnskabet note 5.1, 5.2, 5.3 og 5.4.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.23 Kreditrisiko

7.23.1 Udlån til amortiseret kostpris og uudnyttet maksimum og lånetilsagn

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger	52.764	46.118
Uudnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger	23.412	22.327
Nedskrivninger på udlån og hensættelser på uudnyttet maksimum	1.462	1.865
Regnskabsmæssig værdi	74.715	66.581

Efterfølgende tabeller viser kreditkvaliteten og eksponeringer for nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til anvendt regnskabspraksis i note 5.1.1 i koncernregnskabet.

Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger, opdelt i ratinggrupper

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Ratinggruppe 1	7.967	17	0	7.985
Ratinggruppe 2	7.358	156	0	7.514
Ratinggruppe 3	8.180	1.592	0	9.772
Ratinggruppe 4	4.453	1.657	0	6.110
Ratinggruppe 5	1.014	698	0	1.711
Ratinggruppe 6	286	587	1	874
Ratinggruppe 7	153	452	0	605
Ratinggruppe 8	85	410	0	495
Ratinggruppe 9	0	432	8	440
Default	86	465	1.871	2.422
Ej rated	1.249	1	0	1.250
Reverse repoforretninger	8.155	0	0	8.155
SparXpres	533	38	70	641
Leasing	4.254	487	49	4.790
I alt	43.773	6.992	1.999	52.764

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Ratinggruppe 1	5.816	23	0	5.839
Ratinggruppe 2	6.826	151	1	6.978
Ratinggruppe 3	5.517	1.834	1	7.352
Ratinggruppe 4	4.170	2.522	2	6.694
Ratinggruppe 5	1.357	1.204	0	2.560
Ratinggruppe 6	360	847	1	1.208
Ratinggruppe 7	73	659	0	731
Ratinggruppe 8	75	230	2	307
Ratinggruppe 9	2	165	11	179
Default	2	86	2.934	3.022
Ej rated	1.796	33	0	1.830
Reverse repoforretninger	4.779	0	0	4.779
SparXpres	0	558	142	700
Leasing	0	3.788	150	3.938
I alt	30.773	12.100	3.245	46.118

Uudnyttet kreditmaksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser, opdelt i ratinggrupper

Ratingopdeling af Spar Nords uudnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser følger i al væsentlighed ratingopdelingen for udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger som anført ovenfor, hvortil der henvises.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til beskrivelse i note 5.1.1.

Sektion 7

Noter moderselskab

Nedskrivninger og hensættelser til tab

Analyse af ændringer i nedskrivninger og hensættelser til tab i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 5.1.6 i koncernregnskabet.

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
2019					
Nedskrivninger primo, udlån til amortiseret kostpris	89	298	1.402	1.789	-
Nedskrivninger primo, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	4	4	69	76	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	46	51	150	247	247
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfrieede konti	-16	-37	-145	-199	-199
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	195	-149	-46	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	-15	157	-141	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	-2	-8	10	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-163	-25	208	19	19
Ændring i nedskrivninger som følge af modelændringer og risikoparametre, netto	0	-30	0	-30	-30
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	0	0	-463	-463	-
Andre bevægelser (rentekorrektion mv.)	0	0	21	21	-
Tab uden forudgående nedskrivninger	-	-	-	-	88
Indtægtsført på tidligere afskrevne fordringer	-	-	-	-	-65
Nedskrivninger og hensættelser til tab ultimo	137	261	1.064	1.462	61
Nedskrivninger ultimo, udlån til amortiseret kostpris	134	258	1.061	1.453	128
Nedskrivninger ultimo, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	3	3	3	9	-67
Nedskrivninger og hensættelser til tab ultimo	137	261	1.064	1.462	61

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
2018					
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9, udlån til amortiseret kostpris	79	279	1.433	1.791	-
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	4	5	12	21	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	28	37	92	157	157
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfrieede konti	-10	-29	-82	-121	-121
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	139	-63	-76	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	-16	45	-28	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	-9	-37	46	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-122	65	181	124	124
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	0	0	-139	-139	-
Andre bevægelser (rentekorrektion mv.)	0	0	33	33	-
Tab uden forudgående nedskrivninger	-	-	-	-	80
Indtægtsført på tidligere afskrevne fordringer	-	-	-	-	-77
Nedskrivninger og hensættelser til tab ultimo	92	302	1.470	1.865	162
Nedskrivninger 31.12.18 under IFRS 9, udlån til amortiseret kostpris	89	298	1.402	1.789	107
Nedskrivninger 31.12.18 under IFRS 9, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	4	4	69	76	55
Nedskrivninger og hensættelser til tab ultimo	92	302	1.470	1.865	162

Ændringen i nedskrivninger af porteføljen er drevet af en stigning i bruttoudlån og bevægelser mellem stadierne som illustreret i tabellen der er et resultat af ændring i kundernes kreditrisiko. Herudover er nedskrivningerne påvirket af ændringer af makroøkonomiske faktorer samt forbedringer for landbruget jævnfør note 5.1.3 i koncernregnskabet.

Tallene angående nyoprettede og indfrieede konti kan indeholde administrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

Tab uden forudgående nedskrivninger er udtryk for Spar Nords tabsførte udlån, hvor det konstaterede tab er større end nedskrivningerne primo året.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.23.2 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger	1.588	1.400
Nedskrivninger	1	0
Regnskabsmæssig værdi	1.588	1.400

Efterfølgende tabeller viser kreditkvaliteten og eksponeringer før nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til anvendt regnskabspraksis i note 5.1.1 i koncernregnskabet.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Kreditinstitutter	1.588	0	0	1.588
Centralbanker	0	0	0	0
I alt	1.588	0	0	1.588

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Kreditinstitutter	1.400	0	0	1.400
Centralbanker	0	0	0	0
I alt	1.400	0	0	1.400

Nedskrivninger

Analyse af ændringer i nedskrivninger i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 5.1.6 i koncernregnskabet.

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Nedskrivninger primo	0	0	0	0	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	1	0	0	1	1
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfriede konti	0	0	0	0	0
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-1	0	0	-1	-1
Nedskrivninger ultimo	1	0	0	1	0

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9	1	0	0	1	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	1	0	0	1	1
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfriede konti	-1	0	0	-1	-1
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-1	0	0	-1	-1
Nedskrivninger ultimo	0	0	0	0	0

Sektion 7

Noter moderselskab

7.23.3 Garantier

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Garantier før hensættelse til tab	14.807	12.172
Hensættelse til tab	40	80
Regnskabsmæssig værdi	14.766	12.092

Efterfølgende tabeller viser kreditkvaliteten og eksponeringer før nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til anvendt regnskabspraksis i note 5.1.1 i koncernregnskabet.

Garantier før hensættelser, opdelt i ratinggrupper

2019	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Ratinggruppe 1	5.825	1	0	5.826
Ratinggruppe 2	2.943	44	0	2.987
Ratinggruppe 3	1.824	172	0	1.996
Ratinggruppe 4	1.031	151	0	1.182
Ratinggruppe 5	208	70	0	279
Ratinggruppe 6	117	65	0	182
Ratinggruppe 7	31	18	0	49
Ratinggruppe 8	33	52	0	85
Ratinggruppe 9	0	32	0	32
Default	45	102	192	340
Ej rated	1.850	0	0	1.850
I alt	13.907	707	192	14.807

2018	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Ratinggruppe 1	4.198	2	0	4.200
Ratinggruppe 2	2.334	43	4	2.382
Ratinggruppe 3	1.643	157	2	1.802
Ratinggruppe 4	962	294	0	1.256
Ratinggruppe 5	158	125	0	283
Ratinggruppe 6	105	94	0	199
Ratinggruppe 7	28	28	0	56
Ratinggruppe 8	4	6	0	10
Ratinggruppe 9	2	10	1	13
Default	0	6	366	372
Ej rated	1.592	7	0	1.600
I alt	11.028	772	373	12.172

Sektion 7

Noter moderselskab

Hensættelser til tab

Analyse af ændringer i nedskrivninger i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 5.1.6 i koncernregnskabet.

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
2019					
Hensættelse til tab primo	14	6	60	80	-
Hensættelse til tab vedr. nye eksponeringer i året	20	0	6	26	26
Tilbageførte hensættelser til tab vedr. indfrie eksponeringer	-13	-5	-52	-69	-69
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 1	4	-2	-2	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 2	-1	2	-1	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-	-
Hensættelser til tab i året som følge af ændring i kreditrisiko	-7	3	7	3	3
Hensættelse til tab ultimo	17	5	18	40	-39

	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
2018					
Hensættelse til tab 01.01.18 under IFRS 9	13	7	48	68	-
Hensættelse til tab vedr. nye eksponeringer i året	15	2	50	66	66
Tilbageførte hensættelser til tab vedr. indfrie eksponeringer	-7	-7	-13	-27	-27
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 1	4	-3	-1	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 2	-1	1	0	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 3	-1	0	2	-	-
Hensættelser til tab i året som følge af ændring i kreditrisiko	-8	5	-25	-28	-28
Hensættelse til tab ultimo	14	6	60	80	12

Ændringen i nedskrivninger af porteføljen er drevet af en stigning i bruttoudlån og bevægelser mellem stadierne som illustreret i tabellen, der er et resultat af ændring i kundernes kre-

ditrisiko. Herudover er nedskrivningerne påvirket af forringelser af makroøkonomiske faktorer.

7.24 Regnskabsmæssig sikring

	Bogført værdi Mio. kr.	Dagsværdi Mio. kr.	Nominel værdi Mio. kr.
2019			
Forpligtelser			
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	397	397	400
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter			
Derivater (swapkontrakter)	-3	-3	400

Der har ikke været regnskabsmæssig sikring i 2018.

	Indenfor 1 år Mio. kr.	1 til 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.
Fordelt efter restløbetid			
Nominel værdi af udstedte obligationer til amortiseret kostpris	0	400	0
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter, derivater (syntetisk hovedstol)	0	400	0

Det er Spar Nords strategi, at renterisiko på udstedte obligationer til amortiseret kostpris afdækkes med derivater, hvorved niveauet for Spar Nords samlede rentefølsomhed styres under hensyntagen til den forventede renteutvikling.

Der foretages løbende overvågning af de finansielle forpligtelser, der lever op til kriterierne for sikrede poster. For udstedte obligationer til amortiseret kostpris/dagsværdi foretages der afdækning på tidspunktet for udstedelsen med en renteswap med samme rente- og løbetidsprofil.

Effektiviteten af afdækningen måles løbende.

I nedenstående tabel vises værdireguleringen af sikrede aktiver samt sikrende derivater, som er indregnet under kursreguleringer.

	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Sikring af fastforrentede aktiver		
Sikrede udstedte obligationer	3	-
Sikrede derivater	-3	-
Resultateffekt	0	-

Sektion 7

Noter moderselskab

7.25 Nærtstående parter

	Parter med betydelig indflydelse		Associerede virksomheder		Tilknyttede virksomheder		Bestyrelse		Direktion	
	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Lån og lånetilsagn	50	0	15	15	-	-	40	44	6	3
Indlån	73	70	31	32	141	124	22	26	7	6
Afgivne garantier	-	-	-	-	-	4	0	4	-	-
Andre forpligtende aftaler	-	-	-	-	-	-	6	15	0	0
Modtagne sikkerheder	151	-	-	-	48	65	12	10	-	-
Renteindtægter	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
Renteudgifter	0	0	0	0	-	-	0	0	0	0
Modtagne gebyrer	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0
Modtaget udbytte fra kapitalandele	-	-	14	7	0	100	-	-	-	-
Øvrige indtægter	1	3	-	-	0	0	-	-	-	-
Øvrige udgifter	-	-	-	-	7	6	-	-	-	-
Udbetalt udbytte	81	81	0	0	-	-	0	0	1	1

Parter med betydelig indflydelse omfatter parter med en ejerandel over 20 % af Spar Nord Bank A/S, eller hvor betydelig indflydelse vurderes at foreligge på anden vis.

En fortegnelse over tilknyttede virksomheder fremgår af note 6.10 i koncernregnskabet.

De danske virksomheder i koncernen er sambeskattede, hvilket indebærer, at modervirksomheden hæfter for danske selskabs-skatte. Der er i 2019 overført 3 mio. kr. (2018: 4 mio. kr.) i sambe-skatningsbidrag mellem virksomhederne.

Der har ikke været udlån med associerede virksomheder i 2018 og 2019.

Der er et anfordringsmellømværende mellem Aktieselskabet Skelagervej 15 og Spar Nord Moderselskabet, der forrentes på markeds-mæssige vilkår.

Engagementer og transaktioner med bestyrelses- og direk-tionsmedlemmer omfatter disse parter personlige engage-menter samt deres nærtstående personlige engagementer. Engagementer og transaktioner med fratrådte og tiltrådte be-styrelses- og direktionsmedlemmer er indregnet henholdsvis til og med fratrædelsesdatoen samt fra og med tiltrædelsesda-toen.

Lån og lånetilsagn til parter med betydelig indflydelse omfatter pr. 31.12.19 udnyttet lånetilsagn på 50 mio. kr., hvor Spar Nord har modtaget fuld sikkerhed såfremt tilsagnet udnyttes.

	Bestyrelse		Direktion	
	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2019 Mio. kr.	2018 Mio. kr.
Lån	27	27	3	3
Udnyttede lånetilsagn og kaution	13	16	4	0
Afgivne garantier	0	4	-	-
Lån, lånetilsagn og garantier i alt	40	48	6	3
Rentesatser, udlån	1,00 - 5,00	1,00 - 4,75	2,25 - 2,50	2,25 - 2,50

Der har i årets løb ikke været gennemført transaktioner med Be-styrelse, Direktion eller ledende medarbejdere, bortset fra løn-ninger og vederlag mv., fondshandel, samt lån og sikkerheds-stillelse. Nærmere oplysning om bestyrelsens, direktionens samt ledende medarbejders aflønning fremgår af note 2.7.

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer kan opnå lån/kredit på personale-mæssige vilkår. Kredit på Mastercard er rentefri for bankens kunder, hvilket også gælder for direktionen og besty-relsen.

Direktionen og bestyrelsens aktiebeholdninger fremgår af note 6.8 i koncernregnskabet.

Transaktioner mellem nærtstående parter i øvrigt, herunder kre-ditfaciliteter, sker på markedsbaserede vilkår.

Nærtstående parter med en besiddelse på mindst 5 % af ban-kens aktiekapital omfatter pr. ultimo 2019 Spar Nord Fonden, Aalborg med 18,9 % (2018: 18,9 %), Nykredit Realkredit A/S, Kø-benhavn med en ejerandel på 11,4 % (2018: 11,4 %).

Eventuelle obligationer udstedt af Spar Nord med status af gæld, efterstillede kapitalindskud eller hybrid kernekapital er ikke medregnet i de anførte mellemværender, idet de nævnte obligationer er ihænde-haverpapirer. Spar Nord Bank har i disse tilfælde ikke kendskab til kreditors identitet. Besiddelse af aktier i Spar Nord Bank kan være noteret på ihænde-haver.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.26 Hoved- og nøgletal

Hovedtal

Mio. kr.	2019	2018	2017	2016	2015
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	2.858	2.730	2.711	2.736	2.810
Kursreguleringer	320	214	379	340	450
Udgifter til personale og administration	1.924	1.865	1.869	1.795	1.776
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	22	173	-7	292	373
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	120	50	51	105	79
Årets resultat	1.060	921	991	839	897
Balance					
Udlån	51.312	44.330	46.747	41.219	37.912
Egenkapital	9.761	9.241	8.975	8.627	7.887
Aktiver i alt	93.246	82.917	80.597	79.758	77.498

Nøgletal

Kapitalgrundlag

Kapitalprocent	18,4	18,0	18,1	17,3	16,8
Kernekapitalprocent	16,1	15,6	15,9	15,3	14,8

Indtjening

Egenkapitalforrentning før skat	%	13,7	12,1	14,2	12,3	14,2
Egenkapitalforrentning efter skat	%	11,2	10,2	11,3	10,2	12,0
Indtjening pr. omkostningskrone		1,64	1,52	1,65	1,46	1,46
Afkastningsgrad	%	1,1	1,1	1,2	1,1	1,2

Markedsrisiko og likviditet

Renterisiko	%	0,6	0,2	0,7	1,1	1,6
Valutaposition	%	1,0	1,4	3,3	3,2	3,4
Valutarisiko	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	%	192	172	182	150	143
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	%	-	-	325,2	301,9	290,4
Udlån i forhold til indlån	%	72,5	67,5	72,4	66,1	63,9

Kreditrisiko

Udlån i forhold til egenkapital		5,3	4,8	5,2	4,8	4,8
Årets udlånsvækst	%	9,1	6,7	6,6	3,6	-4,5
Summen af store eksponeringer	%	83,6	79,2	17,2	0,0	14,8
Årets nedskrivningsprocent		0,1	0,2	0,0	0,5	0,8

Spar Nord Bank aktien

Kr. pr. aktie a 10 kr.

Årets resultat	8,6	7,5	8,1	6,8	7,2
Indre værdi	72	68	66	63	60
Udbytte	3,5	3,5	3,5	5,0	5,0
Børskurs/resultat	7,6	6,9	8,9	11,9	8,5
Børskurs/indre værdi	0,9	0,8	1,1	1,3	1,0

Nøgletalsdefinitionerne fremgår af note 6.11.1 i koncernregnskabet.

Spar Nord Bank A/S

Skelagervej 15
Postboks 162
9100 Aalborg

Telefon 96 34 40 00
Telefax 96 34 45 60

www.sparnord.dk
sparnord@sparnord.dk

CVR. nr. 13 73 75 84